

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

✦
שנה שישיית
גיליון מספר 529

✦
צו
תשפ"ד

מזרחימיה

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

זמן קיסת ויזאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
8:15	7:34	6:21	ירושלים
8:12	7:37	6:36	בני ברק
8:14	7:36	6:28	חיפה
8:12	7:37	6:37	אשדוד
8:14	7:35	6:20	בית שמש
8:14	7:36	6:38	קרית גת
8:14	7:35	6:30	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים
טל' 02-500-4569
So25004569@Gmail.com

שפיד
דפוס
מהיר
ומתקדם

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת צו - שבת פרה
תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון ערב פורים, בענין הפחד משיכורים:

המאמר מוצלח. בקרב מה שאני מתעסק עם נערים שיש להם בעיות רגשיות למיניהם, הם אינם יוצאים מהבית בפורים. ונראה שהתשובה ברורה מדוע. אולי המאמר שלך יעזור להם!

*

אני התחלתי לשתות בפורים לפני 13 שנים, הייתה לי חוויה לא רגילה של שחרור, דיברתי המון על תשוקה לרבנו של עולם. מאז, הכל היסטוריה, לא מוותר אף פורים על החוויה.

במשפחה של השוער שלי, אף פעם לא התמודדו עם שיכורים ובהתחלה לא ידעו איך לאכול את זה. בהמשך התחילו להשתכנע.

אתמול שלחתי למשפחה את מה שכתבת שיראו שזה לא רק אני, אלא גם אנשי מקצוע סוברים כך.

*

כשהייתי ילד, פורים היה אצלי חג שבו אני מסתכל על השיכורים, ואז דן בעומק ההתנהגות שלהם.

כשגדלתי לימדו אותי שזה היום הכי גדול בשנה וכל דקה בו יקרה. אפשר לשאוב דליים של רוחניות וקרבת ה', ממילא גם אם יש לי בו הזדמנות פז להכיר את החברים שלי מה הם חושבים עלי באמת, אבל ביום כזה אין זמן לדברים האלו.

מה שאתה כותב, נחמד ומתאים ליום אחר בשנה...

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: הילדים שלי גדלו, ואני מתכוון להתחיל לשלב אותם בעבודות הבית, בפרט בערב פסח. השאלה, האם להציג את זה בתור מצוות ביעור חמץ, כיבוד הורים או נשיאה בעול?

תשובה: מה שציינת לגבי כיבוד הורים. כל הענין של לשמוע בקול הורים, האם זה נחשב למצוות כיבוד אב ואם? - יש לברר עם רב. ברוב המקרים, אין בין הדברים כל קשר.

כל עוד הילדים סמוכים על שולחן אביהם, יש להם לשמוע בקול הורים מסיבות אחרות.

הסיבה האמיתית שאנו מבקשים עזרה מהילדים, היא אכן נשיאה בעול. וזה לא רק ספציפית כי אנו צריכים את עזרתם, אלא יש בזה חלק חינוכי חשוב לעתיד.

לגבי מצוות ביעור חמץ, היינו נשיאה בעול. המצווה והחובה הזאת אכן מוטלת על כל בני הבית כאחד. בוודאי שראוי ונכון לשלב בעבודות הבית את ענין המצווה, זה מכניס משמעות למה שהם עושים.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

מה עובר בראש של החשדן?

האם חשבתם על זה? לא מביאים את הילד בעצמו לניקות, אלא את אמא שלו.

כמה מידה של טהרה יש באמא שמקנחת את הבן שלה. היא מתלכלכת בעצמה, אך מוכנה לעשות את זה בשביל הילד.

כך תראו את האמא, קודם כל מקנחת את הילד, ולאחר מכן הולכת ושוטפת את ידיה.

אולי אפשר למצוא כאן רמז במה שהתורה קבעה: "לטהר תמאים, לטמא טהורים".

לא יבוא יהודי שטמא בעצמו ונדרש ממילא להיטהר, ואז יזה על טמא נוסף ושניהם ייטהרו באותו מעשה. אלא דווקא "ואסף איש טהור את אפר הפרה", ואילו האוסף בעצמו ייטמא. אינטרס אישי לא יהיה לך כאן, אפילו תסבול מכן, אלא אך ורק דאגה למען איש טמא אחר.

זו טהרה אמיתית. ומכאן, כמובן לעבודת השם שתיעשה בטהרה הלב. "היו כעבדים המשמשים את הרב שלא על מנת לקבל פרס".

*

מה קורה כאשר ילד גדל בסביבה שהיתה חשודה בעניו?

מה עובר על ילד שכבר בגיל צעיר חווה את האנשים שאמורים לדאוג לאינטרסים שלו, והם דואגים לאינטרס של עצמם גם כאשר זה נוגד את האינטרס של הילד. מכאן מתחילה להתפתח חשדנות.

ומכאן ק"ו! אם באנשים הקרובים אליו ביותר אי אפשר לתת אמון, אז איך אפשר להאמין לאנשים זרים!!!?

זו החוויה שתלווה אותו לכל ימי חייו. חשדנות בכל מי שמקיף אותו, שהוא מתכוון לאינטרסים האישיים שלו, לא מתחשב בו, עלול לפגוע בו או לרמוס את זכויותיו.

מכאן קצרה הדרך לא להאמין בעצמו ולא לסמוך על עצמו. כמו שהאנשים הקרובים אליו ביותר יכלו לפגוע בו, כך גם הוא בעצמו עלול לפגוע בעצמו. הוא צריך להיות בשליטה אין-סופית, ולוודא בכל רגע ורגע שהוא פועל נכון. זה פוגע בו ברמת הקשרים הבסיסיים.

*

למעשייה:

בהנחה שאתה גם ילד להורים וגם הורה לילדים. בתור הורים לילדים, משמעות הדברים היא לשים לב, שאנו לא נופלים בדאגה לילדים לטובת האינטרסים האישיים שלנו. למרות מה שהוטבע בנו בבריאה, ברגעים מסוימים בחיים אנו עלולים לאבד את זה, וחשוב לשים לב לכך.

בתור ילדים להורים, לעתים אנו מגלים שהאמון הבסיסי הזה לא נוצר בחיינו כראוי, ואנו נדרשים לפתח את האמון הזה באנושות בכוחות עצמינו, כמו "יש מאין". בסוף משתלם לתת אמון באנשים. כי גם אם נופלים לפעמים עם נוכחויות ורמאויות, אך ברוב המקרים, רוב האנשים ברוב הזמן, הם טובים ומטיבים.

כך אפרים (שם בדוי) מסכם את הפורים:

אני בפורים מסתגר בבית כמה שאפשר. ברוב שעות היום לא פותח את הדלת. אין לי חשק לתרום לכל השנוררס, בטוח שחלק מהם לוקחים את הכסף לעצמם. אתה הרי יודע שאני לא מאמין באנשים. השנה גיליתי משהו נוסף. אני גם לא מאמין בעצמי. כל המשפחה שלי שתו והשתכרו, אני התעקשתי בכל הכוח לא לשתות. אני חושש מעצמי. ברגע האמת לא סומך על עצמי שאוכל להישאר שפוי. פוחד שאתחיל להרביץ לאנשים.

*

בוא נסכים במשהו: לחשדנות באנשים יש בסיס הגיוני. לאנשים יש הרי אינטרסים אישיים מגוונים, והם עלולים ברגע של צורך אישי, להמציא / לשקר / לרמות. אך ברור שההתנהלות האנושית התקינה בעולם, היא על בסיס אמון. כדי שנוכל לחיות את חיינו בשלום, אנו צריכים להאמין לבעל המכולת בבוקר שהחלב היה במקרר מאז שהגיע מהמחלבה, להאמין למלמדים שאכן ישמרו על הילדים שלנו, להאמין ל'בוס' שהוא מתכוון לשלם לנו בסוף החודש, להאמין לחברת החשמל שהמונה שלהם לא מודד בכפילויות. ולמי לא?

צא ובדוק את הסיטון של האנשים שחיים בחשדנות, ותגלה עד כמה החרדות שלהם הן סיוט אחד מתמשך. ואנחנו רואים אכן שהבורא ית"ש ברא את האנשים תמימים. כאלו שנותנים אמון בסובבים אותם.

מאיפה זה נובע?

נחזור למפגש הראשון של התינוק עם האנושות. את מי הוא פוגש ראשון? - את ההורים.

להורים יש אינטרס אישי מוטבע של דאגה לטובת הילד. טובת הילד - טובת עצמם הוא. כשרע לילד, רע להורים. (עייני חובת הלבבות, שער עבודת האלוהים, פתיחה)

הילד פוגש שני אנשים מבוגרים שעושים הכל למענו. ולא רק שהם מתמסרים למענו, אלא מוכנים להקריב ולוותר על עצמם בשבילו.

זו נתינה לשם נתינה, ולא עבור שום תמורה אחרת. זה הקשר והראשון והבסיסי שלו.

מכאן והלאה, ההורים ימשיכו להיות האנשים המטיבים שמלווים את הילד בכל צעד ושעל, וימשיכו להוכיח לו במאות או אלפי הוכחות, שהאינטרס שלו גבוה יותר מהכול.

זה הקשר המשמעותי הראשון של הילד. בהמשך החיים הוא "משליך" את דמות ההורים על כל אנשי הסמכות מסביבו. הם כמו המחליפים של ההורים. נראים בעיניו כמו "טאטאלעך" קטנים.

*

השבוע "שבת פרה", נושא שם נוסף: "שבת-טהרה". טהרה היא לא קדושה. טהרה היא נקיות. לב טהור, הוא לב חף מאינטרסים זרים.

כך חז"ל אומרים ממשילים על פרה אדומה: "תבוא אמו ותקנח את צואת בנה".

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת צו

מעט כסף לפרנסת המשפחה. אשתדל להשיב לך לכשירווח.

העשיר הנהן מעט והשיב, בן חיל נראה הנך, אם תסכים להוכיח את עצמך - אתן לך חמישים לירות בחינם! תנאו של העשיר היה מסוכן, מזעזע ואכזרי. לשהות עד

צוואר משך לילה שלם במימי הבוספורוס, שאיסטנבול שוכנת על גדותיו.

הימים ימי טבת היו, קור מקפיא שרר באיסטנבול, קל וחומר במי הים בשעות הליל.

שמעון הביע נכונות מיידית והתחייב. העשיר פתח את הדלת וסימן לו לצאת.

הלילה אבוא בחצות לראות אם מקיים הנך את שסיכמנו.

האלמנה נחרדה. לילה שלם? נער כבן חמש עשרה? הן אם ישוב לביתו בעלות השחר, יהיה מצונן ויפול למשכב. על הגרוע מכך -

לא העיזה לחשוב אפילו. אבל שמעון שכנע, הפציר, הסביר שה' יהיה בעזרו - והיא בלב כבוד הסכימה.

לא לבד כמובן, בעצמה באה לפקח על בנה המסור מרחוק, ישבה האם על החוף, עטופה בסוודר, שמעון נכנס המימה ולבה יצא לקראתו.

החליטה להקל מעליו, אספה גזרי עצים דקים והדליקה מדורה על החוף.

לע"נ הרה"צ ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל כ"ו בניסן תשע"ז

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" (ו,1) תמיד. בכל רגע. בכל מצב נתון. זוהי אוהרת התורה לגבי האש שדלקה על מזבח בית ה'.

אנו כרגיל מנסים להבין, מה שייכת אוהרה זו אלינו, בזמן שאין בית המקדש קיים, כיצד ניתן לקחת ממנה צידה לחיי השגרה הסוחפים.

העשיר אינו מקבל איש כעת! טרקו המשרתים לשמעון היתום את הדלת.

שמעון כסט ציפורניים באכזבה, חיכה חצי שעה באיזור ושב אל בית העשיר, אולי יתמזל מזלו. הפעם העשיר עמד ליד הדלת והורה להכניס את שמעון לחדרו.

מה תבקש? שאל העשיר בסקרנות את הנער היתום. שמעון השפיל עיניים: הלואה של חמישים לירות טורקיות. העשיר הביט בפניו של שמעון ושאל: ומהיכן תחזיר?

שמעון פרץ בבכי, אמי האלמנה ואני ואחי הקטנים סובלים חרפת רעב, אני מוכרח להביא הביתה

מֶלֶךְ מֶלֶךְ מֶלֶךְ

"אמרו לפני מלכויות", אומר הקב"ה לעם ישראל, "כדי שתמליכוני עליכם!" (ראש השנה לד, ב) הבורא דורש מאתנו להמליך אותו מחדש בכל שנה, למרות שהוא כבר מלך העולם.

האר"י הק' מגלה לנו שבכל ראש השנה הבורא "מסלק" את מלכותו ומבקש מאתנו המלכה מחדשת - לא בגלל חסר, אלא כדי שנגלה אותו בצמצום חדש שהוא יוצר.

למה צריך צמצומים וקשיים, הרי במקומות המוארים קל לראות את האור? מטרת הבריאה היא לפרסם את שמו דוקא במקומות החשוכים, שם נדרש מאמץ לגלות אותו. לכן נבראו כאבים, צרות ומקומות נמוכים.

במקומות הנעלים, אין צורך לפרסם כי האור גלוי. **אם אין צמצום וחשך - אין ממשות בפרסום!** הבורא צמצם את האור כדי שנוכל לפרסם אותו במקומות חדשים שהוא יוצר.

בכל שנה, הצמצום מתחדש, ואתו היכולת להמליך את השם ברבד נוסף. ככה גם בכל צמצום אישי שאנו חווים - זו משימה לגלות את השם שם.

התפקיד שלנו הוא להתגבר על הצמצומים ולהגדיל את מלכות שמים. ואם אתה מרגיש שהחיים שלך רצופים בהמון צמצומים - זה פי אתה חיל ביחידות מיחדות... יש לך משימות של פרסום כבוד השם במקומות

כאלה - שאף אחד אחר לא יכול להגיע אליהם ולהמליך בהם את השם. רק אתה יכול!

לע"נ הרה"צ ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל כ"ו בניסן תשע"ז

גשמים אש של עצי המערכה (אבות ה, ה), שכשם שהגשם היורד בחלל העולם לא מכבה את האש המצויה בבית פנימה, כך אש הדולקת בתוככי לבו של האדם, מסייעת לו בעבודת הבורא.

אש זו אינה מושפעת מצרכי הגשמיות ("גשמים"), ואינה נכבית מהם. (במחשבה תחילה)

חום רב לא יצא ממנה לשמעון, אולם לפחות הצליח לראות את אמו.

בחצות הלילה הגיע העשיר, חסר הלב, העיף מבט, הנהן בראשו והלך.

בבוקר התייצב שמעון רועד ותשוש בבית העשיר, מצפה לקבלת התמורה, אך העשיר סירב, הייתה מדורה דולקת על החוף, זה לא נקרא שעמדת בתנאי...

שמעון המושפל הרגיש נבגד, בהחלטה רגעית עלה לבית המושל הטורקי וסח לו את המעשה כולו.

המושל זעם מחרון ועיניו הוצפו דם. מהרו, ציווה למשרתיו, תוך מחצית השעה רוצה אני את הגביר פה.

העשיר הובא נבוך ותוהה לפשר הבהילות, אך לפליאתו המושל היה חביב, הבה נשוחח על כמה דברים ובינתיים נשתה קפה.

לקח המושל את הקומקום, הצית את האש בכירה והניח את הקומקום כנגד האש. רחוק מעט.

הזמן חלף והמושל קם לבדוק האם המים רתחו, העשיר העיר במבוכה, כבודו, אם הקומקום לא יעמוד על האש ממש - הוא לעולם לא ירתח.

המושל סינן בזעם: אם מדורה קטנה על החוף יכולה לחמם יתום צעיר, מדוע שהקומקום הקרוב לאש לא ירתח!...

העשיר חויב בתשלום שהבטיח, בתוספת פיצויים על התעללותו חסרת המצפון.

גם כאשר בעוונותינו בית

המקדש אינו עומד על מכונו, עדיין ניתן לקיים את ציווי התורה לאש תמיד היוקדת.

ההתלהבות בקיום המצוות, בלימוד התורה, היא האש שצריכה לבעור בלבו של האדם, תמיד.

אפשר שניתן לרמוז בדברי חז"ל מעולם לא כיבו

"אם על תודה יקריבנו"

(ז, יב)

על דבר הודאה על נס שנעשה לו (רש"י)

התרגשות גדולה היתה בבית הכנסת של רבי יעקב עמדין בעל היעב"ץ.

הצדיק עומד ומברך בכונה גדולה "הגומל לחייבים טובות שגמלני כל טוב", והכל משיבים בהתלהבות "מי שגמלך כל טוב הוא יגמלך כל טוב סלה!"

דקות ספורות לאחר מכן התאספו הכל סביב הרב, והאזינו בהתפעמות לסיפור נס הצלתו.

חסד ואמת עשה עמי ה', פתח היעב"ץ, והציל אותי ואת כתבי גם יחד, וכך היה המעשה, בשעת לילה מאוחרת הייתי רכון על תלמודי, ישבתי ליד השלחן כשמלפני מונחת תיבת עץ, עליה מונחים כלי הכתיבה, הדפים והספר שאני לומד ממנו.

בתוך שקע הנמצא בקצה התיבה, תחוב היה נר גדול של חלב, שהאיר לי בלימודי. לפתע חשתי עייפות רבה, והנחתי ראשי על זרועי המונחת על התיבה, כדי לנוח כמה דקות ולאזור כוח להמשך הלימוד. אולם

וַיֵּשׁ כָּאֵן נִקְדָּה עֲצַמְתִּית: כִּי חָזַל שֶׁנִּמְצָא בְּעֶרְףּ, חָזַל שְׁלֵא יוֹצֵא מֵהַבְּסִיס, הֵצֵבָא לֹא צָרִיךְ לַצִּיד אוֹתוֹ בְּשׁוּם דְּבַר מִלְּבַד הַבְּסִיס. דִּי לוֹ בְּסַנְדְּרוּיָךְ לְבַקֵּר וְסַנְדְּרוּיָךְ לְעֵרֵב... אֲבָל בְּשִׁשׁוּלְחָיִם אוֹתָךְ לְמִשְׁימָה מִיַּחְדָּת וְחִשְׁאִית בְּעַמְק שְׁטַח הָאוֹיֵב - הַמְּפַקֵּד מַצִּיד אוֹתָךְ עִם הַרְבֵּה יוֹתֵר צִיּוּד! כֹּל הַפְּקוּד הָעֲלִיּוֹן עוֹקֵב אַחֲרֶיךָ בְּדְרִיכוֹת, וְכוּחוֹת שְׁמִירָה מִיַּחְדִּים מְקִיפִים אוֹתָךְ! כִּכְל שֶׁהַצְּמִצּוּם גְּדוֹל יוֹתֵר - הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּבִיכּוֹל מְשַׁקֵּיעַ בְּמִקּוּם הַזֶּה יוֹתֵר כּוּחוֹת! וְאִם רַק תִּתְחַבֵּר אֵלָיו בְּמִקּוּם הַזֶּה - אֵין גְּבוּל לְעוֹ וְלַחֲדוּהָ, לְכוּחַ וְלִשְׁמִיחָה שֶׁיִּמְלֵאוּ אוֹתָךְ. כּוּחַ שֶׁל אֵין סוּף! יוֹם שְׁשֵׁי הָרֵאוֹן לְבְרִיאָה. הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְזַמֵּן אֶת כָּל הַבְּרוּאִים לְשִׁיחַת הַתִּיעֲצוֹת. בְּאִים הַדּוּמְמִים, בְּאִים גַּם הַצְּמַחִים, וְגַם בְּעֲלֵי הַחַיִּים מְצַטְרְפִים. נִבְרָאִים יְקָרִים - פְּנֵה אֵלֵיהֶם הַבוּרָא - אַתֶּם אֲמַנֵּם מְשַׁבְּחִים אוֹתִי, אֲךָ אֵין לְכֶם בְּחִירָה חֲפְשִׁית וְיִצֵּר הָרַע לְהַתְּגַבֵּר עָלָיו, לְכֵן הַמְּלִכְתִּי בְּעוֹלָם אֵינָה שְׁלֵמָה. כְּעַת עוֹמֵד עַל הַפָּרָק בְּרִיאָה שֶׁל עוֹד יִצוּר אֶחָד, יִצוּר - שְׁאֵם הוּא יִבְרָא כֹּל הָעוֹלָם יִשְׁתַּנֶּה! הָאָדָם - שְׂיוֹכֵל לְהַמְּלִיכוֹ בְּאֲמִצְעוֹת בְּחִירָה חֲפְשִׁית וּמְאַבֵּק מוֹל יִצְרוֹ.

מִצַּד אֶחָד, הָאָדָם יִגְרַם לְכָל הַבְּרִיאָה לְהַמְּלִיכוֹ כְּרֵאוּי, אֲךָ מִצַּד שֵׁנִי הוּא גַּם עֲלוּל לְהַשְׁפִּיעַ עַל כָּלֶם שְׁלֵא לְהַמְּלִיכוֹ אִם יִבְחַר בְּרַע.

חֵלֶק מֵהַמְּלִאכִים תִּמְכּוּ בְּבְרִיאַת הָאָדָם כְּהַוְדָמְנוּת לְהַשִּׁיג אֶת הַתְּכֵלִית, וְחֵלֶק חֲשָׁשׁוּ מֵהַסְכּוֹן לְקִלְקוּל הָעוֹלָם, מָה אָנוּשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ! (תְּהִלִּים ח, ה)

הַבוּרָא, הַחֲלִיט לְבְרָא אֶת הָאָדָם - כִּי רַק מְאַבְּקוֹ שֶׁל הָאָדָם בְּצִמְצוּמוֹ יִכּוֹל לְהַמְּלִיךְ אֶת הַשֵּׁם בְּאֲמַת.

מֵאֵז בְּרִיאַת הָאָדָם וְעַד הַיּוֹם, בְּרִיאַת הָעוֹלָם מְמַשִּׁיכָה לְהַתְּרַחֵשׁ דְּרָךְ הַצְּמִצּוּמִים הָאֵינְסוּפִיִּים, אֲךָ גַּם הַפּוֹטְנִצְיָאֵל לְהַמְּלִיךְ אֶת הַשֵּׁם בְּכָל מְצַב אֵינוֹ נִפְסַק לְעוֹלָם.

מבלי משים שקעתי בשינה עמוקה.

דקה חלפה, ועוד אחת, ונר החלב המשיך לדלוך עד שכלה הנר, והאש אחזה בתיבת העץ, הדפים אף הם החלו לבעור אך אני עודני שקוע בשינה...

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

קרוב לגבול צעדו בחשש קבוצה של שלושים איש, החפצים לעבור את הגבול בשלום.

גם שרה צעדה עמהם, ובפיה נשאה תפילה, אנא ה', הצל אותי ואת הכתבים היקרים אשר עלי, והבא אותנו בשלום

אל מחוז חפצנו!
עצרו! - נשמעה קריאה ברוסית, ומיד החלו יריות לרחף באויר סביב אנשי הקבוצה.

למשמע היריות נמלטה שרה, ומצאה מחסה בתוך גורן של תבואה.

החיילים הרוסים ראו אשה נמלטה. היכן היא מסתתרת? שאלו בכעס, אף אם אנו לא רואים אותה, הרי שהכלבים יאתרו אותה בקלות!

החיילים הרוסים הביאו כלבים, מומחים לאיתור בני אדם על פי ריחם.

הכלבים צעדו ברחבי השדה, אך שרה לא נמצאה.

כיצד לא איתרו אותה הכלבים על פי ריח גופה? גופה של שרה עטוף היה בכתביו של החזון

יחזקאל, והכלבים לא יכלו למצאה, חבויה בתוך התבואה, וכך

היתה לניצולה היחידה מאותו מקרה.

לאחר תלאות רבות זכתה שרה להגיע לוילנא.

מיד כשהגיעה, פנתה לביתו של הגאון רבי חיים עוזר גרודזינסקי, ומסרה את הכתבים לידו,

תוך סיפור המעשה. נענה רבי חיים עוזר ואמר: אין פלא בכך שלא נתפסת על ידי כלבים,

הרי בהיותך מוקפת בכתבים, הפכת להיות חלק מספר התורה!

יותר מששמרה שרה על דברי התורה, שמרו הם עליה. (עלינו לשבח)

לפתע חשתי טלטלה, והתעוררתי משנתי בבת אחת, אז גליתי את הסכנה העצומה שהייתי נתון בה, וכיביתי מיד את האש, רגע לפני ששרפה את פני.

בברכת הגומל אשר ברכתי היום, סיים הרב, מודה אני לה' על שני ניסים שנעשו לי במאורע זה, על הצלת גופי מן האש, ועל הצלת עמלתי עליהם, שהרי הדפים שנשרפו היו אלו שכבר הודפסו, ואילו הדפים שטרם הודפסו, לא אחזה בהם האש.

(מור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

כיום, מאתים וששים שנה לאחר הבעש"ט, אנו חווים צמצום ורחוק גדול מאוד, המכנה "ירידת הדורות". אולם דוקא בגלל הצמצום הזה, הפוטנציאל שלנו להמליך את השם גדול יותר מתמיד! בכל פעם שאנו מתגברים על קשי או רגש שלילי ומיחסים את ההצלחה לבורא - אנו ממליכים אותו.

בכל נסיון וגיחנום שאדם עובר וממציא בהם את האלוקות, הוא מגדיל את מלכות שמים במקום חדש. בכל פעם שיש אצעה, או פחד, או כעס, ואני מעביר את זה לאמונה, גם אם אני לא מבין למה זה קורה - אני ממליך את השם!

כך אמר הרה"צ ר' אשר פרינד על הפסוק "תכלית שנאה שנאתים לאויבים היו לי" (תהלים קלט, כב), תכלית - איפה נמצא התכלית שלי? בשביל מה באתי לעולם? בשביל כל אותם מקומות שאני מרגיש שכובלים אותי ברמה כזו ש'שנאה שנאתים, לאויבים היו לי' דוקא שם מסתתרת התכלית לשמה באתי!

ר' אשר היה עומד בפעלד וצועק: הוציאה ממסגר נפשי להודות את שמך! (תהלים קמב, ח) המסגר הזה שאני נמצא בו, המצר הזה, הצמצום הזה שעוטף אותי מכל עבר, לא שלחת אותו אלי כדי להשאיר אותי לנבל שם! לא שמת אותי במקום הזה כדי לסגר אותי ולהרחיק אותי ממך - אלא 'להודות את שמך'!

כדי שאוכל להודות בקיומך ובמלכותך בעוד מקום! גם ב'מסגר' הזה! מעולם לא חנה עם ישראל מצב קשה כל כך - סכנת "להשמיד להרג ולאבד" את כלם בידי המן הרשע. הצמצום הזה אים ביותר.

אך דוקא מתוך הצמצום הנורא הזה, נגלה אור של "לעתיד לבוא"! חג הפורים לא יתבטל לנצח, כי הוא יום של גלוי מלכות שמים ברבד עמק ביותר, כמו בגאולה.

ביום הפורים, היום ההפוך והבלתי צפוי, נתן לגלות את מלכות השם בצורה חזקה במיוחד - אך גם קלה יותר! כי ליום זה יש כוח של "לעתיד לבוא".

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

למור וקציעה)

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

לו את תלמודו בכך שהזכיר לו את כל שלמד ממנו, (נדרים מ"א.), וממילא, עומד רב יוסף ומכריז: כל עוד שאני בעולם, ואפשר להביט בי, ולראות את רפיסותו של האדם, שיכול לאבד ברגע את כל מה שקיבל במתנה מהבורא יתברך - עדיין לא בטלה ענווה; שהרי מי שמתבונן בי - לא יכול להיות בעל גאוה!

סיים ראש הישיבה - כשדמעות חונקות את גרונו - אמנם את השיעור לא יכולתי להעביר היום, אך הבה ונלמד פרק-מוסרי במדת הענווה! אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגיבור בגבורתו, אל יתהלל עשיר בעושרו, הואיל והחכמה הגבורה והעושר וכל שאר המעלות שיש לאדם, ניתנו לו במתנה מה' יתברך, ועליו לזכור שהוא עלול לאבדם ברגע אחד, כי מי שם פה לאדם או מי ישום אילם או חרש או פיקח או עיור, הלא אנכי ה' (שמות ד', יא).

עוד בעניין הענווה - מעשה ביהודי שקנה חלקת קבר, וכאשר הלך לראות בעיניו את מיקומו, נוכח כי חלקתו נמצאת בין שתי נשים. מאחר שמנהג העולם שלא לקבור איש אפילו ליד אשה אחת שאינה אשתו, וכל שכן שלא בין שתי נשים, היהודי היה סבור שזה מקח טעות. הציע את טענתו לפני הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל. השיב לו הגאון: יש פיתרון לבעיה - לאחר אריכות ימים כשיבוא זמנך, יעמיקו באדמה ויחפרו עמוק יותר מהרגיל, ובכך לא תנוח בין שתי נשים, כיון

"אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעושרו" (ירמיהו ט, הפטרת צו).

מעשה בראש ישיבה חשוב באמריקה, שחלה רח"ל במחלת השכחה, אולם המשיך במידת היכולת לומר את שיעוריו הנפלאים כסדרן.

פעם הכין במסירות רבה את השיעור אותו היה אמור למסור למאות תלמידי הישיבה, אלא, שממש בכניסתו

להיכל בית המדרש, לפתע תקפה אותו השכחה, עד שלא זכר מאומה מכל השיעור.

ראש הישיבה נקלע למצב מאוד מביך.

הוא עמד בפני התלמידים הרבים, ולא יכול היה לומר אף מילה מהסברות והפלפולים שהכין לקראת השיעור. היה זה אירוע שלא ישכח. לא רק ראש הישיבה כבש את פניו בקרקע מרוב כלימה. גם התלמידים לא יכלו להביט בפני רבם.

את השקט ששרר בהיכל הישיבה אפשר היה לחתוך בסכין.

ראש הישיבה אולי שכח את השיעור, אבל לא שכח לנצל את העיתוי המיוחד הלוז, כדי לחזק את תלמידיו.

הוא לא העלים ולא כיחד מהם את העובדה שכל השיעור נשכח ממנו, אבל דבר אחד אני כן זוכר, את הגמרא (סוטה מט:). האומרת ש'משמת רבי (רבי יהודה הנשיא) - בטלה ענווה', ומיד לאחר מכן מביאה הגמרא את

דברי רב יוסף, שאמר שהענווה לא בטלה מהעולם, כיון "דאיכא אנא", דהיינו שכל עוד שאני נמצא בעולם - אי אפשר לומר שבטלה ענווה... והשאלה המתבקשת היא - וכי לזו ענווה ייקרא?! איך יתכן שעניו יכריז על ענוותנותו?! לכאורה זה ההיפך הגמור מענווה! התשובה היא - המשיך ראש הישיבה במתק לשונו - שכידוע, האמורא הקדוש רב יוסף חלה ומחמת החולי שכח את תלמודו, (ולאחר מכן תלמידו אביי הזכיר

בעל האמרי יוסף אומר שבקריאת המגלה נפתחים שערי גן העדן לנשמות שהיו בגיהנום וסימו את תקונן. גלוי זה משמעותי גם לנו בעולם הזה.

בשנה החולפת, כלנו חוינו "רגעים של גיהנום" של חסר אונים, כעס, עצב, כשלו, בוש ופסדים. לא תמיד נדענו להפך את רגעים אלו לגלוי אלוקות.

אך פורים היא ההזדמנות שלנו! ביום זה אנו יכולים לחזור לרגעי ה"גיהנום" שעברנו, לפתח אותם מחדש ולהתעקש להמליך בהם את השם, למצא בהם את נקדת החבור עם הבורא - ולהפך אותם ל"גן עדן",

כפי שאומר ה"קדשת לוי", בפורים, על ידי קריאת המגלה, אפלו עולם הטבע החשוך מזדכך, האדם מתלהב לקבל על תורה ומצוות ולגלות את השם גם במקומות הנסתרים ביותר.

בפורים דורשים מאתנו להגיד למצב של 'עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי'.

מה ההגיון בזה? האם רוצים שחלילה נקלל את הצדיק ונברך את הרשע?

אלא, ביום הזה אנחנו חייבים להשתחרר מכל הדמויות שרובצות במוחנו... אין אנשים! יש רק השם!

לא אנשים טובים, לא אנשים רעים, יש רק את הבורא שמנהל את הכל!

עזב את ה'ארור המן', שחרר את ה'ברוך מרדכי', יש כאן רק בורא ששומר עלי ומחיה אותי, ולפעמים גם מצמצם ומחשיך - כדי שאגלה אותו במקום חדש ולא מכר...

(נקודות של אור - ספינקא)

שקברך יהיה עמוק יותר מהן. כששמע הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל את המעשה, אמר: יש ללמוד מכאן מוסר השכל, לפעמים נמצא אדם במבוך, 'בין הפטיש לסדן', העצה בשבילו היא להנמיך את עצמו ולהתכופף יותר לעומק, ובכך ייפטרו בעיותיו. גם בעיות מורכבות ומחלוקות קשות, שחושב האדם שאין להן פיתרון בשום אופן, עם ענווה והתכופפות ניתן לפתור אותן!

א גוט שבת

לקבלה במייל: LikutimNiflaim@gmail.com

פני עין חמד

יזכא לאור י"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֶשֶׁת צו - מתוך שמחה

"וְאִשׁ הַמְּזַבֵּחַ תִּזְקַד בּוֹ" (ויקרא ו', ב')

זה לא חשוב אם היא שכחה להדליק את האש!

מעשה באגריפס המלך שביקש להקריב בבית-המקדש אלף קורבנות ביום אחד. הוא שלח הודעה לכהן הגדול ואמר: "היום אל תאפשר לאף אחד להעלות קורבנות חוץ ממני!"

כעבור זמן עני אחד בא ובידו שתי תורים. הוא ביקש להקריב אותם על המזבח. הכהן התנצל ואמר: "המלך ביקש ממני היום שלא לאפשר לאף אדם להקריב חוץ ממנו".

העני התחנן והסביר: "אדוני כהן גדול, בכל יום אני צד ארבע תורים. אני מקריב שתיים ואוכל את השתיים הנותרות. אם לא תקריב אותם, תחתוך את פרנסתי!"

הכהן נענה והקריב את קרבן העני. אגריפס ראה בחלום הלילה כי היה נחת לקב"ה בקורבן העני יותר מאלף קורבנות שהמלך הקריב! נראה כי טעם הדבר שהעני הקריב את התורים בשמחה מכל הלב!

התורה הקדושה אומרת על מנחת קין: "וַיֵּבֶא קַיִן מִפְּרֵי הָאֲדָמָה" (בראשית ד', ג') - ממותר מאכלו. קין הביא ממה שנשאר לו. הוא לא הביא בשמחה ובהתלהבות.

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות מברשת ציון

זמני לכת

י"ד	כניסת לכת	צאת לכת	היגיון תפ
י"ג	18: 21	19: 34	20: 19
ת"א	18: 39	19: 32	20: 16
מ"ט	18: 41	19: 34	20: 18
כ"ג	18: 41	19: 33	20: 17

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'יה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'יה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת טסה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרחא- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן זימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגטו רותי בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלוט נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריאות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

יכול להיות שאנחנו כל היום עוסקים בעשיית מצוות, טורחים בגופינו ובממוננו, אבל על המצוות האלו נקבל חלילה שכר מועט!

כתוב בפרשה: "וְאִשׁ הַמְּזַבֵּחַ תִּזְקַד בּוֹ" (ויקרא ו', ב'). כל יהודי צריך להתעלות ולהפיח בעצמו את אש ההתלהבות והחשק בעבודת ה' יתברך. כל יהודי צריך לקיים את המצוות מתוך אהבה ויקדת לבורא עולם ולא חלילה כמצוות אנשים מלומדה.

התורה הקדושה מזהירה אותנו: "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב" (דברים כ"ח, מ"ז). משמעות הדברים היא שאכן עבדת את ה' יתברך - אבל לא בשמחה.

בגמרא (חגיגה כז) מבואר שפושעי ישראל מלאים מצוות כרימון. לכאורה הדבר לא מובן, אם יש להם כל כך הרבה מצוות, מדוע הם נקראים פושעים?

בעל ה'פרי ארץ' תרץ תרוץ נפלא: אכן הם מלאים מצוות רבות, אבל מכיוון שהם מקיימים את המצוות ל'מצוות אנשים מלומדה', ללא שמחה של מצווה- שי"ך לקרוא להם פושעים!

בעלי המוסר המשילו את העניין לגברת שהכינה לבעלה מרק ירקות משובח. כאשר היא באה לצקת את המרק הופתעה לגלות שהמרק לא התבשל.

מבט מהיר גילה שהיא שכחה להדליק את האש! למרות שחתכה את הירקות, טרחה רבות ושמה את הכל בסיר והניחה אותו, כל

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלמה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלמה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאליהו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה – ארבע פרשיות- פרה

מה עניינה של פרשת פרה?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מברשת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

יש ארבע פרשות שחז"ל תיקנו לקרוא בנוסף לפרשת השבוע, בארבע שבתות לאורך חודש אדר שסמוך לניסן. בשנה רגילה הקריאה נעשית בחודש אדר. בשנה מעוברת באדר ב'. השבתות עצמן נקראות בשמות מיוחדים: 'פרשת שקלים', 'פרשת זכור', 'פרשת פרה' ו'פרשת החודש'.

רבותינו אמרו מספר טעמים לקריאת פרשת פרה: א. בזמן שבית-המקדש היה קיים הביאו קורבן פסח. לכן היתה חובה להיטהר לפני הרגל מטומאת מת. זכר לכך אנחנו קוראים את הפרשה, שעוסקת בטהרה מטומאת מת על ידי פרה אדומה. טעם נוסף לדבר, מכיוון שבמדבר סיני סמוך לחודש ניסן ומיד אחרי הקמת המשכן, שרפו את הפרה האדומה. בשלב הזה היזו מאפר פרה אדומה על הטמאים וטיהרו אותם, כדי שיוכלו להקריב את קורבן פסח בזמנו. לכן קוראים פרשה זו כדי להתפלל לפני ה' שירחם עלינו ויטהר גם אותנו ונזכה לבית-המקדש, כדי שנוכל לעבוד לפניו.

הפוסקים נחלקו האם החיוב לקרוא את פרשת פרה הוא מדאורייתא (כמו פרשת זכור) או מדרבנן (כמו פרשיות שקלים והחודש). לדעת התוספות החיוב הוא מדאורייתא וכן דעת פוסקים רבים. למרות שיש שחולקים ואומרים כי החיוב הוא רק מדרבנן, יש להחמיר כדברי האומרים שזו חובה מן התורה. לכן יש להדר בקריאה זו ולהוציא את ספר התורה המהודר ביותר שיש בבית-הכנסת. הקורא בתורה יכוון להוציא את השומעים והקהל יתכוונו לצאת ידי חובה. ראוי ונכון, שהנשים יבואו לשמוע קריאה זו, מכיוון שגם נשים היו צריכות להיטהר ולאכול מקורבן פסח. **מקורות:** שולחן ערוך, סימן קמ"ו וסימן תרפ"א. תוספות מס' ברכות דף י"ג ע"א, ריטב"א (מגילה י"ז ע"ב), תרומת הדשן (סי' ק"ח).

ההפטרה היא בבניא יחזקאל, מכיוון שכתוב בה: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם" (יחזקאל ל"ו, כ"ה) - טהרה מהחטאים והעוונות. **מקורות:** שו"ע סי' תרפ"ה ג', ילקוט יוסף ע"מ רס"ה, חזון עובדיה פורים עמ' י"ח.

אם הקורא בתורה טעה וסיים פרשת פרה בפסוק: "וְלִגְרֵהֶן הֶגְרָתְכֶם לְחֻקֵּי עוֹלָם" (במדבר י"ט, י) - לא יצאו ידי חובה. אפילו אם כבר קראו גם את ההפטרה בברכותיה, חוזר ופותח את ספר התורה ומתחיל לקרוא (בברכות לפני ספר התורה ואחריה), מראש הפרשה עד "וְהִנָּפֵשׁ הַנִּגְעָתַתְּ תִטָּמָא עַד הָעֶרֶב" (במדבר י"ט, כ"ב) את הפסוקים, שהחסיר. אפילו אם הפסיק בפסוק: "מִיָּמִים חַיִּים אֶל פְּלִי" (במדבר י"ט, י"ז) גם כן לא יצאו ידי חובה וחוזר וקורא. מכל מקום אם כבר בירך על ההפטרה לפנייה ולאחריה, ואחר כך נזכר, לא צריך לחזור ולברך את ברכות ההפטרה, כשמפטיר שנית. **מקורות:** ילקוט יוסף מועדים עמ' רס"ה. חזון עובדיה- פורים עמ' כ"ו.

ציבור ששכחו ולא קראו פרשת פרה, יקראו בשבת החודש. אחרי קריאת הפרשה יקראו בספר שני פרשת פרה בברכותיה ובספר השלישי יקראו פרשת החודש ופטירו הפטרת פרשת החודש. **מקורות:** ילקוט יוסף מועדים עמ' רע"א. חזון עובדיה- פורים עמ' כ"ד.

עֲזָרָה מִשְׁמַיִם

רבי אברהם כהן מנהל הסמינר לבנות בגייטסעד סיפר כי זכה לבקר בארץ הקודש מספר פעמים בהם ביקר בביתו של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל. באחד מביקוריו, כשבא לקבל ברכת פרידה, הוא הרכין ראשו לפני הרב זוננפלד וביקש ברכה. הרב זוננפלד בענוותנותו סירב לברך ואמר: "למה אתה צריך ברכה. הרי אתה בריא ויש לך הורים הדואגים עבורך". המנהל אמר לו כי הוא מבקש ברכה, שיזכה להצליח בעבודתו, לחנך את הנוער הגרמני לתורה ויראת שמים אמיתית (במסגרת אירגון העזרה לנוער שרבי אברהם ניהל ברחבי גרמניה). הרב זוננפלד קם מלא קומתו ואמר: "את זה מוכן אני לברך!". הוא פרש את ידיו על ראשו וברכו בכוונה.

אחרי שנים המוסד בגייטסעד היה נתון למשבר כלכלי גדול לאחר שנוספו למוסד עוד עשרות בנות יוצאות מרוקו. ר' אברהם לא ידע לשית עצה בנפשו. האטליז לא רצה יותר לספק בשר. המאפיות לא רצו לספק לחם. הירקן חדל לספק ירקות ופירות. המנהל ניסה לפנות לרבני המקום ולעסקנים אבל ללא הועיל. בלית ברירה החליט בצער ובכאב גדול לסגור את המוסד. הוא הודיע לבנות הסמינר שיחפשו מקום אחר לעצמן. הבעיה היתה שרובן לא מצאו מקום אחר.

המנהל סיפר: "לילה קשה עבר עלי אחרי ההחלטה לחסל את כל המפעל שהקמתי בעמל רב. הרב זוננפלד הופיע בחלום ואמר לי: "הרי ברכתך אותך שתצליח, אל תדאג. ה' יעזור ולא יעזבך". בבוקר קיבלתי שיחת טלפון מרבה הראשי של לונדון הוא סיפר כי אתמול הוקצב סכום נכבד עבור המוסד כדי שיהיה ביכולתי להמשיך". (מעובד מתוך 'זכרון מאיר')

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חיים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PNineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מברשת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב מאיר הלוי סולובייצ'ק זצ"ל

הגאון הרב מאיר הלוי סולובייצ'ק זצ"ל - נולד ב-י"ט בטבת ה'תרפ"ט (1929) בבריסק. נקרא על שם סבה של אמו, הרב מאיר אוירבך (ה'אמרי בינה'). בקיץ ה'ת"ש (1940) נדד לוויילנה עם מספר מאחיותיו. אביו בפרוץ מלחמת העולם השנייה שהה מחוץ לבריסק. האבא כשהגיע לוויילנה הצליח להתאחד איתם בהמשך. בשנת ה'תש"א (1941) המשפחה עלתה לשרא"ל והם גרו בירושלים ברחוב חזנוביץ בירושלים, בבניין שהיה מכונה 'שיכון אגודת ישראל'. למד בתלמוד תורה וישיבת 'עץ חיים'.

ב-י"ד אדר א' ה'תשי"ט (1959) כחצי שנה לפני פטירת אביו, התחתן. במהלך השנים הוא פתח את ישיבת בריסק בשכונת אחוה בעידודו וסיועו של מרן הרב אלעזר מנחם מן שך זצ"ל. בשנותיו האחרונות הישיבה התפתחה ומנתה כ-200 בחורים ואברכים. כאביו, נהג למסור את השיעורים בביתו. מדי ערב מסר שיעור במסכת הנלמדת בישיבה. לפני תפילת מעריב של מוצאי שבת מסר 'שיעור חומש' במסגרת סעודה שלישית המונית, שכללה גם זמירות ושירי נשמה.

לשיעוריו יצאו מוניטין. רבים הגיעו למרות שלא למדו בישיבתו. בשנים האחרונות עמדתו הפכה למשפיעה ומכרעת ואת דעתו על ענייני השעה היה משמיע במסגרת השיעור בשבת, במעמד המוני. לאחר פטירתו הישיבה התפצלה, האחת, בראשות בנו הרב יחיאל שנשארה ב'אחוה' והאחת בראשות בנו בכורו הרב יצחק זאב, שעברה לרחוב תחמוני בירושלים. ענוותן. נזהר מכל סרך גזל. דאג לזולת. נפטר ב-כ"ד אדר ב' ה'תשע"ו (2016). חי כ-87 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: הרב יצחק זאב הלוי. **אשתו:** מרת אלישבע (בתו של ר' יחיאל בנדיקט). **ילדיו:** הרב יצחק זאב (ממלא מקומו בראשות הישיבה), הרב חיים (ר"מ בישיבה), הרב יחיאל (ראש הישיבה), הרב אברהם (ראש כולל) והרב יוסף דוב. **חתנו:** הרב צבי גרוסברד. **מרבתינו:** הגאונים אביו, ר' יצחק זאב הלוי, ר' הלל ויספיש, ר' איסר זלמן מלצר, ר' שמואל אוירבך והאדמו"ר מרחמסטריווקא - ארצות הברית. **מספריו:** ישיעורי מרן הגר"מ הלוי- על מסכתות ערכין וזבחים • יחידושי על חומש בראשית ושמות • דחזיתיה לרבי מאיר- תולדותיו, דברי תורתו ועובדות בשמו.

ז הירותו של הגאון רבינו מכל סרך גזל היתה מופלאה: רבי מאיר הגיע פעם לשמש בסנדקאות בברית מילה אצל אחד ממקורביו. הביאו לו כיסא מרופד להניח את רגליו בעת הברית כנהוג. אולם רבינו חשש, שמא צריך לבקש רשות מהגבאי להניח את הרגלים על הריפוד היפה, שהרי בכך מתלכלך הכיסא. כדי להתגבר על חשש זה הביאו לו סמרטוט מבית אחד השכנים הסמוכים וכך רבינו הניח את רגליו על הסמרטוט, שכיסה את הכיסא, כדי שחלילה לא יתלכלך הריפוד.

אחד הנוכחים העיר, שזה מזכיר לו מעשה שאירע אצל הגאון רבי יצחק זאב הלוי זצ"ל (אביו של רבי מאיר). פעם הגרי"ז הלך לישון בלילה וחפש את השעון שלו כדי להניחו ליד מיטתו לראות את השעה כשיקום בבוקר ואולם הוא לא מצא. אחד מבני הבית אמר: "ליד מיטת הבן הגרי"ד זצ"ל יש שעון, אני אביא משם". הגרי"ז סירב ואמר, שנכנס בזה לגדר של שואל שלא מדעת והוא לא רוצה להיכנס לספק חשש גזילה מבנו.

ב חור ישיבה מארגנטינה באחת השנים התלווה אל מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל לאפיית מצות וצילם את שתי התמונות המפורסמות שנתרו ממנו מאותו מעמד. רבינו ביקש לקבל עותק מהתמונות הללו, ואכן הבחור עשה זאת עבורו. כאשר רבינו רצה לשלם לו, עקבותיו של אותו בחור ישיבה נעלמו.

רבינו זכר ששמע ממאן דהו שהבחור לומד בישיבת מיר. רבינו מיהר לחפש אותו בישיבה. אבל כל מאמציו העלו חרס. כיוון שכך, רבינו סירב ליהנות מהתמונות שהבחור נתן לו מחשש לעבור על איסור גזל. שנים רבות לא הציץ בהן, למרות שהיו מונחות בארוננו. כעבור שנים, באחד הימים כשצעד ברחוב בשכונת זכרון משה בירושלים, עצרה לידי מכונית.

בעליה הציע לו לקחתו לביתו. בדרך הנהג סיפר כי הוא מתגורר בארגנטינה. רבינו התרגש מאוד לשמוע זאת והתחיל להתחנן בפניו, שמא הוא מכיר במקרה אדם מסויים שלמד בשנה פלונית בישיבת מיר בירושלים... למרבה ההפתעה הנהג הצביע על הנוסע שישב מאחור ואמר: "הנה הוא!". היה זה אכן אותו בחור שצילם את התמונות לפני שנים ומסר אותן בשעתו לרבינו. הצדיק התרגש בכל מאודו לפגוש את האישי. רבינו מיהר לשלשל לידי את הסכום המדובר תיכף ומיד. (מעובד מתוך המבשר תורני)

מ גיד שיעור מאחד הישיבות בירושלים סיפר, כי עקב בעיות כלכליות של הישיבה הם דנו על שינויים וצמצומים שיעשו בצוות הישיבה. אותו מגיד שיעור קיבל הודעה כי כנראה יאלץ לעזוב את משרתו. הלה שהיה בעל משפחה גדולה ההודעה נפלה עליו כרעם ביום בהיר, והיה דואג מאוד, כיצד יוכל לפרנס את משפחתו.

המגיד נכנס אל הגאון רבי מאיר סולובייצ'ק זצ"ל, שהיה ידוע במסירותו להיטיב עם הזולת. הוא גולל באוזניו את המצב וביקש ממנו את טובתו אם הוא יוכל להתקשר ולהשפיע על צוות הנהלת הישיבה שלא יפטרו אותו חלילה. לפליאתו הרבה רבינו ענה לו: "אני לא מדבר על דברים אלו בטלפון".

המגיד הבין שכנראה רבינו אינו רוצה להתערב בהחלטות הפנימיות של הישיבה. מה רבה היתה פליאתו, כשהתברר כי כבר למחרת רבי מאיר לא חס על כבודו ומעמדו והוא הלך בכבודו בעצמו למשרד הישיבה כדי לשוחח עם מנהל הישיבה על כך. כמובן, בקשתו של רבינו התקבלה, והם לא פיטרו אותו.

תְּפִילָּה וְהַצְלָה מִפְּלָאָה

השטח היה נקי.

מרדכי נעמד מיד סמוך לאחד מקירות הבית וביקש להתחיל להתפלל. הוא שלח את ידו מתוך הרגל אל ראשו, אבל לתדהמתו ראשו היה גלוי.

כנראה ברגע של חוסר תשומת לב הכובע נפל מראשו. מרדכי הביט בשעונו. נותרו לו רק שלוש דקות עד לסיום ההפסקה. אצל הגרמנים, כידוע, היה צריך לדייק.

הוא התבונן סביבו בקדחתנות. הבית היה מבולגן למדי. נראה היה כי יושביו ברחו ממנו ברגע האחרון ובהפתעה גמורה. כלים מלכלכים ושרידים מארוחת צהרים היו מונחים על השולחן. ספר פתוח היה מוטל על הכורסה. זוג מגפיים כהים היו מונחים ברישול מתחת כיסא.

מרדכי לא ראה סביבו שום דבר, שיכול היה לשמש לו ככיסוי ראש. בהברקה של חוסר ברירה הוא התכופף, חלץ את אחד ממגפיו והסיר את הגרב מרגלו.

בלית ברירה החליט שהיא תשמש עבורו ככיסוי ראש. דחף את רגלו בחזרה אל המגף, הניח את הגרב על ראשו כששוליה מכסים את אוזניו וחייך למחשבה על מראהו המוזר. אבל לא היתה לו ברירה אחרת.

הוא שפשף ידיו, פנה אל הקיר והתחיל להתפלל. התפילה מילאה אותו בכוח. הוא שאב חיזוק מהמילים הקדושות, באמצעותן התפלל על החיילים היהודים הפצועים, על הוריו, על זוגתו ובנו הקטן שנותרו על אדמת גרמניה, כשהם חרדים לגורלו.

תוך כדי תפילה מרדכי שמע קולות מחוץ לבית וחושיו נדרכו. הדלת נפתחה בתנופה. מרדכי כמעט קפא על עומדו אבל הוא החליט להמשיך בתפילתו.

מפקדו נכנס אל הבית ועיניו יצאו מחוריהן בתדהמה. הוא הביט במחזה המוזר, שמולו חייל עומד ומדבר אל הקיר, עיניו עצומות וגרב ארוכה משתלשלת מראשו עד כתפיו.

כמפקד מנוסה הסיק כבר את המסקנה המתבקשת. הלם קרב. "ווגל!", המפקד פקד על עוזרו הנאמן, "גוטרמן השתגע. שלח אותו מיד לחופשה. בבית כבר יטפלו בו כמו שצריך".

בשעה שמרדכי עשה את דרכו הביתה, הגדוד שבו שירת הותקף בהפתעה על ידי חיילי האויב הצרפתי. מכל מאתיים וחמשים החיילים איש לא ניצל, מלבד איש אחד מטורף המדבר אל הקיר, כשגרב מנחת על ראשו...

(מעובד מפי נכדו ר' מרדכי גוטמן, משפחת שוסטר ממונסי ניו-יורק)

אביב ה'תרע"ו. מרדכי גוטמן התבונן בנוף המופלא שסביבו, הקשיב לשקט והרשה לעצמו לשאוף מעט אוויר צח. לאחר חודשים ארוכים של לחימה בלתי פוסקת בחורף, סוף סוף השמש יצאה.

היה זה בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה. מיליוני בני אדם ל"ע כבר קיפחו את חייהם במלחמה מתמשכת ומיותרת זו.

כחייל יהודי שומר מצוות המשרת בין חיילים גוים בצבא הקיסר הגרמני הרגיש כל העת, כי הוא נלחם במלחמה, שאינה שייכת לו בעל כורחו.

בתקופת שירותו בשדות הקרב הוא היה עד לזוועות. על כל אלו נוספו הסבל וההצקות, שעבר מצד 'חבריו' ומפקדיו, שלעיתים התייחסו אליו גרוע יותר משהתייחסו לחיילי אויב שנקלעו לידיהם.

רק לפני כמה ימים ראה את דוד, היהודי הנוסף ששירת בגדוד כשאחת מעיניו שחורה ואפו שבור ומדמם. כל חטאו היה שלא הסתתר מעיני 'חבריו' בעת שבירך ברכת המזון. מרדכי חיכה לרגע שבו יתבשר על שחרורו והיה מוכן לשלם על כר כמעט כל מחיר.

בבוקר הם נכנסו לכפר קטן ופסטורלי שאותו כבשו מדי הצרפתים. הכפר היה ריק. יושביו נמלטו בחרדה. מרדכי נשלח עם עוד חיילים לעבור בין הבתים ולבדוק, אם נותרו בהם חיילי אויב. עם סיום המשימה במקום הוקם בסיס צבאי קטן, שבו היו אמורים הם להתארגן עד למתקפה הבאה.

"חצי שעה הפסקה!", המפקד הכריז. רבים מהחיילים ניצלו את הזמן למנוחה קצרה. מרדכי החליט לנצל את ההפסקה כדי להסתובב מעט בין בתי הכפר, לנשום אוויר צח ולחשוב על מצבו.

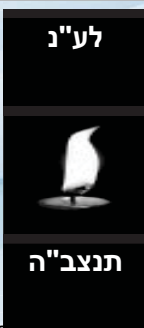
הוא התיישב בחצר אחד הבתים הנטושים, התמתח קלות ובמוחו דמיין את יקיריו. הוא חשב על אשתו שאינה יודעת דבר על גורלו, אם הוא חי או מת, בריא או פצוע.

הוא חשב על בנו הפעוט שאותו ראה רק פעם אחת בחייו, על הוריו המייחלים לשובו. תמונות מחיי משפחתו עלו במוחו בזה אחר זה.

הוא הביט סביבו, נתן לזיכרונות לשטוף אותו ולמלא את ליבו געגועים. מבטו נתקל בשמש השוקעת מעל ההרים, ואז הוא נזכר בבהלה - שעת השקיעה מתקרבת, והוא עדיין לא התפלל מנחה! מרדכי קפץ ממקומו וניגש אל הבית הסמוך.

הוא פתח את הדלת, נתן לקרני השמש לחדור בעדה ולהאיר לפניו את הדרך, נכנס אל הבית בזהירות ומישש ליתר ביטחון את הרובה, שהיה תלוי ברישול על כתפיו.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיאל בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רגינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברקוב דב ז"ל
יצחק יצקן בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	מרים בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חווה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאת בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחת ז"ל
פיבי מלכה בת מזלי ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעימה ע"ה
נעמי בת כתום ע"ה	אילנה (מחרוזת) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
רבי נשמות עם ישראל		

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל
רחמים בן רחל ז"ל	אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל
ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
אביחי בן אסתר ז"ל	יצחק בן חביבה ז"ל
נעימה בת גורג'יה ע"ה	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל
חי זיזי בן קלרה ז"ל	קסאנש בת דגיטו ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	שרה בת נרקיסי ע"ה
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל
אורה בת נעימה ע"ה	ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה
מישא אסתר בת זרה ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל
מסעוד בן יקוט ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה
רחמה בת מסעודה ע"ה	חיים חמוטל בן רינה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ספרה בת פסייה ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1105

הדלקת הנר: 36: 18 צאת השבת: 37: 19 רבינו תם: 13: 20 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ויהי דבר (יחזקאל לו).

או צרות הפרשה

פרשת "צו"

"על מוקדה על המזבח" [ו, ב].

המ"ם בתיבת 'מוקדה' הנה מ"ם זעירה, קטנה יותר מן הכתב הרגיל. כל אות בתורה, וכמובן כל צורה שונה מן הרגיל, נועדה להעביר מסר כלשהו ויש לה משמעות. ספר משלי, לדוגמא, מתחיל באות מ"ם גדולה – "משלי שלמה בן דוד", לרמוז ששלמה המלך התענה ארבעים יום עד שזכה וכתב את ספר משלי, ולרמוז על התורה הקדושה שניתנה בארבעים יום. גם בדברי התוכחה שבשירת האזינו אנו מוצאים אות גדולה – "ה-לה' תגמלו זאת", לרמוז על חמשה חומשי תורה שנתן הקב"ה לישראל ואף על פי כן הם "דור עיקש ופתלתול... עם נבל ולא חכם".

מדוע נכתבה כאן מ"ם זעירה? בפסוקים אלו נצטוונו על הקרבת קרבן עולה, ומאחר שאין לנו כיום אפשרות להקריב קרבנות על גבי המזבח, שהרי בית המקדש חרב, דומה כי אין הדברים נוגעים לימינו. אולם נשלמה פרים שפתינו – במקום להקריב קרבנות לפני ה' אנו מקריבים את לבנו לפניו ומתפללים. לפיכך מתפרש הפסוק על עבודת התפילה לפני ה'.

תפילת האדם יוקדת כאש – "ואש המזבח תוקד בו". אש מצויה תמיד בתנועה ומרצדת בלי הפסק, היא מעידה על התלהבות פנימית. אלא שכאן באה המ"ם הזעירה ומזכירה – הנהגת האדם בעולם צריכה להיעשות בהצנע וללא פרסום ורעש. "לא ברעש ה'" – ככל שיש יותר שקט וצניעות, כך עולה המעשה למקום גבוה יותר לפני ה'!

האש היוקדת בלב האדם בשעת תפילתו צריכה להיות אש פנימית. העבודה שבלב צריכה להיות נסתרת ולא מפורסמת בעיני הבריות! אין לעשות תנועות שתפרסמנה ברבים שפלוני מתפלל בדבקות, וכמובן אין להודיע על כך גם באופנים אחרים. אמנם, לא כל מצווה צריכה להיעשות בשקט ובהסתר. ישנם עניינים שדווקא יש לפרסמם, והתורה רומזת על כך באות גדולה. כך למשל "תמים תהיה עם ה' אלוקיך", יש להתנהג בפרהסיא בתמימות עם ה', ולומר לכולם שהננו עושים את רצון ה' בלי עקלקלות.

מתי צריך להצניע מצוות, ואלו מעשים רצוי דווקא לפרסם? הכלל בזה רמוז בנוסח תפילת "נשמת כל חי": "בפי ישרים תתרום, ובשפתי צדיקים תתברך, ובלשון חסידים תתקדש, ובקרב קדושים תתהלל".

הישרים הם אלו שעוסקים בתורה, עליהם לרומם את התורה, לפרסם אותה ולהפיצה בכל מקום אפשרי: "בראש הומיות תקרא". אבל "בקרב קדושים תתהלל" – מי שהוא קדוש ונוהג בקדושה, מתנהג בפרישות או מתענה, לא יפרסם את הדבר, אלא ישמור אותו 'בקרבו'!

על מעלת הצניעות והענווה מספרת הגמרא: התלמוד נכתב בבבל, והיו שולחים שאלות לארץ ישראל, לאמורא רבי יוחנן – תלמידו של רבנו הקדוש, חברו של רב גויסו של ריש לקיש.

שלחו ושאלו את רבי יוחנן: "איזהו בן העולם הבא? – מי זוכה לעולם הבא?"

ענה להם: "ענוותן ושפל ברוך. שיף עייל. ושיף נפיק. וגריס באוריתא תדירא, ולא מחזיק טיבותא לנפשיה".

"שיף עייל" – שנכנס לבית המדרש בשקט ובצניעות, כלומר: לומד בהתמדה בלי פרסום ורעש.

"ושיף נפיק" – כשיוצא מבית המדרש, יוצא בשקט ובלי פרסום. והדבר נצרך, משום שלפעמים נכנס בן אדם לבית המדרש בשקט, ולאחר מכן כשלמד, ידע וחיידש, הקשה ותרץ, הוא מרגיש שהוא כבר יודע ומתחיל להתגאות בליבו.

"וגריס באוריתא תדירא" – מעבר לכך שהוא נכנס ויוצא מבית המדרש. מי שהוא בן עולם הבא אינו לומד רק בזמנים קבועים, אלא תמיד גורס והוגה בתורה, כמו יוחנן בן זכאי, שמעולם לא ראוהו יושב בטל או שח שיחה בטלה, אלא כל הזמן היה יושב ושונה. אבל החכמה לבסוף היא – "ולא מחזיק טיבותא לנפשיה", לא מחזיק טובה לעצמו. לא יאמר על עצמו:

"כעת למדתי שנים עשרה שעות, תשאל אותי בכל מקום שתמצא..."

הגמרא מספרת על חכם מחכמי התלמוד, שנפטר בארץ ישראל בתקופה שבה היו פורעים הגויים פרוצות ביהודים. באותו יום מת גם רשע אחד, בן בעיא מוכס שמו. הוא נקרא כך, משום שמתקוף תפקידו כאחראי על המכס, היה עושה בעיות גדולות לכל אדם שנתקל בו. נערכה לרב ולרשע הלוויות, וכשבאו כולם לבית הקברות החלו פורעים גויים להתפרע שם ולחפש במיטות הנפטרים כסף, אבנים טובות ומרגליות.

מרב פחדם עזבו כל המלווים את המיטה, ונמלטו על נפשם, רק תלמיד אחד, תלמידו המובהק של הרב, דבק בו, ונשאר כל הזמן ליד המיטה. הגויים החלו לבדוק את מיטות הנפטרים, ומשלא מצאו כלום עזבו אותם והלכו.

כשראו היהודים שהפורעים נעלמו – חזרו להמשיך את מסע הלוויה, אלא שאז ארעה טעות גדולה – במקום לקחת את מיטת הרב הם לקחו את מיטתו של בן בעיא המוכס וכיבדו אותו בכבוד גדול. ספדו עליו, אמרו קדישים וקברו אותו בחלקת הרבנים. ואילו את הרב שחשבו בטעות לבן בעיא לוו קומץ קטן של אנשים בלבד.

התלמיד שנשאר שם היה עומד וצועק אליהם: "החלפתם את מיטתו של הרב במיטת המוכס!" אולם באורח פלא אף אחד לא התייחס לדברים. כולם סברו שהוא השתגע מפטירת הרב ונמצא ב'הלם קרבי' עד שאינו מסוגל להגיב.

התלמיד היה שרוי בצער איום ונורא, ומדי יום ביומו היה הולך לקבר רבו, מתפלל ובוכה על הביזיון שנגרם לו בשגגה. כעבור זמן מה התגלה אליו רבו בחלומו ואמר לו: "מה לך בוכה ומצטער? אילו היית רואה את גן העדן שלי, היית שמח".

שאלו התלמיד: "מפני מה ארע לרב כל הביזיון הזה?"

אמר לו: "אגלה לך, פעם אחת דיברתי בין תפילין של יד לתפילין של ראש, וזה העונש שגבו ממני על כך בעולם הזה, אך בשמים אני מצוי במנוחה גדולה. ואגלה לך מה היה עם בן בעיא המוכס – יום אחד הוא הכין סעודה גדולה לחבריו, אלא שבאותו יום הגיע לעיר שר גדול וכולם עזבו אותו, והלכו לסעודתו של השר הגדול. בן בעיא המוכס לא ידע מה לעשות עם כל האוכל שעלול להתקלקל, לכן העביר אותו לבית התבשיל שיחלקוהו לעניים. על מצוות החסד שעשה עם העניים הוא קיבל את שכרו בעולם הזה, שיקברו אותו בכבוד גדול" (דרוש ציון).

לרפואת יוסף בן זולכיה הי"ו, אליהו בן אסתר הי"ו, ענת בת אסתר הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת חיה בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

"ויהיטא את המזבה... ויקדשהו לכפר עליו" [ח, טו].

בתוספתא של פרשת מלואים ראיתי, כפרה זו אינה יודע מה היא, מניין אתה אומר שלא היתה כפרה זו אלא שאמר משה בשעה שיצא הכרוז להתנדב במקדש דחקו ישראל איש ואשה והביאו שלא בטובתן, תהא כפרה זו שלא יתנדבו דבר גזול למקדש, וכן הוא אומר (ישעיה ס"א, ח') כי אני ה' אוהב משפט שונא גזל בעולה (רמב"ן).

אל אחד הרבנים העוסקים בקירוב, פנה יהודי, וסח לו, מתוך צער נורא, את הסיפור הבא:

זה זמן רב שטרחתי להשיג זכאות ליתעודת נכה, משום שמצוקת החנייה באזור ביתי קשה ביותר, וכאשר אחשב לנכה, הרי שאזכה למתחם חניית נכה צמוד לבית. אף על פי שהייתי בריא כשור, ניסיתי בכל דרך לזכות בתעודת הנכה, ולבסוף לאחר תחבולות ורמאויות, מסמכי הנכות הכוזבים היו בידים... הקצו לי מקום חנייה מרווח ממש בכניסה לבית. (השכנים לא התלוננו, משום שככל הנראה תלו הדבר בסוג של נכות שאינה ניכרת).

חלפו ששה חודשים, ולא עליכם, באופן לא צפוי כלל, הפכתי לפתע פתאום ל... נכה אמיתי! נכה העונה על כל הקריטריונים הנדרשים לזכאות לחניית נכים... כיהודי מאמין, ישבתי ועשיתי חשבון נפש, ועלה בליבי, שמא מן השמים אומרים לי, עשית עצמך נכה וגזלת את הציבור, כעת תהיה נכה של ממש...

הרב ניגש לארון הספרים, שלף את הכרזת הראשון של המשניות, ואמר ליהודי, הבה ונראה את הדברים מפורשים בסוף מסכת פאה. אומרת המשנה: "כל מי שאינו לא חיגר, ולא סומא, ולא פיסח, ועושה עצמו כאחד מהם - אינו מת מן הזקנה עד שיהיה כאחד מהם!!" שנאמר (משלי י"א) "ודורש רעה תבואנו" (יעוין בתוס' יו"ט).

נרעש היהודי לשמע דברי המשנה. הזדעזע עד עומק נפשו לראות כיצד דרש את הרעה, והיא אכן באה. וביקש היהודי לשאול שאלה בנוגע ל'דרכי התשובה' שלו: האם עתה, כשאני באמת זכאי למתחם החנייה, ראוי שאשיב לציבור את מתחם החנייה למשך ששה חודשים (על ידי הסרת השלט וטשטוש פסי החנייה), ויהיה בזה אולי תיקון למעשי?

והתלמיד חכם החליט להפנות את השאלה אל מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א...

השיב מו"ר שליט"א: ראשית כל יש לציין, שקביעת החכם כי התקיימו באיש הנכה דברי המשנה בפאה, לכאורה אינה מוכרחת, שהרי מצינו ב'תפארת ישראל', שביאר כי המשנה עוסקת בעני העושה עצמו בעל מום כדי שירחמו עליו, ואפילו הכי נענש בעונש כה חמור, משום שממעט בכבוד שמים, שהרי ידוע, שהרואה בריות יפות צריך ליתן שבח לשמו יתברך, ואילו אדם זה התנהג בכפיות טובה, משום שהראה לעיני כל, שכביכול ברא ה' יתברך בעל מום נוסף בעולם!

ובנידון דנן, האיש שהעמיד במרמה חניית נכה, לא עשה עצמו כבעל מום לעיני כל, ואין כאן המעטה בולטת בכבוד שמים. ולאור דברי התפארת ישראל, יתכן ודברי המשנה לא אמורים לגביו. אולם, שמעתי ממורי חמי מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, שדברי המשנה נאמרו אף במקרה שלפנינו.

ובנוגע לעצם השאלה, נראה שהצעת האיש להשיב את מתחם החנייה שגזל, אינה השבה, משום שבלאו הכי אף אחד לא ירוויח מכך, שכן אם האיש לא יחנה כאן, הרי יתפוס מקום חנייה במקום אחר, ועל כל פנים כל בעלי הרכבים ישיגו מקומות חנייה, כך שפינוי המקום, לא יתרום כל כך לציבור. אלא נראה למעשה, שיש לשום: כמה היה עולה לשכור את מקום החנייה למשך ששה חודשים, (ואולי מדובר בשווי של 200 שקלים לחודש), ועם הסכום הזה יש לעשות 'צרכי רבים', כגון תרומה לבית חולים או לאגודות חסד התומכות בחולים וכדומה (והערב נא).

מרן הרב שך קרא בהתלהבות "היכן בחורים אלו?"

ברצוני לנשק כל אחד ואחד מהם!!

מעשה שהיה בישיבה מסויימת, בה היתה אחראית על ארוחת הערב אשה קשת יום. היא היתה מגיעה מדי יום אחר הצהריים, מכינה את האוכל הנדרש, ובתום הסעודה שוטפת את הכלים ואת חדר האוכל ומשיבה את הסדר על כנו.

בעלה נטש אותה לפני שנים רבות, והותיר אותה עגונה עם מספר ילדים קטנים, ועבודתה זו היתה מקור הפרנסה היחיד באמצעותו הצליחה לכלכל את עצמה ואת ילדיה. דא עקא, מאחר שלא היה מי שישמור על הילדים בעת עבודתה, ולהותירם לבדם בבית לא היה שייך, היא נאלצה להביאם עימה לישבה, והם היו מתרוצצים סביבה ומחפשים תעסוקה. המלאכה לכשעצמה לא היתה קלה כלל, אולם הקושי העיקרי נגע דווקא בשמירה על הילדים והעסקתם, שכן לקראת ערב הם היו מתעלפים ומתחילים להשתולל ולמשוך בסינרה של אימם, ולבכות שברצונם לשוב הביתה.

צערה של האישה האומללה וילדיה הרכים, נגע לליבם של מספר בחורים מהישיבה. הם החליטו לעשות מעשה. הבחורים פנו לשאר חברי הישיבה והכריזו על מבצע חסד; הם קבעו שמדי יום, כל הבחורים יגיעו לאכול מיד עם תחילת הזמן של ארוחת הערב, ולאחר ברכת המזון, במשך מספר הדקות שנותרו עד לתחילת סדר ערב, יתגייסו כולם יחד למשימת ניקוי חדר האוכל. וכך תוכל האשה ללכת הביתה עם ילדיה שעתיים ויותר לפני הזמן הקבוע. (כמובן שמבצע החסד של הבחורים לא היה על חשבון סדרי הלימוד הקבועים של הישיבה, אלא כולו התרחש רק בזמן הפסקת ארוחת הערב).

ואכן התכנית הצליחה מעל למשוער; בכל יום, בתום הסדר, היו הבחורים מגיעים בזריזות לחדר האוכל בשבע בערב, אוכלים, מברכים, שוטפים איש איש את כלי האוכל בהם השתמשו, ומסדרים ומנקים יחד את חדר האוכל. וכך יכלה האשה לחזור לביתה בשעה מוקדמת, והבחורים הזריזים הגיעו בדיוק בזמן לסדר לימודם בערב.

הבחורים מצאו סיפוק רב בהצלחת המבצע. הם ראו את אושרה של האשה ואת שמחת ילדיה שיכולים היו לישון בשעה סבירה. השמחה מלאה את ליבם של הבחורים בחוות עשייה למען הזולת.

אולם, כששמע המשגיח על המבצע, הדברים לא מצאו חן בעיניו. הוא טען שהבחורים אינם צריכים לעסוק בעבודות מטבח, ותפקידם הוא רק לשבת וללמוד. אך הבחורים לא ויתרו וטענו שמידת החסד מחייבת להתחשב באשה האומללה וילדיה, וכי כל עוד שאין הדבר פוגע בסדרי לימודם אין להנהלת הישיבה את היכולת למנוע מהם את הזכות הגדולה שנפלה בחלקם.

החליט המשגיח להיכנס אל מרן הרב שך זצ"ל ולבקש את הכרעתו בנושא, בהיותו סבור שהרב יקבל את טענתו ויורה לבחורים להשקיע את כוחותיהם אך ורק בלימוד תורה. הוא לא ציפה כלל וכלל לתשובה המפתיעה שקיבל. לאחר שהציג את השאלה, קפץ הרב שך ממקומו וקרא בהתלהבות, "פלאי פלאים! איזה בחורים נפלאים! איזו התחשבות!

היכן הם אותם בחורים! ברצוני לנשק כל אחד ואחד מהם!!"

"אמור להם", הוסיף הרב שך "שבוודאי ישר והגון לפעול כפי שפעלו וישר כוחם, ובזכות החסד הגדול שהם עושים מחוץ לסדרי הישיבה, יזכו בלי ספק לשפע של סייעתא דשמיא בלימודם!!". המשגיח הנדהם פנה לצאת מהחדר ומרן הרב שך קרא לו וביקש שוב, "אנא ממך, שלח אלי את הבחורים, אני רוצה לנשק אותם!!".

למדנו אפוא מהדברים, שחסד ומידות טובות לא רק שאינם מפריעים ללימוד תורה, אלא להיפך, הם המפתח ויסוד היסודות להצלחה ולהתעלות בתורה הקדושה (והערב נא).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ מניזה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרת ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי בת חגן פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, לע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון

527

פרשת צו תשל"ד

אמנם אצלנו מקובל שהמשפחה של הכלה לא נוהגת ללכת לשבת אופרוף אלא להישאר בבית ואם כן לכאורה מה הקושי לצאת מהבית? אבל הענין הוא, שמכיוון שזו השבת האחרונה של הכלה בבית, אז המנהג שלנו היה לעשות כמין שבת פרידה מהכלה ומזמנים את כל האחים הנשואים ואת כל בני המשפחה בכדי לעשות קידוש, לחיים ועוגות - ובדיקו בשבת זו הוא מבקש ממני לעזוב את הדירה. אבל מצד שני יש כאן מצות גדולה לעזור לשכן. בקיצור הוא הכניס אותנו לדילמה גדולה. אמרתי לו שאתייעץ עם בני משפחתי ואחזיר לו תשובה.

אמרתי לילדיי שיש לשכן שבת שבע ברכות והוא צריך את הדירה. הם הסתכלו עליי כמו שנפלתי מהירח, אמנם הם לא אמרו כלום כי הם כבדו, אך פרצופיהם אמרו את הכל. אמרתי להם, שיש לי טיעון אחד ואם הוא לא יתקבל אני אענה לשכן תשובה שלילית, וכך אמרתי להם: 'אילו זה היה קורה לנו, שהייתה לנו שבת שבע ברכות ולשכן היתה שבת אופרוף, האם הייתה לנו אפשרות לחשוב יותר על האופציה הזו, שנמצא מקום אחר עם יותר הנאה לקראת הפרידה מהכלה ועל הדרך להרוויח זכויות קודם החתונה?'

זה כבר היה נשמע אחרת לגמרי. אבל עדיין חיכיתי לתגובה שלהם, ואז בתי הכלה אומרת לי שהמשפט האחרון שכנע אותה ואכן עדיף לאסוף זכויות קודם לחתונה ולתת לשכנים את הבית. במאמר המוסגר יש לציין שאנו מחבורת 'אשרי יושבי ביתך' שכולם באים אלינו, אבל אנחנו לא יוצאים כלל מהבית... בקיצור, לבסוף מצאנו בית גדול בישוב אחר, נסענו לשם ובאמת היתה זו שבת מדהימה עם כל החברים והמשפחה, והכל בא על מקומו בשלום, לכאורה.

הסיפור, מתחיל רק כאן... במוצאי שבת של אותה שבת המדוברת אנו יושבים ומתעסקים בהכנות לחתונה, ואל תשכחו שזו כלה ולא חתן... היינו ערים עד שעה מאוחרת בלילה עד שנרדמנו מעייפות ונכנסנו לישון. באזור השעה שתיים אני שומע צלצול טלפון, לא התייחסתי לזה כי חשבתי שזו טעות. בשעה שתיים וחצי שוב פעם שמעתי צלצול, וקמתי לענות, קודם שהגעתי לטלפון כבר הצלצול הסתיים לו. כשהרמתי את הטלפון אני רואה 10 שיחות שלא נענו, דפדפתי במספרי הטלפון השונים שהיו שם כשאני שואל את עצמי 'מי מחפש אותי בשעת לילה שכזו'. ואז אני מסתכל על המספרים ונעשה לי שחור בעיניים... שני

הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה (ה ב)

האות מ"ם שבמילה 'מוקדה' נכתבת קטנה יותר בס"ת עפ"י המסורת, ומאידך גיסא התי"ו שבמילה 'תמים' בפסוק 'תמים תהיה עם ה' אלוקיך' נכתבת עפ"י המסורת באות גדולה, מדוע?

אומר הרבי מקוצק זצ"ל, שדבר זה בא ללמדנו פרק בהנהגה, לאמור: את ההתלהבות של האדם בעבודת בוראו צריך הוא להסתיר מאחרים, ולהראות ממנה רק מעט מזער, וזה נרמז במ"ם שב'מוקדה' שמרמז על האש הפנימית, ומאידך בעיני תמימות ואמונה עליו להרבות בהם עד שיפרצו חוצה, ויהיה מכריז כלפי חוץ בתי"ו רבתי 'כי ה' הוא האלוקים'.

* * *

במהלך תקופת מגפת ה'קורונה' סופרו הרבה סיפורי השגחה מדהימים המכריזים קבל עם ש"השם הוא האלוקים', לפנינו אחד הסיפורים המיוחדים שארע ממש בתחילת תקופה זו.

מספר בעל המעשה: "אנחנו גרים בישוב חרדי קטן שכולם בו מכירים את כולם. באופן ספציפי אנחנו נחשבים בישוב לבית פתוח לרווחה, שזה אומר שהשכנים יכולים לבוא אצלנו בכל שעות היממה ולא רק בשביל לבקש לחם או חלב אלא גם לשבת ולדבר. כמו"כ בכל ליל שבת הנשים יושבות בביתנו ומדברות עד שהבעלים מגיעים מבתי הכנסת, ובאמת אנחנו משתדלים לעזור לכולם בכל מה שצריך.

ערב שבת פרשת זכור, דופק שכן שגר דלת לידי, ומספר לי שהוא עושה שבת שבע ברכות לאחיו וסדרו דירות לכל משפחה ומשפחה אך הוא לא חישב נכון את כמות האורחים והתברר לו כעת שאין להורים שלו דירה, וקשה להם ללכת ממקום למקום כי הם מבוגרים, וביקש ממני שאסע לשבת למקום אחר ואף ישלם לי ע"ז כסף, בכדי שהוריו יהיו בשבת בדירתו. כפי שהקדמתי, אנחנו נעשה הכל בשביל אחרים וזה היה קל בעבורי, אבל הבעיה היא שגם לי היה שבת אופרוף כי ביום חמישי של אותו שבוע עמדתי לחתן את בתי, וא"כ שבת זכור היתה שבת אופרוף לחתן שלי.

אמשיך את דברי החבר מועצה: [באותה שבת התארח בישוב חולה קורונה מספר 29 - כונן מד"א שהתפלל בבית הכנסת הזה, והוא אותו אחד שהדביק גם חצי מטלז סטון... וכיוון שהייתי כמין גבאי שם, הם חשבו שאני קבלתי אותו ולחצתי את ידו ולכן אני צריך להתרחק מהכלה וכן להיכנס - אני ואשתי - לבידוד... ולא רק זה, הם בקשו לדעת פרטים על כל האורחים ששהו בבית הכנסת באותו זמן.

"עצור כאן", אמרתי לו, "קרה לנו נס, השבת, תתפלא לשמוע, אני לא הייתי בבית הכנסת כי מסרתי את הדירה שלי ברגע האחרון לשכן...".

ושבו ישבנו ובכינו כולם, והפעם בכי של הודאה והתרגשות לבורא עולם, ועל כך שקבלנו תגמול על המעשה האמיץ שעשינו...

החתונה התקיימה ביום חמישי, בדיוק ביום האחרון שהיה מותר להתחתן עד מאה איש, והיא הייתה שמחה מאוד. תחשבו, אם היינו צריכים לדחות את החתונה בשבועיים היינו צריכים לעבור לעשות לחתונה בבית, על אף שהיא גם הייתה שמחה, אבל זה כבר לא היה אותו דבר....".

[מתוך 'אספרה']

הוא העלה על מוקדה (ו, ב)

כל המתגאה אינו נידון אלא באש, שנאמר 'היא העולה מי שמתגאה סופו יהיה 'על מוקדה' שנידון באש (ילקו"ש)

הגאווה מסוכנת, שורפת היא את הנשמה מבפנים, יש ליזהר ולברוח ממנה כמפני אש.

* * *

שח הרב הגאון ר' שמעון רוזובסקי זצ"ל, אב"ד דאיישישוק: "בשנת תרפ"ה, כשהחליט רבינו ה'חפץ חיים' לעלות לארץ ישראל, בא לעירנו איישישוק, אשר למד בה שמונים שנה קודם לכן, והיתה חביבה עליו כל ימיו, כדי להיפרד מכל תושבי המקום. בהגיע הידיעה על דבר בואו של הצדיק, יצאתי עם כל אנשי העיר מחוץ לתחום, כדי לקבל את פניו של גדול וצדיק הדור בכבוד ובהדר כיאות. כאשר הבחין בי הח"ח, ביקש ממני לעלות ולהיכנס לתוך העגלה שלו. כשנכנסתי כבקשתו מצאתיו יושב ובוכה בדמעות. שאלתי "רבי! מדוע הוא בוכה?", והשיב לי: "על הכבוד הרב שאתם חולקים לי, שאינני ראוי לזה!". והביא את דברי הירושלמי האומר, שאם חולקים כבוד לאחד עבור שתי מסכתות שהוא יודע, ולמעשה האמת שהוא יודע רק מסכת אחת, עליו להודיע ולגלות את האמת שהוא יודע רק מסכת אחת. כמובן שניסיתי להרגיעו ולשדלו בדברים אך ללא הועיל, דעתו לא נתקררה כשהוא טוען שאין הכבוד הזה ראוי לו. כשראיתי בכך אמרתי לו: "הנה מבקשים אנו בברכת החודש 'ותיתן לנו חיים של עושר וכבוד' ולכאורה יפלא עד מאוד, הלא מן

טלפונים מראש המועצה ועוד שני טלפונים משני חברי מועצה, ועוד שני מספרים עם רצף מספרים מיוחד שיש רק לנבחרי ציבור מקושרים... ומה שהחריד אותי יותר מהכל זה.... שני טלפונים מהמחותן שלי... וזה לא רק נורה אדומה אלא צופר גדול המבשר רעות... צעקתי בקול: "אוי א'ברוך... מה קורה כאן?!".

אשתי התעוררה מהצעקות ושאלה אותי: "מה קרה?".

"לא יודע", עניתי לה, "אך אני יודע שכולם מחפשים אותי ואיני יודע למה".

כל בני הבית קמו והסתכלו עליי ועל אשתי, היינו נראים חיוורים כסיד וקפואים על מקומנו. הם שאלו אותנו מה קרה אך לא היה מקום לשקר וסיפרנו להם על החיגים המוזרים של ראש המועצה וחברי המועצה וגם המחותן. הכלה החלה לזעוק, לכולנו היה ברור שקרה משהו.

"אני אתקשר", אמרתי. אך הבנות מיד עצרו אותי. למרות הכל החלטתי להתקשר למחותן שלי ואמרתי לו ישר: "אל תסובב אותי ואל תערבב אותי תגיד לי ישר מה קרה, מה הסיפור?". הוא אומר לי: "תירגע, הכל בסדר". אמרתי לו: "אני לא אירגע, ואני לא אהיה בסדר עד שתגיד לי במה מדובר".

ואז הוא אומר לי: "הבנתי שאתה צריך להיכנס לבידוד בעקבות חולה קורונה שהתגלה אצלכם ביישוב".

"ברוך השם", אמרתי, "כבר נלחצתי חשבתי כבר איזה אסון קרה". ואז הוא המשיך: "שזה אומר שאתה ואשתך לא יכולים לבוא לחתונה...". על זה לא חשבתי, ואמרתי לו שזו באמת בעיה ונראה מה לעשות.

הוא אומר לי: "זה בסדר, כבר שאלנו רב והוא התיר לנו לדחות את החתונה בשבועיים ואז תוכלו להשתתף".

אמרתי לו: "בשום פנים ואופן, אין מנהגנו לדחות חתונות, החתונה תתקיים כרגיל בלי ההשתתפות שלי ושל רעייתי".

ואז החתן תופס את הטלפון ואומר לי, שזה לא מעניין אותו וכי אם אני ורעייתי לא נגיע לחתונה גם הוא לא יגיע לחתונה... ויגמר הסיפור. אומר את האמת, שהאכפתיות הזאת היא שגרמה לי לחשוב מעט אחרת, שהכבוד הגדול שהחתן נתן לי שהוא לא יבוא לחתונה בלי ההשתתפות שלי, פשוט ריגש אותי עד דמעות, בכיתי בכי של התרגשות... התקשרתי לחבר המועצה ורציתי שיסביר לי מה צריך לעשות ומה הם הפרטים. הוא אומר לי שהוא חיפש אותנו כי אנחנו צריכים להיכנס לבידוד. אמרתי לו שאני יודע על כך, אבל אז הוא התחיל לתחקר אותי. "זה לגבי הבית כנסת", הוא אומר. [במאמר המוסגר, אני חייב לספר לכם משהו על הבית הכנסת שלנו ביישוב. שמו הוא 'בית כנסת חסידים-הכנסת אורחים', על שם שכל המגזרים מכל הסוגים באים להתפלל שם, וכך גם אורחים לא צפויים מוצאים את מקומם בבית הכנסת. וכעת

הכבוד אנו צריכים לברוח כמטחוי קשת, ואיך א"כ מבקשים אנו חיים של כבוד? אך העניין הוא, שאנו מוסיפים תיכף ומיד 'חיים שתהא בנו אהבת תורה ויראת שמים', כלומר, מה שאנו מבקשים חיים של כבוד, הוא כדי שתתרבה בנו אהבת תורה ויראת שמים, וכמובא בחז"ל בירושלמי שמתוך הכבוד שמחלקים לתלמידי חכמים, נוספת אהבת תורה ויראת שמים בעולם, ובכן המשכתי לומר אל הח"ח: "על רבינו מעתה לשמוח ולא לבכות, שכן מתוך הכבוד שאנו מחלקים לו, תתווסף אהבת תורה ויראת שמים!". כששמע הח"ח כך נחה דעתו והפסיק לבכות ונראה על פניו הטהורות קרן אור של שמחה.

* * *

סיפר הגאון רבי **יצחק ידידה פרנקל** זצ"ל, שבבחרותו כשלמד בורשא, נפוצה השמועה כי מרנא ה'חפץ חיים' זיע"א מתעתד לבא לעיר, והתמלא רצון עז לזכות לראותו מקרוב ולהקביל פניו. ביום בואו, יצאה כל ורשא היהודית על רבבות תושביה לחלוק את הכבוד הראוי לגדול הדור, הדוחק היה עצום והצפיפות נוראה, "אבל ייחלתי בכל ליבי והתפללתי לה' שעל אף כל זאת, אזכה להתקרב ולזכות לראות מקרוב את פני קדשו של הכהן הגדול. והנה שמע ה' תפילתי, ובכל הדוחק העצום, פתאום מצאתי עצמי ממש קרוב מאד לצדיק ה'חפץ חיים'. ניצלתי את השעה הגדולה, וצעקתי: 'רבי בבקשה תברכני!'. בחסדי ה', צעקתי הגיעה לאוזנו של ה'חפץ חיים', הוא נתן בי את עיניו הקדושות ואמר: 'זלמה שאתה לא תברכני?'. לרגע נאלמתי דומיה מגודל המעמד והשעה, אבל מיד השבתי: 'הרבי הוא כהן, ואני ישראל!'. בת שחוק נראתה על פניו של הכהן הגדול, זכיתי לברכתו."

* * *

מרן **הגראי"ל שטיינמן** זצ"ל סיפר, ששמע שאחד שאל את מרן ה'חזון איש' זצ"ל, אם הוא יודע שהוא גדול הדור? והשיב החזו"א שכן, וחזר הלה ושאלו: "אם כן איך שייכת אצן מרן מידת הענווה?". והשיב לו החזו"א: "אם לאחרים היו כוחות כמו שלי, היו יכולים להיות יותר גדולים...".

אמר מרן הגראי"ל על הסיפור הזה, שהוא לא היה מסוגל להאמין שההוא העז פניו לשאול כן את החזו"א, אז שלח את בנו לרב הנ"ל לשאלו האם המעשה היה נכון, ואישר שאכן כן.

* * *

סיפר הגאון ר' **יגאל רוזן** שליט"א ראש ישיבת 'אור ישראל': "שנה אחת ביום הראשון של 'זמן אלול', עמדו אב ובנו בפתח הישיבה ובקשו לדבר איתי. כששאלתי לחפצם, אמר לי האב, שהוא רוצה להכניס את בנו לישיבה. כשניסיתי להסביר לו, שעכשיו לא מקבלים בחורים חדשים וזה נעשה כבר בזמן קיץ במבחני הקבלה, הציג האב את עצמו כרופא

השיניים של מרן **הגרש"ז אויערבך** זצוק"ל, והוסיף: "רבי שלמה זלמן ביקש לומר, שזו בקשה שלו להכניס את הבן לישיבה". התברר כי הבן למד במוסד תיכוני, ונפשו חשקה ללמוד תורה בישיבה קדושה, והאב שלא התלהב מהרעיון ניסה להניאו, אך ללא הצלחה, ופנה, כבכל דבר, למרן הגרש"ז אויערבך שמיד אמר לו לעשות כבקשת בנו, ואף המליץ להכניסו לישיבת 'אור ישראל' לפי כישרונותיו ורמתו. אמנם הגרש"ז ידע שעכשיו להכניס בחור לישיבה זה דבר קשה וייתקל בקשיים, אבל הבין שאם הצעד לא יעשה עכשיו - הרי שיתכן מאד שהבחור יחזור בו ועולם התורה יפסיד בן עליה. האב לא הרפה, ומיד אמר לי: "הגרש"ז ביקש להוסיף, שאם הרב לא מאמין שהוא שלח וביקש אישית, אז הנה הוא מוסר את הטלפון החסוי שלו, ומבקש שהרב יתקשר אליו". והוסיף, "שכמו כן, רבי שלמה זלמן ביקש לציין, שאם אינך מכירו ואינך יודע מי הוא, שאזכיר לך שהוא בא לנחם בשבעה כשישבת על אביך ז"ל...!".

הוסיף הגר"י רוזן ואמר: "הייתי מופתע! כל העולם היהודי ידע והכיר בגדלותו העצומה של עמוד ההוראה ר' שלמה זלמן, והנה יש לו צד פשוט שיתכן ואני לא זוכר ומכיר מי הוא?!... בימי השבעה על הגרש"ז סיפרתי לבניו את המעשה, וכולם יצאו מגדרם מהתפעלות מענוותנותו היתירה של מרן הגרש"ז זצוק"ל".

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא'-הרב בנימין גולד]

* * *

אחד מחשובי הרבנים פנה פעם לגאון רבי **אברהם גניחובסקי** זצ"ל ואמר לו את המשפט הבא: "מקובלני מגדולי ישראל שכבר לפני שלושים שנים שרתה עליכם רוח הקודש!". הלה לא הספיק לסיים את המשפט ורבי אברהם, תוך כדי דיבור, שלף את נעלו מעל רגלו ואמר: "הנעל הזו שווה יותר ממני!" והוסיף: "מכיוון שנגעתי בנעליים מוכרח אני ליטול את ידי", ויצא ליטול ידיו ושוב לא חזר למקומו הראשון, כדי שלא ימשיך לדבר אתו בעניין...

[מתוך 'פניני עין חמד']

* * *

סיפר הגאון רבי **דוד פיינשטיין** זצ"ל על אביו מרן הגאון רבי **משה פיינשטיין** בעל ה'אגרות משה' זצ"ל: "אבא, בעת ששהה ברוסיה, כיהן ברבנות לאחר נישואיו בעיירת ליובאן. בני הקהילה ידועים היו באהבת התורה ובהוקרת תלמידי חכמים. מנהג קבוע היה בעירם - מידי יום ביומו בשעות הבוקר המוקדמות, היה מופיע 'שמש' בית הכנסת בבית הרב, ומלווהו ביראת כבוד לתפילה.

ביום ראשון קם אבא בזריזות כמנהגו, נטל את ידיו, בירך 'ברכת התורה' והחל להגות בתורה. אט אט הפציע השחר ואור הבוקר החל לזרוח. לפתע נשמעו נקישות על דלת

ביתו... 'שמש' בית הכנסת, יהודי בגיל שיבה, ניצב בפתח הדלת. לשאלת אבא מה רצונו? השיב ביראת הכבוד, כי תפקידו ללוות את הרב זה שנים רבות לבהיכ"ל לתפילה.

אבא עמד נדהם ונבוך. הוא לא היה רגיל לדברים שכאלה, 'שמש' יבוא לקחתו? לכבוד שכזה לא ציפה כלל, קשה היה לו לשאת זאת. כה עניו וקטן היה בעיני עצמו, עד שלא יכול היה להבין לשם מה מכבדים אותו כל כך. אך כאשר כבר הגיע ה'שמש', קם מיד ממושב ובלית ברירה נלווה אליו.

בדרך הררר לעצמו והתלבט, שאינו יכול להסכים שיהודי מבוגר, יבוא מידי בוקר ללוות אדם צעיר כמותו. אך מצד שני - הרי אסור לו לבטל מנהג זה, שכן בכך מבטאים בני העיירה את אהבתם לתורה, ואסור להמעית את כבוד התורה בעיניהם. לכן גמלה החלטה בלבו, שמהיום והלאה יקום הוא וימתין ליד ביתו של ה'שמש'... במקום שיבוא הוא אליו, יקדים הוא וייתייצב ליד פתחו של ה'שמש' ויצעדו יחדיו לביהכ"ל.

וכך היה. למחרת קצת לפני השעה המיועדת הגיע אבא לבית השמש ונקש על הדלת. משפתח ה'שמש' את דלת ביתו, לא האמין למראה עיניו, אבא בכבודו ובעצמו עומד וממתין לו בשער הבית. ה'שמש' שאל את אבא בתדהמה האם קרה משהו? הרגיעו אבא וטפח בחיבה על שכמו וביקש לצאת לדרך. וכך מידי יום ביומו השכים ומיהר תחילה אל בית ה'שמש', כשהוא חושש בלבו שמא יקדימו השמש ויבוא לביתו...

כל בוקר צעדו יחדיו אבא וה'שמש'. לכולם נדמה היה כי ה'שמש' מלווה את הרב, אך לאמיתו של דבר ליווה הרב את ה'שמש'.

[מתוך 'נועם שיח' - המודיע']

אֵשׁ תְּבַיֵּד תּוֹקֵד עַל הַמְּיֻזָּז לֹא תִכְפֹּה (ו, ו)

כל מים רעים שבעולם לא יוכלו לכבות את אש האהבה, אלא תמיד תוקד על המזבח לא תכבה (השל"ה הק' פר' צו ח)

בליבו של כל יהודי בוערת אש, אש האהבה לבורא יתברך. אש זו הינה 'אש תמיד', שאינה נכבית לעולם. פעמים שהיא עמומה, אבל תמיד גחליה לוחשות, ומצפה היא שְׁיִלְבו אותה, או אז תפרוץ החוצה ותחמם את האדם והעולם.

* * *

הגר"ש יפרח, ראש ישיבת 'שערי תשובה וחיים', מביא בספרו 'מנחת שלום' שאחד מבניו של הגר"ח גריינימן זצ"ל סיפר לו, שבהיותו פעם בתפילת שחרית בבית הכנסת 'הליגמן', ניגש אליו לאחר התפילה יהודי שהגיע לגבורות, ושאל אותו האם הוא בנו של הגר"ח גריינימן. כשהשיב לו בחיוב, אמר לו הקשיש שהוא רוצה לספר לו מעשה הנוגע

במקצת לאביו זצ"ל. וכך היה המעשה: "שם המשפחה שלי הוא היינמן", אמר האיש, "אבי המנוח ייסד תלמוד תורה בחיפה. בהגיעי לגיל בר-מצוה נסע אבא לבני ברק כדי להזמין את מרן ה'חזון איש' זצ"ל לסעודת המצוה שנערכה לכבודי. כדי לחזק את ידי אבי שהקים ת"ת בעיר חיפה, שתושביה היו רחוקים בזמנו משמירת מצוות, הסכים החזו"א להגיע לאירוע.

בתקופה ההיא נחשבה נסיעה כזו לטרחה רבה, עד שאפילו נהגי מוניות סירבו לבצעה למרות התשלום הגבוה שקיבלו על הנסיעה. אבא ז"ל נערך להשיג נהג-מונית שייאות לבצע את הנסיעה ולהביא את החזו"א לחיפה. לאחר מאמצים איתר נהג בשם 'בריק' שהסכים לנסוע מחיפה לבני ברק הלך ושוב. אבל כיון שהנהג ההוא לא היה אדם דתי, התנה עמו אבי שלא יגיע במכנסיים קצרים, ושיחבוש כיפה על ראשו. הוא אף הוסיף ואמר לו: "אם אין לך בגדים מתאימים, אני אקנה לך בגדים מכובדים וכיפה..."

הנהג אכן הופיע לנסיעה בצורה מכובדת, וכשהגיע לבית החזו"א בבני ברק, היו שם, מלבד החזו"א, גם הגר"ח גריינימן שהצטרף עמו לנסיעה, וגם הגר"ז רוטברג זצ"ל [ראש ישיבת 'בית מאיר'] שהוצרך אף הוא לנסוע לחיפה מסיבותיו - הוא. הנהג מר בריק עשה מלאכתו נאמנה, והסיע את החזו"א ומלוויו מב"ב לחיפה וחזרה. אך ראה זה פלא, הוא לא הגיע אל אבי כדי לדרוש את התשלום שעליו סוכם. אבי התקשר אליו ושאל: "מדוע אינך בא לקבל את הכסף?...". אך מר בריק משיב לו: "על נסיעה כזו אינני מוכן לקחת כסף...". כשאבי שאל אותו למה הוא מתכוון, אמר הנהג: "די לי שזכיתי להסיע אדם גדול כזה, אינני מוכן לקחת תמורה על כך!".

"אבא לא הירפה ממנו", סיפר הקשיש, "ואמר לו שהוא מצידו מחויב לשלם את החוב עד הפרטה האחרונה. אבל הנהג התעקש וסירב לקבל. ברם, גם אבא התעקש. הרהר הנהג כמה דקות. ולבסוף אמר כך: 'במשך כל הנסיעה שמעתי שהנוסעים הנכבדים מדברים אך ורק בדברי תורה, ולא העלו בשיחתם שום דבר מענייני העולם הזה. הבנתי מכך שהתורה היא דבר חשוב. ולכן אם ברצונך לשלם לי, תלמד איתי פעם בשבוע, מחצית השעה, והיה זה שכרי'.

אבא הסכים לכך בשמחה רבה, הם קבעו ללמוד מדי שבוע, וכמובן שהיה זה ללא תשלום. הנהג נהנה מאוד מהלימוד, ולאחר זמן ביקש מאבי שיוסיף לו עוד מחצית השעה. כמובן שאבא הסכים גם לכך. מר בריק החל להתקרב לתורה ולמצוות. עשה צעדים ראשונים בשמירת כשרות ושבט, עד שנעשה בעל תשובה גמור!

ממשיך הקשיש ומספר: "יכול אני להעיד שכל בניו ונכדיו של הנהג ההוא יצאו בני תורה יראים ושלמים, הנזהרים בקלה כבחמורה!". וכל זה אירע כתוצאה ממפגש חד-פעמי שהיה לו עם החזו"א והגר"ח גריינימן... [מתוך 'קול ברמה']

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

מפרשת השבוע
ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

לענין
אמור
רבי
יששכר
בן הרב
מנחם
הצערני
זצ"ל

שבת קודש כ אדר ב' תשפ"ד: הדלקת נרות: ירושלים: 6:21 תל-אביב: 6:36 חיפה: 6:28 מוצאי שבת: ירושלים: 7:34 תל-אביב: 7:37 חיפה: 7:36 ר"ת: 8:14

פרשת צו

התחשבות בזולת

שלא יפגע אדם בזולתו מתוך רוב דביקותו

ודקדוקו בהידור המצוות!

נלמד, בדרך דרש ורמז, מהפסוק: "ואש המזבח תוקד בו" (פרק ו-ב)

כלומר: אם אש עבודת ה' יוקדת באדם, עליו להזהר שתהיה יוקדת "בו" - בתוכו פנימה, ולא כלפי חוץ באופן שתפגע באחרים. וכדוגמא לכך מביאים את מה שסיפרו חז"ל בגמרא (סוכה כח) על תלמידו של הלל הזקן, יונתן בן עוזיאל, שבשעה שישב ועסק בתורה, כל עוף שפרח מעליו מיד נשרף. ונשאלת השאלה: אם כך גדולתו של התלמיד, במה התבטאה גדולתו של הרב [הלל הזקן]? אלא, אומר השפת אמת, גדולתו של הרב באה לידי ביטוי בכך שעוף הפורח מעליו לא נשרף כלל, שכן האש הייתה יוקדת בקרבו פנימה, ומבחוץ לא היה הדבר ניכר... (עפ"י מש"ת)

לימדונו גדולי היראה והמוסר, איזוהי דרך ישרה בעבודת ה', כי על אף דביקותו של האדם בעבודת בוראו, ועל אף דיקדוקו הגדול בקיום המצוות, ועל אף כל החומרות והסייגים בהם גודר אדם את עצמו, עליו להשמר מאוד שלא יעשה הדבר על חשבון הזולת ושלא יגרם מכך כל פגיעה של צער והפסד לזולתו.

במדה זו משבחים אנו את הקב"ה: "מי כה' אלוקינו המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ". אלו דרכי הש"ת, ובדרכים אלו צריכים אנו לדבוק. שגם כאשר יהיה אדם בבחינת "המגביהי לשבת" שמתעלה למדריגה גבוהה וכולו "אש שלהבת קודש", עם כל זאת אל לו לשכוח ולאבד את ה"משפילי לראות" עליו לראות אף מרום מדריגתו הנשבה, את סביבתו יושבי הארץ, שלא לדרוך על הבריות, שלא לפגוע בהם חלילה ולגרום להם עוול!

רגיל היה הגה"צ רבי ישראל סלנטר זצ"ל לעורר על כך, שאדם מסוגל להיות משוחד מעצם מעשה המצוה שהולך לעשות. הנה הוא ממחר לדבר מצוה ובמרוצתו לא שם לבו שפוגע ומזיק לזולתו. אך אינו חושש לכך. ומדוע? משום שבעיניו אין זה נורא כל כך... שהרי הוא רץ לדבר מצוה! אף כי יודע הוא היטב שאסור להזיק לחברו, אבל הנגיעה של הצידקות הזו שהולך לקיים מצוה, היא גם ש"מתרת" לו לעבור... ואין סכנה כסכנתו.

על הנהגה כמו זו, נרמז בפסוק: "ונפש כי תחטא בשגגה מכל מצוות ה'" (ויקרא ד-ב). כלומר: אפשר לחטוא גם בעצם עשיית מצוות ה'. הכיצד? אם מתוך עשייתם פוגעים בזולת...

ורבי ישראל עצמו נהג כפי שדרש. כמסופר על אותו כפרי הגון שהיה רבי ישראל רגיל להתארח אצלו בנסיעותיו. פעם סיפר לרבי ישראל בשמחה: "רבי, יכול כבוד תורתו ליטול את ידיו בשפע מים רבים בלי מדידה וצמצום, שכן יש לי כבר אמה עבריה שעוזרת לנו ועושה כל העבודות הקשות של מזון ומים..."

השיב לו על כך רבי ישראל: "אין דעתי ואין ברצוני להתעשר (כדברי חז"ל שהנוטל ידיו במדה גדושה, מתעשר) על ידי כפיפות כתפיה של יתומה עלובה זו".

"החיות שלהם מהניגון..."

בעת שביקר כ"ק האדמו"ר מגור בעל אמרי אמת בארץ ישראל נסע להשתטח על קברי צדיקים בגליל. בהיותו בטבריה נכנס לבקר את רב העיר הגאון רבי משה קלירס זצ"ל. לפתע נשמע קולה של אחת מבנות הבית בעת ששרה שיר ערש לתינוק להרדימו. רק קיר עץ הבדיל בין החדר שישבו בו, לבית. דפק רבי משה על הקיר לרמוז לה שתפסיק לשיר. הרבי מגור הגיב ואמר: "הרב בטבריה, מה רצונכם, הלא כל החיות שלהם הוא מהניגון..."

אחרי שעזב הרבי, הסביר רבי משה שכונת הרבי היתה לדברי הגמרא (קידושין לד.) "מנין שהאשה חייבת במזוזה, דכתיב "וכתבתם על מזוזות ביתך... למען ירבו ימיכם" וכי גברים צריכים חיים ונשים לא צריכות חיים? מי שלא יודע איך ללמוד, עלול לחשוב שכתוב בגמרא שיש לא צריכות לחיות (שהרי לא כתוב סימן שאלה). נמצא שרק הניגון בלשון שאלה מציל אותן, וזו היתה כוונת הרבי שכל החיות שלהן היא מהניגון...

שר התורה

להתחשב בעוזרת...

סיפר הגאון בעל ה"שרידי אש": פעם אחד נכנס מקורבו של הגה"צ רבי יצחק בלזר זצ"ל לביתו ונדהם לראות את רבי יצחק שוכב על הריצפה מתחת למטתו ומנקה לכלוך שנדבק לריצפה... כשהלה הביע בפניו את תמיהתו, נענה רבי יצחק ואמר לו בפשטות:

"**אינני** חפץ לצער את העוזרת להתאמץ לנקות את מה שאני בעצמי לכלכתי".
כתבי הגר"י וינברג

"יש להן מספיק עבודה..."

רגיל היה הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש ויינדנפלד זצ"ל לספר על הגאון רבי דוד בהר"ן זצ"ל שהיה מיקל בשאלות בהלכות הפסח. כשנשאל על כך רבי דוד, "הייתכן? הרי כל הפוסקים מחמירים בהלכות הפסח וכיצד אתה מיקל?"

היה רבי דוד משיב: "יש לי הרבה חומרות לעשות, ואילו הייתי יודע שאתם תעשו זאת בעצמכם, הייתי אומר לכם אותם. אבל יודע אני שתטילו אותם על נשותיכם וזה אינני רוצה כי כבר יש להן מספיק עבודה..."
הלמות עמלים

עלון "איש לרעהו" פרשת צו הוקדש לעילוי נשמת

מרת זלדא ע"ה בת ר' חיים צבי ז"ל, אשת ר' יעקב קאפל צבי מנדל ז"ל
שיום היאהרצייט חל ביום שושן פורים ומנוחתה כבוד בהר הזתים ירושלים עיה"ק תובב"א
ת . נ . י . צ . ב . ה . א .

משפחת מנדל - וינה, אוסטריה

משפחת הכהן - בני ברק, ישראל

משפחת אפטרגוט - אנטוורפן, בלגיה

להכיר ולהעריך הטובה שמקבל ממוטיבו ולהודות לו על כך !

נלמד מהפסוק: "אם על תודה יקריבנו" (פרק ז-יב)

וכתב רש"י: "אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו כגון יורדי הים והולכי מדבריות וחבושי בית האסורים וחולה שנתרפא שהם צריכים להודות, שכתוב בהן (תהלים קז) "יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי תודה".

הודאה אמיתית על הטובה לא תתכן בלי להכיר בטובה. זוהי חובה אנושית ומוסרית ממדריגה ראשונה. המושחת במדותיו הוא זה שכופר בטובה שהטיב עמו חברו, מתעלם ממנה ואף אינו מכיר בה. הגרועים שבכפויי הטובה הם אלו שמשיבים רעה תחת טובה, ע"י העמדת פנים כאילו נפגעו מהטובה שעשו להם, ובכך מוצאים התר לעצמם להעיז פניהם ולהרע למטיבים.

כלפי מה דברים אמורים? ובכן, מאז האסון הנורא שניחת על ישראל בשמחת תורה, מצוי כלל הציבור בשבר נורא. ועד כמה חמור המצב אפשר להוכיח בקריאה הנואשת של ראשי המדינה, הצבא והתקשורת, לכל בחורי הישיבות לבוא לעזרתם ולהתגייס לצבא, כי במצב המסוכן שנוצר חסר כח אדם. חסרים חיילים להתמודד עם האויב.

מי חלם בעבר שיבוא יום, אחרי שבעים שנות מדינה, שכל אלו שבטחו תמיד בכוחם ועוצם ידם ירעדו לפתע כעלה נידף וישוועו נואשות לעזרתם דוקא של לומדי התורה וידרשו מהם לסייע במאמץ המלחמתי. כן, כן! יחפצו לעזרתם של אותם בחורי ישיבה החלשים והבלתי מיומנים, שתמיד היו ללעג לקלס ולשנינה בתקשורת, ולפתע הם נחשבים לעוגן ההצלה של המדינה.

ואכן לצערינו המצב חמור ומסוכן, וצודקים הללו בכך שאי אפשר לנצח את האויב בלי בחורי הישיבות. אבל מסיבה שונה לגמרי ממה שמדמים בטעות לעצמם. טעות שנובעת מבורות ומחוסר ידע בסיסי.

ונבאר דברינו בתמצית הקיצור: בורא העולם שייצר את העולם ומלואו, והוא שבחר בישראל מכל העמים ונתן לנו את תורתו. תורה שמכילה מערכת ברורה של חוקים והוראות מפורטות. היאך להתגונן ולהנצל מהאויבים הקשים והרבים שקמים על ישראל. ובמה ניתן לנצחם ולגבור עליהם. אין כאן "סוד צבאי" כמוס. זו תורה הגלויה והידועה לכל העמים, מאז יותר משלושת אלפים ושלוש מאות שנה, כל הרוצה לראות יבוא ויראה.

נביא דוגמא קצרה מההוראות ה"בטחוניות" שבתורה עפ"י חז"ל: (א) "אם בחוקותי תלכו" - שתהיו עמלים בתורה... וישבתם לבטח בארצכם... ונתתי שלום בארץ... וחרב לא תעבור בארצכם." (ב) "הקול קול יעקב" - בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אין ידי עשוי שולטות, (מד"ר תולדות) (ג) נאמר: "אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו" (שמואל ב-כב) ו"לא בחיל ולא בכח כי אם ברוח"י.... (ד) "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים - מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה - שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה. (מכות י) (ה) הסיף [החרב], והספר [התורה] ניתנו מכורכין מן השמים. אמר להם הקב"ה לישראל: אם שמרתם מה שכתוב בספר זה, הרי אתם ניצולין מן הסיף, ואם לאו - סוף שהוא הורג אתכם. (מד"ר לה-ו). (ו) אמר הקב"ה לישראל, בני עסקו בתורה ואין אתם מתייראים משום אומה. (מד"ר קדושים). וישנן עוד כהנה פסוקים ואמרות רבות, ואכה"מ.

עם הוראות אלו שבתורה - עליה שמר עם ישראל במסירות נפש - נלחמו מנהיגי ישראל בכל הדורות וניצחו בדרך נס [גם בלי צבא גדול וכלי נשק משוכללים] כי אין טוב יותר מהוראות הבורא עצמו, כדוגמת יהושע בן נון, דוד המלך וחזקיהו המלך, שבשעה שסנחריב וצבאו הענק צרו על ירושלים לכובשה, חזקיהו נעץ חרב בבית המדרש והכריז: כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב הזו [בחרבו של סנחריב]. וכולם אכן עסקו בתורה, מדן ועד באר שבע, ונעשה להם נס ככתוב (מלכים ב-יט) "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור".

כך אירע גם במלחמת מתתיהו ובניו כנגד היוונים, שנמסרו בדרך נס כנוסח התפלה: "גיבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים... רשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תריתך". כך

לימוד התורה מגן ומציל...

סיפר רבינו יוסף חיים מבגדד זצ"ל (בספרו **בן יהודע** - ב"מ ס:): מעשה בחסיד אחד שהיה יושב ולומד תורה עד חצות הלילה בחדר השינה אשר אשתו ובניו היו ישנים שם. והנה תוך כדי לימודו בספר הזוהר הק' בכוונה ובהתלהבות, נשכו עקרב ויצעק בקול גדול, ותיקף אשתו משנתה ותשאלהו, מה קרה לך כי נזעקת? ויאמר לה כי עקרב נשכו.

לקחה נר לחפש אחר העקרב כדי להורגו ולא מצאתו, ותאמר לבעלה: צריך לצאת מחדר זה ולישון בחדר אחר, מאחר שיש כאן עקרב ועדיין לא הרגנו אותו. שמה ייצא וישך עוד.

ויקומו כולם ויעברו לחדר השני. אחרי שישבו שם, שאלה האשה לבעלה: איה השמירה של התורה שכתוב בה (משלי ו-כב) "בשכבך תשמור עליך", הלא אתה היית יושב ועוסק בה בהתלהבות, ולא שמרה אותך מן העקרב.

עוד לא הספיק בעלה לענות לה תשובה על טענותיה, והנה שמעו קול רעש גדול של מפולת הכותל והתקרה שנפלו בחדר שהיו ישנים בו. ויאמר לה בעלה: הנה זאת התשובה לשאלתך, ראי איך התורה שמרה אותנו, והצילה כמה נפשות ממיתה על ידי אותה נשיכה של העקרב, ונמצא שיש בנשיכה זו חיים. [על כך קרא רב פפא על עצמו "צדיק מצרה נחלץ".]

בזכות שהיו עוסקים בתורה...

אל ביתו של **הגאון מטשיבין - רבי דוב בעריש וויידנפלד זצ"ל**, נכנסו כמה מראשי הצבא במדינה וביקשו לשוחח עמו על המצב הבטחוני. לאחר שהסבירו לו את המצב הבטחוני הקשה ואת הסכנה המרחפת על המדינה באת הצורך בהגברת הכח הצבאי, העזו לנסות לשדלו שיסכים שבני הישיבות יתגייסו לצבא.

ענה להם הרב מטשיבין ואמר להם כדברים הבאים: "ברצוני לספר לכם מעשה שהיה. עגלה טעונה משאות כבדים החלה לטפס במעלה הר גבוה. הנסיעה במעלה ההר היתה קשה, והעגלה התנהלה בכבידות, עד אשר עצרו הסוסים באמצע הדרך, וכוחם לא עמד להם להמשיך בעליה.

העגלון ירד והחל פורק משאות וחבילות כדי להקל על הסוסים, אך ללא הועיל. העגלון כבר סיים להוריד את כל המטען מעל העגלה, ועדיין היא נותרה תקועה במקומה. ברוב יאושו החליט העגלון לפרק את הגלגלים, מתוך הנחה כי הם מכבידים על משקל העגלה, כיון שהם עשויים מברזל והם כבדים מאוד. סבור היה העגלון, כי לאחר שיסיר את גלגלי העגלה, היא תיסע... אף אתם - הפטיר הרב מטשיבין - מבקשים להסיר את גלגלי העגלה..."

הרי בזכות בחורי הישיבות העולם קיים, ובזכותם הקב"ה מנהיג את עגלתו בעין פקוחה. "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים" בזכות מה היו עומדות רגלינו במלחמה? בזכות שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה..."

רבתינו

זכות התורה תגן...

כאשר באו אל **הגרי"י קניבסקי - הסטייפלר זצ"ל** וביקשו ממנו להתפלל לרפואת הגאון **רבי שניאור קוטלר זצ"ל**, ולחתום על קריאה להתפלל עבורו, חתם ואחר כך הוסיף ואמר: "זכות שיחתנו בדברי תורה תהיה לרפאותו". והוסיף עוד: "ככל שעוסקים יותר בלימוד התורה, התפילות מקובלות יותר. וכבר כתבו שעל כן נקראת התורה "רחמנא", כי כל הרחמים באים מכוחה.

כאשר נשאל הסטייפלער בזמן המלחמה, כמה פרקי תהלים צריך לומר? השיב: "העיקר הוא להרבות תורה, כמאמר חז"ל (מכות י). מי גרם לרגלינו שיעמדו במלחמה - שערי ירושלים שהיו עוסקים בתורה, ורק אחרי התפלה יאמרו כמה פרקי תהלים!"

תולדות יעקב

גם מרדכי הצדיק, בלימוד התורה עם תלמידיו ביטל את גזירת המן, כפי שהודה המן בעצמו שלימוד התורה של מרדכי ניצח את הכסף שלו. כל אומות העולם יודעים ומודים כי ההשרדות הפלאית של עם ישראל אלפי שנה, לעומת אומות גדולות וחזקות שנמחקו, הוא רק מכח התורה הזו, כאמור.

ועתה הקשיבו נא אנשי השלטון והתקשורת: הרי זה בדיוק מה שעושים כאן לומדי התורה בישיבות ובכוללים יומם ולילה, כבר שבעים שנה. שכן הם מאמינים בכל לבם באמת הזו שעם ישראל חי וקיים לנצח בזכות לימוד התורה. הם חפצים בכל נפשם לפרוש על ישראל את רשת ההגנה והבטחון הטובה, המשובחת והמושלמת ביותר. הם לא ממציאים בזה שום דבר חדש, אלא פשוט ממושמים כמו האנשים הטובים ביותר - לא כטירוניים פשוטים, אלא כמו "שרי בטחון" ו"רמטכ"לים" - ממושמים הם בכל מאודם להוראות ההגנה והניצחון המפורשים בתורת ישראל, שבה מאמין כל יהודי באשר הוא. ולכן הם מוכנים לוותר על חיי נוחות ונהנתנות ולומדים תורה מתוך עוני ודוחק, הכל למען הגנת הארץ ושלום העם. זוהי, איפוא, לפי האמונה היהודית, נשיאה אמיתית בנטל ההגנה וההצלה, היעילה והמושלמת ביותר כאמור. [אף אם הם בפועל מופחת, כמו שר בטחון ורמטכ"ל ואנשי המודיעין והמחשב וכי'].

בכך ניתן להסביר את כל הניסים והנפלאות שראינו בעינינו כאן בארץ ישראל בשבעים שנה האחרונות. במלחמת תש"ח ובמלחמת תשכ"ז. במלחמת יום כיפור [כשלתע נעצר בדרך נס האויב בדרום מההתקדמות הרצחנית, ללא כל סיבה הגיונית]. וכך במלחמת המפרץ [כשידי הצבא היה כבולות] וכך בכל המבצעים והאירועים, שלא הצליחו המחבלים לבצע את זממם, שלא כדרך הטבע. וראו הכל את יד ההשגחה העליונה משמים [וכך גם באסון שמחת תורה. מצד אחד המודיעין והצבא נעלמו כאינם. ומאידך, הרבה נצלו בנס מתחת אפם של המחבלים]. אין כל הסבר לכך, אלא זכות התורה ושמירת השבת שהגינו לפי המקום והזמן שבהם היה לימוד תורה ושמירת שבת, כפי שראינו בכל הדורות, כאמור. ועל כך יש להצדיע לכל לומדי התורה בישיבות ובכוללים על תרומתם האדירה והנדירה לבטחון העם והארץ. תרומה מיוחדת וסגולית שאין לה תלויף בשדה הקרב הטבעי.

[ומתאים להזכיר כאן את מה שכבר הבאנו בעבר, שמו"ר הגרי"ז גוסטמאן זצ"ל סיפר לנו שהיתה תקופה שלא רצו במשרד הבטחון להעניק אישורי דחיה מהצבא לתלמידי הישיבות החדשות. כיהן אז כשר בטחון מר ש.פ. הלך אליו הרב גוסטמאן לשכנעו לתת דיחוי גם לתלמידים אלו. וכך אמר לו בכל הרצינות: "וכי הנך חושב שאתה הוא שר הבטחון, טעות בידך! אני הוא שר הבטחון! שהרי כך כתוב בנביאים "לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי"...

הופתע שר הבטחון והעיר באירוניה: אם כדברייך שאתה שר הבטחון, מדוע באים אלי לסדר דיחוי ולא אליך? השיב לו הרב גוסטמאן: "דע לך כי זו האמת, אלא שהעולם לא מודע לאמת הזו שעמלי התורה הם המגינים האמיתיים של העם מפני אויביו". לבסוף נכנסו דבריו ללבו של השר ונאות לסדר דיחויים גם להם.

וכאן אנו פונים, מתוך דאגה כנה, בקריאה גלויה למנהיגי המדינה ולראשי הצבא והתקשורת: וכי בחורי הישיבות וכל העם שמוגן מכח תורתם, אשמים בחוסר הידע שלכם שלא למדתם את תורת ישראל ואינכם יודעים, לצערינו, את הוראות המלחמה הכתובה בתורה מפי בורא העולם? הרי אם הייתם מואילים בטובכם רק להציץ מעט בתורה הקדושה, שאבות אבותכם מסרו נפשם על לימודה וקיומה, אילו רק הייתם מוכנים להקדיש מעט זמן ללמוד את תורת עם ישראל - שאתם חלק בלתי נפרד ממנו - כדי לקבל מושגים בתכסיסי המלחמה שמגלה לנו התורה, או-אז בוודאי הייתם מבינים עד כמה לומדי התורה בלימודם בישיבות ובכוללים נושאים בנטל ההגנה והבטחון, ולא רק כ"שוויין בנטל" כמו חיילים מן השורה, הלא הרבה מעבר לזה!

שכן, כאמור, הניצחון לא תלוי בנשק משוכלל כזה או אחר, או בצבא גדול, אלא במה שהורתה לנו תורתנו הניצחית ואשר אומת בכל הדורות. אם הייתם מבינים זאת הייתם יודעים להוקיר ולהעריך את תרומתם האדירה של לומדי התורה, והייתם מעלים אותם על נס לאות ולמופת, ושוב לא הייתם מזלזלים בהם ומבקשים להוציאם מלימוד התורה ולהורידם ח"ו מתרומתם הגדולה בבית המדרש לתרומה פחותה מזו, ובכך לסכן את העם. [ואגב: זו גם בושה גדולה, שראשי המדינה היהודית הרואים עצמם "מלומדים ונאורים" אינם יודעים מהכתוב בתורת ישראל, מה שידוע כל ילד חרדי שלומד תורה ב"חידר"]

נוכל לסכם לאור האמור, כי חבל על כל בחור בישראל שלא מצטרף ללגיון בני התורה. לכן ההגנה העצום שישנו בלימוד התורה כפי שהוכח במהלך הדורות, כאמור. שהרי, לדאבונינו, לומדי התורה הם מעטים יחסית לאוכלוסייה וממילא כל אחד מהם הוא יקר המציאות, במיוחד במצב המסוכן שמצוי בו עם ישראל.

ומכאן אנו חוזרים לדברים שפתחנו בהם: אתם, ראשי המדינה, הרי מוכרחים להסתמך על התורה כדי להצדיק זכותנו על הארץ הזו. וא"כ אין אתם רשאים להתעלם מחלקים אחרים של התורה. ואם בחורי הישיבות עושים את הדבר הנכון ומאמצים למעשה את הוראות התורה כפי שצריך להיות, כדי להגן בתורתם ובתפלתם מפני האויב, אסור לכם להסית נגדם ולפגוע בפת לחמם, שכן זהו כפיות טובה מאין כמוה. וגם אם אינכם יודעים להכיר בטובתם מוחסר ידיעתכם בתורה, לכל הפחות אל תשיבו להם רעה תחת טובה.

הודיה אחר הודיה...

פעם ביקש כ"ק האדמו"ר רבי משה לייב מסאסוב זצ"ל מהרה"ק רבי ישראל מפיקוב זצ"ל להתלוות אליו במסעו לפדיון שבויים. היה זה בעיצומו של החורף המושלג, וכאשר החשיך היום הציעו להם חדר באכסניה שחלונותיו סדוקים והכפור עוטהו סביב. כשהתחילו להסיק את התנור נפלו גלדי הכפור על מטתם. רבי ישראל שלא היה רגיל בכך, הצטער מאוד.

פתח רבי לייב מסאסוב ואמר: "ראה אתה שוכב ומצטער. המזרון עבש השמיכה קרועה. הסופה חודרת והקרח נושר. אבל אילו היית, חלילה, פצוע בצד ימינך, הייב היית לשכב על הצד השני. עכשיו שאינך פצוע, יכול אתה להתהפך מצד לצד, הודו לה' כי טוב..."

המשפך רבי משה לייב: "ואילו הייתה פצוע, חלילה בשני צדדיך, הייב היית לשכב על הגב בלבד, ואילו היית פצוע גם בגבך..." וכך הלך ומנה הרבי מסאסוב. הודיה אחר הודיה, עד שקמו שניהם ממטותיהם והחלו לרקוד מרוב שמחה!...

באהלי צדיקים

להכיר בניסים ולזכור

להודות...

היה זה בשנת תש"ב, בעיצומה של המלחמה העולמית הנוראה, וישיבת מיר שוכנת אתה שעה בגלות שנחאי, עת שעמד המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל ודיבר על הצורך לזכור את הניסים הנעשים עמם דבר יום ביומו.

וכך אמר: כתוב בהפטרת פרשת בלק: "עמי זכור נא מה יעץ בלק מלך מואב, ומה ענה אותו בלעם בן בעור... למען דעת צידקות ה'".

כאן הזכיר המשגיח את זממו של היסלר ימ"ש ותוכניותיו, וקרא עליו את המקרא "זממו אל תפק"..." על זה אמרו חז"ל: זו גרמניה של אדום שאלמלי הן יוצאים ומחריבין את העולם". ואז עבר המשגיח למנות את הניסים הגלויים שאירעו להם, בבריחתם דרך וילנא, ובהגיעם אל המנוחה, אף כי לא אל הנחלה. בעיר שנחאי, שם מצאו בית מדרש מתוקן ומוכן עבורם, ועוד כהנה גילויים של השגחה נפלאה.

אלא מה - התאונן רבי יחזקאל - הבעיה היא ש"אין בעל הנס מכיר בניסו", וכשחיים כל העת בניסים, נדמה לאדם כאילו זו דרך הטבע. והוסיף המשגיח: אכן זו הסיבה, שביקשתי מכם עוד בזמנים שחשבנו שאין כל מוצא למצבינו, שכל אחד מאיתנו יכתוב זאת בספר היומן שלו. כדי שכאשר נזכה להנצל מהצרה, נזכור נכוחה את מצבינו המסוכן והאיום ההוא, ואז-אז נוכל "לדעת צידקות ה'", ולהכיר ש"אין עוד מלבדו".

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

חינוך עם חינוך [2]

מקרא מפורש אומר "וַיָּבֹאוּ עֲלֵיךָ כָּל הַקְּלָלוֹת הָאֵלֶּה וְרָדְפוּךָ וְהִשְׁיִגוּךָ עַד הַשְּׁמַד... תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עָבַדְתָּ אֶת ד' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לִבָּב מִרֵב פֶּל" (דברים כח, מה-מו). וכולם שואלים: האומנם העדר השמחה כה חמור עד אשר בגללו באים כל הקללות האמורות בתורה?!

בדרשת 'שבת שובה' של אחת השנים, הטעים הגאון רבי צבי הכהן דוידוביץ שליט"א - רב קהילת חסידים ברמת בית שמש - את הנקודה, וכך אמר:

יסוד נודע ממרן רבי משה פיינשטיין זצוק"ל אשר העלה את השאלה הטראגית: כיצד ייתכן שבנים של יהודים שמסרו נפשם על שמירת שבת - בניסיונות האיומים שהיו באמריקה לפני 100 שנה - יצאו מחללי שבת?! מידי יום שני היו מפטרים אותם מהעבודה בגין היעדרותם מהעבודה בשבת האחרונה (ואבטלה באמריקה של הימים ההם פירושה חרפת רעב!) ובכל זאת לא המשיכו בניהם בדרכם - למרות שלהם אפילו היה קל יותר!

הסביר הגאון רבי משה שהיו שני סוגי "זנים" של מוסרי נפש על קדושת השבת. אלו מהסוג הראשון היו שמחים עם השבת, ובסופה היו מכריזים: "אה! - - - ברוך השם! זכינו לשמור עוד שבת כאן באמריקה!!!"

ואילו בני הזן השני היו מפליטים בשלש-סעודות "קרעכץ" (אנחה) שהייתה הולכת מסוף העולם ועד סופו "אוי ווי! מי יודע אם לא ייפטרו אותנו שוב ביום שני בגלל השבת!!!"

הבנים של הסוג הראשון קלטו ששבת היא דבר שמח - ואילו הפרנסה היא בעיה שיש לפתור אותה. אבל בני הסוג השני קלטו שהשבת היא הדבר העצוב ביותר שקיים בעולם, החיים הם הפרנסה והשבת היא "הבעיה" שיש לפתור אותה.

כאשר נקיים את המצוות בשמחה - נעביר לילדנו את המסר הכי חשוב בעולם! מסר שבלתי אפשר להעביר אותו במילים, אלא אך ורק ב... רגשות שמחה!

זה הסוד שמונח בשמחה אשר הופך אותה לכלי ההשפעת הכי אפקטיבי בעולם. ילד שקולט שתורה = שמחה, שמצווה = שמחה, יתקשה להינתק ממה שמסמל עבורו את הדבר הכי מתוק בעולם.

"אז בנוסף לכל התפקידים של המבוגרים כהורים וכמחנכים, מעתה גם מוטל עליהם להיות 'משמחים'!"

מה פתאום? התפקיד שלנו הרבה יותר קשה: להיות 'משמחים' לא 'משמחים' - לא "להראות" שמחה אלא "להיות" אותה!...

מי לא מכיר את הסיפור עם רב ברוקא שפגש את אליהו בשוק, והתעניין אם יש כאן בן העולם הבא. אדהכי והכי הגיעו לשם שני אחים ואליהו הצביע עליהם כבני העולם הבא. התעניין אצלם רב ברוקא למעשיהם ונענו: "אינשי בדוחי אנו, מבדחינו ציבוי". פירש"י: "בדוחי. שמחים ומשמחים בני אדם".

מקשים העולם מה גרם לרש"י להוסיף את המילה 'שמחים' שבפשטות אינה במשמעות של 'בדוחי'? ומיישבים שמי שלא באמת שמח בעצמו - לא יוכל לזכות אחרים בשמחה!...

בחודש שבו "מרבית בשמחה", ממשיך להציב בפנינו המחנך הוותיק הרה"ג רבי יוסף אייזנבאך שליט"א - "רעבע יוסל'ה" - את משנתו בקשר לחינוך, חינוך - ומה שביניהם... התובנות הכי רציניות, עם החינוך הכי רחב.

"חינוך בחינוך" - מה זאת?

הרה"ג רבי יוסף שליט"א - המוכר יותר בכינויו החביב 'רעבע יוסל'ה'

- מרצין ושואל: אני אומר 'לכו-נרננה' בערב שבת קודש, למה אתה אומר כבר ביום רביעי?

אני מכחיש כל קשר למנהג המוזר של אמירת 'לכו-נרננה' כבר ביום רביעי, והוא שואל: "מה, אתה לא אומר את זה בשיר-של-יוס'?"

אני מחייך בתגובה ו'רעבע יוסל'ה' מכריז: הנה התשובה לשאלתך!

* * *

אוטוטו קיץ. השקיעה מתאחרת. בליל-שבת אבא עייף, וגם הנוכחים לא הכי מרוכזים. האם ואיך נערכים לסעודת שבת שמחה?

במחילה, אתה מזכיר לי את ההלצה על הילד ששאל את אמא שלו "מי זה האיש שמגיע לפה בכל שבת ורק מעיר לנו על רעש..." וזה כמובן היה אבא שלו... מה שנקרא אצלנו "אבא של שבת"...

אין דבר כזה. ליל שבת הוא הזמן המרכזי בו המשפחה יושבת יחד, ויש לאלתר כל פתרון וטצדקי שהמצב לא ייראה כמו אצל "אבא של שבת"... אם צריך לשם כך ללכת לישון ביום שישי - אז הולכים לישון ביום שישי!

* * *

ראה 'רעבע יוסל'ה' אבא-של-שבת ונזכר מעשה.

אודה ואבוש: זה קרה לפני שנים כאשר לימדתי בכיתה "מכינה". יום אחד ניגש אלי המנהל ואומר שבסניף אחר של הרשת משקיעים יותר בטקס "אבא של שבת" וכו', ויש דרישה להתייחס לכך גם אצלנו. הסתבר שישנם הורים שיש להם תאומים, אחד פה ואחד שם - והם מבחינים מידי יום שישי בהבדלים... עניתי: בשמחה רבה! אבל גם עקצתי: יש פלוס ב"אבא של שבת" שהמתק ע"ח ההורים ולא ע"ח המוסד...

תכל'ס. הוצאתי מיד חוזר להורים שהחל מהשבוע הקרוב נתחיל לחגוג "אבא של שבת", ואכן מידי שבוע נבחר ילד לתפקיד. כאשר סיימנו את הסבב בין כל ילדי הכיתה הודעתי להם שבשבוע הקרוב אני אהיה "אבא של שבת" - וכך הווה...

אין לי מושג איך הדבר התפרסם כל-כך מהר, אבל באותו יום שישי חייכו אלי מכל עבר וצעקו לי בעליזות "אבא של שבת"! כך בחדר מלמדים, כך עם ההורים שבאו לקחת את הילדים, וכך עם כולם. לקח הרבה זמן עד שהגיע הבעל-חסד שגילה לי את הסוד: הכתר של אבא-של-שבת עדיין מונח לך על הראש!...

ה'חינוך' הוא רק ביטוי אחד לעולם שלם שנקרא 'שמחה'. עד כמה השמחה בכלל היא נושא מרכזי בחינוך?

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוריאל
זאסתר זצ"ל ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

709

**ניתן לתרום זכר למחצית
השקל לטובת העלון
והכולל**

**במספר טלפון:
050-4120812**

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

השמח בחלקו

מספרים על סוכן מכירות אחד ששבר את כל שיאי המכירות בחברה בה הוא עובד. הוא גרף הצלחה של מאות אחוזים וזכה בפרס מצטיין החברה. כשנשאל מהו סוד ההצלחה שלו, הוא השיב: "הדבר הראשון שהוא אמר כשמישהו פתח בפניו את הדלת הוא: 'ראית מה יש לשכנה שלך, הגברת כהן?' והמשפט הזה מעולם לא איכזב.

פעם אחת, נשא דברים הצדיק רבי אליהו לופיאן זצ"ל משל נוקב ואמר: "פעם אחת נסעתי ברכבת לפולין. כשירדתי מהרכבת, שكرתי 'בעל עגלה' שיקחני לביתי. הדרך היתה ארוכה והעגלון ביקש לפוש קמעא באמצע הדרך. העגלון העמיד את העגלה בצדי הדרך והתיר את הסוס מכבליו. במרחק קצר ממקום חנייתנו שכן אגם. הסוס ניצב ליד האגם ושתה. לפני ששתה הרביץ בפרסתו במים, עד שנהוי בוציים ורק אז התחיל לשתות לרוויה.

התפלאתי ושאלתי את העגלון: 'מדוע הסוס רואה לנכון להפוך מים נקיים לבוזיים, ורק אז שותה? מדוע איננו שותה את המים בעודם נקיים?' 'עליך להבין', הסביר לי העגלון בסבלנות, 'כי מעל פני המים מבחין הסוס בצלליתו של סוס נוסף השוהה באגם. הקנאה בערה בו עד מאד, והוא משתולל בצורה כה פראית, עד כי נדמה היה שחרון אפו לא ישוב מעמו אלמלי יהרוג את הסוס שחדר לתחמום שלו... צמאנו הגדול למים נשכח ממנו לחלוטין'.

כמה קשה ונורא הקנאה, שהאדם לא נהנה ממה שיש לו בגלל שמקנא בשני. הסוס לא נהנה ממים נקיים, כיוון שמדמיון שיש סוס נוסף הנהנה מהמים שלו. 'זהו טבעם של בעלי חיים', חתם רבי אליהו לופיאן זצ"ל ואמר: 'ומהם אנו למדים עד כמה חייבים אנו, בני האדם, לעמוד כדי למחוק רגשות ומעשה קנאה'.

מספרים על הצדיק הזה, רבי אליהו לופיאן זצ"ל כי כאשר היה דר בעיירה 'קלם' ומשפחתו גדלה, היה צורך לעבור דירה רחבה יותר. התחיל לחפש דירה בשכירות המתאימה עבורם. אלא, באותו זמן היה קשה מאד להשיג דירות. רק לאחר יגיעה רבה עלה בידו, ב"ה, סוף כל סוף למצוא דירה. פרטי השכירות סוכמו עם בעל הבית, ורבינו שכר עגלון והטעין את כל הריטיו ומטלטליו על העגלה להביאם לדירתו החדשה.

בהגיע ליד הדירה החדשה, פגשו אדם אחד, שפנה ואמר לו: 'דע לך רבי אליהו, את בתי אני עומד להכניס לחופה. חיפשתי בכל העיר דירה ולא מצאתי דירה אחרת אלא זו בלבד, והנה באת אתה והקדמת אותי. דע לך, אם אתה נכנס לדירה אצטרך לעכב את החתונה'.

בני הבית כששמעו את הדברים, התחילו לטעון כנגדו על עזותו נגד משפחה מרובת ילדים, שאחרי מאמצים מצאה לה דירה וכבר גמרו וסיכמו עם המשכיר, ומה לו כי ילין? אולם רבינו שמע את הדין ודברים בין המתחרה ומשפחתו, ולא דיבר מאומה.

לאחר דקות מספר הפר שתיקתו, פנה לעגלון וציווה עליו: 'בבקשה, לא לפרק את המטענים, עליך להסיענו חזרה לדירתנו הישנה'. כמה גדול וחשוב האדם המאושר בחלקו ואינו נופל לתוך מלטעות הקנאה הנוראה המכלה כל חלקה טובה.

אם נתבונן היטב נגלה כי כל הרעה שנהיתה בעולם מזמן הבריאה היא בסיבת הקנאה. (טור ברקת) בתחילה, אדם הראשון היה מיסב

בגן עדן, כשמלאכי השרת היו צולין לו בשר ומסננין לו יין. והיה הקב"ה חולק לו כבוד, ועשה לו עשר חופות בגן עדן ומלאכים היו מתופפים ומרקדים לפניו. כשראה זאת השטן, החל לקנא באדם הראשון על הכבוד שעשה לו ה' על ידי המלאכים, ועל הממשלה שניתן לו על הברואים למטה שהוא דומה לעליונים.

מה עשה השטן?... נכנס בתוך גופו של הנחש שבארץ כדי להחטיאו ולגרש מלפני ה' יתברך. (רקנאטי" בראשית). הנחש הוסיף לקנא באדם הראשון כשראה את חווה אשתו, ולכן חמד מאד את חווה על ידי שהציע לה את האכילה מעץ הדעת, והטיל בה זוהמה לפני כן. כשנכנס השטן בתוך האשה אחר שטעמה מעץ הדעת, גרמה לאדם הראשון לטעום גם הוא, עד שנפלו שניהם ממדרגתם, וירדו לעולם החומר עד ימינו. בני האדם לא תיקנו זאת, וגם בניהם של אדם וחווה, קין והבל, קינאו איש ברעהו ולכן קם קין והרג את אחיו, על אשר קיבל ה' מנחתו.

ואף קורח וכל עדתו נבלעו באדמה מכח הקנאה שקינאו במשה רבינו ע"ה. ללמדנו כי המדה הרעה של הקנאה הגיעה כולה מהשטן, ומי שיש לו קנאה אזי הרע שולט בו ונרקבין עצמותיו אחר קבורתו באדמה, שנאמר: 'ורקב... קנאה'. (הרמ"ע מפאנו).

התרופה לקנאה היא הידיעה שכל אחד מקבל מה' יתברך מה שמגיע לו, ואין אדם נוגע במוכן לחבירו כמלא נימה. וכי גם מה שיש לי - אינו שלי, הכל שייך לה' יתברך, שברגע אחד יכול לקחת לאדם את הכל, ואם כן, מה לו להצטער בעצמו שאין לו את אשר יש לחבירו, זכור כי מה שיש לך ניתן לך בחסד עליון מהבורא יתברך.

המהלך בתמימות וביטחון עם בוראו,

ולשמוח בחלקו שנתן לו ה' יתברך

האדמו"ר הקדוש, רבי יצחק אייזיק מזוטשקא זצ"ל שמע בשם אביו מעשה נפלא המובא בספרי הקדמונים: "היו היה יהודי שהשתוקק מאוד לדעת את שיחת החיות, הבהמות והעופות. 'אם אדע את שיחת החיות, אוכל לדעת כל מה שקורה בעולם', חשב לעצמו. למדלו, ידע הוא ברבו הקדוש הבקיא בשיחת החיות והעופות, וגמר בליבו לגשת אליו ולבקש שילמדו את הדבך. הוא ניגש לרבו וביקש בתחנונים שילמדו זאת, אך רבו היה דוחהו פעם אחר פעם ואומר לו: 'תלמידי היקר, מדוע לך לדעת את שיחת החיות והעופות?... מוטב לך לעבוד את בוראך בתמימות בלי להתעסק בנסתרות, וסמוך עליו כי הוא העושה את הטוב ביותר למענך'.

אלא, שהתלמיד היה נחוש בדעתו, והמשיך להפציר ברבו שילמדו. לאחר שבועות של בקשות ותחנונים, נכנע רבו ללחציו ולימדו את שיחת החיות במשך כמה ימים, עד אשר היה בקיא ומבין היטב את שפתם. והנה, יום אחד, נכנס התלמיד להאכיל את בהמותיו במרעה, ולהפתעתו הוא שומע את אחד השוורים גונח. הקשיב התלמיד לשיחת השור, ולהפתעתו הוא שומע כי השור השני פונה לחברו ושואל אותו: 'אחי היקר, מדוע נאנחת?' והלה משיבו: 'איך לא איננו כשאני שומע כרוז בשמים המכריז כי בקרוב תפרץ מגיפה קשה שתהרוג את כל הבהמות שבמרעה של בעל הבית, וגם אני ואתה עתידים למות במגיפה'. שמע זאת בעל העדר ונדהם מהדברים. בדיוק בשביל כך הוא ביקש ללמדו את שפת החיות.

מיד קם הוא ממקומו ופתח במכרז למכירת כל הבהמות שבעדרו. לאחר כמה שעות, הגיע אדם אמיד אשר שמח על המציאה והחליט לקנות את כל הבהמות. שמח בעל הבית בכל ליבו, על אשר זכה להציל את רכושו מהפסד כבד.

המשך סיפור לשבת קודש

שזיהי טובתו הבלעדית. ויתכן מאד שאם היה מקבל עושר וכבוד, היה צריך ח"ו לסבול עבור זה ייסורים נוראים בבריאות או בבנים, וה' יתברך ברחמי מנעו מכל זאת לטובתו."

סיים הגאון הצדיק הרב אלימלך בידרמן שליט"א את המעשה ואמר: "אף אנו נחזק את עצמנו להיות תמימים ולא להתרגש לא רק משיחת בעלי חיים, אלא גם לא להתרגש משיחת בני אדם. שהגם אם שומע האדם מאנשים שונים ומשונים הרצים לגרום לו נזק ולהפסיד את ממונו - אל לו להיבהל, ואל לו לעשות השתדלויות מיותרות בחופזה ובבהלה. יש הרצים אל בית הדין להתנגד למעשהו של השני, ויש המעוררים מריבה וכדומה. אך עליהם לזכור כי לפי האמת יתכן מאד שאם יציל את עצמו מההפסד או שילחם על הריווח של עצמו - אולם הוא ירוויח כאן, אך יפסיד בגדלו ממקום אחר. אל יתרגש משיחת בני האדם, אלא ידע נאמנה כי רק ה' יתברך לבדו גוזר על כל בריה די מחסורה, וכשם שמזונותיו של אדם קצובין לו, כך חסרונותיו קצובין לו.

ואותו בן אדם הינו רק שליח הבורא להוציא את הגזירה, אשר כל מלה נעשית אך ורק לטובתו. "הקנאה התאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם", קובעים רבותינו הקדושים ואומרים כי הקנאה מעבירה את האדם על דעתו. "וראית... את... עמל ואת... כשרון המעשה... היא קנאת... מרעהו", קובע שלמה המלך (קהלת ד, ד).

כל מעשי האדם בעולם מונעים מקנאה. האשה רוצה להחליף את המטבח רק בגלל ששמעה שהשכנה החליפה, הגבר רוצה לחדש את הרכב רק בגלל שהחברים הטובים שלו השתדרגו והוא נותר מאחור. אנשים לוקחים הלוואות, נכנסים לחובות, ובלבד שיחיו ברמה גבוהה כמו החבר שלהם. אך מה לעשות וקבעו רבותינו ז"ל: "אין אדם מת וחצי תאוותו בידי", האדם לעולם לא ישבע, הוא תמיד יחפש עוד ועוד, ולא יוכל להגיע לסיפוק עצמי ללא עבודה אמיתית.

(יוצא עמו בששון)

קנאה היא מדה רעה מאד כמאמר התנא (אבות ד בא) הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם. והנה יצר לב האדם רע וחושק להיות יחיד בדורו בחכמה ומעשים בעשר וכבוד, ומתוך כך מצטער כשיש אחר כמוהו או גדול וטוב ממנו, ומקנא לו ומבקש רעתו ומספר בגנותו. וגדולה שנאה שהיא מחמת קנאה, אש אוכלה היא לאין מרפא. ומי שיש בו מדה רעה זו, כל ימיו מכאובים, ואוכל לחם העצבים ואין לו רעים אהובים, ומרבה ריבות והוא שמח לאיד ורוצה בתקלת חברו, ושיכסלו חבריו בדבר הלכה ושיקצרו בעבודת השם יתברך שמו, ושיהיה להם מעוט הערך וקצר ההשגה, וכהנה רעות רבות ועברות שנגררות מן הקנאה. ומי ויכל ספר גדל רעתה, מי האיש החפץ חיים יברח ממנה ויהא גבור הכושב את יצרו על ידי העמק במחשבות טהורות, שיאמין באמונה שלמה שאין אדם נוגע כמה שמוכן לחברו, ואפלו אם היה יחיד בעולם לא יעדיף להרויח יותר ממה שגזרו עליו. ואם יתוספו סוחרים כמותו לאלפים ולרבבות, לא יחסר ממה שקצוב לו. ויתרצה במה שהוא רצון הבורא, הצור תמים פעלו, ולכל אחד, דטבא לה, עבדי לה:

וכל ישראל הם גוף אחד כאיש אחד, וראוי לשמח על טובת חברו ולהצטער על צרתו כמו על עצמו, בפרט בשום לב שאפלו בזמן שהרשעים בצער, שכניה מצטערת, מה הלשון אומרת וכו'. כל קבל דנא, כשישראל בנחת ישמח ה' במעשיו. ועוד שבזמן שאדם בדחק ובצער לא יוכל לעבד את בוראו והדחק מעבירו על דעתו ועל דעת קונו וזה צער השמים. מה שאין כן כשהוא בנחת וברוח, מרבה להיטיב ועושה נחת רוח ליוצרו. ובזמן שהרשעים בעולם, חרון אף בעולם, ובהדי הוצא לקי כרבא (ב"ק צב א). ובזמן שהצדיקים בעולם יתרבה השפע וברכה רבה, וברבות הטובה רבו אוכליה

(פלא יועץ)

והנה, אחר חודש ימים, נכנס בעל הבית אל שובך היונים על מנת להאכילם, והנה לאוזניו נשמעות חדשות מרעישות. התרגול הבוגר בלול אסף את כל התרגולים והחל לספר להם: "הקשיבו גביותי ורבותי, שמעתי בפמליא של מעלה, כי בעוד כשבוע ימים שידפון גדול וקשה יפקוד את כל שדהו של בעל הבית שלנו, והלה יפסיד את כל רווחיו ממנו". נדהם ונרעש בעל הבית מהידיעה, ומיהר לתלות שלט 'מכירת חיסול' על שדהו. למחרת הגיעו מספר קונים, ובשעה טובה, אחר שלושה ימים נמכרה השדה בריווח מכובד ונאה. שמח בעל הבית שמחה גדולה, על כך ששוב הציל את ממונו מירידה לטמיון, הכל בזכות שיחת העופות שלמד לא מזמן.

לאחר מספר שבועות, יצא בעל הבית לגינתו, והנה הוא שומע את אחת החיות בגינה צועקת בשברון גדול ומכריזה הכרזה קשה ונוראה. היטה בעל הבית את אוזנו ואמר: "אחי ואחיותי, התאבלו נא כולם, ושימו שק ואפר לגופכם. בשורה קשה ומרה וגזירה נוראה הוכרזה בשמים 'בעל הבית היקר והאהוב שלנו עומד להסתלק מן העולם בטרם עת, בימים הקרובים'."

שמע זאת בעל הבית והתעלף על מקומו. הכיזד יוכל להציל את נפשו כעת. שבור ורוצץ, מיהר הוא אל רבו ופרץ בבכי ובתחנונים. "רבי ומורי, חרב עליי עולמי, שמעתי הבוקר מחיות החצר כי קרב ובא יום מותי. אנא תן עצה לנפשי והושיעני מהצרה שהגיעה אל פתחי". שמע זאת רבו בצער והשיבו: "צר לי תלמידי היקר, הלא כבר אמרתי לך: הסר רגליך מללמוד את שפת החיות, וחיה עם בוראך בתמימות'."

"אבל רבנו, נוכחתי לגלות כי כל אשר אמרו לי בעלי החיים צדקו וסייעו לי, ומה רע בכל שהאזנתי לדברייהם?" הוסיף לשאול. "דע לך", פנה אליו רבינו הקדוש, "כי הקב"ה מנהל את עולמו בצורה הטובה והמופלאה ביותר, ללא צורך בהתערבותם של בני האדם. כל מה שעושה הבורא, נעשה בדיוק ובצורה הטובה והמושלמת לכל אדם ואדם. אף אצלך - ידע הבורא יתברך כי גזירה קשה מרחפת על חיך עקב מעשיך, ולכן ברחמי הרבים החליט הוא להמיר לך את עונש המיתה באיבוד עדר הבהמות שלך ככפרה. אלא, שאתה החלטת להציל את ממונק, והחלטת למכור את כל המרעה במהירות כיוון ששמעת על השור המכריז כי בקרוב ימות כל העדר.

חשבת להיות יותר חכם מבורא עולם ולפתור את הבעיה, אך הקב"ה חשב עליך ורצה להציל אותך. לאחר מכן, שראה הבורא שמכרת את עדר, ועדיין גזירה קשה מרחפת על ראשך, החליט הוא לכפר על מיתתך בעבור שידפון קשה שיפקוד את שדותיך. אך שוב התערבת בחשבוננו של עולם, והחלטת להציל את השדות ולתקן את העתיד לבוא לעולם.

אלא שגם הדבר הקשה והרע שנראה לעינינו, הינו טובה גדולה וגמורה של הבורא יתברך. עתה צר לי, כי לא נותרה ברירה אלא ליטול את נשמתך ככפרה על מעשיך". סיים האדמו"ר מזוטשקא את המעשה בשם הקדמונים ואמר: "על האדם להלך בתמימות וביטחון עם בוראו, ולשמוח בחלקו שנתן לו ה' יתברך בלא להביט בשל אחרים. וידע בכלור שאם לא נתן לו ה' יתברך יותר ממה שיש לו, סימן הוא

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'ררכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תברוכו מפי עליון!**

לידיו הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730

<p>נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפואה שלימה!</p> <p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'וז'לני, רות בת בתיה</p>	<p>אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!</p> <p>יחזקאל בן מהין ורעייתו כרפמיס בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן כחין ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, יהוונ מנשה בן פנינה ורעייתו. ענבל ג'טיליה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו. דבורה בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה</p>	<p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'טילה</p> <p>נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה</p>	<p>שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-א-24:30-22:00 טל: *676049-03 שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 22:00-21:00 *3297225-058 שידוכים לשם שמים למגורו הרחוק לנשים: 053-4163684 *לגברים: 053-4410655 ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד c9595@okmail.co.il</p> <p>מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורן: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.</p>
סגולה מרבי נחמן לזש"ק			
<p>שתשים אישה עליה עלה עץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינת יכולות לקבל את זה בחינם (לשם שמים) בטלפון: 054-8561881, הכמות מוצמצמת. קיבלנו הרבה טלפונים של זוגות שנפקדו בש"ק.</p>			

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 984

פרשת צו - "לגלות הבנה לרגשות הזולת"

במשך תקופה ארוכה, משום שהגר"א זצ"ל לא רצה לבייש שמש עני בזה שיגלה שמכירו שהוא גנב!

הקדוש ברוך הוא רוצה מאתנו שנאהב זה את זה ולא נצער אף אחד. יוצא, איפוא, שכל הקפדה על זהירות בכבוד הזולת היא מילוי של רצון ה' שרוצה מאיתנו שנשמור על כבוד הזולת. הנה שני לוחות הברית כוללים אזהרות שבין אדם למקום בימין ובין אדם לחברו בשמאל. בתורה נקראים לוחות הברית - צמידים. כשאליעזר בא לרבקה הוא מביא לה כתכשיט צמידים עשרה זהב משקלם, ולא סתם פירטה התורה את הפרטים הללו, רבותינו אומרים שרמזו לה בכך, שהיא עומדת להיכנס לבית שבו הבסיס הוא שני לוחות הברית שהם מצמידים זה לזה, ויש בהם עשרה דיברות. צריך להבין, מדוע הנקודה שמגדירה את הלוחות היא היותם צמודים זה לזה? וכי זה בדיוק לב העניין? התשובה היא כן, זהו בדיוק! מכירים את ה'פרומערים' (המחמירים בכל דבר) שמסוגלים לחכות שעה וחצי בשביל מצוות שבין אדם למקום, אבל לא טורחים לברך שכן בפנים מאירות לשלום!... משהו כאן דורש מחשבה והתבוננות, אם הלב שלנו כה משתוקק לחבוק את התורה - למה אנו שמים את עיקר הדגש על תיקון המידות?! למה אנו כה ממוקדים בתיקון המידות דווקא?! ויותר מזה, הרי כל הנושא של מידות טובות, כתוב בתורה ברמז בלבד. אין ולו מצווה אחת המדברת ברורות על הצורך לכבד כל יהודי, לנהוג באופן ראוי איש ברעהו. מדוע תיקון המידות לא מוזכר בתורה? והואיל ואינו מוזכר - מה טעם יש לעסוק בו?! התשובה היא, כי עוד לפני שמדברים על התורה, על המצוות, על חיי תורה איכותיים, הצעד הבסיסי, הראשוני, המתחיל - הוא תיקון המידות, שיפור היחס שלנו לזולת, נהיגה בכבוד איש ברעהו. קיום התורה אינו אפשרי בלי מידות טובות, חיי תורה אינם מתחילים ללא נהיגה בכבוד איש בזולתו. זוהי נקודת הבסיס, מכאן אפשר להתחיל ולהתקדם. וכך חושף אחד מגדולי הראשונים - רבינו יונה, בביאורו למסכת אבות פרק ג': "צריך תחילה לתקן עצמו במידות - ובזה תשכון התורה עליו, שאינה שוכנת בגוף שאיננו בעל מידות טובות!". הבה נחפש אם כן לנהוג בכבוד איש ברעהו, נבדוק היכן נוכל להוסיף בכבוד הזולת, וכיצד נמנע כל פגיעה באדם אחר. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. הסיפור הבא נמנה על אותם סיפורים יחידי סגולה, הראויים לכל עת. הוא נצחי, הוא אמיתי והוא פונה מן הלב ישר אל הלב. ומעשה שהיה, כך היה. בעיר מסוימת מתקיים שיעור של אנשים העוסקים למלאכתם במהלך היום, ובלילה הם מתכנסים לשיעור תורה. השיעור מתקיים כבר במשך שנים רבות, ושמש בית הכנסת נוהג לכבד את הלומדים בכוסות קפה ובכוסות תה. איש אינו משלם לו על פעלו, הוא עושה זאת מרצונו ובחפץ לב, וזו בדיוק הסיבה שבעטייה לא מעט ממשותפי השיעור רגנו והביעו את אי שביעות רצונם על התנהגותו של השמש ד"ן. במה דברים אמורים? השמש המסור נוהג היה להגיש לקהל הלומדים כוסות מלאים עד מחציתם בלבד. ותו לא. לו רצית, היה מביא מהדורה חוזרת ונשנית של חצאי כוסות תה, עד שתרווה נפשך, אך לעולם לא מילא יותר מחצי כוס. יושבי השיעור כבר היו מחליפים ביניהם אמרות קבועות עד הגיע מועד חלוקת השתייה. בחורף היו רוטנים לעברו, כי ברצונם לחמם את כפות ידיהם

על הפסוק בפרשתנו "זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבוקר ואש המזבח תוקד בו" (ויקרא ו, ב). אמרו רבותינו כי קרבן עולה היה מכפר על הרהורי עבירה ועל כן ציווה לנו הקדוש ברוך הוא שתהיה אש יוקדת על המזבח כל הלילה. כשם שההרהורים באים לאדם בלילה ומסתיימים בלילה, כך הקרבן ישרף כל הלילה. **חסד גדול עשה הקדוש ברוך הוא עם החוטא בעל התשובה שיכל להביא את הקרבן בלילה ואף שורפים אותו בלילה - כך מבואר בספר "אהבת חיים" - ולא רק זאת, אלא אף נעשה עמו חסד נוסף שהחטאת תישחט באותו מקום שבו נשחטת העולה מצפון למזבח, כל זאת בכדי שאם ימצא בעת ההקרבה אדם אחר, הוא לא ידע של מי קרבן החטאת ושל מי קרבן העולה. מוסר גדול אנו יכולים ללמוד מכך, לעיתים אדם חטא, מיד קמים עליו ומבזים אותו, מלבינים פניו ושופכים את דמו. וכיוון שמשנתנית צורת פניו נחשב הדבר כאילו הרגוהו ופעמים רבות מגיעים בעקבות כך לידי חילול ה'. לימדנו רבותינו אם כן בפרשת הקורבנות, כיצד יש לשמור על כבודו של כל אדם באשר הוא.**

הדאגה לכבוד הזולת מתגלה פעמים אין ספור במעשיהם של גדולי הדורות ובאמרותיהם. הידיעה, כי האדם נברא בצלם אלוקים ויש לשמור על כבודו מכל משמר, הביאה אותם להעדיף את כבוד הזולת, גם במחיר אישי כבד. אדם החי בסביבה אנושית עלול לגרום צער לסובבים אותו. ההזדמנויות לגרימת צער הן רבות, לכן, אם הוא לא ינקוט באמצעי זהירות ויתכונן לכך מראש, בלי ספק שהוא יגרום להם צער מפעם לפעם. האמצעי להישמר מכישלון זה הוא בראש ובראשונה לימוד ההלכות הקשורות ליבין אדם לחבירו. אביי, שחי בבבל, פגש את רב דימי שבא מארץ ישראל, ושאל אותו: "במערבא, במאי זהירי?" היינו, מהי המצווה שנוהרים בה במיוחד בארץ ישראל? על מה שמים שם את הדגש במיוחד? ענה לו רב דימי תשובה חד משמעית: "באחורי אפי!" - בהלבנת פנים. המעשה הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. בספר "טעם ודעת" מובאת עובד על הגר"א מוילנא זצ"ל, אשר תלמידו הגאון בעל "פאת השולחן" מעיד על אמיתותה: קרן מיוחדת היתה בוילנא מעזבונו של רבי משה קרמר, סבו של הגאון מוילנא אשר שמה לה למטרה לתמוך בתלמידי חכמים. בין הנתמכים היה נכדו של רבי משה קרמר - הגר"א זצ"ל. מידי שבוע היו מעבירים באמצעות השמש סכום כסף לידי הגר"א, שנועד לספק את צרכיו וצרכי בני ביתו. לימים החליט השמש לשלשל את הכסף הנועד לגר"א לכיסו ולהקל בזה על מצבו הדחוק. הוא לא נרתע מלעשות זאת, בידוע כי הגר"א בצדקותו לא יגער בו על כך. ובבית הגר"א רעבו הילדים ללחם. כאשר אשתו הרבנית היתה באה לתנות על הצער הנגרם לילדים מתוך זה שאין לה במה להשביע את נפשם הרעבה, היה הגר"א משיב לה שתשלחם לבתי השכנים וירחמו עליהם ויאכילום ודי בזה כדי שלא יגועו ברעב. כך נמשך הדבר כל ימי חייו של השמש. הגאון לא ציערו על כך מעולם. אדרבה, גדולה היתה שמחתו על זה שהצליח להסתיר מפני השמש את העובדה שהוא ידע הוא על מעשיו ועמד כל העת בנסיון שלא לבייש יהודי עני. ונפלאים הם הדברים! בני הבית סבלו חרפת רעב

והיה העני מצטער ומתקנא בעשיר ובקרבנו שמביא שור ומטפלים בו הרבה עד שנשרף. עובדא זו היתה גורמת לעני חלישות הדעת. לכן אמרה התורה "לא יבדיל" שישרף יחד עם הנוצות. כתוצאה מכך תמשך שריפת קרבנו זמן רב יותר, ולעני יהיה נחת וסיפוק. ועוד מוסיף רבי אהרון בקשט זצ"ל: שנינו במסכת בבא קמא: "בתר עניא אזלא עניותא". היינו, אחרי העניים הולכת העניות. העשירים היו מביאים בכורים בקלתות (סלים) של זהב ושל כסף, והיו הכהנים מחזירים להם את הקלתות. ואילו העניים היו מביאים ביכורים בסלי נצרים ולא היו הכהנים מחזירים להם את הקלתות, מפני שהיו חסים על כבודם. אילו היו הכהנים מוציאים את הפירות מן הקלתות על מנת להחזיר להם את קלתותיהם היו מתביישים למראה הכמות העלובה והאיכות הגרועה של הפירות שהביאו. כדי שלא לביישם היו לוקחים מהם את הפירות עם הקלתות. רואים אנו מכאן, עד כמה דואגת התורה להרים את רוחו של העני לבל יהיה שבור וכנע.

מסיפורים אלו ואחרים יש לנו ללמוד עד כמה חייבים אנו להקפיד בכבודו של כל אדם ואדם. בדרך צחות שאלו בעלי המוסר מדוע האות צ' נקראת 'צדיק'? כי איך כותבים צדי של ספר תורה: נ' ועל גבה י' (יהודי). זוהי צדקות לשאת יהודי על הגב! המחשבה עליו, הדאגה לשלמו. לקח אחד עולה מכל המעשים האלו: תחשוב איך השני מרגיש. תן משמעות מיוחדת וחשיבות יקרה למצבו של הזולת ולרגשותיו ונסה להתנהג בהתאם. המעשה הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. המעשה הבא הוא קטן, אך משמעותי מאוד. זוג צעיר, זמן קצר לאחר חתונתם, נכנסו לגור כדיירים חדשים בדירה ששכרו. באחד הימים הראשונים דפקה בדלת השכנה שממול וביקשה צנועה בפיה: "בדיק נגמר לי החלב, אולי יש לכם חלב בבית ותוכלו לתת לי כוס חלב שאני זקוקה לו עבור הילד הקטן"... הזוג מילאו את רצונה בחפץ לב ונתנו לה את אשר ביקשה. רבותינו אומרים שאשה מבינה באורחים יותר מן האיש וכך היה אמנם גם במקרה זה, שהאשה היא זו שתפסה את משמעותה האמיתית של בקשת השכנה. וכי לא היו לה מקורות אחרים להשיג כוס חלב? הרי היא שכנה ותיקה ומכירה את כל המשפחות שבבנין ונמצאת בידידות איתן ובוודאי יכולה היתה לבקש מהן כוס חלב! ומדוע ניגשה לבקש דווקא מחתן וכלה הנמצאים בדירה רק ימים ספורים? אלא, שכאשר מגיעה משפחה חדשה לבנין ובפרט זוג צעיר, טבעי הדבר שיצטרכו דברים רבים כדי להכין את הדירה למגורים. לפעמים צריך פטיש או מברג ולעיתים זקוקים להדרכה: היכן המכולת או היכן תחנת האוטובוס וכו'. שכן טוב יגש לדיירים החדשים, יתן להם "שלום עליכם" כראוי ויבהיר להם שבינתו כבינתם וכל אשר הם צריכים יכולים בשמחה לבקש ממנו והוא יעזור כמיטב יכלתו. וודאי שזה עוזר מאוד. אבל עדיין חסר משהו. דייר חדש (ובפרט אם הוא גם חתן טרי), לפעמים נמנע מלבקש, מחמת הבושה. אולי הוא צריך מברג, או אשתו זקוקה לשתי ביצים שחסרות לה עבור אפיית העוגה, אבל לא נעים לדפוק ולהטריד עבור דברים "פעוטים" כאלו... עדיף להסתדר בלי. יהיה בסדר, זה לא פקוח נפש. השכנה הותיקה חשבה צעד אחד קדימה. היא באה לבקש מהזוג הטרי כוס חלב, ומעתה, אם יתעורר אצלם הצורך בשתי ביצים – לא יתבישו ולא יהססו מלדפוק ולבקש, שהרי כבר "גמלו" עימה טובה. כשהיא באה לבקש חלב, לא היתה זו פעולה של "לקיחה", אלא פעולה של "נתינה" – לתת לזוג הצעיר את החופשיות לבקש את כל מה שיצטרכו, בדרך של כבוד! כאן עלינו להתבונן ולשאול, מה עלה בידינו מהסיפורים הללו. הרי בכל אחד מהסיפורים מתגלה לא רק דאגה לזולת, אלא גם מחשבה מבריקה וגאונית לחשוב צעד אחד קדימה. לחשוב על צרכיו של השני ולהתכוון להם בהכנה מוקדמת.

תפיסת היהדות היא שלכל אדם מגיע יחס של כבוד מזולתו. דבר זה מחייב מחשבה, מחייב להעמיק את ההתבוננות עד

הבלויות מעבודה, מול כוס תה מלאה וגדושה. בימי הקיץ המהבילים טענו מולו, כי ברצונם ללגום לגימה הגונה כדי להרוות את צמאונם. אך הלה בשלו. אוטם את אוזניו משמוע. מגיש את כוסות התה והקפה במסירות ובאהבה שאין לה גבולות, אך בשום פנים ואופן אינו נענה לבקשה הפשוטה והכל כך מתבקשת – כוס מלאה. חלפו עברו שנים רבות, ומאומה לא השתנה. בתקופה האחרונה חלה השמש וביקש מבנו כי יעשה עימו חסד וילך תחתיו לבית הכנסת כדי לכבד את באי השיעור בכוסות תה ובכוסות קפה. הבן הסכים בחפץ לב למלאת רצון אביו. בהגיעו לבית הכנסת, קיבלוהו הכל בזרועות פתוחות, שאלו לשלום אביו, ולכשהתודעו כי בא למלא את מקומו עד שיחלים, החליקו חיוך רחב מתחת שפמם; היום יזכו לכוס תה מלאה... מגיד השיעור החל לשאת את דבריו בעוד הבן המסור שוקד על המלאכה במטבחון. הוא הכין מגש עם כוסות, שפת לתוכם רותחין, חלט בהן עלי תה עם נענע, בזק עליהם סוכר ועמד לצאת אל הלומדים. והנה, נשמעו פסיעותיו הכבדות של אביו החולה. ממקום מיטתו נזעק השמש החולה, אחר שנזכר, כי שכח להורות לבנו את ההוראה החשובה מכל "אל תמלא יותר מחצי כוס!". לפיכך, הזדרז השמש אל בית הכנסת, השיב את בנו עם המגש אל המטבחון, ועמל למזוג מחצית מכוסות התה המלאים לכוסות ריקים. "אל תמלא יותר מחצי כוס!". "אבא, איזה בושת! למה?". שתיקה. "אבא, מדוע?". "זה ענייני בלבד". הבן התעקש ובסופו של דבר הסכים האב לספר. "דע לך, כי מעולם לא סיפרתי לאיש את הסיבה". "בני יקירי" הסביר האב בקול רחום. "בין משתתפי השיעור נמנים שני יהודים שידיהם רועדות. אין להם שליטה מלאה על הידיים. אם אביא להם כוסות מלאים, עלולה השתייה להישפך מתוך הכוס, ובושה וכלימה תכסם. אם אביא לכולם כוסות מלאים ולהם אביא חצאי כוסות, גם כן יתביישו. מוגבלותם תבלוט. לפיכך, זה שנים על גבי שנים, אני מביא לכולם חצאי כוסות. מוטב לי לספוג ביזיונות ועלבונות, ובלבד שלא אגרום בושה לשני יהודים אלה!!!

באופן אחר, ניתן ללמוד עד כמה יש להיזהר שלא לצער את הזולת. הנה התורה מצווה על היולדת (ויקרא פרק יב פסוק ו) להביא "כבש בן שנתו לעולה ובן יונה או תור לחטאת", שואל 'בעל הטורים': הרי תמיד הקדימה התורה את התורים לבני היונה ומדוע כאן נאמר 'בן יונה או תור'?! מתרץ 'בעל הטורים': שונה מקרה מיוחד זה ממקרים אחרים, שכן במקרה זה אינו מביא "תורים" אלא "תור" אחד ולכן אם ימצא יונה לא יקח תור, לפי שבן זוגו מתאבל עליו... נמצאנו למדים מתרצו של 'בעל הטורים' כי בניגוד לשאר בעלי החיים, טבעו של התור הוא שאינו נמשך אחרי בני זוג אחרים אלא מתקשר אך ורק עם בן זוגו, לפיכך, מכיוון שהיולדת צריכה להביא רק תור אחד, נמצא שאם ניקחה מעל בן זוגו נגרום לו להרגשת צער, לכן מצווה התורה לחפש קודם בן יונה ורק אם לא מוצאים אפשר ליטול גם תור. מעתה, נעשה קל וחומר בעצמינו: אם כך חסה התורה על צערו של תור והקפידה שלא לגרום לו צער מיותר, על אחת כמה וכמה שיש להיזהר שלא לגרום צער כלשהו לכל אדם. הזדמנות נוספת לעמוד על מידת הרחמים הטבועה בתורה ביחס לעני אנו מוצאים במהלך הפרשה אותו מביא הגאון ר' אהרן בקשט זצ"ל (מובא בספר "דרכי מוסר") במנחת פתים. לפי שהתורה חסה על כבוד העני שדרכו להביא מנחה, אומר ר' אהרן זצ"ל, אמרה התורה "פתות אותה פתים". פתיתה זו - דבר שלא מצאנו בשום קרבן מנחה והיא נועדה כדי שתראה כאילו היא מכילה כמות גדולה וכך העני לא יצטער שמנחתו מועטה. וכן בענין העני שמביא עוף לקרבנו נאמר "ושיסע אותו בכנפיו לא יבדיל". מפרש רש"י: והלא אין לך הדיוט שמריח ריח רע של כנפים שרפים ואין נפשו קצה עליו - ולמה אמר הכתוב והקטיר? כדי שיהא המזבח שבע ומהודר בקרבנו של עניי. אילו היו מפרידים הכנפים מהעוף, היה העוף נשרף תיכף ומיד,

בעלי מומים אלה לתורה באותה עליה. למנוע מבוכות. למנוע את הצביטה בלב, כדי שחלילה תחושה של עצב לא תזרום באוצרות הווייתם, וטענה או טרזניה לא יתעוררו כלפי מעלה. ופעמים זה ניסיון שקשה לעמוד בו. זו היתה אמורה להיות שבת נפלאה. בכלל, כאשר נפגשות מספר משפחות הקשורות זו לזו, האהובות זו את זו, באווירה שבתית-מלאכית, הרי שהאור הקורן מפניהם של האורחים נשגב הוא ועליון. הזמירות, חידושי התורה, צחוקם של הזאטוטים, ההילה הבוקעת מן הנרות, והקסם השבתי העוטף את כולם באדרת קורנת של אחוות אחים. ברוך ששם חלקנו עם שומרי שבת. הזוג שמואל ורינה כהן הם מארחים למופת. הם יודעים לפרוט על הנימים הכי דקים של אורחיהם, ולהעניק להם תשומת-לב מירבית אף פעם לא על חשבון של האחר. שמואל כמו טייס-לוליי, מנווט את שולחן השבת של אורחיו במיומנות מירבית. הוא מעביר את שרביט דברי התורה, החידושים, הפיוטים מאורח למשנהו, מזאטוט לבן-ישיבה, תוך שליטה מרתקת ביושבים כך שכל אחד הרגיש הכי חשוב, הכי אהוב, הכי מוצלח, בבחינת כל מה שטרח בעל הבית, בשבילי טרח. רעייתו של שמואל, רינה כהן יועצת-מס במקצועה, ואם לששת ילדיהם, היא אשה רגישה לזולת, המעניקה מעומקי טוהר לבה חופנים של אהבה ועצות טובות לחברותיה, כך שהאורחות במחיצתה שאבו לתוכן מלוא חופנים של אמונה, עידוד ובטחון בשם. בקיצור, שולחן השבת של משפחת כהן עיצב ומעצב משפחות רבות ברוחניות זכה, באהבת התורה, ובהמון שלום-בית. בית מבורך. ירבו כמותו בישראל. אבל השבת המדוברת שלנו, חרקה. ועוד איך חרקה, כמעט עד שפך דם. שבת שפעה פצע עמוק בלבה של אורחת חשובה. לא חלילה, שלא תטעו, הדברים נעשו מבלי שים לב, ממש בלי כוונה. ללמדנו שפגיעה אנושה ביציר נברא היא לא פחות עגומה ואיומה, כשהיא נעשית מבלי לתת דעת על כל מילה ומשפט שמוציאים מן הפה. אוי המילים המילים. אוי סכינים סכינים. שיח ארבע הנשים סביב שולחן השבת נסוב סביב גידול הילדים. פה ושם השמיעה גב' כהן עצות חינוכיות מנסיונה. בין לבין שוחחו על החרדה מן הלידות, על הטיפול בעוללים בני יומם. למה להרחיב, בשיחה כזו באווירת שבת קסומה, יש לכל אחת, בפרט זו שבקרוב עומדת להביא צאצא נוסף לעולם, סל של חוויות, רעיונות ונסיונות לשתף בהם את חברותיה. מה אמרנו? שיח של ארבע נשים. טעות. רק שלוש נשים שוחחו. הרביעית, מיכל בן סימון שתקה. היא רק הקשיבה, והביטה בעין רוויית קינאה נשית בחברותיה הטובות, שעוללים וילדים נטפלו אליהן מעת לעת. רעיונות ההזנה, החנוך, הענשה, לא חילחלו אליה. מדוע? כי מיכל בן סימון ע-ק-ר-ה. מזה שנים עשרה שנים שבעלה הרב רחמים בן סימון והיא מעתיקים לקדוש ברוך הוא ומבקשים ברכות מגדולי הדור, אך עדיין הבשורה מתעכבת. הסעודה הראשונה של ליל שבת היתה קשה עליה מנשוא. גם בסעודה השניה נסובה השיחה שוב אודות עולמם של התינוקות, הילדים והמעקב הרפואי אחר התקדמות הריון וכו' וכו'. כאן היא כבר קרסה. מיכל רצתה שהאדמה תפער את פיה, וכבלועי קורח גם היא תיעלם. אך אף אחת לא הבחינה במבוכה ובשברון לבה. הנשמה שלה התרסקה כמו חלון זכוכית דקיק שיידו עליו אבן, אבל את רעש הרסיסים חברותיה לא שמעו, הן היו עסוקות בשלהן. לסעודה השלישית היא לא הגיעה. היא פשוט חשה, שאם תשב ותשמע את אותה שיחה, יצטרכו לאסוף אותה רסיס אחרי רסיס כלקוט ביצים עזובות. חסרונה של מיכל – בסעודה השלישית – בלט. בעלה הרב רחמים היה נבוך. גם הוא לא ידע מדוע אשתו נעדרת מן הסעודה. המארכת גב' כהן החלה לחשוד. החיישנים שלה התעוררו... קצת מאוחר מדי, שמא נפגעה האורחת?? מיד אחרי ההבדלה היא התקשרה לידידתה מיכל. אך זו התחמקה מלענות. היא לא פסקה מלחייג, ורק אחרי חצות מיכל ענתה. הנה לפניכם המונולוג

כמה חשוב וקריטי הצורך של אדם בכבוד בסיסי, עד כמה הוא חיוני עבורו. אדם שמכבדים אותו – החיים שלו שונים, הוא מרגיש טוב עם עצמו, זה נותן לו דחף להתקדם, מזניק אותו להצלחה. אדם שזוכה ליחס מכבד, למילה טובה, להתייחסות ראויה – מרגיש חשוב, זה מחייב אותו, זה נותן לו כוחות! מובן מאלי, כי בהיפוך הדברים, כשאדם לא זוכה לכבוד והערכה אלא מתנהגים כלפיו בזלזול, מתייחסים אליו בהתנשאות, באמירות פוגעניות או בהתנהגות שמקטינה את מעמדו – יש לדבר השלכה דרמטית, השפעה שלילית חדה ובטוחה על כל האישיות שלו, המהות שלו מושפלת, הוא חש עפר ואפר ואינו מתקדם, אינו שואף, אינו נדחף קדימה. תשאלו כל מטפל רגשי, באמתחתו אינספור סיפורים על נפשות שאבדו, רק כי לא זכו ביחס הולם ומכבד. מאידך, יש לא מעט נפשות שניצלו, אנשים מבוגרים כמו נערים צעירים, שזכו בחיים חדשים, שקיבלו דחיפה קדימה, רק בזכות שזכו ביחס חם ומכבד. היחס המכבד הוא קריטי להצלחת האדם, הוא הבסיס הראשוני לפריחתו. דווקא לכן, כה חשוב להטמיע בנפשנו ולהחדיר בליבנו את חשיבות היחס המכבד לכל אדם, מראש הקהל הנכבד ועד לסנדלר העיירה, מנגיד הקהילה ועד הפחח השכונתי, מראש העיר ועד המנקה העירוני. כולם בני אדם, כולם צריכים יחס מכבד, התייחסות מכובדת אליהם היא כאוויר לנשימה עבורם! זו המשמיה שלנו בימים טרופים אלה. להביט סביבנו, להתבונן בהתנהגותנו היכן נוכל לנהוג יותר בכבוד זה בזה, היכן נוכל להתייחס בהערכה, לומר מילה טובה או לחייך. ובוודאי לבדוק ולמנוע כל אפשרות לפגיעה, לאמירה לא נכונה, להתבטאות לא מכבדת. אנחנו נוהגים בכבוד אחד בשני, בבן המשפחה, בחבר, במוכר במכולת ובכל יהודי ברחוב. אנחנו נוהגים בכבוד בכל יהודי. סיפור מופלא נוסף על התחשבות וכבוד בזולת, מסופר על הגאון רבי חיים ברים זצ"ל, תלמיד חכם מופלג ועצום שהתגורר בירושלים עיר הקודש. רבי חיים הוזמן להשתתף באירוע נכבד ובמהלך האירוע ביקשוהו לשאת דברים. עלה רבי חיים אל בימת הנואמים, שלף פיסת נייר מכיסו, שטחה על הדוכן שלפניו והחל לשאת את דבריו. מקורביו ומלוויי הפתעו עד מאוד, על כי חרג מהרגלו משכבר הימים – מעולם לא נשא נאום מתוך הכתב, דבריו היו שגורים לו על לשונו ומה ראה בזאת הפעם לקרוא את דבריו מן הכתב. תדהמתם התעצמה כאשר לאחר שעזב הגאון את המקום עם מלווי, ביקשו אחד ממקורביו שיראהו את פיסת הנייר. רבי חיים נענה לבקשתו ולהפתעתם העצומה נגלה לעיניהם גיליון נייר לבן, ריק לחלוטין. משנוכח רבי חיים בהשתאותם, סיבר את אוזניהם ואמר "נוכחתי, כי הדובר שנשא את דבריו לפני, קרא את דבריו מתוך הכתב. כדי שלא להראות את עצמי כמי שאינו זקוק לכך ונאם בעל פה ובכך להתנשא עליו, שלפתי את גיליון הנייר הריק מכיסי, המיועד לכתיבת חידושי תורה, הנחתיו לפני ונשאתי את נאומי..."

העולה מהדברים לעיל מגלה, שכאשר מדובר ביחס בין אדם לחברו, כשעומדת על השולחן שאלת פגיעה בזולת, נזכור שפגיעה היא ארס, רעל. היא עלולה חלילה להשביט שמחות, לנעול שערי שמים, למנוע את הרגעים המרגשים בחיים. גם אם הגענו למסקנה שחייבים לעשות פעולה מסוימת, גם אם נראה שאין מנוס מביצוע מהלך מסויים – הבה נחפש את הדרך לעשותו בלי לפגוע, תוך כבוד לזולת, לעשות את אותן פעולות רק בכבוד הראוי!

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, מאת הסופר הרב קובי לוי שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, על החשיבות הרבה של שמירת כבוד הזולת, כזו שגם בשעות הלחץ, בזמנים טרודים, בדקות עמוסות, נשמור על המסר הראשון במעלה: יהודי לא מצער יהודי, יהודי לא מכאיב ולא פוגע בזולתו...

את המילה "חבל" אין מזכירים בביתו של התלוי.

כאשר קוראים בשבת בפרשה שמאזכרים בהם בעלי מומים, כמו עוור, פיסח, חוגר וכו' מקפידים הגבאים שלא להעלות

המצמרר. "תביני אותי רינה, אני יושבת ביניכן ומה שאני שומעת זה ילדים, הריון, חינוך, תינוקות, מוצצים. אני לא מלאך, אני מקנאה. גם אני רוצה לחבוק בן. השיחות שלכן פצעו את בשרי וכתשו את נשמת, זו היתה שבת שחורה בשבילי, איומה ונוראה. את אשה חכמה, בהרצאות שלך בפני נשים דיברת לא פעם שאין מזכירים את המילה חבל בבית התלוי... שכחת? שתדעי לך, מיד אחרי הסעודה השניה יצאתי החוצה, בעלי נשאר איתכם. הלכתי את הדרך הארוכה לביתי בוכה. בוכה ובוכה. דיברתי כל הדרך עם הקדוש ברוך הוא. אמרתי לו: אבא שבשמים, אני מקנאה בהן. גם אני רוצה להרגיש כבר אמא. האמן לי ריבונו של עולם, אני בוכה ומקנאה, אבל אני מתחננת לפניך שלא יאונה להן, ולא לילדיהן כל רע. חס ושלום, זו לא קינאה של עין הרע. זו קינאת סופרים. אל תשתמש – אבא – בדמעות שלי – להעניש אותן. הן אמנם היו חסרות רגישות, אבל לא מרוע, הן נשים טובות, אני מכירה אותן.

אחר כך הלכתי לידדה טובה שלי גב' מרגלית שרוני. את מכירה אותה. היא בת קרוב ל-חמישים, והיא מעידה על עצמה שאפסו סיכוייה ללדת. גם היא עקרה. השיחה עם מרגלית היתה עבורי כמים צוננים לנפש עייפה. אילמלא מילות הניחומין שלה, לא הייתי מסוגלת לשוחח איתך. "תשמעי מיכל, אמרה לי מרגלית, אנחנו עקרות, אבל אנחנו בחרנו בעקרות הזו, ולכל הנלווה אליה. דעי לך, בטרם ירדה נשמתינו לעולם הזה, ניצבנו בפני בית דין של מעלה, והסבירו לנו בצורה נהירה וברורה, שהתיקון שלנו בעולם העשייה, הוא לסבול שנים רבות של עקרות. לסבול עלבונות, עקיפות,

להרטיב כריות בלילה מבכי אין סופי. לשבת בשיחות סלון עם חברות, ולהקשיב לעולמן המורכב של אמהות, אבל עלינו נגזר לא להיות אמהות, ואנחנו בחרנו בכך מרצוננו הטוב. זה הדבר הכי טוב ומושלם עבורנו, ואבינו שבשמים יודע ואף הראה לנו שם בגנזי מרומים, כי רק כך נרוויח את השכר המגיע לנו ונתקן את הטעון תיקון. יתרה מזאת, יש נשים שבאות לעולם בשביל תכלית אחרת. הן מקדישות עצמן לקרוב רחוקות, להכנסת אורחים, להשפיע חסדים והארת-פנים. הנה את מיכל גונת רגישה וטובת-לב, יש לך שלושים ילדים צדיקים שאת מעטירה עליהם חן ואהבת אלוקים והלכות כיבוד הורים. הנתינה הזו בחיינו, היא הפירות, היא הילדים שאנו מביאות לעולם. ואנו כמובן מאמינות בכך בכל נימי נפשנו. אל תבכי מיכל, אין כאן מקומו של בכי. תתחזקי, תאמיני שיש בכוחך לסבול ולספוג את הנסיון הקשה והמר הזה. ויתירה מזאת, בהחלט יתכן שאם תעמדי בו באהבה, ואפילו בשמחה, ותוכיחי לקדוש ברוך הוא שקיבלת את הגזירה בהשלמה, תזכי למתנת פרי בטן. במילים חמות אלה, החייתה אותי גב' שרוני, הנשימה אותי ועוררה בי תעצומות נפש לשוחח איתך. סליחה ושבוע טוב. סליחה, לא התכוונתי...". הגב' רינה כהן נפרדה בחמימות מידידתה מיכל, ופנתה להדליק נר של מוצאי שבת. ומול הנר הדולק לחשה: "ריבונו של עולם, קיבלתי כרגע את המוסר הכי נוקב בחיי. הייתי שותפה לשפיכות דמים, מבלי משים. אנא קבל את שברון לבי, את אנחותי, את תשובתי, לטובת פקידתה של מיכל בת רחל".

ושלהבת הנר ריצדה מרוגשת כאומרת: "אמן"!

אחים יקרים!

לא פעם אנו מתמודדים עם קשיים, נתקלים בבעיות שונות, תוכניות מסתבכות לנו שלא כמתוכנן. הרבי מרוז'ין מגלה לנו היכן לחפש את הסיבה – אולי זה נגרם מפגיעה ביהודי אחר, אולי המעכב בעדנו מלקבל רוב שפע וברכה הוא העובדה שבעטיינו יהודי הצטער, אולי גרמנו – אפילו בעקיפין – לכאב ליהודי אחר. זה יכול להיות בתוך המשפחה, בין החברים, עם עובדים במשרד ועם חברים לספסל בית הכנסת, תמיד יתכן שבעטות יהודי נפגע בגללנו, הצטער, גרמנו לו לכאב לב... ובוודאי, מידה טובה מרובה שבעתיים: ככל שנתחזק יותר לשמור על כבוד הזולת, ככל שנחפש דרכים ונקדיש תשומת לב מירבית להשקיע בכבוד הזולת, ככל שנתמקד במחשבה כיצד נוכל להוסיף כבוד, למנוע כל צער, להבריח כל כאב מזולתנו – כך בוודאי ייפתחו לנו שערי שמים, לעטרנו ברכות טוב!

הגאון רבי חיים פאלאג'י זצ"ל מגלה לנו בספרו 'תוכחת חיים', שהנזהר למנוע כל צער מחברו, מזכים אותו ממרומים למלא את שאיפותיו ולזכות בבנים כשרים וצדיקים! כי כמו שהוא מונע מאחרים כל צער ופגע, כך במידה כנגד מידה שומרים אותו משמים מכל אכזבה מצערת, מכל כאב לב מיותר! הבה ניקח עימנו את המסר הזה לחיי היום יום. נטעין ונפנים בליבנו כך נזכה לשמור על כבוד הזולת כראוי וגם נרוויח מתנת שמים לרוות רוב נחת מילדינו ומילוי כל שאיפותינו לטובה ולברכה, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת

התינוק דויד אריאל בן יונתן יצחק ותמר

ר' אבשלום בן שרה

לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

לב

שנה לצאת העלון

גליון מס' 1159

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

פרשת צו- פרה - כ' אדר ב' תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

האדם ישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת
(שו"ע או"ח רס"ב, מיוסד על הגמרא במס' שבת דף קס"ג ע"א)

המקור בפרשה: "ולבש בגדים אחרים". אמר רבי יוחנן: מנין לשינוי בגדים מן התורה? שנאמר: "ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים" ותנא דבי ר' ישמעאל: לימדך תורה דרך ארץ - בגדים שבישל בהן קדירה לרבו אל ימזוג בהן כוס לרבו". מפרש המהרש"א: "בגדים שבישל בהן בערב שבת, כדכתיב: "ואת אשר תאפו אפו ואת אשר תבשלו בשלו", אל ימזוג בהן כוס לרבו, דהיינו כוס הקידוש של ליל שבת".

הוראה למעשה

"לא יתפלל בלבו לבד, אלא מחתך הדברים בשפתיו ומשמיע לאזניו בלחש ולא ישמיע קולו" (שו"ע או"ח סימן ק"א). הטעם להלכה זו הוא מפני שאנו

מצווים שלא לבייש עוברי עבירה.

ובענין ההשתדלות שלא לבייש אדם מישראל, מצינו סיפורים מדהימים אודות חז"ל אשר מסרו נפשם ונשמתם, בכדי שלא לבייש אף יהודי ואפילו עובר עבירה, וכפי שמסופר במס' סנהדרין (דף י"א ע"א): "ישב רבי ודרש. (ותוך כדי דרשתו) הוא הריח ריח של שום, אמר רבי: מי שאכל שום, יצא. עמד ר' חייא ויצא. בשחר מצאו רבי שמעון ברבי לרבי חייא, אמר ליה: "אתה שציערת לאבא", פירש רש"י: "האם אתה הוא זה שאכלת השום ונדף ממך הריח?" אמר לו: "לא תהא כזאת בישראל". פירש רש"י: "לא תהא כזאת בישראל שאוכל השום בבואי לבית מדרשו של רב, אלא כדי שלא להלבין פניו של אוכל השום, יצאתי". המהרש"א מפרש את דברי הגמרא הללו, כך: "שאל רבי שמעון ברבי את רבי חייא: "אתה שציערת את אבא במה שיצאת מבית המדרש ויצאו כולם אחרוך ובכך גרמת לביטול תורה?... הרי אותה שעה לא היה לך לצאת, רק מי שאכל היה לו

לצאת לבדו". אמר ליה רבי חייא: "לא תהא זאת בישראל! בודאי ביטול תורה הוא עוון וחטא אבל לבייש אחד מישראל לא תהא כזאת עבירה גדולה בישראל! וטוב לבטל תורה מלבייש בן ישראל". ממשיכה ואומרת הגמרא: "ורבי חייא מהיכן למד להתנהג כך? מרבי מאיר, דתניא: מעשה באשה אחת שבאה לבית מדרשו של רבי מאיר, אמרה לו: "רבי, אחד מכם קדשני בביאה". עמד רבי מאיר וכתב לה גט כריתות ונתן לה. עמדו וכתבו כולם ונתנו לה".

המקור בפרשה: "במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת". וזה לשון הגמרא במס' סוטה (דף ל"ב ע"ב): "מפני מה תקנו תפילת העמידה בלחש? כדי שלא לבייש את עוברי עבירה ("את אותם המתודים על עבירות שבידם". רש"י) שהרי לא חילק הכתוב בין מקום שחיתת החטאת למקום שחיתת העולה. לא קבע לשחיתת חטאת מקום בפני עצמו, שלא יבינו שהוא חטאת ועל ידי כך יתבייש המקריב", רש"י.

נקיי הדעת שיבורשלים

נסירות נפש מאחורי מסך הברזל

וזה תפקיד שמשיפע על דורות. כמו קברניט שלא יכול לעזוב את הספינה. אם כבר קיבלתי את האחריות הזאת - אני חייב לעמוד בה. אז נכון, היה הרבה יותר קל לגור בעיר כמו לוס אנג'לס ובולטימור ולהיות שם רב בית כנסת של יוצאי איראן או משהו כזה. הבנים שלך הולכים לשיבות, לומדים בבתי ספר יהודים, הכשרות היא מן המוכן ובמגוון גדול והכל מוכן ומזומן. אבל יש לי תפקיד. אי אפשר לנטוש את המערכה".

מחבר העלון הרב עידו יצחק וובר ארליך שיחי' בשיחה עם רבה של איראן שליט"א

ליבו של הרב גראמי ער ליהודי הקהילתו אשר חווים ניתוק עמוק מיהדות העולם, והוא משקיע מאמצים כבירים בכדי לצמצם את הפערים ולהביא להם את בשורת היהדות במלוא יופייה והדרה. הוא כואב את ההתרחקות של הדור הצעיר מאידישקייט ומתאמץ להשיבם לצור מחצבתם. האתגרים שניצבים בפניו מורכבים, לעיתים בלתי אפשריים, אך הוא מתמרון במקצועיות בין המהמורות וקוצר הצלחות מרשימות.

שמחזיר את עטרת יהודי פרס ליושנה. הרב גראמי סיפר: "יש לי קהילה ברחבי המדינה, שזקוקה לרב שידאג לכל הדברים היהודיים. להשגיח על הכשרות, לפקח על המקואות - יש לנו כאן מקואות מהדרות - זה התפקיד שלי

ב אחד מביקוריי בארצות הברית, נפלה בחלקי הזכות לפגוש ביהודי בעל מסירות נפש, הלא הוא רבם של יהודי איראן, הרב יהודה גראמי, אשר שומר על הגחלת היהודית במדינה, למרות הקשיים והאתגרים הרבים שניצבים בפניו.

בשנים האחרונות הוא מנצח על תנופה תורנית אדירה באיראן ומבצע בה מהפכה יהודית של ממש. לשם כך, הוא מנצל את כל הכלים והדרכים העומדים לרשותו בכדי לתת מענה לצרכי היהדות במדינה. לא פעם, המשימה מורכבת ולא קלה לביצוע. הוא נדרש ללכת בין הטיפות על מנת לבצע את המשימות החשובות שהציב לעצמו, בלי טעויות.

אמנם הוא רק בשנות השלושים לחייו, אך בשנים האחרונות כוכבו של הרב גראמי עולה כרבם המוערך של יהודי איראן. הוא מנהיג את הקהילה ביד רמה, ומשיפע עמוקות על יהודי הקהילה במדינה כולה. גם עובדת היותו תלמיד חכם אמיתי - מעוררת כבוד כלפי דמותו של מי

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצידן?

1. מה הקשר בין סוף הפרשה הקודמת (פרשת ויקרא) לבין תחילת פרשתנו (פרשת צו)?

תשובה: הפרשה הקודמת מסתיימת בנושא של כפרה וסליחה וכלשון הכתוב: "וכיפר עליו הכהן לפני ה' ונסלח לו". ואילו פרשתנו נפתחת בנושא הזריזות וכלשון של רש"י על המילים "צו את אהרן": "איך צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות." ומכאן שהקשר בין סוף הפרשה הקודמת לתחילת פרשתנו הוא המסר שלאחר שנשלח ונתכפר העוון ליהודי, יכול הוא לעבוד את ה' בזריזות הבאה מתוך שמחה על כך שנמחלו לו עוונותיו וכלשון ספר התניא (פרק כו): "אי אפשר לנצחו (את היצר) בעצלות וכבודות וטימטום הלב כאבן, כי אם בזריזות הנמשכת משמחה ופתיחת הלב וטהרתו מכל נדנוד דאגה ועצב בעולם."

2. מה הקשר בין תחילת פרשתנו לסופה?

תשובה: הפרשה כאמור לעיל פותחת בנושא הזריזות ואילו בסוף הפרשה ממחישה לנו התורה כיצד להתנהל בזריזות וכלשון רש"י על הפסוק: "ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר ציוה ה' ביד משה": "להגיד שבחן שלא היטו ימין ושמאל." מכאן שעל ידי שלא מטין ימין ולשמאל ניתן להתנהל בזריזות ולגשת ישר לביצוע המטרה.

3. מה הקשר בין תחילת ההגדה של פסח לסופה?

תשובה: ההגדה נפתחת במילים: "עבדים היינו לפרעה במצרים." והיא מסתיימת במילים: "לכפר על כל עוונותינו."

אם נצרף את המשפט הנ"ל שפותח את ההגדה למשפט הנ"ל שחותם את ההגדה יתקבל המסר הבא: "עבדים היינו לפרעה במצרים (בכדי) לכפר על כל עוונותינו."

הכתוב כאילו עוסקים בעבודה. ואת זה רמזה התורה: "זאת תורת העולה, רצה לומר - העוסק בתורה נחשב כקרבתו. ועוד "זאת היא העולה על מוקדה", רצה לומר - התורה היא העולה למעלה יותר מעבודה הנעשית על מוקדה על המזבח, משום שהעבודה היא רק ביום ולא בלילה, והתורה שעוסק בה - גם בלילה נחשב לו לעבודה." (ספר "ערבי נחל" מבעל המחבר "לבושי שרד")

בכנפי השכינה ומלאכי השרת אומרים: "צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל" והקב"ה אומר: "מי יקום לי עם מרעים מי יתייצב לי עם פועלי און". פירש רש"י: "להוכיחם לשמי". ופירשו המפרשים ששניהם שבחיו של משה, האחד - שמסר נפשו עבור ישראל, והשני - שהוכיח את ישראל לשמו ית'. ושני השבחים הללו לא סותרים זה את זה, ועל דרך מה שמבואר במכילתא - (פ' בא) שהיו שלשה נביאים. אחד תבע את כבוד האב (הקב"ה) ולא את כבוד הבן (עם ישראל) והשני תבע את כבוד הבן ולא את כבוד האב ובשל כך הנבואה ניטלה מהם. ואילו השלישי תבע את כבוד שניהם ועל כן הנבואה לא ניטלה ממנו. וזהו שרמזו רז"ל: "צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל" - זהו כבוד הבן, "מי יתייצב לי עם פועלי און" - זהו כבוד האב.

על פי זה מובן כעת, שבשעה שמשה רבינו ע"ה שמע מהקב"ה שרבי אליעזר עוסק בשני הענינים ביחד, האחד: טהרתם של ישראל שזוהי "פרה אדומה",

ואשר ענינה הוא שאפילו מי שטמא טומאה חמורה - צריך להתעסק בטהרתו ולמרות שעל ידי זה יטמא הכהן העוסק בטהרתו, בטומאה קלה. והשני: בדיני עגלה ערופה, שענינה הוא - איך למצוא את הרוצח, וכמבואר בתרגום יונתן - שעל ידי עגלה ערופה מתברר מי הרוצח ובכך מתקיים הפסוק: "ואתה תבער דם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני ה'."

ענין זה שצריך לתבוע הן את כבוד האב והן את כבוד הבן, מצינו אצל משה רבינו כבר בתחילת יציאתו אל אחיו. ביום הראשון שיצא אליהם, נאמר: "ויצא אל אחיו וירא בסבלותם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו". כתב הספורנו: "וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו" - ומצד האחוה התעורר להנקם. וביום השני כתוב: "ויצא ביום השני והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך" וכתב שם הספורנו: "ויאמר לרשע, מפני היות כל אחד מהם אחיו, לא התעורר להנקם אבל הוכיח במישור". ומכאן רואים איפוא שכבר בתחילת דרכו היו למשה רבינו שני ענינים אלה - האחד שמסר נפשו עבור ישראל, והשני שהוכיח את ישראל ללכת בדרכי ה' יתברך.

ד"ר התורה

"זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה"

"אמרו רז"ל: (סוף מסכת מנחות) מאי דכתיב "הנה ברכו את ה' כל עבדי ה' העומדים בבית ה' בלילות"? אמר רבי יוחנן: "אלו תלמידי חכמים העוסקים בתורה בלילה בבית ה'" מעלה להם

זה קרבן אהרן ובניו (ו, יג)

מובא במדרש רבה (ח, ב): "זה שאמר הכתוב (שופטים יד, יד) ויאמר להם מהאוכל יצא מאכל וכו', היה שמשון תמיה בליבו ואמר, ארי אוכל כל החיות, ועכשו יצא ממנו מאכל. כך אהרן אוכל כל הקרבנות, ועכשו יצא ממנו קרבן, זה קרבן אהרן."

אפשר לפרש, על פי מה שמבואר ברבנו בחיי שקרבן הוא מלשון התקרבות, שבעל הקרבן מתקרב ומתעלה על ידי הקרבן.

והנה אהרן הכהן היה אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, וכיון שעל ידו מתקרבים הרחוקים לקדוש ברוך הוא, אם כן ברור שהוא בעצמו מקורב ועומד הוא, שאם לאו איך יוכל לקרב אחרים.

ובזה מובן התמיהה, אהרן אוכל כל הקרבנות, פירוש שהיה מקרב נשמות ישראל לקדוש ברוך הוא, ועכשו יצא ממנו קרבן, שהוא עוד צריך להביא בעצמו קרבן, אתמהה.

אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה

"כתוב: "מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה" (שיר השירים ח' ו'). מים אלו הם - אומות העולם, לא יוכלו לכבות את האהבה שאוהב הקב"ה את ישראל" (סוטה כ"א ע"א). זהו הרמז - אש תמיד - שאהבת ישראל עם "יוצר כל" - לא יוכלו כל מים הרעים לכבות אותה". (שלה"ק)

"המשכן נתחנך בקרבן המלואים, כמו שכתוב: "כי שבעת ימלא את ידכם" - להודות לה' כי טוב עשה עמם בצוואתו אותם לעשות לו משכן ובית תפארת, וכן בבית המקדש לעתיד יקריבו קרבן מלואים לחנוכת המזבח, וכשם שהקריבו הנשיאים במשכן לחנוכת המזבח - בשבת, כך לעתיד יקריב הנשיא חנוכתו בשבת, כמו שמפורש ביחזקאל. המקום יזכנו לראות בבנינו ולהקריב שם על גבי המזבח שיהיו לרצון". (רבינו בחיי)

זאת חוקת התורה

"בשעה שעלה משה למרום שמע קולו של הקב"ה יושב ועוסק בפרשת פרה אדומה ואומר: "אליעזר בני אומר - עגלה בת שנה, פרה בת שתיים וכו'". אמר לפניו: "רבון העולם, יהי רצון שיהיה זה מחלציי". אמר ליה: "חייך שהוא מחלצייך" הדא הוא דכתיב: "ושם האחד אליעזר".

צריך להבין, מהו הטעם שדוקא כששמע משה רבינו ע"ה הלכה זו מרבי אליעזר, התפלל שיצא מחלציו, הרי כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש נאמר למשה בסיני. בכדי להבין את הטעם לכך, צריך להקדים ולהביא את דברי רז"ל במס' סוטה (י"ג ע"ב) וזה לשונם: "מלמד שהיה משה מוטל

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

סופו של 'פינטע קצין' והלקח שנלמד ממנו

"ומה אם יהיה אלו גנבים מוכשרים?" גילה פינטע את מחשבותיו, "הם יצליחו להגיע אל הדלת, לפרוץ אותה ולרוקן את תכולת החדר?".

הוא צעק ודפק, אך לשווא. דלת הפלדה הכבדה וקירות האדמה חסמו את קולו החזק

הוא כינס את בני משפחתו ומשרתיו ופרס בפניהם את רעיונו: "יעשו דלת מיוחדת ולה שתי מנעולים, אחד חיצוני ואחד פנימי, בפנים לא תהיה ידית פתיחה, הדלת תהיה חלקה ובמרכזה מנעול בלבד. עם היכנסו של מאן דהוא אל חדר האוצרות תיסגר עליו הדלת באופן מייד, ורק מי שמפתח בידו, למשל אני בעצמי, יוכל לצאת".

"הידד", שיבח פינטע את חכמתו, "כנס לו הגנב השפל, יאסוף זהב במרץ, וכשיבקש לצאת, והשלל בידו, הוא יגלה כי כרה לעצמו את בור הקבר".

פינטע צהל ובני משפחתו ריחמו עליו. פועליו התקינו במרתף הבית דלת שכזו. רק לפינטע היה את המפתח הפנימי. ובכל יום ויום מתהלך פינטע בחדרי המרתף ובאגפיו השונים, לדעת את שלום אוצרותיו ולהשתעשע בהם להנאתו.

ככל הבקרים היה אותו בוקר.

פינטע ירד אל המרתף. הדלת נסגרה אחריו מבפנים...

בתום הסיור והבדיקה ניגש אל הדלת וביקש לצאת. הוא שפש בכיסו להוציא את המפתח הפנימי.

המפתח אינו.

הוא בדק שוב ושוב בכל כיסיו, המפתח הפעם לא ברשותו.

זעק פינטע זעקה גדולה ומרה, הוריק כוס של קללה על ראשם של כל גנבי העולם, בגללם נאלץ לבנות מערכת שכזו. הוא צעק ודפק, אך לשווא. דלת הפלדה הכבדה וקירות האדמה חסמו את קולו החזק. פינטע קצין זכה לערוך ניסיון מוצלח בדלת המשוכללת. אכן, אוי למי שנתפס בה...

הוא בילה ימים ארוכים ברעב כשסביבו זוהרים יהלומים. אף אחד מהם לא הביא להשקט רעבונו הנורא. דקות מעטות לפני נשימותיו האחרונות פצע את אצבעו הגרומה וכתב על הכותל בדמו:

"מה יתרון לאדם בכל ממונו אם אי אפשר לו להישמר מן המוות, אני פינטע קצין, העשיר הגדול, נפטרת מן העולם במיתת רעב..."

המשך בעמוד 4

רבי אברהם שלום אלברשטאם ז"ע אבי שושלת סטרופקוב, מצאצאיו של רבי יחזקאל שרגא אלברשטאם ז"ע א רבה של שינאווא

שלא ניתן להשיג את התרופה. "ברור שהתרופה מתגלגלת בעולם, ואם היא עדיין לא הגיע לידכם, לא נותרה לי ברירה כי אם לספר לכם סיפור".

לרגע תמהו ההורים על התשובה המוזרה. אך אמונת צדיקים יקדה בקרבם. ידעו שעליהם להאזין רוב קשב:

* * *

באוצרותיו הצטברו המון אבני חן, עד שענו ואמרו מומחי תכשיטים ידועים שאין עוד אוסף רבגוני ויקר שכזה בתבל

פינטע קצין היה היהודי העשיר ביותר בכל האזור.

במשך השנים צבר פינטע הון ועושר רב. הוא הפך את המזומנים לחפצי ערך, ליהלומים ופנינים יקרים ונדירים. באוצרותיו הצטברו המון אבני חן, עד שענו ואמרו מומחי תכשיטים ידועים שאין עוד אוסף רבגוני ויקר שכזה בתבל ומלואה.

אך פינטע היה פחדן וחלם בהקיץ על גנבים שחודרים לביתו, חומסים מהאוצרות, נעלמים בחיוך של ניצחון, והוא, פינטע, ידיו כבולות ואין ביכולתו להציל את האבנים היקרות מידם הרשעה.

פינטע היה מתנער משנתו ושמן לגלות בכל פעם מחדש שהכל דמיון. אולם, בכדי שכל זה לא יתרחש במציאות, חלילה, הוא שכר צוות של עובדי בניין מומחים, ובנה מתחת לביתו מרתף ענק ורב ממדים. שם, במרכז המרתף גזז את כספו וזהבו ואבניו. ועדיין לא נתקררה דעתו.

צפוף היה בחדר המבוא הפונה אל ביתו של הצדיק הקדוש רבי יחזקאל שרגא אלברשטאם, רבה של שינאווא. רבים הם הפונים וממתינים, מי בסבלנות ומי בקוצר רוח. כולם תאבי ישועה, באו לשפוך שיח אצל הרבי שיעתיר בעבורם ויעוץ עצה בכדי להפריצתם.

בתוך הציבור הרב בלטה משפחה גדולה ומבורכת, זוג הורים שילדיהם מילאו את החדר בהתרועעות רבתי. הצעיר שבהם, ברוכ"ל, משך את תשומת הלב הרבה ביותר. הוא קיפץ והשתובב, ספג גערות מכמה יהודים מבוגרים וקצר מחמאות מכאלה שנהנו משפע פטפוטי. בשלב מסוים נמאס לו לזאטוט, והוא פנה אל אימו והכריז בתקיפות של פעוט:

"הביתה".

ברוכ"ל התעייף ולא ידע מדוע עליו לשבת זמן כה רב במקום הצפוף הזה.

אבל הוריו ידעו.

בגופו של הילד קיננה מחלה נוראה שבעין רגילה לא ניתן להבחין בה.

הכל התחיל לפני כמה שבועות. הילד נדנד ואימו חשה שהחום בגופו עולה.

"מחר, ברוכ"ל", מלמלה בכדי להרגיע את עצמה, "מחר נלך אל הרופא. כנראה התקררת".

הרופא התבונן אל תוך אישוניו המורחבים של הילד, בדק עוד כמה איברים בגופו וקבע בלא ספק שהילד חולה במחלה נדירה.

"המחלה השקטה היא נקראת", הסביר לאם המבוהלת. "הוא מסוגל להשתובב ולשחק כאחד הילדים ולפתע פתאום כורע, נופל ללא תקנה..."

אך בפי כולם, רופאים ורוקחים, הייתה אותה תשובה עצובה: "תרופה זו כבר אין מייצרים אותה"

"עצתי", סיים הרופא, "להשיג עבורו תרופה מיוחדת הנרקחת מעשב נדיר המצוי במרחקים. התרופה הזו תציל את חייו".

והוא נקט בשמו של העשב ובכינוייה של התרופה.

ההורים הנסערים נסעו מעיר לעיר והתרועצו עד בלי די, אך בפי כולם, רופאים ורוקחים, הייתה אותה תשובה עצובה: "תרופה זו כבר אין מייצרים אותה, גם אם ימצא העשב הנדיר אין מי שידע לרוקחו כראוי".

ביקש הייאוש להשתלט על לב הוריו של ברוכ"ל, אך הם נלחמו בו בעוז, ונעמדו לעת ערב בחדר ההמתנה של הרבי משינאווא.

הרבי הביט בפתקא וסירה להסכים עם הקביעה

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

תמונת השבוע

השליח הרב בני הרשקוביץ מלוס קאבוס. מקסיקו, מספר כי כאשר הלך לחווה חדשה על מנת לפקח על החליבה עבור חלב ישראל, הוא מצא להפתעתו פרה אדומה! "קפצתי מהתרגשות כשראיתי את הפרה לועסת עשב ביחד עם הפרות האחרות, וחשבתי מיד על דברי הרמב"ם אודות הפרה העשירית שיעשה המלך המשיח". הפרה המדוברת נראית בתמונה.

הפלך, עוד בטרם הגיע אליו הרופא כבר שבק חיים".

אבל לרופא האורח לא חסרה עבודה. חדר ההמתנה שבאכסנייתו היה צפוף. בין הממתנים היו זוג הורים ועימם ילד תומד להפליא... הוא קיפץ והשתובב ולא שעה לקריאותיה של אימו הדואגת להירגע, הוא ביקש "הביתה", אך הוריו התעקשו להמתין וברוכ'ל נכנס עימם אל הרופא. "יש לכם מזל מיוחד", אמר להם הרופא בחיך, "הבאתי עימי תרופה נדירה עבור שר הפלך שהספיק למות ביתניים וזו התרופה המיועדת עבור בנכם, לא הייתם מוצאים לו מזור בלעדיה", סיכם.

דמותו הקדושה של הרבי משינאווא כמו עמדה בחדר והדברים נשמעו פשוטים כל כך:

"פעמים יוצא אדם אל הדרך ומטרתו בידו, ולא ידע ולא יבין שהקב"ה מייעד את מסעו למטרה אחרת לחלוטין..."

אימרת השבוע

המבעל שם טוב הקדוש

במקום שרצונו של האדם שם הוא נמצא

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל m025004569@gmail.com

סופו של 'פינטע קצין' - המשך מעמוד 3

לילד שעמד להתעלף מן הבכי. אולי הצבעים העזים והצורה המיוחדת יעסיקו אותו מעט, והוא יירגע.

וראה זה פלא: באותו רגע בו נטל הפעוט את האבן נרגע מיד ונרדם. לאחר כמה שעות של שינה מבורכת התעורר וחייך לכל עבר, כאילו לא ארע דבר מעולם, כאילו לא הבהיל את הוריו לפני שעות ספורות וכמעט הוציאם מדעתם.

בראות האחים שליחי השולטן אינם שבים אליהם והוא איתן בדעתו לשלם את רק המחיר שהציע ולא יותר, נכנעו והחליטו לשוב אליו. הרי אין עוד מי שמכיר בסגולתה של האבן ואיש לא יתן להם מחיר שכזה. השולטן קיבלם במאור פנים, נטל את האבן, בחן אותה בידיו, והצהיר שאינו מתכוון עוד לרכשה. "סגולתה כבר ניטלה ממנה ואינה שווה עוד..." כך טען.

* * *

"הדברים פשוטים", סיים הצדיק משינאווא לספר. "האחים חשבו שהם עורכים מסע ארוך, קשה וממושך לתורכיה כדי למכור את האבן, אך מד' מצעדי גבר כוננו, הבורא הרחמן הועיד את האבן המסוגלת לרפואה עבור פעוט שסבל מכאב בלתי נהיר. הוא שאב את כוח הרפואה שביהלום והבריא. השולטן המומחה הכיר מיד שאינה שווה יותר מאומה, ויש להתייחס אליה כאבן שאין לה הופכי..."

"פעמים יוצא אדם אל הדרך ומטרתו בידו, ולא ידע ולא יבין שהקב"ה מייעד את מסעו למטרה אחרת לחלוטין".

הרבי סימן לאות כי השיחה הסתיימה. ברכם בחום ונפרד מהם בחביבות.

* * *

קול כרוז נשמע בעיר. רופא מומחה הגיע עבור שר הפלך שלקה במחלה נדירה.

"הרופא", ידעו הבריות לספר, "הביא עימו תרופות נדירות".

השמועות המשיכו להתגלגל. "ביש מזל הוא שר

שבועיים ימים חיפשו בני המשפחה הדואגים את אביהם, עד שעלה בדעתו של משהו לחפש במרתף. הדלת נפרצה ופינטע נמצא שם ללא רוח חיים. הוא זכה למות בחברתם של אוצרותיו, 'הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו'.

טיילו הסוחרים המומחים בינות לארגזים, הסבירו לבנים את טיבו של כל אוצר והקריאו באוזניהם שמות ומחירים

עמדו הבנים והזמינו אנשי מקצוע שישיכלו אותם בדבר האוצרות וטיבם כדי שיחלקו את הירושה באופן נכון. טיילו הסוחרים המומחים בינות לארגזים, הסבירו לבנים את טיבו של כל אוצר והקריאו באוזניהם שמות ומחירים. הבנים רשמו וארגנו את חלוקת הירושה כולה.

ופתאום, צווחת הפתעה נשמעה מפי אחד המומחים. הוא הבחין באבן נדירה, דוגמתה יש בודדות בעולם כולו, "באבן זו", גילה את אוזנם של הבנים המופתעים, "ישנה סגולה עצומה. איני יודע בדיוק את טיבה, אך נדמה לי שהשולטן התורכי מכיר בערכם של אבני סגולה. לדעתי, רק אצלו תקבלו את שוויה האמיתי".

שמעו הבנים בקולו ולתקופת השנה נסעו יחד לאיסטנבול הבירה. הם התקבלו אצל השולטן שאכן הכיר בסגולת האבן ותהה איך הגיע לידיהם חפץ נדיר כל כך. השולטן הציע להם הון רב עבור האבן.

ניסו האחים להתמקח בכדי להרוויח עוד כמה זהובים אך השולטן התעקש: "זהו המחיר, ואף פרוטה אחת לא יותר".

נקטו בדרכם של סוחרים ממולחים. נטלו את האבן בארשת פנים חשובה והלכו להם. יראה השולטן כי לא נחפזים הם למכור את אבן הסגולה, ירדוף הוא אחריהם.

בבואם אל האכסניה הבחינו בתכונה נרגשת. במרכז אולם הכניסה יושב פעוט בתוך מיטת תינוקות, בוכה וצורח. ההורים מתרוצצים סביבו, נבוכים, לא מוצאים את הסיבה לבכי הנמשך כבר שעות ארוכות.

באותו רגע בו נטל הפעוט את האבן נרגע מיד ונרדם. לאחר כמה שעות של שינה מבורכת התעורר וחייך לכל עבר, כאילו לא ארע דבר מעולם

באותו רגע נצנץ רעיון מזרז בראשו של אחד האחים. הוא נטל את האבן היקרה ונתן אותה

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיזחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבהר המנוחות ובשביל שמוליך לציונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלחם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנוי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

דמשיח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה שיחיו'

גליון מס' 132

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת צו - פרה תשפ"ד

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מַלְכִים

עניין של חינוך

מן הנרדפים...

"והקריב מן התורים או מן בני היונה"
(א, יד)

במה זכו התורים ובני היונה, שמכל העופות הכשרים רק הם זכו להיות קרובן להי? ענה על כך רבי אבהו (בבא קמא צג.): "לעולם יהא אדם מן הנרדפים ולא מן הרודפים, שאין לך נרדף בעופות יותר מהתורים ובני היונה, ולכן זכו להיות רצויים לפני הבורא יתברך." סיפר רבי בן ציון קרינפוס, ממקורבי החפץ חיים: באחד הימים נכנסתי לביתו של החפץ חיים, ומצאתיו יושב וממרר בבכי קורע לב, נחרדתי ומהרתי לשאלו מה ארע, ואם אוכל לסייע לו בדבר מה. להפתעתי, השיב לי החפץ חיים בשלוה וברוגע, וכה אמר לי: מכיון שחייב אני לך הכרת הטוב על כל פעלך למען חיזוק קדושת השבת בעיירה, על כן אגלה לך למה ועל מה בכיתי, זה עתה למדתי בספר "ראשית חכמה", ומצאתי ש מי שנרדף והגיעו לו בזיונות בזה העולם, זוכה שיפחיתו הרבה מעונשי הגיהנם המגיעים לו. ועתה - המשיך החפץ חיים" בקול רווי צער הריני מודאג ובוכה על מר גורלי, על שלא זכיתי גם אני להיות נרדף ולקבל בזיונות. הן כולם מעריכים אותי ונוהגים בי כבוד, ומה אעשה אפוא כשאגיע לעולם האמת...? (אוצרות התורה)

בברכת שבת שלום

מערכת שיעורי לב ארי

הקדוש ברוך הוא הציב לנו מסלול חיים מסדר וקבוע מראש, והוא קבע - באלו מקומות נהיה, באלו זמנים נהיה ועם אילו אנשים נפגש! כל הזמנים, הארועים, המקומות והאנשים שאנחנו פוגשים בחיים - הם חלק מהמסלול! יש לנו צרף לעבר בהם כדי להבנות, כדי לצמח, כדי להתקדם למטרת החיים! אנחנו לא פוגשים שום אדם סתם כך! שום ארוע לא מתרחש בלי סבה! ואין מקום שאנחנו מגיעים אליו בלי סבה... איד צומחים מפל הפגישות הללו! איד נבנים מהם! איד מוצרים מהם דלק למסע החיים! בשביל זה צריך ליצר אינטראקציה איתם. להתחבר אליהם, להתחבר לזמן הזה, להתחבר למקום הזה, להתחבר לאדם הזה... את החבור אנחנו יוצרים, קודם כל, על ידי ההבנה שאנחנו חסרים ולא מסוגלים להגשים את מטרת החיים בלי האדם הזה, הזמן הזה או המקום הזה! אחרי שאנחנו מבינים את זה, זה הזמן לחפש - איד יוצרים את החבור! מה חסר לשני שאני צריך למלא לו - ומה חסר לי שאני צריך לקבל ממנו! כשאדם חי כך כל החיים, ומחפש בכל סיטואציה מה התפקיד שלו, מה הוא צריך להעניק לשני כדי להתמלא בעצמו - הוא מתחבר וצומח! כדי לקבל את החבור לשני, עלי לחפש - למה הוא זקוק ממני? מה אני יכול לתת לו - שאף אחד אחר לא יכול? הרי אין עוד אדם בעולם שיכול לתת לו את המקום בלב שלי, אף אחד לא יכול לקרב אותו ולאחל לו יגוט שבת בצורה שלי... וכשהוא לא נעים, ויש לי הרבה חשבונות מול אותו אדם - בשביל זה יש אמונה! אמונה שילית אתר פנוי מנח! עלי להזכיר לעצמי שאני לא מחיד אליו בשבילו, אלא בשבילו! לי יש אצלו איזה נקודה שאני חובב עבור עצמי - כדי להתקדם במסע החיים! תתבונן בשני, למה הוא זקוק? אולי הוא צריך אותך כעת? אולי הוא זקוק לתמיכה, לפתח להשען עליה, אולי הוא שבור וזקוק למבט מנחם, למשפט של הכלה, למקום שיכיל את החרוץ שלו! אתה עדין לא מכיר כל כך כדי לפתח בשיחה דידייתית! זה לא אומר שאתה פטור מהתעניינות קצרה ומאחול קליל! היה רב חשוב בחו"ל שספר איד צמח והגיע למקום הקשוב שהגיע. אותו רב טען שהכל בזכות הרבי מגור בעל ה'בית ישראל'. מסתבר, שאותו רב היה נער צעיר ומספרו, שחלם במשך שנה שלמה על הלצה חדשה לכבוד ראש השנה. הוא חיך פרוטה לפרוטה, עבד קשה בעבודות מזדמנות כדי לאגור עוד קצת כסף לטובת ההלצה החדשה, ואכן, לקראת ראש השנה לא היה מאשר ממנו, כשרכש לעצמו הלצה בזהקת. הוא המתין לרגע שבו יפרד לגצח מההלצה המרפסת וילבש את זו הנוצצת, הוא חלם בזמנים ובלילות על מבטי ההתפעלות של מתפללי בית המדרש. אבל, לאכזבתו ולשברון לבו לא היה גבול. במקום להתפעל מההלצה, היה המתפללים כלם עסוקים באימות הדין ובהתעמקות בתובנות הימים הנוראים - ואף אחד לא הקדיש את הרגע כדי לשרק מהתפעלות ולתת לו את התחושה הטובה... הוא היה פגוע כל כך. מה כבר בקש: קצת התפעלות, קצת הרגשה טובה, קצת נחת בחיים המרירים. בסיום התפילה, כך ספר, כשאניץ מאזוב מבית הכנסת, ראה קבוצות רבות של אנשים רצות לכיוון רחוב רלב"ח שביירושלים. לשאלתו, השיבו הרצים פי הם הולכים להתברך לשנה טובה אצל הרבי ה'בית ישראל'. החליט ללכת גם הוא. בין אלפי אנשים הצטופף הנער, רץ במהירות בתוך הארץ המשפחה, אבל כשהגיע אל מול עיני הרבי - סמן לו הרבי בהתפעלות על החלצה, ואמר: פששש... הפששש... הנה, הציל את עתידו! וכך זה גם בזמנים: אם אני רוצה להתחבר לזמן, עלי לשאל את עצמי - מה התפקיד שלי בזמן הזה! איזו הכנה אני צריך לעשות כדי להתחבר לזמן הזה, מה אני אמור לעשות במשך הזמן הזה? מה אני רוצה להוציא מהזמן הזה! אחרת, בלי שאחפש תשובות לשאלות הללו - אין שום סכוי להתחבר למשמעות שהזמנים והמפגשים נותנים לי... וכך זה גם במקומות ובארועים שנתקלים בהם בחיים, עלינו לשאול: מה התפקיד שלנו בסיטואציה הזו, מה מטל עלינו לעשות? כך, וכך כך - מתחברים ומתמלאים מהשני!

אומר המגיד ממעזריטש, בחצוצרות היו תוקעים בשולש הזדמנויות: בזמני נסיעות במדבר - כשהיו מגיעים למקום חדש! בזמני חגים - כשהיו מגיעים לזמן חדש! ולפני התכנסויות ואספות צבוריות - כשהיו פוגשים אנשים חדשים! בכל אותן הזדמנויות, מבקש הבורא להזכיר לנו שאנחנו רק 'חצאי' - צורות, שאנחנו זקוקים לשני כדי להתחבר ולהתמלא, שכדי להתחבר ולהתקדם במסע החיים - אנחנו חובבים להתחבר לזמנים ולמקומות ולאנשים החדשים, זאת על ידי מלוי התפקיד שלי באותן סיטואציות! צידה לדרך: מה הוסיף לנו יום ה(כ)פורים, וכיצד נתכונן לחג האמונה הפסח הבא עלינו לטובה? (נקודות של אור - ספינקא)

מעשה שהיה...

רואה למרחוק!

ספורים על רבנו הצדיק הנסתר הרב יוחנן גיאניאן זי"ע

הילולא דצדיקייא

הילולת הצדיק

הנסתר הרב

יוחנן גיאניאן

זצ"ל - מחלק

ההדסים (ג')

אדר

הצדיק הנסתר הרב יוחנן גיאניאן זצ"ל הידוע כמחלק ההדסים - נולד בפרס לאביו: ר' חיים. ולאמו: מרת שרח ע"ה. העניות בבית הוריו הייתה כה גדולה, עד שאפילו נייר לכתוב עליו לא היה. בעודו ילד התייתם מאביו ואימו. אחיו קיימו את צוואת הוריהם ודאגו להעלות את רבינו לארץ ישראל. האדמו"ר מזוועיהל, ר' שלמה גולדמן, לקח את רבינו תחת חסותו, והוא התעלה. רבינו הצטרף לחבורת 'תיקון חצות'. היו מתכנסים בכל לילה זקני תלמידי חכמים וצדיקים, שהיו בוכים את צער השכינה הקדושה. גם לאחר שנישא, העניות שררה בביתו, וכדי להחיות את נפשם היו קונים במשקל לחם יבש. באחד הימים פנה אליו הרה"ק ר' אהרון ראטה (מישומרי אמונים) ואמר לו, כי עליו להביא הדסים לכבוד שבת המלכה - וכן עשה. רבינו היה מהצדיקים הנסתרים והרה"ג ר' אברהם אהרונוביץ התבטא לאחת על רבינו, בעת שיצא ר' יוחנן מביתו, ואמר: "כעת היה בביתי ראש ה-ל"ו הצדיקים, מוכר הבשמים". למרות עניותו היה בשמחה עצומה. מקובל. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. ענותו מופלא. הסתיר את ידיעותיו והיה מתבטא, כאשר ביקשו לערבו בענייני הלכה, כי הוא עם הארץ פשוט ואינו מבין, מה מבקשים ממנו! במוצאי שבתות העידו מספר מקורביו, כי דלתותיו היו נעולות, ולאחר שלחץ אחד מהמקורבים אמר רבינו, כי אליהו הנביא היה בביתו. על אף עניותו הרבה חילק סכומים עצומים לצדקה. רבינו ידע את יום פטירתו ורמז לא מעט למקורביו על כך. הצדיק התקשר אליהם וביקשם, שיגיעו בזריזות לביתו. שם ברכם כאילו נפרד מהם. לאחר מספר ימים הבינו היטב מדוע נהג כך... כמו כן הדגיש, כי הוא מזרעו של מרדכי היהודי וכאשר התבקש ב-י"ג באדר ה'תשנ"ט לבית-עולמו, הבינו, את אשר דיבר. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

אחד מבני משפחתו של הגאון מרן רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל ספר בימי השבעה: "היתה תקופה, שבה מרן רבי בן ציון אבא שאול לא חש בטוב וקבל על עצמו, כי לאחר שיתרפא יערך סעודת הודיה. לאחר זמן מה חזר רבי בן ציון לאיתנו, אולם שכח לעשות את סעודת ההודיה. לילה אחד חלם רבי בן ציון, כי רבי יוחנן נגש אליו (באותה תקופה היה רבנו בן החיים) ואומר לו: "מה עם הנדר, אשר נדרת לערך סעודת הודיה לבורא העולם?" וזרזו לקיים את הבטחתו. למחרת, ר' בן ציון הלך במעלה רחוב עזרא בירושלים והנה רואה הוא מולו את רבי יוחנן הפונה אליו ואומר: "מה עם הנדר, אשר נדרת לה' כפאשר תבריא?". הגאון הרב בן ציון נדהם, וכמובן, קיים את הבטחתו. מני אז פעמים מספר נגש לרבנו וביקש ממנו, שיברכו - והוסיף, כי מוכר הבשמים אינו איש פשוט כלל.

בחור אחד אשר שנים רבות התקשה למצוא את בת זוגו. באחד הימים הלך לבית רבנו ושח בפניו את צערו. רבי יוחנן יעץ לבחור הנ"ל, כי יפתח גמ"ח לחלוקת תבניות רקות של ביצים עבור סוחרים ביצי משק, למרות שלא היה מובן מהו הסוד בדבר, קבל הבחור את דבריו והחל לעסק בכך. בכל יום נהג לאסוף תבניות ריקות רבות, ולאחר מכן היה מניחם בישיבת 'עץ החיים' ובזמנו הפנוי מכר בפרוטות לסוחרים ביצים. והנה סובבו מן השמים, כי במהלך עסוקו בחלוקת התבניות הפירוהו בעלי משק שונים, ולאחר זמן קצר בא בבירית נשואים עם בתו של אחד מבעלי משק ביצים מהגדולים בארץ, או אז הבין, מדוע יעץ לו רבי יוחנן לעסק בחלוקת תבניות ריקות.

(מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

ומצודתו פרוסה.. | ספור על מרן שר התורה הגר"ח ש קניבסקי זיע"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת מרן
כ"ק רבנו
הקדוש
הגרשי"ח
קניבסקי
זצ"ל זיע"א**

מרן שה"ת רבי שמר"הו יוסף חיים נולד בעיר פינסק שבפולין בטיב בטבת ונקרא על שם זקנו מצד אמו הרבנית פעשא מרים ע"ה - רבי שמר"הו יוסף קרליץ זיע"א (אביו של מרן החזו"א) וכן ע"ש זקנו מצד אביו מרן הסטייפלער - הוא רבי חיים פרא קניבסקי זיע"א. הסנדק היה אבי הבן מרן הסטייפלער זיע"א. רבנו למד ושמש רבות את דודו מרן החזו"א זצ"ל, ובהגיע לפרקו (ז' פסליו תשי"ב) בא רבנו בבית הנשואין עם הרבנית הצדקנית מרת בת שבע אשתר ע"ה (בתו של מרן הגר"ח אלושין זיע"א) בין יתר מעלותיו ומדותיו הברוכות של רבנו זי"ע, התייחד רבנו במעלות מצות כבוד הורים אותה קיים בהדור רב! רבנו שמח בתורה שהיתה משוש חזיו ונלבי"ע בפורים דמוקפים טו"א אד"ב תשפ"ב ומקום מנוחתו בבית העלמין שבבני ברק, על יד ציונה של הרבנית ע"ה סמוך ונראה לציונים של מרנו אביו מרן הסטייפלער זיע"א ומרן החזו"א איש זיע"א. ת.נ.צ.ב.ה.

הספור הבא אצל אחד מהתושבים הנכבדים במדינה אחת בארצות הברית: היה זה בבקר אחד, היהודי הנכבד התפלל במנוח ותיקין הקבוע שלו, ולאחר התפילה נהג ברכבו לעבר ביתו. הוא לא היה כל כך מרכז בדרך ופתאום ארעה התאונה... ולמרות שנסה לעצור את הרכב מלנסע הלאה, אבל נגד רצונו המשיך הרכב לנסע, עד שהתקרב במהירות אל עבר נוכרי מבגר שעבר שם. אותו נוכרי נפל על הארץ ללא רוח חיים. באשר עבר חדש ימים ישב הוא בבית המשפט ביראה ופחד מה יעלה לו בסופו של המשפט, הוא ניסה להצדיק עצמו שרכבו מרד בו בלי מתכנן, וכך פמה שנסה להטותו לדרך הישר הסתובב לצד השני ולא היה הדבר בידו להשתלט עליו ועל ידי זה קרה האסון הזה, אבל תשובה זו לא ספקה את אותו שופט, והיה נראה שהשופט יוציא פסק דינו בענש חמור בלי שום רחמנות, אבל אז קם על רגליו עורך הדין שלו ומסר בפני השופט את הסבה האמתית שנגרמה את התאונה המחרידה הזאת, והיא: שעל הרחוב נשפך לפניו פו הרבה שמן, ולכן לא היה באפשרותו למנוע את האסון, ורכבו החליק בשמן הנשפך על הכביש. הכיר השופט באמתות הדברים והחליט שאין עליו אשמת דבר, ובכך פסק כי פלוני נקי מכל תביעה נגדו! השופט אכן פסק את דינו לטובה, אבל הוא כשעצמו לא יכול היה לתת מרגוע לנפשו, בידועו שהרג בן אדם, הוא אבד כל טעם ושביעה באכילתו וקץ בחייו, כמעט שלא נטל כלום לתוד פיו וכמעט שלא נצא מפתח ביתו. אחד מידידיו, בראותו את מצבו הקשה, איך שמיום אל יום הוא נופל יותר ויותר למרה שחורה, התחיל לפיסו ולדבר על לבו שיחזר לעצמו, אבל הוא לא רצה לשמוע מזה, באומר: "איך אני יכול לאכול פשהרגתי בן אדם". ידידו הציע בפניו שיעלה על הכתב את פאבו וישלח למרן שר התורה רבי חיים קניבסקי זצוק"ל זיע"א, בוא ונראה מה יענה לך גדול הדור! אותו יהודי הסכים להצעה וכתב את כל הספור והמתין לתשובת מרן זיע"א. לאחר כשני שבועות קבל תשובה מרבנו במקתב, ובו נכתבה מילה אחת: "עמלק!". כידוע שמרן רבנו זיע"א היה משיב לכל שאלה בתשובה קצרה ותכליתית. הוא לא הבין מה התכוון רבנו להשיבו במילה הזאת, אבל עצם זה שרבנו לא התנחם למארע ברצינות כל כך, הרגיע במקצת את היהודי הרצוף. חלפו ימים, ואותו יהודי במסגרת עבודתו הזדמן לדירה מסויימת, כשהוא לא משער לעצמו את הסערה שעומדת לפקד אותו בעוד מספר דקות... הוא עבר בכל פנות הבית לראות את כל הדירה, ופתאום הוא רואה שעל הקיר מתנוססת תמונתו של אותו אדם שנהרג על ידו ברכבו!!! חסר אונים נפל לכסא שעמד שם בקרוב מקום. הוא פסה פניו בשתי ידיו, ופתאום נזכר בתשובתו של מרן זיע"א שכתב לו: "עמלק"... הוא קם מהפסא והתחיל להסתובב בבית, לפתע הוא הבחין במגרה פתוחה, הוא רצה לסגור אותה, כשעלת הבחין בתמונה גדולה שהיתה מנחת שם. ותחתיה היה רשום איזה כתוב, הוא הוציא את התמונה וקרא את הכתוב שגם לו כמעט להתעלף, עברו דקות אחדות עד שהמלים המצמררות נכנסו לו למוח: "טרבלניקא 1942". היתה זו תמונה מאחד מחילי ה-ס.ס. הנאצי במלחמת העולם השנייה, בעודו עומד בפתח שער גיא הצלמות 'טרבלניקה', היהודי ידע ששם נהרגו אביו ואמו וכל משפחתו הי"ד... הוא הביט על תמונת החיל הנאצי לזמן מה ופתאום הכתה ההבנה במוחו כי החיל שעמד שם, הוא לא אחר מהאיש אשר המית ברכבו על ידי התאונה שגם!... היהודי המשיך לחפש במגרה עד שמצא יומן של אותו נוכרי ששם מצויין את כל שמות ההרוגים שרצח אותו עמלקי וביניהם שם אביו ואמו של אותו יהודי... אכן כבדה נגלה מעל לבו. חייו עלה על פניו ולבו התמלא בשמחה וגיל, על אשר זכה לנקם נקמת אביו ואמו וכל משפחתו ושאר בני המחנה שנהרגו נשמדו והתענו בתוד מחנה טרבלניקה על ידי צורר היהודים הזה. הוא זכה למצות מחית עמלק פרטית משלו!

ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו תגן עלינו אמן!

אופק חדרה

כניסת שבת	18:28	לוח מקומי
יציאת שבת	19:36	
רבינו תם	20:12	
אור החיים	18:39	
	19:31	
	20:16	

מני אז, חלפו כבר כמה שנים, והאברך ממשיך לרוץ ממנין למנין על מנת להוסיף באמירת אמן יהא שמייה רבא בכוונה. הבא ונראה את גודל שכרו של המאמין בה' יתברך. הכל מכירים את מאמרו של רבי יהושע בן לוי במסכת שבת (דף ק"ט): "כל העונה אמן יהא שמייה רבא מברך בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו, שנאמר בפרוע פרעות בישראל בהתנדב עם ברכו ה'. מאי טעמא בפרוע פרעות - משום דברכו ה". הכל מכירים, אבל לא הכל זוכרים אותו תמיד בכל עת ובכל שעה.

כיצד אנחנו יודעים שלא הכל זוכרים את המאמר הזה? פשוט מאוד, כי כאשר אדם נמצא בצרה, רחמנא ליצלן, לא תמיד עולה במחשבתו לקיים מאמר חז"ל זה בפשטותו, ולענות אמן יהא שמייה רבא בכל כוחו, כדי שיקרע לו את גזר דינו.

אבל דברי חז"ל ברורים: כל העונה אמן יהא שמייה רבא בכל כוחו, קורעין לו גזר דינו!

סיפר הרב זילברשטיין שליט"א: "אל גיסי הגאון הרב חיים קניבסקי הגיע מכתב מתלמיד חכם פלוני, המתאר השתלשלות ניסית שאירעה לו. לאחר שבמשך זמן ממושך היו לו מיחושים, עשה התלמיד חכם בדיקה רפואית, ואכן הדבר ממנו חש - התגלה. הרופאים גילו גידול ממאיר. רחמנא ליצלן.

ברגע הראשון, הוא מספר במכתבו, מששטחו הרופאים בפניי את תוצאות הבדיקה, חשד עליי כל עולמי, ולא ידעתי היכן אני נמצא. ברם, מה עושה תלמיד חכם בשעה קשה שכזו? פונה אל ה' יתברך, ומבקש לרצות ולפייסו, ומתחנן לפניו שייתן לו עצה טובה שבזכותה יירפא. ואכן, ה' האזין לתפילתו, וממש באותה עת עולה במוחו מה שאמרו חז"ל על הכוח העצום והטמון באמירת אמן יהא שמייה רבא בכל כוחו, והוא מחליט לעשות מעשה.

מיודענו פונה ל-10 תלמידי חכמים, ובפיו הצעה לא-שיגרתית. קבלו על עצמכם לומר אמן יהא שמייה רבא בכל כוחכם, ואני אשלם את שכרכם, תוך שהוא נוקב בסכום גדול במיוחד. ואכן, תלמידי החכמים אליהם פנה, הסכימו להצעה המפליגה.

לא עבר זמן קצר, והתלמיד החכם ביצע בדיקה נוספת, והלא-יאומן הזה התרחש למול עיני הרופאים שלא היו יכולים להאמין למראה עיניהם. הגידול פרח ונעלם כלא-היה.

פרסומו של המעשה הנ"ל עורר בזמנו הדים מרובים, והגיע עד למדינה אירופאית בה מתגורר תלמיד חכם המלמד בישיבה גדולה. אותו תלמיד חכם שלח אלינו מכתב מרגש עד מאוד כשכותב המכתב, מצייץ וניצל ממחלה קשה, התלמיד חכם ההוא שליט"א ביקש להודות על כך, ובד-בבד הסכים לפרסם את סיפורו, בגלל זיכוי הרבים הגדול שעשוי לצאת מפרסום שכזה.

והנה, לפני כשנה ומחצה חלה הוא-עצמו במחלת הטרשת, הגורמת לניווט ברגליים, ולחוסר-יכולת מוחלט להתהלך בצורה נורמלית.

המחלה הלכה והחמירה, ואז נזכר מיודענו במכתב שהגיע אל מרן הגר"ח, והחליט לעשות כפי המסופר. הוא ניגש ל-10 אברכים הלומדים בכולל שבעירו, ובחר לשם כך את האברכים המובחרים ביותר, והציע להם תשלום של 100 דולרים, כדי שיענו אמן יהא שמייה רבא בכוונה. גם כאן הביעו האברכים את הסכמתם, וה'עסקה' יצאה לדרך.

לפליאת הרופאים, מדי חודש בחודש הרגיש התלמיד חכם שיפור במצב רגליו. ברם, לפתע חלה שוב בשיגה גדולה במצב. פנה התלמיד חכם אל עשרת האברכים ובירר האם הם עדיין שומרים היטב על בקשתו לומר אמן יהא שמייה רבא 'בכל כוחם'.

מרבית האברכים השיבו שאכן בחודש האחרון חלה אצלם ירידה בכוונה שכיוונו עד היום. כשהתלמיד חכם דיווח להם על הניסיה במצבו, החליטו שמעכשיו ואלך יתחזקו עוד יותר, כדי לכפר על החודש שבו לא כיוונו כל כך.

והנה, כך כותב לנו התלמיד חכם במכתבו, התרחש אצלי משהו ממש לא-יאומן. לפני מספר ימים הרגשתי שאני מסוגל לקום על רגליי ולהתהלך כאחד האדם. בני הבית שראו אותי, חישובו להתעלף, כי לא היו מוכנים נפשית למהלך שכזה... גם כל חבריי וידידי, ותלמידיי בישיבה, נדהמו לראות אותי מהלך על רגליי, כאחד האדם.

אי אפשר היה להתעלם מההרגשה הברורה שמה שקרה הוא, שלאחר הרפיון התחזקו האברכים ביותר באמירת אמן יהא שמייה רבא, וגרמו בסיעתא דישימא לכך שהאיש יקום על רגליו ויתהלך כרגיל. (ברכי נפשי)

"זאת תורת העולה הוא העולה. . . ואש המזבח תוקד בו" (ו' ב')

רבי אהרן לויני הי"ד, רבה של העיר ריישא, פירש את הפסוק כך:

'זאת תורת העולה' - זה הוא הלקח ומוסר-ההשכל הנשאבים מהעולה.

'הוא העולה' - שיחשוב המקריב שהוא בעצמו היה צריך להיות העולה.

'ואש המזבח תוקד בו' - ראוי היה שאש המזבח תוקד בו, בעצמו, ולא שה' מקבל את הקרבן, במקומו.

וכיון שהתפילה עומדת במקום הקרבנות, צריך המתפלל להרגיש את חשיבותה של התפילה, ובמקום-מה היא באה. הסיפור שלפנינו ישכילנו בינה על רום-ערכו של קטע אחד בתפילה.

את הסיפור העביר לנו תלמיד חכם ירושלמי מפורסם, ששמעו מפי הרב הגאון רבי משה שטינמן, 'אני מספר את הדברים בתכלית הדיוק, בלי להוסיף ולהחסיר מילה'.

אברך מארה"ב פנה אל רבי אברהם קסלר, ממקורביו של מרן הגראי"ל שטינמן, ונפשו בבקשתו, שייכנס אל ראש הישיבה ויספר שהוא שקוע בצרות נוראות, ושאל מה עליו לעשות.

כששטח האברך האמריקאי את רשימת צרותיו, התברר שאכן מדובר בצרות-צרות של ממש. ראשית, הוא נשוי שנים רבות ואין לו ילדים, שנית, יש לו חובות-ענק, והוא איננו יודע כיצד להתחיל לפורעם, שלישית, גילו אצלו את המחלה הנוראה.

ואלו הן רק הצרות הבולטות, אבל יש עוד רבות כהנה וכהנה, והוא אינו יודע את נפשו מרוב צער ויגון. 'אנא ממך, הכנס נא למרן ושאל אותו מה הוא מציע לי לעשות', ביקש האברך.

כיון שרבי אברהם קסלר מתפלל עם הגראי"ל במניין הותיקין שלו, ניגש אליו לאחר התפילה, וסיפר דברים כהווייתם.

הגראי"ל השיב עלפי דברי המדרש המביא משל לאדם אחד שהיה יודע לנגן בכינור בצורה מופלאה המיוחדת במינה, ומשום כך היה האיש חביב מאוד על המלך. כל אימת שהיה המלך נתון בעיצובו, ביקש שיביאו לפניו את המנגן ההוא, והנה אך החל לנגן, פגה וסרה עצבותו של המלך.

פעם עבר המנגן על חוקי המלכות ועבר עבירה חמורה. משהודיעו זאת למלך, התעוררה בו חמתו, והוא זימן את האיש על מנת לגעור בו.

ברם, משכנס האיש להיכל המשפט של המלך, החל לפרוט על נימי הכינור, ונפשו של המלך הלכה שבי אחר הצלילים הענוגים שבקעו מהמיתרים העדינים, עד ששכח מדוע זימן את המנגן לכאן, וביקש ממנו להמשיך לנגן עוד ועוד.

כך היה גם כאשר הכנר עבר פעמים נוספות על חוקי המלכות. המלך הזמין למשפט, אבל הוא הגיע עם הכינור והצליח לשכך את חמת המלך.

כן הוא הדבר ביחסו של ה' לעם ישראל, ממשך המדרש ואומר. כיון שה' מחשב מאוד את הניגון שמנגנים ישראל ב'אמן יהא שמייה רבא מברך', הרי שגם אם חלילה מתעוררת עליהם קטיגוריה, בכל זאת כשמנגנים לפניו את הניגון ההוא, ואומרים 'אמן יהא שמייה רבא' בקול ובענימה, מתענה ה' יתברך על כך, ומעביר על כל חטאתם.

'לך ואמור לו, לאותו אברך, אמר הגראי"ל להרב קסלר, שלמרות שאין לנו כל השגה בדברים אלה, אבל זה מה שכתוב כאן, ה' אוהב את הניגון הזה, ויש באמירת 'אמן יהא שמייה רבא' כדי לכפר על הרבה קטיגוריים'.

סיפר הרב קסלר: התקשרתי מיד אל האברך ההוא, והעברתי לו את דבריו של מרן, כלשונם. הלא שמע את הדברים בהתפעמות, והחל להקפיד מאוד באמירת 'אמן יהא שמייה רבא הכוונה, ממנין למנין על מנת לעשות אמן יהא שמייה רבא. כך עשה במשך תקופת-מה.

והנה, פלאי-פלאים אירעו לו, וכאמור - לפי עדותו של התלמיד חכם הירושלמי, ששמע את הדברים מפי בנו של הגראי"ל, הדברים מדויקים בתכלית. לפתע פתאום באו כל הבעיות על פתרונו.

המחלה סרה כלא-היתה, גם ענין החובות הסתדר בצורה פילאית, כאשר אחד מחברי קהילתו של האברך האמריקאי ניגש אליו, מיוזמתו, והציע לו הלוואה גדולה מאוד, לתקופה בלתי מוגבלת, ובנוסף לכל אלה, זכה להיפקד בזרע של קיימא.

מצפה האדולפים

הלכות

הלכות ומנהגי חודש ניסן

- שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום. ולכן ראוי לכל אדם ללמוד ולחזור על הילכות פסח, כדי שיהיו שגורים בפיו.

- ימי חודש ניסן הם ימי שמחה לישראל בתקופות העבר ההווה והעתיד, ואין אומרים וידוי ונפילת אפים בכל ימי חודש ניסן.

- היוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמוציאים פרחים, מברך: "ברוך אתה ה' ... שלא חיסר בעולמו כלום, וברא בו בריות טובות ואילנות טובות, להנות בהם בני אדם". ויש נוהגים לומר בנוסח הברכה: "להיתנאות בהם בני אדם".

- אין מברכין ברכה זו אלא פעם אחת בשנה בלבד.

- הזרזים מקדימים למצוות ברכת האילנות ביום ראש חודש ניסן.

- אין לברך ברכת האילנות אלא על אילנות המוציאים פירות מאכל, וצריך שיהיו לכל הפחות שני אילנות, ואפילו הם ממין אחד. והמברך על ראיית מיני אילנות שונים, הרי זה משובח.

- אין לברך ברכת האילנות אלא בשעה שהאילנות מוציאים פרחים.

- נשים מברכות ברכת האילנות, שאין זו מצווה שהזמן גרמא, שהרי ניקבעה לחודש ניסן, מפני שדרך האילנות להוציא פרחיהם בחודש ניסן. (תורת המועדים)

מצפה שהיה

מילה קטנה עם השפעה גדולה

חבריו של נהג רכבת באחד מקווי התחבורה של הרכבות בארץ, הבחינו לפתע שהאיש מתקרב ליהדות, ולא ידעו את הסיבה לכך. ואכן, הנהג הממשש מזה עשרות שנים כנהג ברכבת, השלים את חזרתו בתשובה, ואז כינס את חבריו וסיפר להם מה הביא אותו לכך. בבוקר אחד, לאחר שהוביל את הנוסעים למחוז חפצם, והתכונתי לרדת מהקטר ולעשות הפוגה קלה, אני רואה יהודי חרדי שירד מאחד הקרונות המרוחקים מן הקטר, מתקרב לעברי. הוא סימן לי שאמתין רגע, ומשהתקרב אליי, אמר לי רק מילה. "תודה" אחת: הדבר הזה ריגש אותי עד מאוד. אני משמש כנהג מזה שנים רבות, ועוד לא קרה מעולם שאחד הנוסעים יבוא ויודה לי על פעולת הנהיגה. אף אחד מכל רבבות הנוסעים שהסעתי, לא חשב שבעצם גם אני טורח וקס מוקדם בבוקר, ומשאיר בביתי משפחה וילדים, על מנת לקחת את הנוסעים למחוז חפצם. למרות שכמובן אני עושה זאת כדי לקבל משכורת, אבל אחרי הכל היהודי החרדי הזה חידש לי שבעצם אני עושה לו טובה גדולה. הנהג הוסיף שממראה פניו של היהודי אפשר היה להרגיש שהוא אכן מכל הלב. ואז אמרתי לעצמי: אם זה מה שתורת ישראל 'תודה' אמר אתה מעניקה לאדם, אני רוצה ללמוד תורה! לא יאומן. מילה אחת, רק אחת, ואיזו השפעה! לדורי דורות! והדבר אקטואלי עבור כל אחד ואחד מאתנו, גם אם אינו נוסע ברכבת ישראל... גם לפני שיורדים מן האוטובוס אפשר לומר תודה לנהג, וגם למנקה הרחובות החולף ליד ביתנו ומטאטא בידו, אפשר להודות מכל הלב. התוצאות עשויות להיות מרחיקות לכת.

(עלינו לשבח)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמת: שושנה שירה חג'בי בת אברהם, מיכאל חג'בי בן סעדיה, לובת אריה חג'בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שלמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימיה יששכר, אייל בן ניסים וחה, משה כהן בן יעקב, קמר (שושנה) נר בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, נבריא נר בן זכריה, מנשה ג'יבלי בן שלום, שקד דהן בן סיגלית.

לרפואת: אריה בן סעידה, נוי בת הילה, עלמה בת מור, אתי אסתר בת רבקה.

מעשה באב ובנו שבאו אל רב העיירה בשאלה הלכתית קשה שהתעוררה ביניהם, בביתם היה רק מעיל אחד, והשאלה היתה מי ילבשנו. האב - שבשל גילו המתקדם זקוק גופו לחום, או הבן - היוצא לפרנס את אביו, ושוהה בחוץ במשך שעות ארוכות.

הרב ביקש מהם לשוב אליו בעוד כמה ימים.

בינתיים, התיישב האב בדעתו שאולי באמת המעיל מגיע לבן. סוף סוף הוא מתרוצץ במשך כל היום, בשלג ובכפור, כדי להביא פרנסה לשניהם. במקביל, גמר הבן בדעתו שהוא בגילו עוד מסוגל להסתדר בחוץ ללא המעיל, בעוד שאביו הקשיש זקוק לפרווה גם בפנים הבית.

כעבור הזמן שהוקצב להם על ידי הרב, הגיעו שנית לביתו של המרא דאתרא, אלא שהפעם היו הטענות הפוכות לחלוטין... האב ביקש שהבן ייקח את המעיל, והבן 'הלביש' את המעיל על אביו.

יצא הרב את החדר וחזר עם ... מעיל.

"קחו את המעיל הזה, ואז יהיה לכל אחד מכם מעיל בפני עצמו", אמר הרב. תמהו השניים והביטו זה על זה כאינם מבינים את פשר הדבר, אם היה לרב פתרון כל כך פשוט, בדמות המעיל הנוסף, מדוע לא הציע זאת כאשר באנו אליו בפעם הראשונה?

השיב הרב **כאשר הגעתם בתחילה ראיתי ונתון אל ליבי שכל אחד מכם דואג לעצמו, לכן גם אני עשיתי את חשבון נפשי, ואמרתי לעצמי שגם אני זקוק למעיל... אבל כאשר וויתרתם האחד לשני, גם אני החלטתי לוותר, והענקתי לכם את המעיל.**

וזו אחת הערובות הגדולות ביותר שלנו כאשר נעמוד בפני בית דין של מעלה. כאשר אנחנו משתדלים לשפר את מעשינו והנהגותינו בדברים שבין אדם לחבירו, מתייחסים בצורה הגונה לזולת, שומעים אותו בסבלנות, מוותרים לו ומעניקים לו הרגשה שאנחנו אוהבים אותו כגופנו, **אומר הקב"ה גם אני אוותר, ואעניק לכם חיים מאושרים, למרות שמצד הדין אולי זה לא מגיע לכם.**

(עלינו לשבח)

פני' נ' י' מ

"צו את אהרון ואת בניו" (ו, א)

אמרו חז"ל: אין "צו" אלא לשון זירוז מייד ולדורות, וביותר צריך זירוז במקום שיש חסרון כיס - כי קורבן העולה כולה כליל לה', ואין לכהן חלק בה. והיקשה הרב בעל "כף חיים" זצ"ל - מהו "מייד ולדורות", הלא בדורותינו חרב המקדש ובטלו הקורבנות? ותירץ: הרי אמרו חז"ל שהעוסק בתורת העולה כאילו הקריב עולה, ולכן תיקנו אמירת הקורבנות לפני התפילה, כדי שיעלה להם כאילו הקריבו עולה ורבים מתעצלים מלאומרם - **וצריכים הם זירוז...**

(מעין השבוע)

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

קודש לבי ר
מסע בן מדינת
היהודים בן ארצות
היהודים בן מדינת

פרשת צו

אחרי המעשים נמשכים הלבבות

ויקבעו הדעות בנפשו. עכ"ל. על פי יסוד זה כותב הרמב"ם שאם אדם כעסן גדול יהיה וותרן ורגוע עד הקצה השני ואז יגיע לאמצע וכן שאר המידות

כתב הרמב"ם על המשנה מסכת אבות (פי"ג מ"י"ח) כתוב במשנה "הכל לפי רוב המעשה" ופירש הרמב"ם (שם) וז"ל ואחר כך אמר שאין המדות הטובות נקנין על פי גודל המעשה, [היינו מעשה אחד גדול] אלא ברובי מספר המעשים והוא שאין המדות הטובות נקנות אלא כשהאדם חוזר על המעשים הטובים פעמים רבות, ובכך נקנית לאדם תכונה לכך. לא כשיעשה האדם מעשה גדול אחד ממעשי הטוב, כי באותו מעשה לבדו לא תיקנה לו תכונה לכך. המשל בזה, אם נתן האדם למי שראוי ליתן, אלף דינרין בפעם אחת לאדם אחד, לא תיקנה לו מדת הנדיבות בזה המעשה היחיד הגדול, כמו שנקנית למי שנתנדב אלף פעמים באלף דינרין ונתן כל דינר מהן בדרך נדבה. לפי שזה חוזר על פעולת הנדיבות אלף פעמים ונקנית לו תכונה חזקה, וזה פעם אחת בלבד נתעוררה הנשמה התעוררות גדולה למעשה הטוב, ואחר כך חדלה ממנו. **וכן הביאו את פירוט דברי הרמב"ם הנ"ל רבנו יונה (שם) והרשב"ץ בן אבות**

גם רבנו שלמה אבן גבירול בספר תיקון מדות הנפש (הקדמה ד"ה אפלטון) כתב וז"ל, וכבר אמר הפילוסוף אפלטון, השכל מתנה והמוסר קניין, **וההרגל על כל דבר שלטון**. עכ"ל.

וכן כותב מסילת ישרים לקנות את מידת הענוה צריך שני דברים א. התבוננות ב. להתנהג בשפלות כל פעם קצת, בישיבת המקומות הפחותים, וללכת בסוף החברה, ללבוש בגדים צנועים ופשוטים, כי בהתרגלו בדרך הזה תכנס ותבוא הענוה בלבו מעט מעט עד שתקבע בו כראוי. שטבע האדם להתנשא, ובפעולות החיצונות שהוא יכול לשלוט עליהם כך לאט לאט ישנה את פנימיותו שאינה יכול לשלוט עליה ע"כ.

כותב באגרת הרמב"ץ - תתנהג תמיד לדבר דברך בנחת לכל אדם ובכל עת ובוזה תנצל מן הכעס שהיא מידה רעה להחטיא בני אדם

חינוך בנועם ובאהבה ישרים בילד את קיום המצוות

מעשה אבא ששאל כל כך הרבה התאמצתי לחנך את בני ובגיל שש עשרה הפסיק להתפלל ושנא את התפילה ומדוע לא התקיים בו הכלל אחרי המעשים נמשכים הלבבות התשובה היא שדווקא אם החינוך נעשה בנועם ובאהבה ובלי פגיעה בילד לא להעיר לו לפני כולם לשמור על כבודו והכל מתוך אהבה אזי אחרי המעשים נמשכים הלבבות אבל אם הכל כפייה ובפגיעה וללא עידוד הוא רק יקבל מסר שלילי. כפי ששאלו את החפץ חיים בקשר לקווקים שלא היו חזקים וזריזים מהם ואחרי 25 שיצאו מהצבא ולא היו אנשים יותר עצלים מהם וכל היום הם היו יושבים במסבאה ושותים לשכרה עד שנופלים וכך עד יום מותם. הרי אחרי המעשים נמשכים הלבבות וענה החפץ חיים שהסיבה לזריזותם בצבא כיון שהיה בכפייה וגם בשירות הצבאי חלמו ויחלו לשחרור וכל מה שעשו זה היה בהכרח ובלי רצון. והוא הדין לגבי חינוך הילד

כתב בריש ספר חשבון הנפש (עמוד ז בדברים אחדים שבריש הספר) הגאון יצחק אייזיק שער זצ"ל בכח ההרגל, כי האדם נעשה עבד לשלטון הרגלו משועבד לעול ממשלתו ונלכד בעבותות הנהגות, וכי. ושכן הוא ביומא (לח סוע"ב) דבי רבי שיאל אמרי, כיון שבאה לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה ואינו חוטא, שוב אינו חוטא, שנאמר רגלי חסידיו ישמור. וכן כתב בספר חשבון הנפש (בפתיחה, ובסימן נב והלאה) וביאר סיבת הדבר, מפני שכל פעולה שעושים הרי שנשאר רושם ממנה בזכרון, וכשבא לידו שוב אותו נסיון, הרי שעולה מן הזכרון הרושם ההוא, ומצטרף לעשיה העכשוית. וככל שהתרבו המעשים, כך התרבו הרשמים הקודמים, עד שנעשים הר גדול, ובקלות מתגבר.

כתב בספר מכתב מאליהו (ח"א קונטרס החסד פרק ט) כי הדרך להפנים את מידת החסד היא על ידי נתינה לאחרים. ויעשה כן תחילה שלא לשמה, שיעורר רחמיו לצרכי הזולת. ואם זה לא יספיק לו כדי לתת לאחרים, הרי שיעורר גם את חיובו ושכרו בעולם הבא, ואחר המעשים ימשכו הלבבות. ועוד (בח"ג עמוד 127)

מכל הלין נלמד שכל מי שיתמיד במעשיו ויעשה כמשפט, לא ירפה ולא ינוח עד שיקיים את קבלתו שוב ושוב, הרי שזהו סוד ההצלחה והוודאות שישנה את טבעו בכל דבר הן לתקן מידות רעות הן לזכות למידות טובות

רבי עקיבא ראה איך טיפת מים ועוד טיפה ועוד טיפה יצרה חור באבן כל שכן אדם שאם יתמיד ויעשה פעולות חיצוניות הן בוודאי ישפיעו על פנימיותו ויהפך לאדם אחר

והרים את הדשן אשר תאכל האש התורה הקדושה מצווה את אהרון הכהן ואת בניו להרים את הדשן [האפר הנשרף מהקורבנות] שהיא המצווה הראשונה לפני הקרבת הקרבנות התורה, מעשה המצווה הוא לקחת מחותה מלאה בדשן ולשפוך אותה בצד המזרחי של המזבח למרות שזה נראה כעבודה שאינה מכובדת, אבל אין גבהות לפני המקום, התורה צויתה לפתוח דווקא במלאכה זו להחדיר לכהנים שני דברים

א. אין גבהות לפני המקום וגם הכהן הגדול עובד בעבודות הנחשבות קלות להרים את הדשן, שכל עובד את ה' צריך להשפיל עצמו מאד לפני השם יתברך, ולכן צווה לכהן שירים הדשן בכל יום, כדי שייכנע לפני הקב"ה, מסיבה זו של אין גבהות לפני המקום צווה לבני לוי שהם היותר קדושים והיותר נכבדים ביישראל, שילכו אחרי העגלות שבהם היו קרשי המשכן, והוא אומנות פחותה. וכן אלעזר הכהן הגם שהיה נשיא נשאי הלויים והרים בעצמו את השמן שאינו כבוד להיות סבל אלא שאין גבהות לפני המקום

ב. הכהנים מתחילים בעבודה קלה [תרומות הדשן] להחדיר בהם את מידת הענוה כיון שהכוהנים הם יותר מקודשים משאר העם, ועובדים במקדש, עם ישראל מצווה במצוות וקידשתו לכבדו להיות ראשון בכל דבר ישנה דעה בשולחן ערוך (סימן קכ"ח בסופו) שאסור להשתמש בכהן כגון אפילו שמוחל על כבודו ואם השתמש בכהן, מעל בקודש, לכן התורה מצווה להתחיל את עבודת הקרבנות בהרמת הדשן להחדיר בהם את מידת הענוה שלא ישתררו על עם ישראל אלא יתנהגו בענוה ובפשטות לעם ישראל וכעין **זה כותב חובות הלבבות** (שער ו - שער הכניעה פרק ו ד"ה והשביעי) והרים את הדשן וגו'. וחייבו הבורא להוציא את הדשן בכל יום תמיד להשפיל ולהסיר הגבהות מלבו

כיון שכלל גדול בדינו אחרי המעשים נמשכים הלבבות וכיון שמתחיל בעבודה שאינה מכובדת כל כך מעשה זה מחדיר לכהן טיפין טיפין את מידת הענוה ולא להתגאות על שום אדם שהמעשה גורם לשינוי האדם

יסוד זה מצאנו באיסור שבירת עצם בקרבן פסח, ישנו איסור לשבור עצם בקרבן פסח ומסביר **ספר החינוך** (מצוה טז ד"ה **משורשי המצוה**) משורשי המצוה עוד אחד מהמצוות לזכור ניסי מצרים, אין כבוד לעם ישראל שבני מלכים ויועצי מלך לשבר העצמות ככלב, לא מתאים להתנהג כך כי אם לעניי העם הרעבים. ולכן ביציאת מצרים עם ישראל התגלה כסגולת כל העמים וממלכת כהנים ועם קדוש, ובכל שנה ושנה באותו הזמן, ראוי לנו לעשות מעשים המראים בנו המעלה הגדולה שהגענו אליה באותה שעה. ומתוך המעשה והדמיון שאנחנו עושים נקבע בנפשתינו הדבר לעולם.

ואם תשאל מדוע צריך לעשות מעשה של אכילת הפסח ולא לשבור בה עצם מספיק שנחשוב במחשבתנו ונזכור את יציאת מצרים, ואת גדולת עם ישראל באותה שעה על כך אומר ספר החינוך שזוהי אינה שאלה כלל ולא למדך כלל בעבודת ה'. **דע כי האדם משתנה הפנימיות שלו לפי פעולותיו החיצוניות. מעשיו הם משנים את לבו וכל מחשבותיו, אם טוב ואם רע, ואפילו רשע גמור בלבבו וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, אם ישתדל ויעסוק בהתמדה בתורה ובמצוות, ואפילו שלא לשם שמים, מיד יטה אל הטוב, ובכוח מעשיו ימית את יצר הרע, כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות, אפילו אם יהיה אדם צדיק גמור ולבבו ישר ותמים, אם יעסוק תמיד בדברים של דופי, כגון שהכריחו המלך ומינהו באומנות רעה, באמת אם כל עסקו תמיד כל היום באותו אומנות, לאחר כמה זמן יושר וטוב ליבו יעלם ממנו ולכן אמרו חכמים זכרונם לברכה [מכות דף כ"ג ע"ב] רצה המקום לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, כלומר שנעסוק הרבה במצוות וממלא ישתנה ליבנו ומחשבתנו לעבודת ה', להטיב לנו, כי מתוך הפעולות הטובות אנחנו נפעלים להיות טובים וזוכים לחיי עד. ורמזו זכרונם לברכה על זה באמרם [מנחות דף מ"ג ע"ב] כל מי שיש לו מזווה בפתחו ויציעית בבגדו ותפילין בראשו מובטח לו שלא יחטא, לפי שאלו מצות תמידיות ואדם עוסק וזוכר בהם תמיד ולכן הם משנים את האדם וישנה וישלש במעשים עושה על פי הדעות המצמצמות [כלומר מידות ממוצעות שלא כגון שלא יהיה קמצן ולא פזרן אלא באמצע], ויחזור בהן תמיד, [שירגיל עצמו בכך] עד שיהיו מעשיהן קלים עליו ולא יהיה בהם טורח**

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 783 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 668 שנה י"ד עלון מוקדש לע"נ מו"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק ט"ו אדר ב' תשפ"ד

צו - תוכן ענייני הפרשה

999 פ 10/99

- א. מצות אש תמיד, והעלאת אברי הקרבנות כל הלילה למזבח.
- ב. תרומת הדשן כל יום, והוצאת הדשן כשנתרבה (ו, א-ו).
- ג. תורת המנחה, קומץ למזבח, והנותר נאכל לכהנים (ו, ז-יא).
- ד. איסור ללוש, או לערוך, ולאפות את שיירי המנחה בחמץ.
- ה. מנחת כהן גדול בכל יום, וכהן המתחנך לעבודה (ו, יב-טז).
- ו. תורת החטאת, דם החטאת, תורת האשם (ו, יז-כג).
- ז. בשר החטאת והאשם, ושיירי המנחות (חוץ ממנחת כהן) נאכלים לכהנים ביום ההקרבה, ועור העולה מתחלק לכהנים (ז, א-י).
- ח. קרבן שלמי תודה עם ארבעים לחמים למי שנעשה לו נס.
- ט. קרבן שלמים, ואיסור אכילת פיגול נותר וטמא (ז, יא-כא).
- י. איסור אכילת חלב בהמה, ודם בהמה חיה ועוף (ז, כב-כז).
- יא. תנופת החלב והחזה של השלמים ע"י הבעלים והכהן.
- יב. חלק אהרן ובניו בזבח השלמים (ושלמי תודה) (ז, כח-לח).
- יג. סדר שבעת ימי המילואים כהקדמה לחנוכת המשכן (ח).

פותחת הפרשה (ו, ב): "צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו".

וברש"י: אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כיס. עכ"ל. על צמד המילים "מיד ולדורות", עמד על כך רבי מאיר אריק זצ"ל: עניין הקרבנות היה גם "מיד", כאשר בית המקדש היה קיים, וגם "לדורות" - לאחר שנחרב הבית, גם אז יכול אדם להגיע לדרגה של הקרבת קרבן, כאשר הוא עוסק בדיני הקרבנות, כי העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה. ואולם, כאשר ישראל נמצאים בגלות, בין האומות, ליבם בל עימם, מחמת הצער והטרדה, וזה עניין החסרון כיס כי לב האדם תלוי בכיסו. וזו כוונת ר' שמעון: "ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כיס", דהיינו כשישראל בגלות ויש חסרון לב שתלוי בכיס, אז צריך להזהירם שיעסקו בתורת עולה ויעלה להם כאילו הקריבו עולה. וזה מה שהוסיף הכתוב בדרך רמז: "זאת תורת העלה" - העוסק בתורת עולה שיעלה להם כאילו הקריבו עולה, "הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר" - יהיה להם כל זמן הגלות עד הבוקר של הגאולה. והוסיף עוד וביאר ש"על המזבח" כוונתו היא כך: לב האדם נקרא מזבח, כמו שמצינו באגרת הרמב"ם, ובזמן שבית המקדש היה קיים, היתה האש על המזבח, ועתה לבו של אדם הוא במקום המזבח, ועל כן "ואש המזבח תוקד בו" בתוך ליבו של האדם. ובתורת כהנים הוסיף: "אף בשעת מסעות", והיינו: אף בעת שישראל בגלות ונוסעים ממסע למסע - לא תכבה אהבת הקב"ה מליבם!

"אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח

התודה... (ז, יב) - במעלת התודה - סיפור

הובא בספר "נועים אלימלך" (ליקוטי שושנה, ד"ה פדות) על הפסוק (תהלים קיא, ט) "פדות שלח לעמו": "שהנה הבורא ברוך הוא שולח רפואה קודם המכה, ומה הוא הרפואה, היינו תהילותיו ושבחיו שאנחנו משבחים ומפארים את שמו הגדול ותורתו הקדושה. וזהו 'בורא רפואות' על ידי 'נורא תהילות' מחמת תהילותיו הנוראים הם הרפואות".

"רפאנו ה' ונרפא... כי תהילתנו אתה". מסופר על רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שיום אחד באה נכדתו לבקר בבית הסבא והסבתא ביחד עם אמה. הסבתא, כדרך של סבתות, נתנה לנכדתה סוכריה. אמרה האם לבתה: "אמרי תודה לסבתא! סיננה הנכדה: "תודה, סבתא".

לפתע נשמעה קריאת אנחה מבהילה מהסלון: "אוי, אוי!" - זעק ר' אליהו. נזעקו כל בני המשפחה לסלון להבין את פשר הזעקה, "מה קרה, סבא"? הם תמהו. ענה להם הצדיק כשדמעות בעיניו: "הנה בת זו אמרה תודה לא מחמת שהיא מרגישה הכרת הטוב, אלא מחמת שאמה אמרה לה לומר. חשבתי לעצמי... וכשאני אומר 'מודים' בתפילה... האם אני מרגיש באמת הודאה לבורא עולם או שמא אני אומר כי כתוב בסידור שצריך לומר כאן 'מודים'?!"... ["קול תודה"]

"צו את אהרן... (ו, ב)

וברש"י: אמר רבי שמעון ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חסרון כיס. וביאר היהודי הקדוש מפארשיסחא ז"ע ואמר שהנה לחמשה חושים שבאדם יש כיסים דהיינו חוש הראיה עפעפי עיניו, לחוש השמיעה יש האליה מהאוזן, ולחוש הדיבור יש שפתיים, ואפילו לחוש הריח יש כיס כמובן, אבל למחשבה יש חסרון כיס, היינו שדבר רוחני אין לו כיס וגדר הגשמי, לכן ביותר צריך הכתוב לזרוז עליו. [אמרי יהושע]

וזה כוונת הכתוב שהראה הקב"ה לאברהם אבינו בברית בין הבתרים: "והינה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים" (בראשית טו, ז), ובמדרש שם (עיין מדרש שוחר טוב, סוף מזמור נב): "לפיד אש - זה תורה", כי בין הגזרים היינו בין בית ראשון לשני וכן בין שני לשלישי, שאין עוד גזרים מקרבנות, ואז "לפיד אש", דהיינו התורה, שעבר עמהם, הוא במקום הקרבנות! והתורה היא שתשמור ותגן עלינו. והנה מגלה לנו ה'בעל שם טוב' הקדוש מהי תורה רצויה - לשמה, ע"י מעשה. פעם הלך ה'בעל שם טוב' הקדוש עם מקורביו לבית המדרש, וכיוון שהגיע לפתחו נעמד ואמר: אי אפשר להיכנס בבית מדרש זה, שהוא מלא וגדוש בתורה מלוא החלל. תמהו מלוויי מאי משמע.

הסביר להם ה'בעל שם טוב', כתיב "זאת תורת העלה", כלומר, איזוהי תורה העולה ופורחת לעילא, "הוא העלה על מוקדה", תורה שנלמדת לשם שמיים בהתלהבות ובאש. ובתיקוני זוהר מובא שתורה אשר אין לומדים אותה בדחילו ורחימו "לא פרכת לעילא" (פירוש: תורה שאינה נלמדת ביראה ובאהבה אינה פורחת ועולה). וזאת התורה שלומדי בית המדרש דגן לומדים כנראה לומדים הם בלא דחילו ורחימו, ותורה שכזאת הרי נשארת בין כתליו, האויר דחוס מרוב תורה, עד שאין מקום בשבילנו להיכנס פנימה.

יחד עם זאת, אם אש עבודת ה' יוקדת באדם, עליו להזהר שתהיה יוקדת "בו" - בתוכו פנימה, ולא באופן שתפגע באחרים. וישמע החכם ויוסיף לקח.

mitte nae

“וּפָשַׁט אֶת בְּגָדָיו וּלְבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת הַדָּשָׁן אֶל מַחוּץ לַמִּחְנָה אֶל מְקוֹם טָהוֹר. וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ לֹא תִכְבֶּה” (ו, ד-ה)

רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל היה קורא בתורה. כשהגיע לפסוקים אלו, פרץ בבכי מר ולא הבינו מדוע. אחרי התפילה שאלוהו תלמידו מדוע בכה בקריאת התורה. אמר להם: "נזכרתי באותו יום, לא עליכם, שבו מפשיטים את האדם מבגדיו הרגילים, ומלבישים בגדים אחרים - תכריכים". אדם צריך לדעת ולזכור שלא יהיה כאן לנצח, אלא יבוא יום ויוציאו 'את הדשן מחוץ לעיר' - לבית הקברות שנמצא מחוץ לעיר. "וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ" - זהו האש של גהינם, שלא תבוא ותשרוף אותו. אשריו של מי שזוכה לחזור בתשובה כאן בעולם הזה ומכפרים לו כל עוונותיו. [דורש ציון]

פרשת פרה

* **“פרשת פרה”** - השלישית בארבעת הפרשיות היא פרשת “פרה”, שקורין בשבת הסמוכה לפרשת החודש.

בשבת זו מוציאים שני ספרי תורה, באחד קורין ז' אנשים בפרשת השבוע ובשני קורין מפטיר בפרשת “פרה אדומה” בסדר “זאת חקת התורה” (שבספר במדבר). נוהגין להחמיר בקריאת פרשה זו, שלדעת חלק מהראשונים היא מצוה מהתורה כפרשת “זכור”.

* **ענין קריאת פרשת “פרה אדומה”** - בעוד שבועות ספורים יחול חג הפסח, ואם נזכה ויבנה בית המקדש עד החג, נעלה לציון ברנה להקריב את קרבן הפסח, אולם נצטרך לפני כן להיטהר מטומאתינו כדי להקריבו בקדושה ובטהרה. על כן קוראים אנו בפרשת “פרה” כדי להשריש בנו את ענין הטהרה בעלותינו להקריב קרבן הפסח.

* **בשבוע של פרשת פרה** נהגו בני קהילת עדן לקחת פרה בצבע אדום שהייתה מצויה אצלם, לשוחטה בערב “שבת פרה” והיו מחלקים את בשרה לעניים (נר לשולחן שבת - מפי הר"ר יצחק אליהו).

* **סיפור רבי אלעזר מנחם מן שך:** 'תקופה קצרה לאחר נישואי נשלחתי לנופש ע"י דודי רבי איסר זלמן מלצר, הייתה זו הפעם היחידה בחיי שיצאתי לנופש. בשבת נכנסתי להתפלל בבית הכנסת המקומי, הימים היו ימי תחילת השלטון הקומוניסטי ברוסיה, ועל הדוכן עלה לדרוש יהודי. לחרדתי נוכחתי שאותו דרשן מדבר בחוצפה כלפי תלמידי חכמים. הוא עשה זאת בערמה, באומרו, כי אין לנו חפץ באנשים דוגמת 'הפרה האדומה - די רויטא איפא', שלא עלה עליה עול... הבנתי להיכן הדברים נוטים ומה מתכוון אותו דרשן להסיק בדבריו. מיד צעקתי כנגדו בקול: 'חצוף, רד! שייגץ אראפ!' וברחתי משם כל עוד נפשי בי. תקיפי העדה ביקשו לעשות בי שפטים וכמעט שתפסוני, אך בחסדי שמים ניצלתי מהם. לאחר מכן נודע לי מהיכן באה ישועתי: דעת הציבור לא הייתה נוחה מאותו דרשן שנתפס לקומוניזם, ובמשך תקופה ארוכה לא הניחו לו לדרוש. בשבת זו העמידוהו תקיפי הקהל לדרוש, בניגוד לרצון הציבור. האנשים חששו למחות בו מאחר והיה חתנו של הרב... והנה לאחר שמחיתי כנגדו, התייצב הציבור מאחורי, ומשראו בסכנה שנשקפה לי, התחילו גם הם לרוץ אחר הרודפים ומנעו מהם מלהסגיני וכך ניצלתי' (שמושה של תורה).

“אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה” (ו, ו)

כתב השל"ה הקדוש (שער האותיות, אות למ"ד): "מצאתי כתב יד של האלקי, רבי משה קורדובירו זצ"ל שכתב, וזה לשונו: למדנו זקן אחד, שלבטל המחשבה יאמר פסוק זה הרבה פעמים: אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה".

ומוסיף השל"ה: "ובעיני פשוט, שזה הזקן היה אליהו הנביא, ולרוב ענוותנותו של הרב לא רצה לגלות. על כן יהא נזהר בזה במי שנפל בלבו מחשבת אָנן או מחשבת הֶבֶל, שיאמר הפסוק הנ"ל הרבה פעמים".

יש להבין, מה העניין שיש בפסוק זה, המועיל לבטל מחשבות זרות? איברי האדם פעמים שהם פועלים ופעמים שהם שובתים ונחים. אפילו המוח נח בלילה בעת השינה. האיבר היחיד שפועל בתמידות הוא הלב, כמו שנאמר (שיר השירים ה, ב): "אֲנִי יְשֻׁנָה וְלִבִּי עֹר".

מאז שהעובר בן ארבעים יום במעי אמו, הדופק של לבו מתחיל לפעול, ומיני אז ועד שהוא מחזיר את נשמתו לבוראה - אינו שובת לרגע. 'לב' - אותיות למ"ד ב"ת. האותיות שבתוך למ"ד הן **מד**, והאותיות שבתוך ב"ת הן **ית**, וביחד - **תמיד**. נמצא ש'תמיד' מכוון כנגד הלב.

זהו יסוד ומקור הסגולה, שאם יאמר פסוק זה של "אֵשׁ תָּמִיד" יזכה שליבו לא יהרהר במחשבות זרות.

בגמרא (ברכות כ"ו:) הובאו שתי דעות לגבי מקור התפילות: יש אומרים: "תפילות אבות תקנום", ויש אומרים: "תפילות כנגד תמידין תקנום", דהיינו: התפילות הן כנגד קרבנות התמיד: תפילת שחרית - כנגד תמיד של שחר, תפילת מנחה - כנגד תמיד של בין הערבים, ותפילת ערבית - כנגד חלבים ואיברים המוקטרים כל הלילה.

אומר הזוהר הקדוש: הלב - הוא המזבח, הקרבן - הוא המילים שאדם מוציא מפיו, והאש - היא המחשבה. על כך הזהיר: "אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה" - כשם שבקרבן האש צריכה להיות זולקת תמיד ויש להזהר שלא תכבה - כך בתפילה שהיא במקום הקרבן: יש להזהר שלא לנתק את המחשבה באמצע התפילה. הלב, שנמשל לאש, צריך להיות מרוכז כל כולו בתפילה.

רבי יוסף קארו זצ"ל בעל השולחן ערוך נשא בזקנותו אשה שלישית, לאחר שאשתו הראשונה ואשתו השניה מתו על פניו. מאשתו השלישית נולד לו בן, וכשהגיע לפרקו חתן אותו עם בתו של רבנו האר"י. מרן, אבי החתן, הזמין את קרוביו ומכריו להשתתף ב"שבת חתן".

בשבת בבוקר, בסיום קריאת התורה, בעת החזרת ספר התורה להיכל, ניגש השמש למרן, ולחש לו שהמפתח של המטבח, שבו מונח האוכל עבור המשתתפים, אבד ואיננו. עמד מרן להתפלל מוסף ורבנו האר"י היה צופה עליו.

בסיום התפילה ניגש רבנו האר"י למרן, ואמר לו: "מה לך דואג על המפתח? הרי הוא נמצא במקום פלוני!" מיד קרא מרן לשמש ואמר לו היכן נמצא המפתח, וכך היה, המפתח נמצא שם.

פנה מרן אל רבנו האר"י ושאלו: "מנין לך שהמפתח אבד? ומנין לך היכן הוא נמצא?" אמר לו: "תדע, כשאתה עומד בתפילה אני רואה עמוד אש יורד מן השמים על ראשך. היום ראיתי שעמוד האש יורד אליך, מתקרב ומתרחק, מתקרב ומתרחק. הבנתי שיש משהו שמטריד אותך בתפילה. בא המלאך ואמר לי שאתה מוטרד בגלל המפתח שאבד והוסיף וגילה לי היכן הוא נמצא".

[דורש ציון] פרשת צו עמ' פב]

שאל הגר"א. "ברכה. ברכני רבי", השיב המגיד. וכי אנו יודעים להעריך ברכה מהגאון מה היא?

סיפר לי רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, שרבי מאיר קרליץ זצ"ל - אחיו הגדול של ה'חזון איש' - סיפר לו כי בעיר שלהם הכירו יהודי זקן שחי מאה שנה על פי ברכתו של הגאון.

פעם, כאשר אותו יהודי היה ילד קטן, הגאון למד בבית הכנסת. כדרכו היה מעוטר בטלית ובתפילין כל שעות היום. הגר"א התהלך הלך וחזור בבית הכנסת, והילד דרך לו בטעות על הציציות של הטלית. הגאון רצה להמשיך ללכת אך נאלץ לעצור, כי הילד דרך ברגלו על הציציות.

פנה אליו הגר"א: "ילדי, מאה שנה תחיה, אבל מה אתה רוצה מהציצית שלי"? משפט אחד בלבד! הורי הילד שמעו את דבר המעשה וערכו סעודה על כי זכו להתברך מפי הגר"א. אתם מבינים לבד כי מן השמיים נתנו לצדיק להוציא את המשפט מפיו, כי הכול משמיים, ולהורים היתה אמונת חכמים אמיתית. אותו ילד זכה להזקין ולהגיע לגיל מאה. סיפר רבי מאיר קרליץ: אותו יהודי, בהיותו בן תשעים ושמונה, חלה מאוד. ביקשו להזעיק רופאים כדי להציל את חייו. אמר להם: "תהיו רגועים. אין לכם מה להתרוצץ ולשלם לרופאים. יש לי צ'ק מהגאון, 'מאה שנה תחיה', ונתרו לי עוד שנתיים לחיות".

ובכן, המגיד אמר כי רצונו בתשלום - ברכה. אמר הגאון: "בסדר, איזו ברכה אתה רוצה"? "רצוני בברכה שיהיה לי היצר הרע של הרב'ה"..." ביקש המגיד. (כי חשב: מה כבר יכול להיות? היצר הרע של הגאון, שישן שעתים ביממה, יבוא ויציע לי לישון שעתים ועוד עשר דקות?...)

כאשר שמע הגאון את הבקשה נבהל ואמר: "חלילה! את היצר הרע שלי אתה רוצה? הקב"ה יציל אותך ממנו, הוא בוער כמו אש! חס וחלילה, הוא בוער!"

זו כוונת דברי חז"ל כפשוטם: "כל הגדול מחברו יצרו גדול הימנו". "גדול הימנו" - היצר הרע גדול יותר מהגאון עצמו, כי כדי להתמודד מולו, לנצחו ולקבל שכר, מוכרח שהוא יהיה גדול ממנו. היצר הרע של אנשים קטנים לא מדבר כלום לגר"א. זה כמו שתציע לאיש מבוגר לשחק בחול עם ילדים קטנים. אין לו שום פיתוי לכך. נכון, יש מצב נדיר שהצדיק מנצח הרבה את היצר הרע ואז הוא זוכה ומגיע למעלת "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי" (תהלים קט, כב) בבחינות מסוימות, אבל אחרי הכול הלא אמרו חז"ל על כך: "אל תאמין בעצמך עד יום מותך". ה' יהיה בעזרנו. [יחי ראובן]

"צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה..." (ו, ב)

וכה הם דברי רש"י הידועים: "אין צו' אלא לשון זירוז, מיד ולדורות. אמר רבי שמעון: ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס".

בדרך מליצה נראה לבאר: לכל איבריו החושיים של האדם יש כעין כיס השומר עליהם לבל יעשו את הבלתי רצוי והאסור. לפה יש שפתיים, לעין יש עפעפיים, לאוזן יש אליה שיכול לכוף לתוכה וכן הלאה. הדבר היחיד שאין לו 'כיס' ושמירה הוא ההרהור והמחשבה, שהם עובדים ללא הרף, וצריך שקידה רבה וזירוז כדי לא להיכשל במחשבה רעה. מעתה, היות שרבי שמעון בר יוחאי הוא בעל המאמר (מדרש יקרא רבה א) שאין העולה באה אלא על הרהור הלב, לכן כאן בתורת העולה משמיענו רשב"י: "ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס" - שחסר בו 'כיס' לשמירה עליו... ["חמדה גנוזה"]

"צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה..." (ו, ב) - שבירת המידות - מלחמת היצר

וברש"י: "אין צו אלא לשון זירוז, מיד ולדורות. אמר רבי שמעון: ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס". עכ"ל.

מבאר המלבי"ם: הכהנים אינם יכולים לאכול את קרבן העולה כי הוא כליל לה'. הם עובדים ומקריבים ואין להם שום רווח אישי מעבודתם. לכן כאן צריך הכתוב לזרז: "צו את אהרן... זאת תורת העולה". הביאור של המלבי"ם ממש מבהיל. את מי מצווים? "צו את אהרן". היעלה על הדעת שאהרן צריך זירוז?! כן. כיוון שיש כאן חסרון כיס, הכהנים אינם אוכלים מהקרבן.

באבות דרבי נתן (פרק כט) נאמר: "רבי יצחק בן פינחס אומר, כל מי שיש בידו מדרש ואין בידו הלכות - לא טעם טעם של חוכמה. כל מי שיש בידו הלכות ואין בידו מדרש - לא טעם טעם של יראת חטא". עוד שם: "הוא היה אומר, כל שיש בידו מדרש ואין בידו הלכות - זה גיבור בלי כלי מלחמה. כל שיש בידו הלכות ואין בידו מדרש - חלש וכלי מלחמה בידו. יש בידו זה וזה - גיבור וכלי מלחמה בידו".

מי שיש בידו הלכות אבל אין בידו מדרש ואגדות חז"ל - יש לו חרב להילחם וקשת לירות חיצים, אבל הוא חלש, אין לו כח למתוח את הקשת.

מי שיש בו מדרש ואין בו הלכות הוא כגיבור ללא כלי מלחמה. התורה היא החרב והקשת. ומה יעשה גיבור עצום כאשר היצר הרע בא מולו בתותח ולו אין כלים להילחם בו? על זה אמר שלמה המלך (משלי א, ב): "לְדַעַת חֻכְמָה וּמוֹסָר - גם חוכמה וגם מוסר. אדם אומר לעצמו: 'מה, וכי אני צריך חיזוק?! אינני איש רחוב, אין בי רוע מיוחד במידות. הנני יהודי ירא שמיים. כבר שנים ארוכות שאין לי כל קשר לעבירה פלונית, ומהעבירה ההיא אני רחוק מרחק רב'. נכון, זכית, אבל עדיין מחובתך להיזהר, להישמר ולהתרחק מעבירות! אל תתקרב לניסיון, כי אם תתקרב - אתה בסכנה. אדרבה, כיוון שאתה גדול וחשוב, הינך זקוק תמיד לחיזוק ולהרחקה, כי היצר הרע שלך גדול. "כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו" (סוכה נב). כן הוא בעבירות, וכך ממש במידות: כעס, עצלות, קמצנות וגאווה. לא להתקרב לדבר שמביא את הניסיון. "אין צו אלא לשון זירוז", כי מי שגדול יותר - יש לו יצר רע גדול יותר. מדוע באמת זה כך? כי לא שייך שייתנו לבן אדם גדול יצר רע קטן. בשבילו, הוא שום דבר. אם הוא גדול - היצר הרע שלו מוכרח להיות גדול גם כן.

המגיד מדובנא היה נכנס לגאון מוילנא, על פי בקשתו, כדי לומר לו דברי מוסר. ויהי היום, ומיד עם כניסתו פנה אליו הגאון וביקש: "נו, אמור משל הגון!" אמר לו המגיד: "משל לאדם שִׁלְבוּ כאב עליו (היה חולה לב). אמרו לו שהרפואה לכך היא שישתה חלב עיזים. קנה עז. חלפו יומיים, ואין חלב. שב למוכר והתלונן בצעקות: 'גנב! מה עשית לי? מכרת לי עז שאינה נותנת חלב!' 'רגע אחד, האם עשית משהו למען החלב?' התעניין המוכר. 'בוודאי עשיתי, לחצתי ולחצתי, אך לא יצא חלב'. 'רגע, אוכל נתת לעז?' 'לא'. 'אם לא נתת אוכל, העז לא תוכל לתת חלב. הא בהא תליא'.

אמר המגיד: "הרב'ה רוצה שאמשול משל? שהרבי ייתן אוכל, כלומר יאמר דבר תורה, ואז תהיה אפשרות לתת חלב". הגר"א פסק את פסוקו בדברי תורה ואגדה, והדובנר משל את משלו, משל למה הדבר דומה. פלאי פלאים. המגיד מדובנא היה גדול מאוד, איננו מודעים לצדקות שלו. ויהי היום, אחרי שהמגיד אמר את מוסרו לגר"א, הפטיר וביקש: "רצוני בתשלום". "מה התשלום שכבודו מעוניין בו?"

**"פי אני ה' עשה חסד משפט וצדקה בארץ
פי באלה חפצתי נאם ה' " (מתוך ההפטרטה,
ירמיה ט, כג) - סיפור מדהים**

הקדוש ברוך הוא בעל הרחמים וכי הוא מקפיד על המתאכזרים על בניו ואף על בריותיו, וכל המרחם על בריותיו מרחמים עליו משמים.

כל חג הסוכות הוא לא יצא מחדרו וקיבל את הדין באהבה. והנה, בשעה טובה ומוצלחת הסתיימו ימי הבידוד בליל שמחת תורה. כעת מותר לו לצאת כאחד האדם ולשמח בשמחתה של תורה.

הוא מגיע לבית הכנסת, ואז לפתע, אחד המתפללים שידע על כך שהינו חולה קורונה, אך לא ידע כי תמו ימי הבידוד, חשב לעצמו כי וודאי הוא התיר לעצמו לקצר את הבידוד ויצא לפני הזמן.

אותו מתפלל ניגש אליו לעיני כל המתפללים וצעק עליו בקולי קולות: "פושע! נוכל! באת להביא עלינו חולאים ומחלות! יצאת מהבידוד לפני הזמן ובאת לסכן את המבוגרים שביננו. רשע, תסתלק מכאן מיד".

אותו יהודי מסכן לא ידע את נפשו מרוב בושות וצער - הרי רק אמש בלילה תמו ימי הבידוד, אך כיצד הוא יוכיח זאת לנוכח הצעקות והבושות הנוראיות שעושה לו אותו מתפלל. אומלל ומושפל, ראה כי אין מאמינים לו ועזב את בית הכנסת האהוב עליו.

במוצאי שמחת תורה, מתקשר אליו אחד מאנשי השכונה ואומר לו: "שמעתי על מה שעברת בבית הכנסת אמש, ואני מאמין לדבריך. אני בטוח ששמרת על הכללים ויצאת מהבידוד כראוי. ולכן, אני מבקש ומתחנן שתמחל ותסלח לאותו אחד שבייש אותך שלא בצדק, ואת זכות קבלת הבושה באהבה - בבקשה תקדיש לרב שלמה סמסון מבני ברק, השוכב בבית החולים מורדם ומונשם עקב הקורונה כבר שלושה שבועות לא פשוט למחול על ביזיון כזה, אך כיוון שהכיר את ר' שלמה סמסון וריחם עליו, התהפך לבבו ואמר: "אני מוחל לפוגע בלב שלם, ומזכה את שכר הביזיון והבושה לר' שלמה שיבריא בקרוב!"

רבותיי, לא יאומן כי יסופר! חלפה פחות משעה, ולפתע פתאום מצלצל הטלפון בבית משפחת סמסון, ועל הקו - צוות בית החולים. 'הוא התעורר, הוא מדבר!' בישרו בעליזות, וכעבור פחות משעה נוספת כבר התקשר ר' שלמה בעצמו לביתו, וביקש שיביאו לו את המשקפיים.

בני המשפחה היו המומים, הם ראו תחיית המתים של ממש לנגד עיניהם! והנה כי כן - הוא מדבר בטלפון! ולא עברו ימים אחדים עד ששוחרר מבית החולים בריא ושלם, מהלך על שתי רגליו, מעשה ניסים ממש.

את הסיפור הבא סיפר מגיד המישרים רבי שלמה לווינסטיין שליט"א, ששמע זאת מפי אברך שהיה עד למעשה: "המתנתני מחוץ לחדרו של הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל.

בעת שהמתנתני, שמע מתוך החדר צעקות רמות, אדם זועק על עוול שפלוני עושה לו ומבקש מכתב מהרב, אולם הרב מסרב לכתוב מבלי לשמוע את הצד השני.

הלה מתקומם וזועק כי הצד השני אינו צד אלא אדם רע ומרושע, אולם הרב בשלו - דיין צריך לשמוע את שני הצדדים.

לנוכח זאת התקומם הזועק, והחל צועק על הרב ופוגע בו במילים קשות שאסור לחזור עליהן, ולבסוף - הלם על השולחן חבטה עזה, ויצא מהחדר בטריקת דלת קולנית, תוך שהוא מוסיף לצעוק בגנותו של הרב.

האברך שהמתין נכנס אחריו, והבחין כי רבי ניסים יושב רגוע ושלו, לא ניכרת עליו כל סערת נפש. הוא לא הצליח לעצור בעצמו ושאל: 'הרי שמעתי מה היה כאן אך לפני רגע, כיצד הרב שותק על הביזיונות שספג? כיצד הרב כה רגוע ושלו לאחר ששמע מילים שכאלה מוטחות בו'.

חיך הרב קרליץ והשיב: 'אני תמה על דבריך. הרי אם נהגתי שלא ביושר - הבעיה הכי קטנה שלי היא הצעקות שספגתי (הבעיה הגדולה שאולי נהגתי שלא ביושר). ואם נהגתי ביושר - אז אני מכובד במקום הנכון, בשמים, גם אם כאן מאן דהוא מרשה לעצמו לבזות אותי. למה לי להילחץ מפגיעותיו של אדם, שכן אם איננו צודק - זו הבעיה שלו, לא הבעיה שלי בכלל'. ביזיונות מבטלין את כל הצרות!

**בברכת התורה
דיון**

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: יעקב ישראל בן גלית נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמעה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוזה בת שמשון הגר בת אהרן והרטה: כתון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה. **זיווג הגון:** ג'ימי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחל בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר זרבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:
הרב מאיר ניסים בן כמסאנה שליט"א
אריאל בן אביגיל: אהרון בן רוזה: משה בן רוזה
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן הגר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה
רחל בת נוארה: חות בת לינה: נורית בת רחל
לימור הודיה, ושונה בנות תוך יפה

לזרע של הימא:
יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: לאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בת שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל
ויקטוריה תקוה בת רינה

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752
או במייל: Ronbarina@gmail.com
כתובת: הקוצר 2 רמת השלום מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ע ד
שלבסוף כשמסיימים למות, אז קור
ברים את המת שגמר למות בקברו...

העצה היחידה שיש אפוא בידינו היא
להחיות את הימים והזמנים בשביל
כך צריך לתקן היטב את 'מידת הז'
ריוות! ולנצל כל דקה לתורה ומעשים
טובים כראוי, שאז יהיו כל הזמנים
מלאים חיות, ולא בהיפך חילול... -
סיים ר' גרשון את דבריו המאלפים!

דיבוריו שבקעו מלב טהור חדרו
אל הלבבות כדרבנות והכו שורשים
עמוקים של יראת שמים וחיוזק נפלא
למידת הזריות בלב תינוקות של בית
רבן, ונשארו הרוטים עמוק בלב עש'
רות שנים לאחר מכן!

תדיר היינו רואים אותו את ר' גרשון
כשהוא מהלך בדרכו במהירות ובזרי-

זות, עד שנראה תמיד כמו שרץ בנחיצות... זו לא היתה ריצה
בעלמא, כי אם מתוך הכרה עמוקה במה שהיה אומר תמיד
שכל דקה שעוברת בריקנות זה מוות! הוא חי עם זה תמיד,
נאה דורש ונאה מקיים... ולכן היה נראה תמיד רץ בזריות
עצומה, כי ידע שבכל דקה וכל רגע צריך להספיק לעשות
עוד ועוד נחת רוח לבורא יתברך שמו!

***

איש יהודי סותר תם וישר דרך, הגיע אלי לברכה ולעצת,
כדרכו מדי תקופה, וביקש להציע בפני 'שאלה' אחת שמציקה
לו מזה עידן.

הבה נשמע את שאלתך, אמרת, והשם הטוב יהא בעזרנו
לתת בפי תשובה טובה וישרה.

פתח האיש ואמר, הנה ברוך השם מצליח אני במסחרי הפרני-
סה מצויה בריוות, אך משום מה כמעט בכל העסקים עווד לי
השם יתברך רק ברגע אחרון ולא מקודם. העניין התמוה הזה
חוזר על עצמו כמעט בכל ענייני העסק, הן ברכש שצריכה
החנות להזמין ולרכוש מן הסרסורים למיניהם, והן בסדרי
המכירות לסוחרים ולחנוונים, הכל מתבצע תמיד ברגע האחר-
ון! [אשר נקרא בפי הסוחרים: הדקה התשעים ותשע...]

כשרואים הפועלים בחנותי הגדולה שהסחורה עומדת לה-
סתיים ויש צורך לבצע הזמנה של סחורה חדשה, הרי לא
תתבצע אותה הזמנה כי אם ברגע אחרון ממש, בטרם נסגרת
אפשרות הזמנה. כמו כן עסקאות שונות מתבצעות ברגע
אחרון... קונים נכנסים ומתעניינים על הסחורות אך אינם
ממהרים לבצע את הקניה בפועל עד הרגע האחרון ממש...
תשלומים שונים נכנסים ברגע אחרון...

וכן על זה הדרך, נראה שכל העסק כולו מתנהל באופן זה
של הרגע האחרון בכל דבר וענין. כאשר עד הרגע האחרון
מסתובבים כולם לחוצים ומלחוצים, ונראה הכל כעומד על
חרדו של רגע!

מדוע נגוד עלי לעבוד תמיד תחת לחץ כבד שכזה? - תהא
האיש, למה לי להיות כל העת בסבל ועינוי? מדוע אי אפשר
שייעשה הכל על מי מנוחות, דבר דיבור על אופניו, כל עסק
בעתו ובזמנו במנוחת הדעת ומנוחת הנפש, למה לנו כל הסיור
לחץ הזה?

אמרת לי לו לאותו יהודי:

כפי הנראה העסקים הרוחניים שלך מתנהלים גם הם כדוגמת
העסקים הגשמיים... הלא כלל גדול נקוט בידינו בכל דבר, "ה'
צלך"! (תהלים ככא, ה) השם יתברך מונג עם האדם תמיד
'מידה כנגד מידה, וכמה דאת אמרת (ויקרא כד, יט) "כאשר
עשה כן ייעשה לך!"

כאשר קיבלתי בזה פעמים רבות מפי מורי ורבי הגה"צ רבי
בנימין הצדיק רבינוביץ זצוק"ל, שבענייני הנהגת מידה כנגד
מידה אין הסתר פנים וניתן לגלות זאת גם בגלות.

נראה שגם בעניינים הרוחניים ועבודת השם יתברך אין אתה
חופס במידת הזריות, רק הנך עושה גם כן כל דבר ברגע אחר-
ון... מגיע לתפילה בבית הכנסת ברגע אחרון... קורא קריאת
שטעם ברגע אחרון... נכנס לשבת קודש ברגע אחרון... מגיע
לשיעור ברגע אחרון... מוכר את החמץ ברגע אחרון... קונה
ארבע מינים ברגע אחרון... עושה כפרות ברגע אחרון... בונה
סוכה ברגע אחרון... וכן על זה הדרך בשאר העניינים.

אין פלא אפוא שגם הברכה שלך, השמורה והמצופה לך, תגיע
אף היא אליך תמיד ברגע אחרון, במידה כנגד מידה! תנסה
נא לשנות את דרךך לטובה בתקון מידת הזריות, תיכנס
לבית הכנסת תמיד בין עשרת הראשונים, תקבל שבת עשר
דקות לפני תמיד הרשום בלות, וכן בכל שאר ענייני עבודת ה'
תודוד נא להקדים בזריות ככל יכולתך, ואז ממילא תקדים
הברכה גם היא לבוא אל ביתך בזריות, ולא תצטרך להמתין
עוד עד רגע אחרון.

אכן! הודה האיש, נכון הדבר, שהתרגלתי משום מה לאחר כל
דבר מלעשותו עד הרגע האחרון...

קיבל על עצמו אפוא היהודי לשנות את דרכו לטובה, והחל
לעבוד על מידת הזריות, השתדל להיות בכל יום מן הראי-
שונים המגיעים אל התפילה, הן בשחרית והן במנחה ומעריב,
והוסיף לקבל 'תוספת שבת' נוספת יותר מן התוספת המקור'
בלת, וכן על זה הדרך הקפיד להקדים בכל דבר וענין להיות
זריז ונשכר.

והנה זה פלא לא חלפה תקופה ארוכה והאיש בא בשמחה
גדולה לבשר על התמורה והמהפכה הגדולה שחלה בעסקיו,
כשהם נעשים בזמן הראוי במתינות וביישוב הדעת, בלא
לחץ ובלא כעס, בהשקט ובמנוחת הנפש, וברכת ה' מקדימה
לפניו תדיר, ובכל אשר יעשה יצליח!

***

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ר) נא לשלוח למייל המצוי"ב

לע"י יעקב צבי בן ישראל	לע"י מרת הינדל בת משה ירסיהו ובלומה	לע"י רבי שבתי זצ"ל בן הגה"צ רבי גמליאל הכהן זצ"ל נלביע'ח' שבט תשל"ז ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י הרב יחיאל מאיר ז"ל בן הרב אברהם עקשטיין ז"ל נלביע' י"ב טבת תשס"ח ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י מרת חיה סאסא בת לאה נלביע' י"ט ת.נ.צ.ב.ה.	לע"י הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יבלחטי"א רבי ישראל יצחק נלביע' י"ח כסלו תצ.ב.ה.	גרפצ'יק סל: 02-5002321	קשת הרשת מיזוג י"צ וירוקים מכירת 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il	גל"פ
---------------------------------	--	---	---	---	---	---------------------------	---	------

יור"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניינים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

הקרבנות צריכה כהנים... ואם כן, אחי ורעי, לפי דברינו אלה לו יהא שאפילו אם יבוא אליהו הנביא וגם משיח צדקנו בימינו, הלוא יהיה צריך לנו להתחיל תיכף בענייני הקרבנות ושאר עבודות שבמקדש, ולזה הלוא נחוצים לנו כהנים שיודעים דיני הקרבנות, ובלא כהנים אין לנו תועלת בבנין המקדש, ולבסוף אין מצוי לנו לעת עתה אף כהן אחד שידע דיני הקרבנות כראוי, כמה מהבושה והכלימה נשיג אז, ואנה נוליד את חרפתנו, שאז ייוודע כי כל תפילותינו ובקשותינו לביאתו היו רק מהשפה ולחוזן, ולא באמת ובתמים ובלב שלם, כי לו חפצנו באמת שיבוא, הלוא היה לנו להיות מוכנים לזה".

זו אם כן כוונת המדרש פליאה: כאשר שואלים תלמידיו של רבי יוסי בן קסמא אימתי בן דוד בא? הוא משיב להם בתביעה: "זאת תורת העלה" – כלומר, לפני שמבקשים שמישיח יבוא ונוכל להקריב קרבנות, יש להשתלם ב"תורת העולה" – בלימוד דיני הקרבנות! אז, ורק אז, "נוכל באמת לתבוע מהקב"ה שישלח לנו משיח צדקנו" כסיום לשונו של מרן החפץ חיים שם "כי כבר אנו מוכנים לביאתו, ואז בוודאי ישלח לנו את אליהו הנביא, משיח צדקנו במהרה בימינו אמן".

ולבש הכהן מדו בד (ו, ג) מהו "מדו"? דרשו חז"ל (פסחים ס"ה): כמדתו, שלא יחסר ולא יותר. דהיינו שכל כהן וכהן תגיע כתנת הבד שלו בש, בעת עבודתו בתרומת הדשן, בדיוק על כפות רגליו – שלא תהיה קצרה יותר וגם לא ארוכה יותר. וכן פרש רש"י: "מדו בד" – היא הכתנת שתהא כמדתו. ונשאלת השאלה: מדוע כתבה התורה דין זה כאן, ולא בפרשת תצוה עם שאר דיני עשיית בגדי הכהונה?

ההסבר הוא שדין זה מובא דוקא כאן, מפני שיש הבדל בין דין מדת הבגדים שלו בשם הכהנים בשאר העבודות, לבין מדת הבגד בעבודת תרומת הדשן – בשאר העבודות לבשו הכהנים אבנט (חגורה) מעל לכתונת, כך שגם אם היתה הכתנת ארוכה מידי, עד שהשתפלה לארץ, יכלו למשוך אותה כלפי מעלה ולהחזיק את האורך מיותר באבנט. לעומת זאת, בעת תרומת הדשן לא לבשו הכהנים את האבנט (יומא כ"ג), ועל כן לא היתה להם אפשרות להגביה את הכתנת, ולמנוע ממנה להגרר על הארץ. מכיון שכך, דוקא בתרומת הדשן נצטוו לדייק במידת הבגד שלא יהיה ארוך מידי. ודבר שמויוחד דוקא לעבודת תרומת הדשן, מתאים שיוזכר עם שאר דיני עבודת תרומת הדשן. (בנין שלמה)

אם על תודה יקריבנו (ז, יב) יהודי חשוב, חסיד סלונים, ששרוי היה בצרה גדולה, זכה לראות עין בעין את חסדי ה' כאשר באורח נס נושע מצרתו ויצא מאפילה לאורה. הוא התחבט מאד בשאלה 'מה אשיב לה?'; איזה דבר הוא יוכל וצריך לעשות כדי להשיב להקב"ה מעט על הטובות שגמל עמו, הוא התחבט אם להקים גמ"ח או ארגון חסד, או אולי לתרום ספר תורה, ועוד שלל רעיונות. כשלא ידע להכריע בשאלה זו קם ונסע אל מורו ורבו, כ"ק האדמו"ר בעל נתיבות שלום מסלונים זי"ע, ושטח בפניו את לבטו. ענה לו הרבי במתק לשונו וחכמתו האלוקית: 'לו אתה שומע לי, אל תעשה דבר! מוטב שתישאר כל ימי חייך עם ההרגשה הזאת של 'מה אשיב לך?'; עדיף שתישאר כל חייך בהרגשה של 'לפיכך אנחנו חייבים להודות לך', אל תפטור את עצמך על ידי הקמת ארגון או גמ"ח, מהחובה התמידית להכיר בכל עת בטובתו של הקב"ה!'

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה (ו, ב) בפסוק זה יש הבדל בין הקרי [צורת הקריאה של המלה] לבין הכתיב [צורת כתיבתה]. הכתיב אומר: "הוא העלה", ואילו הקרי אומר "היא העלה". ויש להבין מדוע קיים הבדל זה? מה רצתה התורה שנלמד ממנו? הענין הוא, שאדם המביא קרבן עולה עלול לחשוב שהבהמה שהוא מקריב היא עיקר הקרבן, אבל האמת אינה כך, אלא הוא עצמו העולה, האדם הוא עיקר העולה, שאם לא כן, אם אדם אינו חושב שכל מה שעושים לבהמה או לעוף, היו צריכים לעשות לו כדי לכפר עליו – אין שום ערך לקרבן.

לכן צורת הכתיב אינה כמו צורת הקרי, אלא "הוא העולה", לרמז שהמקריב הוא עיקר הקרבן ולא הבהמה. (לאור הנר)
זאת תורת העלה (שם) לאדמו"ר בעל ה"נתיבות שלום" מסלונים זצ"ל הגיע יהודי ותנה לבו בפניו: "אני סובל כל הזמן ממוחשבות אסורות שלא מרפות ממני. קבלתי על עצמי כמה וכמה פעמים לגרש אותן, אך הן לא מניחות לי. אינני מצליח להפטר מהן". השיב לו הרבי: אמשול לך משל. אדם ראה יער גדול והחליט לבנות עליו עיר גדולה. הוא לקח מסור והחל לכרות עץ אחר עץ. העבודה היתה קשה ולקחה המון זמן, אבל הוא היה נחוש בדעתו והמשיך במלאכה.

דא, עקא, אחרי כמה חדשים של עבודה, בעודו ממשיך לכרות, הוא הבחין שהעצים שכרת החלו לצמוח מחדש. יצאו מהם ענפים חדשים... "רבנו של עולם! מה אני עושה?" הרהר בלבו. עבר שם פקח אחד ואמר לו: "למה אתה עובד כל כך קשה? קח גפרור אחד ותצית את כל היער. כל העצים ישרפו מאליהם, שום עץ לא יחזור לצמוח, ותוכל לבנות עיר שלמה".

והרבי המשיך לנמשל: כשצריך להלחם עם מוחשבות, אם תתחיל להוריד מוחשבה אחת – עד שתוריד אותה, תצמוח מוחשבה אחרת במקומה. הדרך היחידה היא: להבעיר אש! להגביר את אש התורה ולהבעיר אש של יראת שמים בלבך! לא להשאיר היכן שאתה נמצא, אלא לחפש דרכים להתרומם ולהתעלות".

"זאת תורת העלה" – אל לו לאדם להסתפק באותה דרגה שהוא מצוי בה. עליו להעלות את עצמו, להתרומם. והדרך להתרומם היא על ידי "זאת תורת" – לימוד תורה. כל תוספת של תורה מרוממת את האדם אל על. כל תוספת של תורה היא אש שבכחה לגבור על היצר הרע. (רבי גואל אלקריף שליט"א, נאה דורש)

שם מדרש פליאה: "שאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קסמא אימתי בן דוד בא, אמר להם זאת תורת העולה" (מוכא בדמשק אליעזר). מוכא הגאון רבי יוסף ליברמן שליט"א, בעל 'משנת יוסף' כך. בקריאה קדושה שפרסם מרן החפץ חיים זצוק"ל (באדר ב' תרפ"ז) הוא מעורר: "בכל תפילה ותפילה אנו מתפללים לך שישלח לנו משיח צדקנו, ושיבנה ביהמ"ק במהרה בימינו. ותכלית נרצה מבנין ביהמ"ק הוא, שיתלה לנו כבוד ד' כמו שהיה במקדש מלפנים, ושנקריב קרבנות כמו שכתוב בתורה. ועל זה אנו מתפללים בכרכה מיוחדת בשמונה עשרה 'והשב את העבודה לדביר ביתך' וכו'... כללו של דבר, אין לנו שום תפילה ובקשה שהננו מתפללים על ביאת משיח צדקנו שלא תהיה בה הכוונה והעיקר שנוכל להקריב סדר הקרבנות כמו שכתוב בתורה. 'והנה זה ידוע שעבודת

איזה מצוה מיוחדת, שנאמרה בפרשת וילך, כתובה בפרשה?

חידה

הנהגה שמימית ללומדי התורה!

וְאֵת כָּל הַעֲדָה הִקְהֵל אֶל פְּתַח אֹהֶל מוֹעֵד. (ח', ג') ופרש"י: "הקהל אל פתח אהל מועד" - זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה. הנה, כבר תמהו: מדוע הצטוו משה להקהיל את העדה אל פתח אהל מועד, ולהזדקק לנס מיוחד שהמועט החזיק את המרובה? כלום לא היה מן הראוי לכנס את כולם במקום גדול ומרווח, ואז היה מתייטר הצורך בשינוי חוקי הטבע?!

תשובה נוספת לכך נביא במאמר שלפנינו, לא לפני שנקדים לכך כדרכנו מעשה ולקחו: אברך תלמיד חכם בא ערב אחד אל ביתו של ראש ישיבת פוניבז' מרן רבי אלעזר מנחם שך זצ"ל להתיעץ עימו. הוא סיפר לראש הישיבה כי משפחתו ב"ה התרחבה לאחרונה, וסבור הוא כי הגיעה העת לחשוב על העתיד. לדבריו, הוא הורגל לרמת חיים שאיננה גבוהה, וכך הוא מצליח לשרוד את חיי היומיום בצמצום, עם המשכורת הנמוכה של רעייתו, והמלגה הדלה של הכולל. אלא שכעת נולד בנו בשעה טובה ומוצלחת, ונראה כי אין מנוס מלחשוב על הגדלת ההכנסות.

האברך סח לראש הישיבה כי אין הוא מסוגל להתנתק חלילה מלימוד התורה. התוכנית שעומדת על הפרק, היא לצאת לעבוד בשעות הלילה, בעיסוק שאמור להכניס לו משכורת נאה ומכובדת, וכך יוכל להמשיך ולהתמיד בלימוד התורה במשך כל שעות היום. מבקש הוא, אפוא, לשמוע את דעת ראש הישיבה בעניין. הרב שך, לאחר ששקל את כל הצדדים, יעץ לו שלא לממש את תוכניתו זו. "אם עתותיך בידך - מוטב שתוסיף ללמוד גם בשעות הלילה. ובאשר לפרנסה - הקב"ה כבר ידאג לך", אמר לו. האברך נטה לקבל את דברי ראש הישיבה, אך מאחר והדברים לא נאמרו כהוראה של מחייבת - הם לא הוחלטו אצלו באופן חד משמעי. וכעבור תקופה קצרה מצא את עצמו אותו אברך עוסק בשעות הלילה בעבודה מהצד.

חלפו להם מספר חודשים. יום אחד פגש הרב שך את מידוענו, וביקש לשמוע ממנו כיצד השפיע עליו השינוי שעשה. ואז סיפר לו האברך דבר מדהים: "הן אמנם הכנסותי גדלו והפליא מאז שהתחלתי לעבוד בלילות, אך בסיכום המאזן החודשי, מוצא אני כי כאשר הייתי שקוע בלימוד התורה יומם ולילה - נותרתי בסוף כל חודש ביתרה גדולה יותר ממצבי כיום, זאת למרות שכאמור יש לי הכנסות גבוהות בהרבה!"

החזיר לו ראש הישיבה: "הדבר פשוט ומובן, בלי כל ספק! לאברך השקוע בלימוד, אשר תורתו אומנותו, יש הנהגה שמימית מיוחדת. כאשר הקב"ה הבטיח לדאוג לרווחתם של לומדי התורה - הרבה דרכים למקום כיצד להחיל את הברכה על המלגה המצומצמת שמקבלים בכולל. הנהגה אשר 'שומרת' על מכונת הכביסה שלא תתקלקל, ועל מוצרים נוספים שיחזיקו מעמד יותר זמן. היא סוככת על בני הבית מפני מחלות, ומסייעת לאברך שלא להוציא הוצאות מיותרות. "אבל משביקשת לצאת ממסגרת הלימוד ולהתחיל לעבוד, כעת ההנהגה כלפיך שונה. ההתייחסות אליך היא כאל יהודי עובד העמל לפרנסתו, ועל כן ברור שעל מנת שיהא סיפק בידך לכלכל את ביתך וילדיך - אין די בכמה שעות עבודה בלילה, ויש צורך להשקיע מאמצים רבים יותר כדי להגיע אל הסכום המבוקש..."

הרי לנו, כי ללומדי התורה ישנה סייעתא דשמיא מיוחדת שהמעט שבידם יספיק ברווח לכלכל את ביתם ומשפחתם.

ועל פי רעיון זה נבין, מפני מה ציוה הקב"ה להקהיל את כלל ישראל דווקא במקום כה צפוף ודחוק: שכן רצה הקדוש ברוך הוא ללמדם, שכמו שבאהל מועד - מקום השראת השכינה - מצינו שה'מועט החזיק את המרובה', כך ניתן למצוא אצל כל אדם המקדיש את חייו לעבודת ה', שדווקא ההסתפקות במועט, סופה 'להחזיק את המרובה'. לכל עובד ה' החי בצמצום ובמיעוט ממון - ישנה ברכה מיוחדת שיזכה לפרנס ביד רחבה את ביתו ומשפחתו הברוכה, זאת על אף הכנסותיו המופחתות! ('ללמדך' - ויקרא - מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל שיצא לאור בימים אלו)

פינת ההלכה

לקרוא מגילת אסתר במוצאי שבת ליל פורים לפני ברוך המבדיל

בפורים תשפ"ד חל י"ד אדר להיות ביום ראשון, וידוע דעת המג"א שאסור לקרוא בשבת מפלג המנחה את המגילה הגם שבשעת הדחק בימות החול מתירים לקרוא מפלג המנחה, אבל במוצאי שבת אסור להקדים מפלג המנחה, כי יש את גזירת רבה שלא לטלטל מגילה בשבת. אולם הביא הגאון ר' גדליה הוניגסברג שליט"א בשיעור בליל שבת זכור שיש חולקים על המג"א, (דעת החתם סופר והנצי"ב ועוד שמתירים לקרוא). אולם המשנה ברורה לא כתב בענין כלום. שמעתי מהגאון ר' מנחם מנדל לובין שליט"א בשיעור בכולל בערב תענית אסתר תשפ"ד שדן בשאלה במי שהתפלל מעריב במוצאי שבת ליל פורים דפרזין ושכח לומר אתה חוננתנו וברוך על המגילה, האם יכול להתחיל לקרוא את המגילה, כי כל עוד לא אמר ברוך המבדיל לכאורה יש עליו איסור לקרוא במגילה מה שהיה אסור מפלג המנחה בגלל גזירה דרבה, וא"כ מה יעשה. והאריך בתוס' במגילה ד' ע"ב שקשור לשני התירוצים בתוס' בזה. ודנו הציבור האם שייך כאן ההיתר להפסיק לומר ברוך המבדיל לפני הקריאה כמו שהתירו לומר גביל לתורא, כמו שמצינו שבמי שברוך על דעת לאכול ונזכר שלא נתן אוכל לבהמות, שיותר לו להפסיק ולומר לתת לבהמות לאכול, שאולי גם כאן מותר להפסיק ויאמר ברוך המבדיל שזה צורך הקריאה. הגאון ר' יעקב וינפלד שליט"א אמר לי שפשוט לו שיותר לומר ברוך המבדיל כגביל לתורא. אולם סיפרתי לו מה שהראוני שמוכא בכאיל תערוג על עניני חנוכה במי שבמוצאי שבת חנוכה התפלל מעריב ושכח לומר אתה חוננתנו והתחיל לברך את הברכות על הדלקת נרות חנוכה ונזכר שלא אמר אתה חוננתנו, מה יעשה, ויש שטענו שלכאורה יאמר לפני שמדליק כי זה לצורך ההדלקה, כדין גביל לתורא, וטען שזה איסור צדדי ולא נאמר ככה"ג ההיתר של גביל לתורא ששם אסרו עליו את האכילה, כל עוד לא הביא לבהמות לאכול, וכאן זה איסור צדדי שלו, אלא רק יהרהר ברוך המבדיל או ישמע מאחר. ואולי זה גם הדין במוצאי שבת בליל פורים, שזה איסור צדדי ולא נוכל להתיר לומר ברוך המבדיל בין הברכות לקריאת המגילה. והראוני שבמחצית השקל בסימן רע"א סעיף ה' מבואר שכל ההיתר של גביל לתורא זה רק להתיר איסור דאורייתא ולא להתיר איסור דרבנן. אבי מורי הגאון ר' נחום זאב קרביץ שליט"א אמר לי בשם הגאונים ר' נפתלי נוסבוים ור' צבי ברורמן שליט"א ועוד, שודאי יכול להמשיך לקרוא את המגילה הגם שלא אמר כלל ברוך המבדיל. וכן פסק הרה"ג משה שטיין שליט"א. (הרב אליעזר קרביץ שליט"א)

יש לי שתי צינ׳ים על הראש והאון צינ׳ים על הנגב. מי אני?

תשובה לחידה: חור. תשובה לחידה השבועית: ליצן, ליצן רפואי, מידת הליצנות.

חידה שבועית

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות הרב שמואל - ברהום לנשואי הבת הנכדה גני-הדר-עמישב: משפחות הרב פופוביץ לנשואי הבת הנכדה

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 530

המאמר שבת אורה

צו"פה

אזהרה המורה: העלון מיועד אך
ורק לרציניים שיועדים את
השיבות התפילה, ובשעת התפילה
לא מעיינים בעלון ובשאר דברים.
לעלו נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

אידע פֿעס שבשעת קריאת התורה אצל האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זי"ע נמצא פסול בספר תורה. רבי יואל התבונן בתוך הספר כמה פעמים, כמסתפק אם הספר פסול אם לאו. אחד הגבאים שעמד לידו שאל: "וכי יש ספק בדבר פסולת ספר התורה?" השיב לו רבי יואל: "הספר שכתב את ספר התורה נמצא פה בבית המדרש, ובוודאי תהיה לו עגמת נפש וחלישות הדעת שנמצא פסול בספר שכתב. לכן עושה אני עצמי כמסתפק, כדי שלא לגרום חלישות הדעת לסופר" (בוצנא קרישא - במחיצתם)

סיפר רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל על רבי ברוך תאומים פרנקל זצ"ל בעל ה"ברוך טעם" שעמד לגמור שידוך לבנו, והנה כמה רגעים קודם שבאו המחוננים, לסדר את עניני הממונות, נודע לו על שואב המים של העיירה שנחלה במחלה קשה, שמחמתה שוב לא יוכל לפרנס את ביתו, והדבר נגע מאד לליבו, עד שנפלו פניו מצער. כשבאו המחוננים וראו את פניו נפולות, שאלוהו, מדוע אינו שמח בשמחת בנו, העומד לבוא בברית האידוסיין? סיפר להם רבי ברוך, על ענין השמועה שבאה אליו, על שואב המים, כששמעו זאת, תמחו בפניו, על שלוקח כל כך לליבו, את צרתו של שואב מים פשוט. מששמע זאת רבי ברוך החליט על אתר שלא לקיים את השידוך, כי מאחר ואילו הם המידות של ההורים, שאינם מבינים, לשאת בצער שואב המים, שוב אינו רוצה להשתדך עמם. (משלחן רבי אליהו ברוך פינקל)

סיפר רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל באחד השיעורים שמסר, סיפור נפלא ששמע מבבל המעשה עצמו שכיום הוא תלמיד חכם חשוב ומוכשר גדול שכאשר היה בן 14 שנים בא אליו חבר והציע לו להצטרף למעשה נערות, שהיה עלול להסתיים בפגיעה בנפש, במהלך אותו מעשה שעשו יחד, הם ראו את רבם שראה מה הם עושים, ועל כן אותו נער מיד כשבא לביתו נתכסה בשמיכה ועשה עצמו כישן כשבליבו פחד מן הבאות, והנה להפתעתו בקומו בבוקר אמר לו אביו: בני זה מסוכן אל תעשה דברים כאלו, ואבן נגולה מעל לבו שלא נענש כל כך. והנה לאחר כמה חודשים התקיים מבחן פומבי בתלמוד תורה ושאלו שאלה חזקה את אחד התלמידים והוא לא ידע להשיב, והנער הנ"ל שהיה מוכשר השיב, והיה ניכר מבין ריסי עיניו שהוא שמח על זה שידע יותר מחבירו. וכאשר הגיע לביתו הענישו אביו בחומרה רבה. ושאל הנער את אביו (ברוב כשרונות): היתכן אבא שבמקרה שסיכנתי את חיי דברת אלי כל כך יפה וחינכת אותי במקל נועם, ועכשיו אתה מעניש אותי כל כך ומחנכני במקל חובלים, על מה הם השינויים הללו. ענה לו אביו: מדוע אינך מבין, על השטויות שעשית כשסיכנתי את עצמך הרי כשתגדל תבין לברך שלא עשית כהוגן, על כן איני צריך להענישך על זה אבל על מרות רעות שהנך שמח לאיד תברוך על זה צריך לעבוד מקטנות, ואם לא משרשים את אותם מרות רעות בתחילת הדרך קשה אחר כך לעבוד ולתקנם. וסיים בעל העובדא שדברי אביו מלווים אותו כל החיים שעל המדות צריך לעבוד ולעבוד בלא הרף כלל וכולל. (אגן הסהר)

מסופר על רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל שהיה ידוע כגאון במידות ובחסד. שעלה פעם לאוטובוס והיה שם רק מקום אחד ריק, ליד יהודי שאינו בריא בנפשו שתפס מקום וחצי, והודיע לרבי אברהם שיש כאן רק חצי מקום, ואמר לו רבי אברהם מיד, זה בסדר לי מספיק רבע מקום. ואתו אדם התחיל לפטפט כל מיני פטפוטי סרק, ורבי אברהם שומע ומחמיא לדבריו. אח"כ נגשו כמה אנשים ואמרו לרבי אברהם שאין זה כבוד התורה, והפציים שיחליף עמם מקום, ולא הסכים רבי אברהם בשום אופן. וכאשר ראה רבי אברהם שהלה מרבה בדיבוריו יתר על המידה, אמר לו שהוא מאד עייף והוא הולך לישון ואם יש לו משהו מאד מאד חשוב שיעידנו. ובסיום הנסיעה חבקו רבי אברהם, ואמר לו בניעומו "כל כך נהנית לישבת לידך!!" (אגן הסהר)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

צו אֶת אֶהְרֹן וְאֶת בְּנָיו לְאָמֹר זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה הוּא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה עַד הַבֶּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בוֹ: "אתה מוצא שעל הרהור הלב התקין כפרה להם. מהו קרבן עולה" (תנחומא סי' יג): אומר האדמו"ר מסלונים זצ"ל בספרו "נתית בלשון שלום" עניין הרהור ומחשבות הלב הממלאים את האדם צריך עצוה גדולה, כיצד ניתן להילחם בהם. והמשילו משל לאחד שהיה לו יער גדול וחפץ לעקור את כל האילנות כדי לבנות שם עיר, והתחיל לכרות אילן אחר אילן עד שראה כי רבים הם האילנות וכל עמלו לריק, ועד שיכרות את כולם יצמחו אילנות אחרים תחתיהם. מה עשה? הלך והבעיר אש גדולה ששרפה וכילתה את כל האילנות. כן הוא עניין מלחמת היצר נגד הרהורי הלב. אם ינסה האדם להילחם נגד מחשבה פלונית, מיד תצמח מחשבה אחרת תחתיה, וחורר חלילה. לכן העצה הנכונה לאדם, להכניס בלבו את אש התורה והיראה, כדי שיהיה לבו מלא קדושת התורה, וזו תבעיר ותכלה המחשבות החיצוניות. דבר זה רמזה התורה: "זאת תורת העולה" - המכפרת על הרהורי הלב, וכיצד? על ידי ש"אש המזבח תוקד בו" - במקריב קרבן, ועל ידי כך מסתלק החושך ונדחה מפני האור. (שניים מקרא)

אֵשׁ תִּמִּיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה: "משרשי המצוה, ידוע הדבר אצל כל חכם כי נסים גדולים אשר יעשה האל לבני אדם בטובו הגדול יעשה אותם דרך סתר ונראים הדברים קצת כאילו הם בדרכי הטבע ממש או קרוב לטבע אפילו בנס של קריעת ים סוף שהיה נס מפורש כתוב שם ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים ולכן ציונו הקב"ה להבעיר אש על המזבח אף על פי שירדת שם אש מן השמים כדי להסתיר את הנס שהאש היורדת מהשמים לא היתה נראית בירידתה" (חינוך מצוה קלב). צריך להבין, מה הענין שהקב"ה מסתיר תמיד את הנס? ביאר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל ראש ישיבת מיר (שיחות מוסר תשל"א): אם ייעשו הנסים בלי העטיפה הטבעית יגרום הדבר שתינטל הבחירה מהאדם בראותו את השגחת ה' בבהירות ורק כאשר הנסים עטופים בצורה טבעית, רק אז יש מקום לאדם לטעות ולא מתבטלת הבחירה. היה רבי חיים אומר לבני הישיבה לאחר המלחמה, הלא כל נס הצלת ישיבתנו הקדושה ישיבת מיר, מהשואה האיומה היה מלווה בשרשת ארוכה של ניסים גלויים מופלאים ועל טבעיים כידוע. נתבונן, לו היה נשלח מראש מלאך מן השמים לבשר לנו על כך, הלא היו נסים אלו נחשבים כהתגלות השכינה ממש, אבל מאחר שלא היתה הודעת מלאך והיה זרי על עינינו הרבה חול שראינו קונסול כזה ופקיד כזה ורכבת כזו, עטיפות טבעיות שונות שברור לנו שהם ניסיות לגמרי, כל זה היה אחיות עינים שעטף הקב"ה כדי שנוכל להתבונן ולהתרוםם לראות חסדי השי"ת הנוראים ואף לקבל עליהם שכר של המצוה. (להתד' עליון)

וַיִּחַטֵּא אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת הָרֶגֶם יָצַק אֵלַי: "סוד המזבח ויקדוהו לכפר עליו: פירש התרגום יונתן (מתורגום): "שיהר את המזבח מכל ספק גזל ואונס, שמא לקחו שוטרי ישראל מהם באונס וקרבוס לעבודת המשכן, או שמא ימצא בישראל מי ששמע קול הכרוז והביא מתוך מורא שלא מרצונו, והתורה הרי אמרה אשר ידבנו לבו". ראה עוד כמה היה צריך כל דבר בעשיית המשכן להעשות בכוונה טהורה לשם שמים. שהיה בצלאל צריך לצרף במלאכתו אותיות שנבראו בהן שמים וארץ, ולדעת כל הסודות הרמוזים במעשי המשכן. כל דבר שנעשה בכלל במשכן נאמר בו "כאשר ציוה ה'", והיינו בתכלית הכוונה לשמה. גם על החומרים מהם בנו המשכן, מצינו שהקפידו שהיה ניתנים לשמה, דוקא מתוך נדיבות לב. והנה אחר כל זה, כאשר חנך משה את המשכן, עוד "שיהר את המזבח מכל ספק גזל ואונס". ומהו אותו גזל ואונס, אפילו אם אך "הביא מתוך מורא שלא מרצונו", כלומר, שלא בלב שלום. כי על כן, אם רוצים שתהיה השראת השכינה בגלוי במשכן, צריך שתהיה תחילת העשייה בתכלית השלמות. ובאמת כך הוא בכל מעשי האדם, שמעשה טוב הנעשה בכוונה הראויה ובשלמות, מסוגל להוליד תוצאות גדולות לדורות, באופן הנשגב ביותר. הכל תלוי בטהרת הכוונה עם ראשית היוסוד. (משנת רבי אהרן קוטלר, פנינים משלחן נבוה)

סיפור מההפטרה

וַנִּתְּנִי לְכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה אֶתֶן בְּקִרְבְּכֶם נַע וְגַד הִיא רַבִּי יַעֲקֹב גְּלִינְסְקִי זצ"ל בכל רחבי הארץ. בכל מקום בו התאספו אנשים וביקשו לשמוע דברי חיווק, היה יוצא לכתת רגליו, להביא כפניהם את דבר ה'. אלפים רבים התחזקו מדרשותיו, טעמו ודאו כי טוב והתקרבו לדרך התורה. על אחד מאותם מתחזקים סיפר רבי יעקב זצ"ל: "בראש חודש אלול, לפני שנים אחדות, נסעתי להגיד שיחה ב'מוזכרת בתיה', ישוב על יד העיר רחובות. באמצע הנסיעה אמרו לי המלווים: 'הרב גלינסקי, לאחרונה הצלחנו להקים מסגרת של שיעור תורני ביבנה, כל ערב משעה 5 עד השעה 8. אולי כדאי לקפוץ לשם לדרוש כמה דקות?' לפני שנתתי את הסכמתי הם כבר סובבו את ההגה לדרך יבנה... טוב, לא נותרה לי כל ברירה." נכנסתי לבית הכנסת ביבנה, ואכן מצאתי שיעור נמרץ רב משתתפים. ישבו שם כשלושים יהודים יעני כפיים, העמלים לפרנסתם במשך היום. אמרתי בפניהם דרשה קצרה. אחרי הדרשה ניגש אלי יהודי "כבוד הרב, יש לי משהו לדבר איתך בפרטיות, ברא נכנס רגע לעזרת נשים". הייתי באיחור רב למוזכרת בתיה, עמדתי כאילו על קוצים... אבל האיש החזיק בי חזק והתחיל לדבר: 'העבודה שלי היא ביהלומים. אני בא מהמפעל עיפי בשעה 4 מכניס משהו לפה והולך להשתתף כאן בשיעור המתקיים בשעה 5. בימים האחרונים החלה הגברת להתלונן: תשמע, במשך שעות אחד הצהרנים המוקדמות אני נמצאת לבדי עם הילדים הקטנים, קשה לי להסתדר אתם. אך אין לי ברירה, והנה לאחר שהנך כבר בא מהעבודה אתה מודרו ונעלם שוב, הולך לשיעור, רצוני שתעזור לי בבית'. כמובן, אמרתי לה שאני רוצה ללמוד. אבל עדיין יש בבית קצת ויכוחים בנושא. מה עלי לעשות ואיך להתנהג?' שאל. 'הסתכלתי וחשבתי לעצמי: מה, באתי לכאן לעשות פשרות בשלום בית?! אבל האיש לא עזב אותי. הוא רצה עזרה ברוחניות. הרהרתי רגע קצר ואמרתי לו: 'יקירי, כיון שאני נחפז לדרוכי, יש כאן עניין של טורח ציבור, אנשים ממתנינים לי ב'מוזכרת בתיה', לכן אומר לך עצה ראשונית, עזרה ראשונה, אחר כך נראה מה אפשר לעשות עוד.' 'היום כשתחזור מהשיעור, תגיד לגברת, שפתחו באשדוד סניף של מפעל היהלומים, ורוצים שתעבוד שעות נוספות. 5 עד שבע וחצי. אם היא תגיב 'לא', אז באמת תשאר בבית לעזור לה, אל תלך לשיעור. אבל אם הגברת תגיד 'כן', אז תלך לשיעור. ועצה זו אינה שקר, כי כתוב בפסוק 'יקרה היא מפנינים', התורה גם היא יהלומים, ובעזרת ה' בקרוב אבוא שוב ליבנה, לשמוע איך הסתדר העניין. והנה בעשרת ימי תשובה מתקיים ברחובות 'בר בי רב דחד יומא'. בדרך לרחובות נזכרתי שהבטחתי לאותו יהודי שאבקרו ביבנה. ביקשתי מהנהג שיקדיש רבע שעה לביקור ביבנה. ביושבי באוטו חשבתי לעצמי: מי יודע אם בכלל אפגוש אותו, אבל כיון שרציתי לקיים את הבטחתי, נסענו. נכנסתי לביהמ"ד ביבנה. מיד ראיתי את היהודי יושב ולומר, וכשהוא רק הרים את עיניו מהגמרא ודאח אותי, קם ממקומו, פסע במהירות והתנשק אתי. הוא היה נרגש. אחר כך תפסני לצד וסיפר: 'עשיתי כמו שהרב אמר, הגברת אמרה 'כן', תלך לעבוד במפעל עד 9 בערב, שהרי החגים מגיעים וצריך נעלים, גרבים וחליפות חדשות'. כמובן, עשיתי כמו שהרב הציע, הלכתי ישר לביהמ"ד... שבוע לפני ר"ה הגברת שאלה אותי: 'נו, מה עם המשכורת?' לא היתה לי ברירה וסיפרתי לה את הסיפור האמיתי. היה אצלנו רב אחד, הרב גלינסקי מב"ב, הוא אמר שהתורה היא כמו יהלומים, ואני ממשיך לעסוק ביהלומים... היא התרגשה מאוד התחילה לבכות: 'אם הגמרא חשובה אצלך עד כדי כך, תמשיך ללמוד! היא בבתה, וגם אני הולתי דמעה, כביכול דמעות בדמעות נגעו, ועד היום אני לא מפסיד שיעור, ב"ה. כך בנועם דברים, הצליח רבי יעקב גלינסקי זצ"ל להרבות תורה בישראל. דוגמא אחת מני רבות.' (נבחרהוק)

ועל הכל...

"פרפראות"

עם הארץ אחד, לקח לבתו חתן למדן, והחתן היה מלמד תמיד את חותנו, כמה מליצות ולשונות המודגל בפי למדנים, כדי שלא יכירו בו כי הוא עם הארץ. פעם הלך ביחד עם חותנו, לשלחן של איזה רבי, ובדרך הליכתם היתה מנשבת רוח חזקה, אמר החתן לחותנו, שכאשר יבוא לשלחן הרבי, יאמר, כי בחוץ מנשבת רוח סערה, כי כך לשונם של תלמידי חכמים. וכאשר הלכו עוד בדרכם, נתגבר הרוח ביותר, וכאשר הגיעו לשלחנו של הרבי, נבנס חותנו ואמר, כי בחוץ מנשב רוח אברהם. כי הוא סבר שחתנו אמר לו שמנשב רוח "שרה", והבין מדעתו, כי אם מתחלה מנשב רוח שרה, בוודאי עתה שנתגברה הרוח, מנשבת רוח אברהם, כי אברהם, היה יותר גדול משרה, בשנים. (עבודת עבודה)

"ענין של טעם"

טעם למה אין עולים לתורה הבן אחר אביו או שני אחים בזה אחר זה. לפי שהתורה נקראת "עדות" שנאמר "עדות ה'" ואין לקרות לתורה שנים הפסולים לעדות (בגלל שהם קרובים) זה אחר זה. (משה משה)

"מפי כתבם"

שמעתי מרבי חיים שאול קרליץ זצ"ל. שכאשר ה"חפץ חיים" עשה את חיבורו "משנה ברורה", הוא למד יחד עם חתנו ר' הירש לויסון זצ"ל שהיה גאון וצדיק. וסיפר ר' הירש שפעם אחת עמלו החפץ חיים והוא על ענין אחד, ישבו ולמדו שלש יממות. למדו את הגמרא, את הראשונים, את הטור, בית יוסף ושאר אחרונים, יום וילילה. ומשלושת יממות אלו של יגיעת התורה יצאו שתי שורות משנה ברורה. שתי שורות 'משנה ברורה'... — זה מה שיצא להם מיגיעה של שלשה ימים. שאל החתן ר' הירש את חמוי, ה"חפץ חיים": 'רבי, אחרי שידפיסו את ה'משנה ברורה', ויהודי יקבל ספר משנה ברורה יפה, מכוון, הוא ישב וילמד את הקטע הזה ב'משנה ברורה', שתי שורות משנה ברורה, האם היהודי הזה ידע כמה יגיעה השקיעו בו?... אמר לו החפץ חיים: על שאלתך זו, יש לי תשובה! — 'בצעירותי, הייתי פעם במקומות מרוחקים ברוסיה, ושם יש אנשים שנידונים למאסר עולם עם עבודת פרך, בלי ערעור. וכך עובדים עבודת פרך, שם בסביבה, בתנאי מזג אוויר קשים, עם מעט אוכל, עשרות ומאות אלפי איש. עובדים, עובדים, וסוללים כבישים — רחבים וארוכים. המשך החפץ חיים ואמר: 'עברתי שמה, במקום שנידונים לעבודת פרך זו, וראיתי אב ובנו, שני גויים מגושמים, עובדים. והבן שואל את אביו: 'אבא, אנחנו נעבוד, יהיה כביש, ועשרות אלפי מכונות ידהרו על הכביש ויסעו עליו. האם משהו מהנוסעים יחשוב, לרגע אחד, 'כמה מאות אלפי אנשים עבדו פה בעבודת פרך ובתנאים קשים ביותר לעשות את הכביש הזה שהוא נוסע בו'. מישהו יחשוב על זה?' כך שאל הגוי את אביו. וזה, אמר החפץ חיים, כמו השאלה שאתה שואל אותי, אם כאשר ילמדו את ה'משנה ברורה' ידעו כמה יגיעה מונח כאן. ומה השיב האבא, הגוי הזקן, לבנו? שתי מלים: 'צאר פפושקא...'. [הצאר הרוסי, שהיה המלך ברוסיה, זה אבא שלנו עובדים בשביל שהנוסעים בכבישים יכירו לנו טובה, אנחנו עובדים בשביל הצאר... אמר החפץ חיים לר' הירש: 'אצלינו, הרבנו של עולם הוא: 'פפושקא... מה שלומדים תורה זה רק בשביל צווי של ה', שהקב"ה אמר שצריך ללמוד, וזהו: וזו סימנת חיים.

(מ"שטר הלוי" רבי משה מרדכי שולזינגר זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שיצטרפו להוסיף בברכת המזון 'רצה והחליצנו' אפילו שלא בשבת?

תשובה: אם התחילו את הסעודה בשבת והסעודה נמשכה לאחר צאת השבת עדין אומרים 'רצה והחליצנו' כיון שהולכים לפי התחלת הסעודה והיא היתה בשבת.

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה
גזל זמן, הוא גם כן גזל. (רבי ישראל סלנט)

מי שחייב לאחרים, לא ירבה בצדקות עד שיפרע. (רבי יהודה החסיד)

מי שהוא מכת המתנצחים אין דבריו נמשכים אחר האמת כי תמיד מבקש לנצח. (מהר"ל מפראג)

"זאת התורה אדם כי ימות באהל". (מתוך פרשת פרה)

אין מקרה בעולם!

לפני כשבועיים הלך לעולמו יהודי צרפתי בשם אלכס. איש יקר וטוב לב, מהנדס נפט מוכשר. הוא היה נשוי לגויה, נולד להם בן, סבסטיאן. עם הזמן אלכס התקרב ליהדות, נפרד מאשתו וחזר בתשובה. סבסטיאן, אף שידע כי על פי ההלכה אינו יהודי, הרגיש קשור לעם היהודי. אלכס לימד את בנו עברית ואף היה בא עמו לעיתים לבית הכנסת.

ביום חמישי בא סבסטיאן לבית הכנסת כדי לכבד את זכר אביו. בית הכנסת שוכן בשכונה יוקרתית, סמוך לפריז. הרב שהכיר, ניגש אליו, התעניין בשלומו ושאלו, איך הוא מסתדר עם הקדיש על אביו. הוא השיב כי שכן בכסף חסיד חב"ד, שיאמר קדיש פעם ביום, וגם יש יהודי מישראל, אברך בשם 'סטפן זרביב', שהיה לו קשר אישי מיוחד עם אביו והתנדב לומר עליו קדיש.

הרב שיבח אותו ואמר: "אם אברך מישראל אומר קדיש, הוא ממש במקומך!" וביקש ממנו לשבת, בציינו, כי עומדים להתחיל להתפלל. סבסטיאן חיפש מקום פנוי. עבר ממקום למקום עד שמצא מקום פנוי.

התיישב, והנה ראה לתדהמתו שהתיישב בדיוק על מקום עליו היתה קבועה הלוחית 'סטפן זרביב' - אותו שם של מי שאומר את הקדיש על אביו בארץ ישראל!

צמרמורת אחזה בו. מיד הוא צילם את המקום ושלה את התמונה למשפחתו ולחבריו. וכה כתב סבסטיאן בצמוד לתמונה: "משמים רמזו לנו בני המשפחה שסטפן באמת תחתיו! אין מקרה בעולם!"

("נר לשולחן שבת" - יהיו הדברים לעילוי נשמת ישועה (אלכס) בן אלכס ז"ל!)

מחלוקת בין הש"ך והט"ז: מי שהוא נשוי לנכרית אם ניתן למול את בנו. מעשה באחד שנשא גויה ונולד להם בן ודורש מרב העיר למולו, אף שהאם לא מסכימה להתגייר. הגאון רבי יהודה לייב צירלסון, רבה של קייסינג פסק, שבמקרה זה יש למלא את בקשת האב. (שו"ת "עצי הלבנון" ס"ד עיי"ש - "מהיות טוב ישתדל כתי"ר להשפיע על האב התועה הזה ש...")

הגאון המופלא רבי מרדכי רוללר הגיב על פסק זה בחריפות ופסק שאין למולו. (שו"ת "באר חיים מרדכי", שו"ת מהרש"ם, שו"ת מהר"ם שיק עיי"ש)

הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד כתב על כך: "ונבהלתי משמוע הבשורה מחכם פלוני ..."

ולמעשה יש בו גם איסור חובל, כי הוא סכנה לתינוק! אכן, למי שמצויים למולו, זכות המצוה מגינה עליו בעזרתו יתברך. אבל לתינוק שהוא גוי, אין רשות להכניסו בסכנה.

רק כאשר האם עומדת להתגייר, הרי זו זכות לתינוק ורשאים בית הדין למולו".

(תשובות הגרי"ח פ"ז עיי"ש)

השבוע חל יום הזכרון לגאון רבי יוסף חיים זוננפלד,

חכם הרזים, נפטר י"ט אדר ב' תרצ"ב

כתב הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד:

הנה השבוע בעזרת ה' יתברך החיוב לקרוא פרשת פרה

ובזה יתיישב מדוע נכתב פעמיים "לאמר": "וידבר ה' לאמר ... זאת חקת התורה ... לאמר". כי יש חיוב לומר פרשה זו, ולמקצת ראשונים הוא מהתורה.

והוא כעין חוקה, שהרי בכל הקרבנות שנעשים לכפרה האומרם יחשב לו שילום שפתיו לכפרה, שנאמר "ונשלמה פרים שפתינו". אך בפרה אדומה שניתנה לטהרה, מה תועיל הקריאה בה?! אלא מכאן שזו חוקה שעלינו לקרואה!

והנה נפלאה מצוה זו, שבכל הקרבנות לא מציינו דוגמתה, שטהרתם של ישראל מטומאת מת שהיא שכיחה תלויה בדבר שאינו בידינו ואינו מצוי, וממש נס שהספיקה הפרה היא בכל ימי בית ראשון עד עזרא.

ללמדנו, שכל דבר הנצרך לקיום התורה לא יחסר ותמיד ימצא, וזה מכח התורה הקדושה שהיא קיום העולם. לכן נאמר: "זאת חוקת התורה" - פרה אדומה היא חוקה, וממנה לימוד לכל התורה, שתמיד ימצא מה שצריך לקיומה! (תשו' הגרי"ח ק"ה)

רבי יוסף חיים זוננפלד היה נוהג לקרוא את ארבע הפרשיות בהתלהבות מיוחדת, באימה ובריאה ובדמעות שלישי.

וזה מתוך צפיותו הגדולה לישועת ישראל לבנין בית המקדש. כפי שמובא באבודרהם טעם קריאת הפרשיות כזכר לזמן המקדש ... ופרשת פרה להודיע לעם שהם טמאי מתים, שיטהרו באפר הפרה. ופרשת החודש להודיע שזמן העליה לרגל קרב ובא... רבינו לא היה יכול לעצור את דמעותיו בהעלותו על לבו את היותנו בגלות.

(הנהגות ופסקים - 32)

סיפר סבי, הרב רבי מיכאל רוזנבלט: "אני ואחי רבי שלום היינו מהתלמידים הראשונים של הישיבה לצעירים "תפארת ישראל", שנוסדה על ידי הגאון רבי מאיר רובמן בחיפה האדומה.

בשנת תרפ"ח עברנו לגור בירושלים. אבינו, הרב רבי משה לקח אותנו לביקור אצל הגאון רבי חיים זוננפלד. נכנסנו לביתו, ליד השולחן ישבו חתנו, הגאון רבי שמואל הלל שיינקר, הגאון רבי צבי קופשיץ, חתנו של רבי שמואל הלל ואורח מחו"ל.

כשהוצגנו על ידי אבינו כתלמידים של ישיבת "תפארת ישראל", הזדקף רבי חיים מלוא קומתו והכריז בהתרגשות: "הודו לה' שזיכנו לראות את התלמידים הראשונים של הישיבה הקדושה בחיפה!"

לאחר מכן ביקש את סליחת הנוכחים ונכנס עימנו לחדר השני, שם בחן אותנו במשך שעה ארוכה. ענינו על שאלותיו בדייקנות ובשנינות, וכל אותה עת פניו קרנו ועיניו הפיקו אושר גדול.

כשעמדנו לצאת, רבי חיים זוננפלד יצא איתנו החוצה. רבי חיים היה גר בשכונת "בתי מחסה". להגיע לביתו היה צריך מהרחבה הגדולה של "בתי מחסה" לרדת שמונה עשרה מדרגות לחצר בה היה בור מים, ומשם לדירתו עוד אחת עשרה מדרגות.

אבי, ר' משה, נגע בעדינות בגבו של רבי חיים, וביקש כי לא יטריח עצמו מלעלות כל כך הרבה מדרגות. יש לזכור שהמעשה ארע בשנותיו האחרונות ואילו אנו היינו נערים צעירים, אך רבי חיים לא ויתר וליווה אותנו עד השער היוצא מ"בתי מחסה" לרחוב המידן, ליד בית החולים "משגב לדך".

כשעצרנו להפריד, ביקש אבי מרבי חיים שיברך אותנו. "מה שמכם?" שאל, "מיכל ושלום" ענינו. "נו" הפטיר רבי חיים: "מיכל ושלום בגימטריא "בעתו", שתקויים בכס תמיד הברכה "אשר פריו יתן בעתו!" (סבי נקרא בפי אנשי ירושלים "ר' מיכל")

סבי ראה כל ימי חייו את קיומה של ברכתו המיוחדת של רבי יוסף חיים זוננפלד, תמיד כשהיה צריך עזרה בעת מצוקה, או באין מוצא - "פריו יתן בעתו" - בדיוק אז הגיעה הישועה!!! ("נר לשולחן שבת" - עיקרו של הספור מובא בספר "האיש על החומה" ח"ב)

מתוך מכתב תשובת רבינו: "וכבודו לא יכתוב תארים כי אם כמו שהיה רגיל, ואם יכתוב תארים לא אשיב! לכתוב דבר שאינו צריך, הוא ביטול הזמן והשחתת הדין..." (שו"ת "שלמת חיים" או"ח כ"ח)

מהנהגותיו ותורתו

מעולם לא התערב בעניני בית הכנסת, ולא אמר דבר וחצי דבר מענין סגירת ופתיחת החלונות בימי החורף והקיץ וכדומה. באומרו: "בית הכנסת הוא בית ה' ולא ביתי הפרטי, ואין דעתי קובעת כאן!"

עוד אמר: "אם אבוא לארמונו של מלך, והחלון יהיה פתוח, הרי לא אעז לסוגרו, אפילו אם קר לי. על אחת כמה וכמה בהיכלו של מלך מלכי המלכים, שאיני בעל הבית לעשות בו כרצוני."
(קיצשו"ע "בית ישראל" ח' י"ג א')

בבית מדרשו, כיון שהיה מוהל לרבים, לא נזדמן למתפללים ליפול על פניהם לאמירת תחנון רוב ימות השנה.

ולאחד מן המתפללים שהתרעם על כך, טען שאם כך יתבטל דף התחנון מן הסידור... הגיב רבינו: "מוטב יתלש דף התחנון מן הסידור ולא יעקר סעיף אחד מן השולחן ערוך!"
(שם ח' י"ג)

היה יוצא מביתו לבית הכנסת כשהוא עטוף בטלית ועטור בתפילין, וכך נהג גם כשחזר מבית הכנסת לביתו. ובהיותו מוהל נהג ללכת כך למקום עריכת הברית, אף אם היה עליו לעבור מרחק רב לאותו מקום, והיה מל כשהוא עטוף ומעוטר בהם.

ברוב הפעמים היה משתתף בסעודת הברית בה שימש כמוהל. פעם בסעודת ברית אצל עני אחד, כלי האוכל לא היו נקיים... התגבר רבי יוסף חיים לאכול בהם, אף על פי שהיה איסטניס גדול, ובשובו לביתו הקיף את כל מה שאכל!

והיה משתדל להשתתף בשמחת בר המצוה של הנערים אותם מל, ואמר כי כל ימיו הוא מרגיש תחושת קירבה לאותם נערים!
(הנהגות ופסקים - 16 - 161 - 163)

"ואת התורה אדם כי ימות באהל". (פרשת פרה) הנכנס לבית המדרש ורואה ספרים שמונחים בבזיון, צריך לסדרם, אף שמחמת זה יתאחר ללמוד!

בתחיית המתים גם ספרי התורה יעלו!

לכבוד הרב הגאון מוה' יוסף שווארץ: המנהג פה עיר הקודש לגנוז את ספרי התורה הצריכים גניזה במערה שבבית הקברות הישן, ומניחים כל ספר בכלי חרס בפני עצמו, ומלווים אותם חשובי הקהל בכבוד וברוב עם.

נראה שהוא כענין פניני עצמות, שראוי ליתן כל אחד בפני עצמו, ומה ששייך לאותו הספר ישימוהו באותו הכלי, ומה שאי אפשר יתנו בכלי מיוחד.

ואפשר שבזמן תחיית המתים גם ספרי התורה יעלו! השי"ת ברחמיו כאשר יקבץ עצם אל עצם גם ספרי התורה יחזרו לקדושתם, ממילא ה' יחזיר את מה שחסר מהם באופן הנאות!
(תשובות הגרי"ח פ"ב)

"ונתן עליו מים חיים אל כלי... והנוגע במי הנדה יטמא עד הערב". (פרשת פרה)

בענין איסור הנאה והשתמשות במי נטילת ידים שחרית

מי נטילת ידים בבוקר יש עליהם רוח רעה ואסור להנות מהם. (או"ח ד"ט) נשאל רבי יוסף חיים זוננפלד, במקרה שבית הכסא מלוכלך וכדי לנקותו כראוי צריך לשפוך הרבה מים, אם אפשר לשפוך שם את מי נטילת ידים שחרית. האם הנאה כזו מותרת?

תשובה: שאל אותי על דבר נעלם, שאין לי ידיעה בדברים אלו. ונראה לי שמי נטילת ידים של שחרית אינם דבר שאסור בהנאה, אלא שמצד רוח רעה אין ראוי להשתמש בהם בבית, שהרי אף אם ישפכם והם יבלעו בקרקע, הרוח רעה נשארת ויכולה להזיק. אך בבית הכסא נראה שאין קפיצא להשתמש בהם והוא כמו זה נהנה וזה לא חסר, שהרי בלאו הכי בבית הכסא שורה רוח רעה ואין לה רשות להזיק למי שמתנהג על פי חוקי התורה.

ונראה פשוט שאם ארעה שריפה ואין לו מים תחת ידו יכול לכבות בהם ואין רשות לרוח רעה להזיק בזה.

ה' יתברך יעזרנו להשמר מכל דבר רע. כללו של דבר: אם מתנהגים על פי התורה הקדושה אין רשות לשום דבר להזיק, כענין 'כל המנחש - כל מי שרודף אחר ניוחשים - נחוש לו' (נדרים ב). שנראה שכל הכח שלהם הוא על פי התנהגות האדם, שבהתגבר כח הקדושה תתבטל הטומאה.
(תשו' הגרי"ח ז' כ"ה)

נציין כי מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך חולק בזה, ואמר שאם שפך מי נטילת ידים של שחרית בבית, ינגב את הרצפה ומהני. וכן אין צריך לכתחילה לשפוך עליהם מים כדי לבטלם.

(אשי ישראל"ב ע"ה ועיי"ש במה שכתב הבא"ח שיש לשפוך הרבה מים ו"אשל אברהם" ועוד)

העושה מלאכה במי חטאת פוסל אותם, שכן הם צריכים להיות משומרים אך ורק לשימושם.

אין מלאכתו פוסלת מי חברו. אין אדם פוסל מים של חברו, רק בהיותם מסורים לו לשומרם.
(רמב"ם הל' פרה אדומה ז' ג-ד ועוד)

איסור אוכלים תחת המיטה הוא רק בדבר שהוא שלו. אם אחד יקח אוכל של חברו ויתנו תחת המיטה. מאחר שבית דין לא יכול לחייבו לשלם, דהוי כהיזק שאינו ניכר, שוב גם הרוח רעה אין לו רשות להתדבק באוכל!

(תשובות הגרי"ח ז' כ"ה)

חידה: מה המשותף לפרה אדומה ולמצה? שמיירה! מצה צריכה שמיירה, "ושמרתם את המצות". (פסחים לה) מי חטאת צריכים שמיירה תמידית, "למשמרת למי נדה". (יומא מב.) הרי לנו פרה ומצה שמיירה!

"פרה אדומה וכל מסעדיה היו יוצאים להר המשחה... וזקני ישראל מקדימים ברגליהם". משום חיבוב מצוה לא היו הסנהדרין רוכבים, אלא הולכים ברגל.
(פרה ג' ר"ו תוי"ט ועיי"נ תפא"י)

מתיקות הדרך היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי ישראל משה דושינסקי זצוק"ל גאב"ד ירושלים בנו של הרבי הקדוש המהרי"ץ דושינסקי זצוק"ל נסתלק כ"ב אדר ב' (תשס"ג)

הרבי הקדוש מטשאקווע זצוק"ל, יושב ראש וועד הכשרות של העדה החרדית, סיפר על מופת גלוי שראה אצל רבינו, פעם הוא שוחח איתו בעניני כשרות המוצרים לפסח, ורבינו התמרמר שהיום יש בכל כך הרבה מוצרים, בעיות כל כך קשות להכשירם לפסח, ואף פעם לא חשבו שיהיה בהם בעיות. וסיים ואמר, שהוא מפחד שעוד יגיע זמן שעוד יהיה חשש חמץ אפילו על מלח וסוכר.

הרבי מטשאקווע התפלל מאד, איך יתכן חשש חמץ במלח וסוכר, הרי אין שם כלל מה להשיג בשעת הייצור, מלבד שהפועל לא יאכל חמץ בשעת אריזה וכדומה, וחשב שרבינו אמר כך רק בדרך צחות.

אמנם בסוף הוא נחץ לראות, שהיות וכך יצאו הדברים מפי הצדיק, נתקיים 'כלל היוצא מפיו יעשה', והדברים התרחשו במציאות עוד בחיי רבינו. היה זה בשנתיים האחרונים לחיי רבינו, כשמשגיחי וועד הכשרות הגיעו למפעל המלח כדי לייצר מלח לצורך חג הפסח, גילו כי המפעל קנו מחטנה שטחנה בה קמח, ועם המטחנה הזאת הם עיבדו מלח כשר לפסח... כמובן שפסלו מיד כל הייצור, והוצרכו לייצר מלח חדש.

ובשנה האחרונה לחיי רבינו, קרה כיצא בזה אצל הסוכר. מדי שנה בשנה נוסע משגיח וועד הכשרות לפינולנד, להשיג על הסוכר שמיצרים לצורך חג הפסח, וכבר הגיע לארץ כאלפיים טון סוכר כשר לפסח בחותמת הבד"ץ.

אך ברגע האחרון נתגלה למשגיח דבר נורא, היה זה כשהסתובב בבית החרושת בעינים פקוחות לבדוק את כל החומרים, הוא נפתע לראות בטח הבית חרושת, בניין שבו מעבדים פסולת הסוכר למאכל בעלי חיים, וכדי שיהיה בזה טעם טוב, הם הכניסו שם משהו מחמשת מיני דגן, והקיטור יוצא מבית חרושת אחד לשני, זה מגיע גם לבית חרושת ששם מייצרים את הסוכר.

כמובן שאין זה חמץ גמור, זה רק 'ניצוק' מחמשת מיני דגן, ויש אנשים אפילו בארץ ישראל שמשתמשים בזה בפסח, אך סוף סוף וועד הכשרות של העדה החרדית, כבר לא יכלו לתת הכשר על סוכר כזה, שהרי הרבה אנשים מחמירים מאוד בפסח, והוצרכו לפסול את כל הסוכר.

מיד התחילו לחפש מפעל חדש שייצר סוכר לחג הפסח, השקיעו בזה הרבה כוחות והרבה כסף, עד שבסייעתא דשמיא מצאו מנהל מפעל מסויים, שהסכים לכל התנאים שדרשו ממנו, וכך הצליחו ברגע האחרון לייצר סוכר חדש כשר לפסח בלי שום חששות ופקפוקים.

ומסיים הרבי הקדוש מטשאקווע את סיפורו, גם עכשיו אני עדיין אומר שלא עולה על הדעת לומר, שיתכן להיות חששות של חמץ במלח ובסוכר, אבל ראיתי עין בעין, שלאחר שכך יצא מפיו של רבינו הגאב"ד, התקיימו דבריו הקדושים מילה במילה ככל היוצא מפיו, בשנתיים האחרונים לימי חייו, זה ממש מופת עצום.

הילד שבזכותו הוקמה 'ישיבת חכמי לובלין'

חציו לה' וחציו לכם

מצאתי ווארט נפלא, מהרבי הקדוש רבי יהושע מדז'יקוב זכותו יגן עלינו, בספר 'עטרת ישועה' (שמחת תורה), על המשנה הראשונה במסכת בבא מציעא (ב.א), שנים אווזין בטלית, זה אומר כולה שלי, זה אומר כולה שלי, שניהם צריכים להישבע, ויחולקו.

אומר הרבי, שזה מרמז על הנשמה והגוף, שהם תמיד בויכוח קשה, זה אומר כולה שלי, הנשמה שנמצאת בכל יהודי רוצה, שהאדם יעבוד כולו לקדוש ברוך הוא, מאיך הגוף יש לו גם כן טענה, שהאדם יתן הכל לגוף. והתשובה היא יחולקו, שיש לאדם ליתן חציו לגוף

וחציו לנשמה. וכמו לגבי יום טוב שיש מחלוקת רבי אליעזר ורבי יהושע במסכת פסחים (ס.ח): וההלכה הוא שצריכים לחלק את היום טוב, חציו לה' וחציו לכם. זהו מה שכתוב כאן במשנה, לגבי היכוח בין הנשמה והגוף שכל אחד אמר כולה שלי, שהדין הוא יחולקו, חציו לה' - לנשמה, וחציו לכם - לגוף.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ ב. כ"א אד"א תשפ"ד)

הזהרו בכני עניים שמהם תצא תורה

ידוע שהישיבה הראשונה שנבנתה עם בנין גדול ומיוחד עבור הישיבה כולל פנימיה, היתה הישיבה של הרבי של כולנו, מרן הגאון רבי מאיר שפירא, "ישיבת חכמי לובלין". לימים סיפר רבינו, שהוא התעורר לזה בזכות ילד אחד, ומעשה שהיה כך היה:

כשרבינו רבי מאיר שפירא הגיע לכהן כרבה של העיירה גלינה, הוא נחרד לראות את המצב הקיים בעיר, יש בנין תלמוד תורה ששם מגיעים כל ילדי העיר, אך רק הילדים של העשירים ובעלי היכולת המסוגלים לשלם טוב להנהלה, הם מקבלים יחס טוב מהמלמדים, ואילו הילדים של העניים וחסרי היכולת, שום איש אינו מסתכל עליהם, ולא מתעניין בלימודם.

הדבר כאב מאד לרבינו, וחיכה להזדמנות בה יוכל להוכיח את פרנסי העיר על כך. ובסוף זה הגיע, רבינו שם לב לילד נחמד בן שמונה שנים, אפרים בייטרג, בנו של בנימין הסנדלר. אפרים היה עליו גדול, הוא התברך בכשרונות עצומים, אך מאחר שהוריו העניים מאד לא שילמו בעדו לתלמוד תורה העירונית, הוא לא זכה שמישהו ישים עליו עין ויטפל בו ויטפח כשרונותיו הברוכים.

כשהגיע בין הזמנים של ערב פסח, התפלל רבינו לראות שדוקא אז הגביר אפרים את שקידתו בתורה, הוא לא הפסיק אפילו לרגע קט מלשגן את משנתו, כי הוא התכוון למבחן הפומבי, המתקיים כל שנה בעיר באחד מימי חול המועד פסח, לילידי העיירה.

לעשות את המהפכה בעולם התורה

לקראת המבחן הפומבי התאסף ציבור גדול, ובראשם פרנסי הקהילה וראשי התלמוד תורה, ועל כולם רבינו הרב החדש של העיירה, שנתקבד לבחון את הילדים. כשרבינו ראה את הציבור הגדול, החליט שעכשיו הוא הזדמנות להוכיח לפרנסי הקהל בשער בת רבים, על הזנחת הילדים העניים מלימוד התורה.

הוא הזמין בדוקא את אפרים בן השמונה, שיגיד בעל פה פרקי משניות. מפעם לפעם עצר אותו רבינו ושאל אותו שאלות מקיפות, ואפרים הפליא את כל הקהל בתשובותיו החריפות והקולעות בזה אחר זה.

כשאפרים התחיל להגיד בעל פה את המשנה של הדף היומי שלנו, (ב"מ לז.) שנים שהפקידו אצל אחד זה מנה וזה מאתים, זה אומר שלי מאתים וזה אומר שלי מאתים, וכן שני כלים אחד יפה מנה, ואחד יפה אלף וזה, זה אומר יפה שלי וזה יפה שלי וכו', הפסיקו רבינו, ושאל אותו, מדוע ברישא מספרת המשנה שזה הפקיד מנה זה מאתיים, ואילו בסיפא לגבי הכלים, מספרת המשנה שזה הפקיד כלי יפה מנה זה הפקיד כלי יפה אלף, למה לא כתוב גם בסיפא סיפור של מנה ומאתים.

תוך כדי דיבור השיב הילד, כי רק לגבי מעות די במאתיים בלבד, כדי שיחמוד כבר ממוון חבירו. לעומת זה בכלים, שהכלל הוא (ב"מ לח.) אדם רוצה בקב שלו מתשעה קבין של חבירו, אילו היה הכלי של חבירו שוה מאתים בלבד, לא היה חומד את זה, רק היה מעדיף בקב שלו, ורק כשהכלי של חבירו שוה אלף, שזה כפול יותר מתשעה פעמים מהכלי שלו, רק אז הוא מתחיל לחמוד אותו.

רבינו היה נרעש ומופתע כולו בשמעו תשובה חריפה כזו מילד פעות ורך. והוא המשיך ושאל אותו בנוכחות כל הקהל, אפרים, שמא תתרץ לי קושיא נוספת שמפליאה אותי מאד, מדוע הניך לומד בכיתה כה נמוכה... גם על קושיא זו השיב אפרים לאלתה, מפני שהוועד הנוכחי של התלמוד תורה, הסיחו דעתם מאזהרת חכמינו ז"ל (מדרים פא.) "הזהרו בבני עניים שמהן תצא תורה".

ליותר מזה לא הוצרך רבינו, פני פרנסי הקהל וראשי הת'ת חפו וחווירו כסיד. מיד קיבלו על עצמם, לבנות תלמוד תורה מיוחד עבור ילדי משפחות העוני, והם התייחסו למוסד זה ביותר הכבוד.

אותו ילד גאון התפתח יותר ויותר במשך שנים ספורות, ויצאו לו מוניטין כעילוי נפלא. שמו בלבד משך תשומת לבם של כל ההורים, שהיו מברכים את בנייהם שישמך אלקים כ'אפרים'. סיפור זה עורר את רבינו לעשות את המהפכה בעולם התורה, בהקמת תלמודי תורה לכלל הילדים, ובנינים עבור הישיבות הקדושות.

בהכנת השיעור בורא עולם האיר לי ווארט נפלא בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא, תרצו בדרש תרצו בפשט, אולי זה בדרש קרוב לפשט. הגמרא (ב"ק צב): **אמר ליה רבא לרבה בר מרי, מנא הא מלתא דאמרי אינשי: אי דלית דורא דלינא, ואי לא לא דלינא**, איפוא המקור לפתגם שאנשים אומרים, אם תרים את המשא יחד אתי אני ירים אותו אתך, ואם לא, אני לא ירים, בן אדם רוצה עזרה של חבר. ענה לו רבה בר מרי, **אמר ליה, דכתיב** (שופטים ד, ח), **ויאמר אליה ברק אם תלכי עמי והלכתי ואם לא תלכי עמי לא אלך**. דבורה הנביאה אמרה לברק בן אבינועם להילחם בסיסרא, והוא לא רצה ליטול על עצמו את עול המלחמה הכרוך בסכנה מרובה, ורק אם דבורה תשתתף הוא יסכים ללכת, על אף שהוא לא דבר מקובל שאשה משתתפת במלחמה. מכאן אנחנו רואים את המושג של חשיבות של חבר, כמה חבר יכול לעזור. למעשה זה משנה להדיא במסכת אבות (פ"א מ"ו), **יהושע בן פרחיה אומר עשה לך רב וקנה לך חבר**. מורי ורבותי, אצל רב המשנה אומרת **עשה' לך רב**, אבל כשמגיע לחבר, המשנה כבר אומרת **קנה' לך חבר**, צריכים לקנות חבר אפילו בדמים מרובים, חבר זה דבר שיכול להרים את האדם לפסגות גבוהים, וחלילה להוריד אותו עד הדיטא התחתונה ממש.

אפשר גם להביא אסמכתא למשנה באבות, הגמרא במסכת תענית (כג), הגמרא מספרת שם על חוני המעגל, שחוני חזר הביתה אחרי שישן שבעים שנה, והוא התחיל לשאול מי עוד חי מי לא חי, והגמרא מסיימת שם את הפיסקא, **אמר רבא היינו דאמרי אינשי או חברותא או מיתותא**, או חברות או מות! אם החברים של האדם לא נוהגים בו כבוד, נוח לו שימות. נקריא את לשונו של רש"י שם, **אם אין חבריו של אדם נוהגין בו כבוד כבתחילה, נוח לו שימות**, דברים נוראים. ומזה אנחנו למדים החשיבות של חבר, מידה טובה מרובה, כשבן אדם יש לו חבר טוב, הוא צריך לשמור עליו מכל משמר. חשבתי אם ככה להוסיף בדרך דרש, **אם תלכי עמי - והלכתי**, אדם שרוצה להיות בבחינת 'הולך', ולא להיות 'עומד', זה רק אם יש לו ידיד אמיתי, אז הוא יכול לנוע ממקום למקום, **ואם לא תלכי עמי - לא אלך**, רק אני ישאר ח"ו בבחינת 'עומד'. שנוכה כל אחד לקנות לעצמו חבר טוב. (מתוך הפתיחה לשיעור ב"ק צג, כ"ד שבט תשפ"ד)

מילי דהספידיא

על דודי הצדיק רבי משה בן רבי דוד הכהן בטלמן זצ"ל

נפלה עטרת ראשינו אוי נא לנו כי חטאנו, הצדיק אבד ואין איש שם על לב, אנשי חסד נאספו ואין מבין. ברוך דיין האמת, איש האשכולות, דודי הצדיק רבי משה בטלמן זצ"ל, נחטף מאיתנו, פנה הודה פנה זיוה פנה הדרה, חבל על דאבדין ולא משתכחין. במדרש תנחומא (ויקהל, א) כתוב, בשעה שאדם נולד אין הכל יודעין מי הוא, נפטר בשם טוב, מכריזין שבחו ואומרים, פלוני זה כמה צדקות כמה תורה כמה מצוות עשה.

זכינו לחיות לצידו של יהודי גבוה מעל גבוה תרתי משמע, איפוא רואים כזה ענווה, איפוא רואים כזה יראת שמים, איפוא רואים כזה דביקות בצדיקים, איפוא רואים כזה ה'ינקייט' - נקיות הדעת, איפוא רואים כזה כיבוד אב ואם, איפוא רואים כזה שמחת החיים, איפוא רואים כזה תמימות בבורא עולם.

בשמים ממעל יש שמחה גדולה ועצומה, ש'הפעטער' - הדוד, רבי משה בן רבי דוד הכהן, התבקש לשיבה של מעלה, אבל אנחנו פה בעולם הזה שבורים ורצוצים, על החלל האדיר של הצדיק שצהלתו על פניו שרוח הבריות נוחה הימנו, נחטף מאיתנו.

כל ימי חייו הוא עבר התמודדיות, הוא היה לא עליכם יתום מגיל צעיר מאבא, גדל לא עליכם תקופה בבית יתומים, חיכה הרבה שנים לבני, לזרעא חייא וקיימא, ועוד ועוד ועוד. אבל פניו הקדושים - זיין לעקטיגן פנים, האבן פאלייקט די וועלט - האירו את העולם. די היה לראות את פניו לקבל יראת שמים טהורה, לקבל שמחת חיים. כולם שוים לטובה, כל ימי חייו בכל המצבים הוא היה מלא שמחת חיים.

זכינו לחיות לצידו של דוד צדיק, שהיה א לעבעדיגער ספר מוסר - ספר מוסר חי, אוי נא לנו כי חטאנו. זכיתי הרבה אבדל לחיים טובים, לאכול אצל הפעטער - הדוד בשבת קודש, זה לא היה מעין עולם הבא, זה היה מעין של עולם הבא. כשהיה שר כל מקדש שביעי כראוי לו, הקירות שרו איתו, איזה התעוררות, איזה השתפכות הנפש, אוי שמחם בבנין שלם באור פניק תבהיקם, ריויון מדשן ביתך.

זכה רבות בשנים לעורר את כלל ישראל כשליח ציבור, כבעל קורא, מי ששמע את הדוד מקונן על חורבן בית המקדש, איך נחנק מבכי בקינות, הכיר יהודי מירושלים של מעלה. אז מה הפלא שגאון ישראל רב"ד העדה החרדית מרן רבי דוד יונגרייז צוק"ל, אהב אותו אהבת נפש, וביקש ממנו שיגיד קדיש אחרי פטירתו לעילוי נשמתו. אז מה הפלא שהרבי הקדוש מרן הדבר חיים ומרן הבאר יעקב מנדבורנה צוק"ל, כיבדו אותו בכבוד נדיר, עד כדי כך שהרבי הבאר יעקב אמר, שדי להסתכל בפניו של רבי משה בשביל לשאוב יראת שמים טהורה.

אבד כלי חמדה. אמרנו היום בתפילת הלל, יקר בעיני ה' המותה לחסידי (תהלים קטז, טו), לא כל אחד זוכה להיות בדרגה של חסיד. איפוא יש בדורינו קנאי כמו הפעטער - הדוד.

הנביא ירמיה אומר (איכה א, יב), לא עליכם כל עוברי דרך הביטו וראו אם יש מכאוב כמכאובי, כל כלל ישראל די בכל אתר ואתר אומרים קינות בתשעה באב, אבל קשה הפעטער - כשהדוד אמר, 'אלי ציון ועריה', חש כל מי שראה ושמע אותו מה הכוונה 'מכאוב כמכאובי', איזה חלל יש בעולם, שאין לנו בית המקדש בתפארתו.

זכיתי לקירבה יתירה מהדוד, קירבה שלא הייתי ראוי לכך. זה שריפה לא רק לתושבים בבתי נייטון, זה שריפה לכל ירושלים, שכזה אתרוג הדר התבקש לשיבה של מעלה. הנביא אומר (שמואל ב ג, לח) הלא תדעי כי שר וגדול נפל היום בישראל, תדעי זה לשון עתיד, כי הכל פעל בצניעות ובהסתור, ובמשך הזמן יתגלה לכולנו, שממקום מושבו בבתי נייטון, האט ער באלייקט ירושלים - הוא האיר את ירושלים עיר הקודש.

מנחם ציון ובונה ירושלים, יחזק וירפא את האלמנה הצדקנית שתחיה, שכל חייה התמסרה במסירות שאין דומה לה, את הבנים והבנות החתנים החשובים, שהיו מסורים בכל לב ונפש בכל עת ובכל שעה, את משפחת בטלמן הכאובה, את קהילת נדבורנה די בכל אתר ואתר, וכל עמך בית ישראל.

יהי רצון שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו, און דו טייגער פֿעטער געט איד' דיר, דודי היקר אני מבקש ממך, כשאתה רבי משה בן רבי דוד הכהן תגיע לכסא הכבוד, זאלסטו שרייבן - תזעק, אנא ה' הושיעא נא, כשל כח הסבל, כלל ישראל משתוקק כבר ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים, שנוכה כבר מתוך רחמים וחסדים גדולים, להקיצו רננו שוכני עפר, בביאת משיח צדקנו אמן. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"מ דף יב, א' אד"ב תשפ"ד)

מאוצרות הפרשה

ולבש הכהן מדו בד (ו, ג). הכהן העובד את ה' בתורה הקדושה, **ולבש מדו בד**, ואמרו חז"ל (פסחים סה:), מדו כמידתו. ולדרכינו ירמוז, שיהיה כמידתו, ולא יתגדל יותר ממה שהוא, והן מדתו ידוע, טיפה סרוחה ותולעה, הבל ותהו, ושאר המעלות שנמנו לו, ומה יתגאה אדם להבל דמה אנוש כחציר ימיו וגו', גם זה המעט שעושה אינו שלו, כי הלוא הכל הוא בכח וחיות הבורא שבו, ואמרו חז"ל (סוכה נב:) אלמלא הקדוש ברוך הוא עזרו לא היה יכול לו, ובמה יתגאה מעתה.

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה
לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חמשים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יוספו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ב, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכיי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

מלליצי יושר

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור. בגמרא (שבת קיד): אמר רב אחא בר אבא אמר ר' יוחנן, מניין לשינוי בגדים מן התורה שנאמר 'ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים', ותנא דבי ר' ישמעאל למדה תורה דרך ארץ, בגדים שבשל בהם קדרה לרבו אל ימוזג בהם כוס לרבו. ויש להקשות מה צורך לדבר זה ראייה מן התורה אם הדרך ארץ והסברא נותנת כך. ויש לתרץ לפי מה שאמרו (יומא כג): שגם את הוצאת הדשן צריך לעשות בבגדי קודש, ולמדו זאת ממה שבפסוק הוקשו הבגדים שלובש לבגדים שפושט, דמקיש בגדים שלובש לבגדים שפושט, מה להלן בגדי קודש אף כאן בגדי קדש, א"כ מה תלמוד לומר 'אחרים', פחותים מהם, כדתנא דבי ר' ישמעאל בגדים שבשל בהם קדרה לרבו אל ימוזג בהם כוס לרבו. ולפ"ז יש לומר שאכן עיקר הפסוק בא ללמדנו שצריך שיהיו בגדים אלו בגדי קודש [ולא נאמר מחמת הסברא של ר' ישמעאל שבהוצאת הדשן אין צריך בגדי קודש], וזה נלמד ממה שהקיש הכתוב את הבגדים שלובש להוצאת הדשן, לבגדים שלובש בתחילה ועתה פושטן, ומכך אנו למדים שצריכים אותם הבגדים להיות שווים בקדושתם, ומעתה אם לא היה הפסוק מוסיף תיבת 'אחרים' ללמדנו שיהיו פחותים מהם, שוב לא היינו אומרים זאת מן הסברא, משום שאדרבה היינו אומרים שצריכים להיות שווים לגמרי שהרי הקישן הכתוב, ולכן הוצרך ללמוד זאת ממה שאמר הפסוק 'אחרים' ומשמע פחותים מהם. אכן אחר שלמדנו מהפסוק שאף שצריך שיהיו בגדי קודש, מ"מ יהיו בגדים אלו פחותים מהבגדים הקודמים, בא ר' ישמעאל ללמדנו את סברת הדבר משום שבגדים שבשל בהם קדירה לרבו אל ימוזג בהם כוס לרבו. אולם מעצמנו לא היינו אומרים זאת, מכיון שאנו רואים שהקישן הכתוב והקפידה תורה שאף בגדים אלו יהיו בגדי קודש כבגדים של שאר העבודות. (זרע שמשון אות ג).

מליצי יושר מול מגיד פשע זייט מנדב פאר "מליצי יושר" 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לע"נ הגר מרדכי מנחם ב"ר יהודה שוואב זצ"ל י"א
י"ח אדר

ההנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדוש בחצר אהל מועד יאכלו. וצ"ב כפל הלשון 'במקום קדוש', 'בחצר אהל מועד'. ויראה לפי שכל ענין האכילה הוא 'צומח' או 'חי' אל 'האוכל' [שהוא 'מדבר'], כמו שמבואר בסוד העלאת המדריות דומם צומח חי מדבר, ולזה נקרא 'אוכל', שמשב דבר הנאכל ומחזירו למדריות 'האוכל'. וכן פירש באלשיך (ישעיה א:ט) הפסוק 'אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו', שטוב הארץ המובחר שבמדריות הוא בעל חי, לכן אמר 'אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו', [ד"אם תאבו ושמעתם, אז תזכו ש'טוב הארץ' הוא מבחר הסוגים אשר בארץ וזה בעל חי, המה יהיה מאכלכם, וזהו 'טוב הארץ תאכלו'], עכ"ל. הרי דאכילה נקרא מה שמתגבר על הנאכל ומחזירו תחת כוחו.

והנה רמז בזה 'ההנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדוש', ששתי סיבות יש המשפיעים

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה להחליל, כדי איר זאלט קענען פריזאט, בנאמנות, קאפיטעלעשעל.
- יעדע נאמען איז א באוונדערע שטיין, באוונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מ'לאזט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להחליל, כדי איר זאלט קענען מיט זאגען די תפילה.
- די ת"ח גיט אליין צום ציון און מחפץ, נאכדעם וואס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישחמח).
- די שטיין ווערט באגראבען ווי די ריכטיגע וועג און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפגעבען די שטיין און עס אליין אראפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באשטעלען אסאך שטיינער כדי מזאל עס לייגען ביי אסאך צדיקים.

דוקא אויף דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן גאון: **יבער הלב - אנגענוען זיין הארץ צו אריינקייט**, שיהינך לבו לשמים לטובה - **ס'טוישט די גאנצע מענטש**, ותראה מלאים - **וועסט זעהן וואונדער**, מקען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש, ער לערענט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין זוןן בעהט מיין "וועק מיין אויך 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט ארויסגעלייגט א פילטער

איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט

כהאב ינגעלייגען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברי קינד

היא מידת בשר ודם, הגם שאכילת קדשים מצות עשה, לא יתכן שלא יהיה בה שיתוף תאוה חומרית, כי זה כל האדם, ואולם למשה שנזדכך חומר, ודאי מה שקיבל למנה לא היה בו פניה אחרת, רק מצד כאשר **צוה ה' את משה.**

לע"נ הרה"ק ר' אברהם ב"ר ישעיה מקרעסטיר זצ"ל
יא"צ י"ח אדר

מדוע אינו יוצא 'תשביטו' ע"י ביטול בגמ' פסחים (דף ד:): 'בדיקת חמץ מדרבנן, דמדאורייתא בביטול בעלמא סגי' [ולכך קטנים נאמנים על ביעור חמץ, דהימנוהו רבנן בדרבנן]. והקשה המהרש"ל (בביאור הסמ"ג עשין ל"ט), דא"כ למה צוותה תורה לבער חמץ - 'תשביטו', הלא די בביטול. ותירץ, דהיכא דאייתא בעין, אינו יוצא מצות ביעור בביטול, אע"פ שמיד אחר ביטול יצא ידי עונש בל יראה ובל ימצא, מ"מ עשה של 'תשביטו' לא קיים, עכ"ל. [זאת אומרת, כדי שלא לעבור על בל יראה ובל ימצא, ואין צריך לזה לבער החמץ. אבל כדי לקיים מצות עשה של

'תשביטו', צריך להשביץ החמץ בפועל, ולא סגי לזה ביטול בעלמא]. וצ"ע, דא"כ יקשה למה יהיה קטנים נאמנים על ביעור חמץ, [הלא מה"ת צריך לבער החמץ כדי לקיים מצות עשה של 'תשביטו', ולא סגי בביטול]. ונראה, דהנה צריך להבין קושית מהרש"ל [שהקשה מדוע צוותה התורה לבער החמץ, ולא סגי בביטול], שהרי העשה ד'תשביטו' הוא לאחר חצות, ואז לא מהני ביטול. [וא"כ קודם החצות דמהני ביטול, אין צריך לבער החמץ, ואילו לאחר חצות דלא מהני ביטול, אז אמרה התורה 'תשביטו' והיינו לבער החמץ].

ואולם יש לומר דקושייתו הוא לדעת הסמ"ג (לאוין ע"ו) דפסק כר"ש, דאמר חמץ לפני זמנו (קודם פסח) מותר בהנאה מדין תורה, ומן התורה יכול אז לבטלו, [וא"כ הקשה דמדוע צריך לבער החמץ]. ועל זה תירץ המהרש"ל, דלאחר זמן איסורו שכבר חל העשה ד'תשביטו', אין השבתה מתקיימת בהפקר. אבל היכי שביטל כדינו קודם שחל עליו העשה, כיון שהוא הפקר, לא חל עליו העשה של 'תשביטו', דילפי שאור שאור מגזירה שוה, מה שאור ש'לך' אי אתה רואה, אבל אתה רואה של אחרים, אף שאור רק על ש'לך' אתה מחויב להשביט.

ודוקא לאחר שנתחייב בתשביטו, ואין השבתה אלא שריפה או מפרך זורה לרוח, אז אינו מקיים בביטול. [ולכן שפיר אמרה הגמ' דקטנים נאמנים על ביעור חמץ, דאם מבטל החמץ קודם שחל עליו העשה ד'תשביטו', אז אינו מחויב מה"ת בתשביטו]. מיהו בתוס' (פסחים כא: ד"ה עבר) כתבו, דלר' יוסי הגלילי אין שורפין חמץ, ויכול למוכרו לנכרי, ע"ש. הרי דמקיים העשה של 'תשביטו' במכירה לנכרי. [וקשה דמדוע לא נימא דאחר שנתחייב ב'תשביטו', אז אין

הופיע
בדפוס הוצאת

חידושי רבינו חיים הלוי
על היבטים
עם מורשת הגר"ח
כרך שני

החשיפה בכל הגניות הספרים המובחרות
הפצת ראשית
באתר: ספריית - אחים גיטלר • ספריית - עם הספר - לעווין
מכן מורשת הגר"ח • moresheshagrat@gmail.com

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפטא זי"ע אמר:

כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

לכבוד מערכת 'גליון מליצי יושר'

פותחין בברכה ובשבח הגליון, אין צריך להרחיב הדיבור בגודל מעלת הגליון, כי זה פסוק מפורש (תהלים ט"ז): **'טובתי בל עליך, לקדושים אשר בארץ המה, ואדירי כל חפצי בם'**. וז"ל רש"י שם: הטובות שאתה עושה לי, לא בצדקתי אתה מטיב לי, רק בשביל הקדושים אשר המה קבורים בארץ, הם האדירים אשר כל חפצי וצרכי נעשים בשבילם, עכ"ל.

והנה שאלתי ובקשתי ליתן מקום בגליון לשורות אלו. כבר מפורסם כי בעל יסוד ושורש העבודה הרה"ק ר' אלכסנדר זיסקינד ב"ר משה זי"ע, יא"צ יום ה' לסדר צו י"ח אדר, הבטיח בצוואתו זו"ל: בקשתי היא במאד מאד שיקבעו [בספרי יסוד ושורש העבודה] שיעור לימוד בכל יום, **ומבטיח אני אותם שאהיה מליץ טוב בתמידות בעדם בעולם העליון** ולהשומע יונעם, עכ"ל.

אבל יש הבטחה נוספת שהבטיח בעל יסוד ושורש העבודה, ואינו מפורסם, וזאת זכיתי לשמוע מהרה"ק מופת הדור **מוהרי"א מסקולען זי"ע**, שאביו **בעל נועם אליעזר זי"ע** אמר לו לקיים צוואה זו כדי לזכות להבטחת היסוד ושורש העבודה, והיינו להיזהר לקיים מאמר זה"ל ללמוד תורה בשעת אכילתו, כמו שאמרו חז"ל (אבות ג:ג) 'שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה, כאילו אכלו מזבחי מתים'.

וז"ל בעל יסוד ושורש העבודה (צוואה פ"ג): על כל איש ישראלי מעם קדוש שיזהר בלימוד על השלחן, **מבטיח אני לו בהבטחה נאמנה שאהיה מליץ טוב בעדו**, עכ"ל.

ובאמת זה דבר קל מאד ללמוד בעת אכילתו איזה משנה שיועד בעל פה, ומרויח בזה ג' דברים: (א) מצות תלמוד תורה שהוא כנגד כולם. (ב) זוכה בכך שאוכל משלחנו של מקום, כמו שאמרו באבות שם. (ג) זוכה להבטחת בעל יסוד ושורש העבודה שכתב שמבטיח לו בהבטחה נאמנה שיהיה מליץ טוב בעדו.

נא להדפיס מכתבי בפרשת צו בשבוע שחל ה"א"צ של בעל יסוד ושורש העבודה לזכות הרבים

בהוקרה ובהערצה רבה

מ.י.ש.

קענזינגטאן, ברוקלין

נ.ב. בני קיבל על עצמו ללמוד בכל יום הספר 'יסוד ושורש העבודה' כדי למצוא זיווגו, ולאחר ה' שבועות ביום י"ח אדר יומא דהילולא של בעל יסוד ושורש העבודה, מצא זיווגו.

ברכה הוא ריבוי, כמו ברכה דדגים, וכן כאן 'ברכך' בריבוי השפעה בתורה שבעל פה. 'וישמרך', שישמור הטהרה של ישראל, שמכונה בשם 'דעת', על דרך שאמרו (שבת לא.) 'דעת' זה סדר טהרות וכו', וזה נגד תורה שבעל פה שבא הרוב חכמה לטהר ולתקן הרוב כעס, שבאמת הכל כלול בחמשה חומשי תורה, ועיקר מה שאמרו 'בראתי יצה"ר ובראתי לו תורה תבלין', היינו תורה שבכתב, ולולי הקלקול היה די בחמשה חומשי תורה לתבל היצה"ר ושלא יומסרו בידו, רק אחר שקלקלו ונצרך לתקן הרוב כעס, הוצרכו לרוב חכמה דתורה שבעל פה וזה 'דעת'. ועל זה נאמר 'כי שפתי כהן ישמרו דעת', שיומר הטהרה של ישראל להוריק הרע מלב כסיל, וזה ניתן ג"כ לאהרן ובניו. וזה שאמרו 'וישמרך' מן הרע שלא יכנס ללב כסיל לשמאלו, וזהו ע"י בחינת ה'דעת'.

ומצד השלילת הסדר מקודם החכמה ואח"כ דעת שהוא הטהרה, כמו שנאמר דבעת שאמר הקב"ה 'אנכי', נתקע תלמוד תורה בלבם, ואח"כ 'לא יהיה לך' נעקר יצר הרע מלבם. אבל מצד האדם הוא להיפך, מקודם 'מה ה' שואל ממך כי אם ליראה', ואח"כ זוכין לחכמה.

וזה הענין שקורין פרשת פרה ואח"כ פרשת החודש, ואתא בירושלמי (מגילה פ"ג ה"ה) בדין הוא שתקדים החודש לפרה שבאחד בניסן הוקם המשכן

ובשני נשרפה הפרה, ולמה פרה קודמת, שהיא טהרתן של כל ישראל. וצריך להבין מה זה תירוץ בזמן הזה שאין לנו מקדש ואפר פרה, ואם נזכה ויבנה המקדש, יודיעו מקום אפר פרה ויוקדם טהרתן לפסח.

אך נראה דמדכתיב 'זאת חוקת התורה', ולא כתיב 'זאת חוקת הפרה', כעין דכתיב 'זאת חוקת הפסח', בא לרמז על דרך מה שמצינו שדרשו 'זאת תורת החטאת', כל העוסק בתורת חטאת כאילו הקריב חטאת. ונרמז כאן במה שאמרו 'זאת חוקת התורה', שע"י קריאת הפרשה, יהיה כאילו הכהן שורף הפרה ומטהר את ישראל, וכעין שמצינו לענין פרשת שקלים 'כשם שאתה עומד וכו' ואתה זוקף את ראשן, כך בכל שנה ושנה שקוראין אותה לפני כאילו אתה עומד שם באותה שעה וזוקף את ראשן, והיינו שפועל הקריאה בפרשה, והחשק שיש בלב לקיים בעת שיוכל, כמו שהיה מקיים בפועל, וכמו כן פועל הקריאה בפרשת פרה ענין טהרת הלב מטומאת הנפש. וזה שאמרו שהיא 'טהרתן של כל ישראל'. ומכאן סעד וסמך להפוסקים דקריאת פרשת פרה דאורייתא (שו"ע סימן תרפ"ה סעיף ז).

וזה שאמרו בירושלמי דמהאי טעמא הקדימוה לפרשת פרה שהיא טהרתן של ישראל, ולכן צריך להקדימה לפרשת החודש שהוא התחלת דברי תורה,

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת הצדיק** - לובלין, **לקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקח"!
732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

לע"נ הג"ד גושן ב"ר משה פליין זצ"ל י"א"צ י"ז אדר

פרשת פרה. בפסיקתא רבתי לפרשת פרה (פרשה י"ז): מלמד שניתנה לו הפרשה הזאת של פרה שלא תזוז ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות, ע"כ. ויש להבין הא פרשת פרה נוהג רק בזמן שביהמ"ק היה קיים, ונגזר אפר פרה מאתנו, וגם ההזאה אינו כהניס דוקא. אמנם כענין זה איתא במדרש (במ"ר ט"ו): אמר לו הקב"ה למשה אמור לאהרן אל תתיירא, לגדולה

מזו אתה מתוקן וכו', הקרבנות כל זמן שביהמ"ק קיים הם נוהגים, אבל הנרות לעולם וכו', וכל הברכות שנתתי לך לברך את בני אינן בטליו לעולם, ע"כ. והנה ברכת כהנים הם לעולם, אבל נרות ביהמ"ק שאמר שהם לעולם, כבר הקשו על זה שהרי בטלו בחורבן. ואמרנו, דענין נרות המקדש מרמז לאור תורה שבעל פה, שהקב"ה כביכול שומע לבית דין של מטה, וזה ההארה ניתן לאהרן הכהן שהוא יאיר בלב ישראל אור תורה שבעל פה, וזהו לעולם. וכן ענין ברכת כהנים, דכל

הגליון בארץ ישראל נתנדב ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי יושר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברר בכל מילי דמיטב

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל
'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן
שמואל וצפורה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה
שצריך במהרה דידן'

מי שיש לו כובע שאינו עולה על ראשו, אם במקום להרחיב את הכובע, יחפש עצות איך להדוק את ראשו ולהקטינו, הלא לטובה יחשב. כן הוא מי שרוצה לחיות חיים נעימים לא על ידי שינוי עצמי אלא להכריח את כולם שייסכימו לשגיאותיו. המחפש שידוך יש לזכור: ממנעל גדולה ממדתו, סובלים לפעמים לא פחות ממנעל קטנה וצרה.

מלה"ר ושנאת חנם שהוא ביטול צרעת המפריד בין אחים, כי אם האספו באגודה אחת ולטהרם מצרעת הערב רב, ואז 'ואסף נדחי ישראל' ב"ב כ"ר"א.

לע"נ הג"ר נח צבי קלפוס ב"ר נתן זצ"ל י"א צ"י י"ב אדר
על ביעור חמץ. בספר הפרדס לרש"י (סי' קל"ח) כתב [הטעם דמברכין בשעת 'בדיקת'

חמץ, על 'ביעור' חמץ], וז"ל: פי' פינוי הבית מן החמץ נקרא 'ביעור', כמו 'בערתי הקודש מן הבית', ולכן הבדיקה דהיא עצמה ממעשה הפינוי, מברכין מיד לפני ברכת 'ביעור חמץ', עכ"ל.

והנה יש לעיין דמאי שנא מבדיקת סכין של שחיטה, דכתב בשחיטות מהר"ו וז"ל: למה אין מברכין על בדיקת הסכין כמו על השחיטה. וז"ל כל מצוה שאין עשייתה גמר מלאכתה אין מברכין עליו, וראיה מסוכה דא"ע דכתיב 'חג הסכות תעשה לך', אין מברכין על עשייתה, לפי שאין עשייתה גמר מלאכתה, פי' גמר מצוה, דבדיקת סכין אין עשייתה גמר מלאכה, שהרי צריך אחר"כ שחיטה עכ"ל. וא"כ כי היכי דבדיקת הסכין דהוא הכשר והתחלת השחיטה, ועם כל זה אין מברכין עליה רק על השחיטה דהיא גוף המצוה, הכי נמי לא היה לנו לברך על בדיקת החמץ רק על הביעור דהוא גוף המצוה. וצ"ל דשאני בדיקת סכין דאינו מהתחלת מעשה השחיטה דהיא בבהמה, משא"כ הבדיקה דהוא בסכין, והבדיקה רק הכשר הצריך לשחיטה, לא התחלת השחיטה. משא"כ בביעור חמץ, דהבדיקה והחיפוש אחר החמץ כדי לבערו הוא מהתחלת ביעורו, וכמובן.

ואולם יש לעיין עוד ממש' במהר"ל (בסדר הגדה) וז"ל: אמר מהר"ל סג"ל, הא דלא מייחדין ברכה על ד' הכוסות, נגון 'וצונו לשתות ארבע כוסות', נראה לו משום דהן מפוזרין ולא מכוונסין בפעם אחת, והיינו טעמא נמי דלא מברך על הלל דליל פסח [בשעת הסדר], מאחר דמחולק מקצתו קודם סעודה ומקצתו אחריה, עכ"ל. וא"כ הכי נמי דכיון דהבדיקה בלילה, והביעור ביום

כמו שמובא שלא היה צריך להתחיל אלא מ'החודש הזה לכם'. אבל מצד הש"ת נאמר מקודם פרשת החודש שהוא דברי תורה, ואח"כ פרה, דמצד הש"ת מקודם חכמה קדושה ואח"כ טהרה, אנכי ולא יהיה. אבל מצד ישראל, פרה קודמת שהיא טהרתן של ישראל כ"ל. וזה שאמרו בפסיקתא שניתנה לו לאהרן הפרשה הזאת שלא תזוז ממנו ולא מבניו עד סוף כל הדורות, שענין פרשה זו נוהג לעולם שאף בשעה שאין מקדש, מועיל קריאת תורת הפרה כאילו נעשה הפרה ע"י הכהנים ושומרי דעת הטהרה של ישראל.

לע"נ הג"ר צבי מתתיהו סימן טוב ב"ר ישכר זצ"ל י"א צ"י י"ב אדר

זאת תורת העולה היא העולה. איתא במדרש פליאה: שאלו תלמידיו את ר' יוסי בן קיסמא אימתי בן דוד בא, והשיב להם זאת תורת העולה. והכוונה, דהנה הקב"ה מבקש מישראל פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם

פתח כפתחו של אולם, כי האדם צריך להתחיל באיתערותא דלתתא ואז זוכה לאיתערותא דלעילא בבחינת הבא לטהר מסייעין אותו. וראיה לדבר, מה שמצינו שאע"פ שיורד אש מן השמים על המזבח, מצוה להביא אש מן ההדיוט, ולכן היה הכהן צריך לבער העצים בבוקר בבוקר. וכתב האר"י ז"ל, דאש של מעלה רוחני ואינו פוגע בגשם ולכן אינו מכלה, ועל כן נצטוו על אש שלמטה, דרק זה מכלה. וזה כוונת הכתוב 'זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח', ואיך נשרף, על זה אמר 'וביער עליה הכהן עצים בבקר בבקר', ועל כן נכלה ונשרף. ובא ענין זה לרמז כי האדם צריך להתחיל מלמטה, ואז יורד ההשפעה מלמעלה. וכן הוא בענין התעוררות הגאולה, שאם נזכה להתעורר מעצמינו ונפתח פתח, אז הקב"ה ישלח ידו מן השמים לגאלינו במהרה. וזה כונת המדרש שאלו תלמידיו את רבי יוסי בן קיסמא אימתי בן דוד בא, ענה להם בפסוק זה 'זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה', שמשם אנו רואים כי העולה נשרף כליל רק ע"י האש מן ההדיוט, שאע"פ שיורד אש מן השמים, מצוה להביא מן ההדיוט, כי צריך בתחלה איתערותא דלתתא, וכשישראל יתעוררו מלמטה נזכה לגאולה שלימה.

לזכות מ.ב. ה. פ. לעשירות והצלחה בכל מעש"י

צו את אהרן וגו' זאת תורת העולה. ברש"י: אין צו אלא לשון זירוז, ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כ"ס. שמעתי בשם הגאון מהר"ם אש ז"ל אב"ד דק"ק אונגוואר, דהעולה בא לכפר על עון הרהור לב, ומהדרך שמי שהוא עני ומי שימיו מכאיבין ר"ל, מהרהר אחרי מידותיו של הקב"ה 'מדוע דרך רשעים צלחה', כמו שאמר דוד 'ואני כמעט נטיו רגלי וגו' כי קנאתי בהוללים שלום רשעים אראה', וזה הזירוז בעולה כי ביותר צריך לזרז על העון הרהור לב במקום שיש חסרון כ"ס, כלומר בעניים.

ואסף איש טהור. בבעל הטורים ג' במסורה, דין, ואיך 'ואסף המצורע', 'ואסף נדחי ישראל', ע"ש מה שכתב. ובפשיטות ז"ל, דאם יעמוד 'איש טהור', אשר 'ואסף המצורע', היינו שיטהר את ישראל מצרעת עונות, בפרט שנאת חנם ולה"ר שהוא צרעת נושנת אשר גרם פירוד וחורבן, וכאשר יהיו נקיים

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע
שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עליו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עווננו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. נ"ל בעז"ה ע"פ מאה"כ "והאלקים עשה שיראו מלפניו" (קהלת ג' ד'), כי זה עיקר החכמה, כמאה"כ "ראשית חכמה יראת ה'" (תהלים קיא י) - להיות יראתו קודמת לחכמתו. וז"ש הכתוב **בראשית ברא אלקים עם י"ג**, שהוא מרומז על י"ג אותיות מילוי של אלקים, י"ג עלין דסחרן לשושנה (ע"י הקדמת הזוהר [דף א א]), גמ' **והאלקים עשה שיראו מלפניו.** [ע"י קהלת שם, שהתיבה "שיראו" נכתבת ביו"ד אחת, ולא בשני יו"דים. ונראה בטעם שחשבון הגימטריה הוא לפי שני יו"דים, שהוא משום ש"יראה" נכתבת בדרך כלל בשני יו"דים, ע"י שמות יד לא וגמ' ראש השנה ג א].

לכבוד עורך גליון הכי נפלא מליצי יושר

דבר אין בפי ובלשוני מלה להביע תודתי לכם על עריכת הגליון הנפלא מידי שבוע בשבוע. לתאר זכות הרבים שלכם הוא למותר. והנה רציתי לפרסם בהגליון בשורה טובה שאירע אצלי היום בזכות הני שרפי מעלה מליצי יושר: כלתי שתחיל היתה ל"ע מקשה לילד, וכבר הכניסו אותה לחדר הניתוח, ואז שלח לי הקב"ה רעיון במוחי. ואמרת: **'אני מנדב 250 דולר לגליון מליצי יושר'**, ועוד **100 דולר להספר שאתם מתכווננים להוציא לאור 'הגדרות אבני נזר' עה"ת.**

והנה אחר כמה דקות ספורות ילדה **כלתי פתאום באופן טבעי ילד בריא ושלם!** הרופאים השתוממו מאד ואמרו כולם פה אחד: **עדיין לא ראינו דבר פלא כזה מעולם.**

אבל אני אומר שאין זה פלא כלל, כי איך אפשר לחשוב שצדיקים לא מקיימים בעולם האמת מה שהבטיחו.

וזה מרגלא בפי כל הזמן לתלמידי ולאברכי הכולל: **יש סגולה, ויש הבטחה.** סגולה זה רק סגולה, גם סגולה מקדמונים סו"ס זה רק סגולה, וסגולה לפעמים מועיל ולפעמים לא. אבל **'הבטחה'** זה דבר שונה לגמרי, גם איש פשוט שמבטיח לחבירו שלאחר פטירתו יתגלה לו בחלום ויודיע לו מה אירע עמו למעלה, אין לו מנוס, ואין לו מנוחה, ולא מכניסים אותו במחיצתו עד שמקיים הבטחתו. ק"ו בן בנו של ק"ו צדיק שהבטיח בכתב שימליץ טוב למי שיפרסם דבריו, דבואי מקיים הבטחתו במילואו. ועל אחת כמה וכמה אם מקיימים הבטחת עשרה צדיקים שבגליון 'מליצי יושר', דאין צל של ספק שרואים הישועה על אתר, כמו שאירע עמי.

בהוקרה ובהערצה - מ.ל. אנגליה

אפשר למסור נדבות להוצאת הגליון בקנדה **להרצ"ג ר' יאיר כהן שליט"א** 438-875-5478
 אימעייל 2792034@gmail.com

תולדות האבני נזר זי"ע

השלטונות הציקו הרבה לבעל האבני נזר בעיר סוכצ'וב, ומצאו בו הטא גדול כי לא ידע השפה הרוסית, האבני נזר ניסה ללמוד רוסית אך לא הצליח, שפה זרה זו לא נקלטה במוחו, כשהוזמן אל שר הגליל, הסביר האבני נזר שאינו יכול לעמוד בתנאי הזה, והוסיף אם תטילו עלי ללמוד משהו שכלי כמו למשל אסטרונומיה, הנני מוכן לכך, אבל דבר שבשינון דקדוק וכיוצא בו איני יכול.

על זה אמר השר: אנו לא זקוקים לרב בשמים היודע אסטרונומיה, אלא לרב בארץ היודע את שפת המדינה. וגזרו עליו להוריד אותו מכס הרבנות. האבני נזר נצטער הרבה, כי לא רצה להיות נזקק לכספי החסידים, אבל הם מצדם הפצו מאוד שישתחרר מעול הרבנות שראו בה הפרעה לפעילותו כאדמו"ר וכפוסק, אבל הפעם לא הי' מנוס ונאלץ לקבל עליו את הנזירה, אבל המשיך בסירובו לקבל פדיונות מאלה שבאו כדי לשטוח לפניו את צרותיהם, ולא הסכים לקבל כסף מחסיד אלא אם אמר מפורש שנותן זאת בתור 'מתנה', ולא בתור 'פדיון'.

בשעה ששית, והם מחולקין איפוא, א"כ לא היה לנו לברך כלל. ויש לחלק, וק"ל. (גליוני הש"ס פסחים ז).

לע"נ הג"ד יחיאל זאב ב"ר יעקב צבי בלומנשטיין זצ"ל יא"צ י"ג אדר

תרומת הדשן. אמרו רז"ל בזמן שביהמ"ק קיים מזבח מכפר, ועכשיו שולחנו של אדם מכפר. והנה יש ב' ענינים בהדשן, 'הרמת' מחתה דשן בכל יום, ו'הוצאת' הדשן כשהיה הרבה דשן. ויש לומר דגם בשולחן כן, דמה שאוכל בעצמו, יכול על כל פנים כשרוצה לשמור שיבא מזה תועלת לעבודת השי"ת, וזה ענין 'הרמת' הדשן שהיה בכל יום, [דע"י שמשמש באכילתו לעבודת ה', בזה הוא עושה 'הרמת' הדשן, דיש עליה והרמה ל'הדשן' היינו הגשמיות]. וכשעזר הקב"ה ויכול

להכניס אורחים כשמרחיב ה' גבולו, אזי אינו יכול לשמור שהאורח בכח האכילה יעבוד ה', וזה ענין 'הוצאת' הדשן בזמן שהוא מרובה, [דאין בזה 'הרמה' להדשן, אלא 'הוצאה', דאינו יכול לשמור שהאורח ישתמש באכילתו לשם שמים, ולכן ליכא עלייה והרמה להדשן, ולכן יש להוציאו לחוץ למחנה], אבל על כל פנים צריך לראות בשעת האכילה שיברך האורח ברכת הנהנין וברכת המזון לאחר אכילתו, דבהוצאת הדשן כתיב 'אל מקום טהור'.

זאת חקת התורה. ידוע הדקדוק דהיה לו לומר 'הפרה'. ויש לומר דבאמת כל ענינים שצריכים לזהר בפרה, צריכים לזהר ג"כ בתורה, ונפעלים גם כן ע"י התורה, כאומרם ז"ל (ברכות טז.) למה נסמכו אהלים ונחלים, דכתיב

'נחלים נטיו וגו' כאהלים נטע ה', לומר לך מה נחלים מעלין את האדם מטומאה לטהרה, אף התורה הנלמדת באהלים מעלין את האדם מכף חובה לכף זכות, ע"ש. ומה פרה אדומה מכפרת, כמו כן תורתנו הק' מכפרת, כמו שאמרו כל העוסק בתורת הקרבן כאלו הקריבו. נמצא דהתורה מטה רת טמאים ומכפרת עליהם. וגם מטמאת טהורים, דמי שחוטא ואינו יודע שהוא טמא, וחושב שהוא טהור, איתא עליו בזה הק' (ח"ג נג.): אורייתא קא מודעא ליה חוביה, ולא באורח דינא אלא כאמא דאודעא לברה במלה רכיך

והוא לא אנשי ליה ותב בתיבתא קמי מאריה. (תרגום: התורה מודיעה לו חטאו, ולא בדרך דין, אלא כאם המודיעה לבנה במלות רכות, והוא אינו שוכח, ושב

בתשובה לפני אדונו). וצריך להיות בעונה ולהשפיל דעתו ולהרהר בתשובה קודם הלימוד, כאומרם (תענית ז.) למה נמשלו דברי תורה לג' משקין יין מים חלב, מה משקין הללו אין מתקיימין אלא בפחות שבכלים, אף דברי תורה אין מתקיימין אלא במי שדעתו שפלה עליו. וזה דומיא דפרה שצריכה עץ ארז ואזוב. ונעשית בסגן, כאומרם 'ומתלמידי יותר מכולם', ונפסלת בתשמיש אדם (פרה פ"ב מ"ג), וכמו כן בחורתינו הקדושה אסור לעשותה קרדום לחפור בה.

לזכות פ.ב.ע.י להצלחה בכ"ע

זאת תורת העולה. 'תני רבי שמעון בר יוחאי אין העולה באה אלא על עבירת הרהורי הלב'. מכאן אתה למד את הרמה של השכל האלקי הדבוק באדם, בהלו אור הבהיר של נר ה' נשמת אדם עלי ראשו, וגבהות האדם בשלטון השכל עושה אותו אחראי אפילו על הרהורי לבו, מבלי עשות מאומה ומבלי דבר דבר, דאם חשב מחשבת און או מחשבה של תועבה, אין נפשו נטהרת מטומאתה אלא בעולה, ואז רק אז 'נרצה לו לכפר עליו'.

שוו בנפשכם, אלמלא נתנה תורת העולה שהיא מכפרת על הרהורי הלב, מי הוא האיש שהלה מעלה על דעתו שיש בחילו לבער כל מחשבה רעה מקרבו, ולא תקצר רוחו מהעמידו על טהרת הקדש אפילו בעשתונותיו וברוב שרעפיו, אדרבה הוא היה אומר בהצדקו איש בשרים הוא האדם, והרעיון כנחל שוטף ואין לו מעצור בחושי הגופניים, ואין אדם שליט בכח על אנושי שיחדל אותו מהעלות על לבו מחשבות מעולם המעשה ומעולם הדמיון, ומה אנוש כי תיסרנו על פשעי לבבו שאין בהם תוצאות לא במעשה ולא בדבור. אמנם מתורת העולה יוכח האדם על ערכו, שהתורה מעריכו כאדם המעלה.

לע"נ הג"ד יוסף אדלר ב"ר אברהם מטורדא י"ב י"ב אדר

עבירה גוררת עבירה. הרה"ק בעל נועם אלימלך זיע"א היה אומר, שצריך

האדם לחזור בתשובה עד העבירה הראשונה שעשה, ומובא בספה"ק שהרבי רבי אלימלך שרף את ידיו על מה שעשה בעודו עולל מוטל על שדי אמו וטפח על דדיה, והדברים נוראים. ועומק

אמרות טהורות להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"הני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומזוני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון".

זאת תורת העולה. סמיכות הפרשה לפרשה הקודמת, יובן בהקדים מה שאמרו רז"ל 'בזמן שאין בהמ"ק קיים כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה'. וזה שאמר הכתוב סוף פרשת ויקרא 'וכפר עליו הכהן ונסלח לו', ושמה תאמר התינוח בזמן שבהמ"ק קיים, אבל בזמן הגלות במה תהיה כפרתנו. לזה סמך ליה 'צו את אהרן, ופירש' 'אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות'. והיינו דקאמר 'צו לדורות', בזמן שאין בהמ"ק קיים, אז 'זאת תורת העולה', דהיינו התורה שקרא 'זאת', דע"י שיעסק בתורת עולה, 'היא העולה על מוקדה', דהיינו שמעלה עליו הכתוב כאילו הקריב עולה על המזבח בפועל. וז"ש 'כל הלילה', דהיינו שזה במשך כל הגלות הדומה ל'לילה', שאין לנו לא כהן ולא קרבן שיכפר בעדינו, לכן 'נשלמה פרים שפתינו'.

* לא עלה בידנו לפענח החילוק.

תולדות בעל הזון יחזקאל זי"ע

לפני תקופות בין הזמנים, היה מעלה בפני התלמידים את מורת רוחו מן הרפיון בלימוד, ומקורביו ידעו לספר כי בהגיע ימי בין הזמנים היה נתקף בחרדה אמיתית וחושש להתחדשותן של מאורעות וגזירות עקב הרפיון בלימוד התורה בימים אלו, באותם פרקי זמן, היה מרבה בתפילות ובתחנונים ובאמירת תהילים. וידוע כי עם גבור צוק העתים, הורה לקצר את תקופת בין הזמנים ואף לבטלה מתוך חשש לתוצאות ביטול תורה.

נהג לומר עם זאת כי הסכנה האמיתית בארץ ישראל היא דוקא בחלולי השבת העלולים לגרור תוצאות חמורות ח"ו. באותו הקשר דיבר על רבוי המדהים של תאונות הדרכים ר"ל והסביר זאת בכך שכבישי א"י מקיאים מתוכם מחללי שבת, בדברו פעם על המצב הבטחוני ועל עובדת היותנו מוקפים אויבים מכל עבר, הזכיר מאמר חז"ל (ילקוט תהילים ע"ה) על הפסוק 'לדוד ריבה ה' את יריבי', שהקב"ה אומר לדוד עסוק בתורה ואני נלחם מלחמותיך, וכשנשאל מדוע א"כ צריכים לכל הנשק הרב לסוגיו השונים, השיב כי לכל זה זקוקים אלה שאינם מאמינים בכח התורה.

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

הבחינה של סוד ה' ליראיו מהוה אחד מנדבכי היסוד במשנתו של רבי צדוק, אולם כבר בילדותו התל רוח ה' לפעמו, רושמי קורותיו מספרים שלאחר שנתיתם מאביו בגיל שש, עבר לדודו הגאון רבי יוסף הכהן רבינוביץ בעל הכפות זהב, והנה אירע שדודו עזב את ביתו למרחקים לקבץ דמי קדימה לספרו שעמד להדפיס, והנה עברו כששה חדשים ושום ידיעה לא הגיעה ממנו, בני הבית לא ידעו מנוחה לנפשם, מרוב דאגה ומרוב צער בני ביתו הוכרח אז לעשות השבעת חלום, וגילו לו מן השמים היכן הוא, וגם שנתקבל על הדרך לאב בית דין של העיר 'קריניק', והרגיע את רוחם, וכן היה, וזה היה כשנעשה בו שבע.

לכבוד מערכת גליון הכי נפלא 'מליצי יושר'

רב תודות על מה שאתם מוסיפים בכל פעם עוד ספרים מסוגלים לגליון 'מליצי יושר', אין לשער גודל הזכות שלכם וזיכוי הרבים שיש בזה.

והנה בנוגע הספר 'מנחה חדשה' שאתם מביאים בכל שבוע, שהוא מסוגל לרפואה, כמו שכתב מחבר הספר הרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע.

רציתי להודיע בשער בת רבים, שיומא דהילולא שלו הוא בשבוע הבא כ"ד אדר יום ד' לסדר שמיני. ובספר 'אדיר במרום' (אות תצ"ג) כתב בזה הלשון: כבוד קדושת הרה"ק ר' ברוך פנחס זי"ע הבטיח שמי שיבוא על ציון קדשו יהיה לו למליץ יושר שיושע, עכ"ל.

מקום מנוחת קדשו הוא בעיר וינה סמוך לציון של ידידו הרה"ק ר' יוסף ענגיל זי"ע.

Zimmeringer Haupte Strass Entrance 4

ברכה בלי שיעור

א.ח. וו. מונסי

הדבר הוא, כי איך אדם מישאל יעשה עבירה, ומסתמא גרם לו עבירה אחרת, כי עבירה גוררת עבירה, ומסתמא עשה מקודם עבירה קלה שגרם לחמורה, אך גם עבירה הקלה אי אפשר מבלתי יעבור על איזה כשלו

בשוגג, אך גם זה אי אפשר לבוא לנפש הישראלי, כמאמר הכתוב 'נפש כי תחטא', ומפורש בזהר הק' דהתורה הקדושה מתמיהה דהאיך בא הנפש הקדוש לחטא. ולכן עשה הרה"ק רבי ר' אלימלך תשובה על מה שעשה בעודו תינוק מוטל על שדי אמו.

וראיתי מאחד האדמורי"ם מדור הקודם, שאמר שמה שהרבי ר' אלימלך שרף ידיו על חטא הנ"ל, אין זה דבר ששייך רק אצל קדושי עליון, אלא שזה שייך אצל כל אחד ואחד, למשל אם אנו רואים אדם מישאל עבר עבירה חמורה, אל נחשוב שזה בא לו פתאום שנפל כל כך ממדרגתו בפעם אחת, אלא שזה מקודם הקיל בדבר קטן, וחשב כי אין זה כלום, ואמר לעצמו וכי אם מקילין בדבר קטן כזה אי אפשר להיות ישראל כשר, והרהור זה בא לו מאיזה דבר קטן קל מזה, כי מתחילה היצה"ר אינו מתחיל בעוונות ממש, רק מסית האדם להקל קצת בדבר שהוא רק הידור או חומרא.

וכמו שהרה"ק בעל הנועם אלימלך זצוק"ל חקר עמוק עד שהגיע לשורש הראשון שבראשונים, גם עלינו מוטל הדבר לחקור עד מקום שידינו מגעת ולתקן כל מה דאפשר.

ובאמת לאחר תשובה כזאת לשרוף ידיו על מה שעשה בעודו עולל על שדי אמו, הגיע למדרגה כמו שכתב הנועם אלימלך 'בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט כשהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מטתו ואינו יכול לישון, יהיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויציייר במחשבתו כאילו אש גדול ונורא בוער לפני עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השי"ת שובר את טבעו ומפיל את עצמו לאש על קידוש

השי"ת, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל רק מקיים מצות עשה דאורייתא.

והדברים מבהיל הרעיון שאיך כל איש הישראלי יכול לקדש שם שמים והוא לבד בחדרו, אבל זהו כשהוא עושה תשובה ועוד תשובה על כל חטא עד הדבר הקל הראשון.

שמן רוקח להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע, כתב בצוואתו, וז"ל:

"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנא טיבואתא ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה."

ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור. נ"ל רמו עפ"י מ"ש (מדרש הנעלם פ' חיי שרה) 'מחוץ לעיר' דא בי קברא, וזה שבא לרמו שיזכור אדם את יום מיתתו, ופשט את בגדיו שיפשיטו ממנו הבגדי חמורות שהוא לובש בהן בחייו, ולבש בגדים אחרים היינו התכריכים באיצטלא בת זחי בגדי פשתן לבנים, והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה' דא בי קברא, 'אל מקום טהור', כי הקב"ה נקרא 'מקום' דהוא מקומו של עולם, והנה הנשמה ה'טהורה' היא הבא אל בית אביו. וזה שאמר 'אל מקום' כלומר אל הקב"ה שבא הנשמה ה'טהורה'.

דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר זי"ע

שכתב על הלומד דרוש זה

'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

[אות ז!]: והנה לדעת הרמב"ן כי בחו"ל אין חשש של שתי אחיות, כי אם בא"י, לכן כאשר רצה יעקב לשוב לא"י, קרא אותן השדה אל צאנו להתיעץ פן יהיה צריך לנהוג פרישה מחשש ב' אחיות. והשיבו לו 'הלא נכריות נחשבנו לו כי מכרנו' וגו' כמוכר בעלמא הוא, והם כגיוריות או שפחות שנשתחררו דלא שייך בהם איסור ב' אחיות כלל (כמבואר באבן העזר סי' ד' ובי"ד סי' רס"ט סעיף ג'), [וזה 'נכריות נחשבנו', דאנו כקטן שנולד], לכן 'ועתה כל אשר אמר אליך אלקים עשה'. וזה הטעם שרחל לקחה את התרפים לעדות שהיה לבן עובד עבודה זרה, [ולכן הם כגר שנתגיירו], ואמרה 'כי דרך נשים לי', רמזה כי 'דרך נשים' שהם שתי אחיות, כמו 'ודרך גבר בעלמה' (משלי י') 'לי' לעדות.

אמנם לבן חישב להחזירן בעל כרחו, בטענתו 'הבנות בנותי', דב' אחיות הן, 'מה אעשה לאלה היום או לבניהן אשר ילדו' אם יכנסו לארץ שלא יוציאו איזה לעז ממזרות. ויעקב אבינו הבין זה, ואמר 'כי יראתי וגו' פן תגזול את בנותיך מעממי' בטענה זאת, וכדעת רמב"ן הנ"ל דבארץ ישראל אסור לישא שתי אחיות. ועתה אמר לבן 'לכה ונכרתה ברית וגו' והיה לעד' וגו' לעדות ולראיה לדורות להפריד בין א"י לחו"ל, כי אלו בחו"ל הם נולדו והם כשרים, אך בא"י יש לכם דין כבני ישראל לשיטת הרמב"ן, [א"כ הנולדים בא"י אינם כשרים].

ובזה מובן מה שאמר לבן שחושש 'אם תענה את בנותי', ופירש"י למנוע מהן שם עונת תשמיש. וצ"ע מה ענין זה פה ואיך חישב כן. אבל לפי הנ"ל מובן דאולי יפרוש יעקב מהם מחשש ב' אחיות, ולכן 'אם תקח נשים על בנותי', שתקח נשים אחרות להנצל מחשש הזה, כי לבן לשיטתו החזיק עצמו בכשרות, ואמר 'אלקי אברהם ואלהי נחור', וגו' שלא שייך אצלם גר שנתגייר כקטן שנולד דמי, ואת התרפים חישב לו כמו כישוף ושיתוף אשר ב"נ לא נצטוו עליו (או"ח סי' קנ"ו, י"ד סי' קמ"ז פ"ת אות ב', וסי' קנ"א ס"ב בש"ך ופ"ת, וע' או"ח סי' רט"ו מג"א ס"ק ד', וכן דעת הש"ך בדרוש דיינו בהגדה של פסח ד"ה נתן לנו את מומונם), ולא אמרינו גר שנתגייר כקטן שנולד דמי כי אם כשנתגייר מעכו"ם, משא"כ מן ב"נ וגר תושב שנתגייר מנ"ל שיהיו כקטן שנולד. [המשך בשבוע הבא].

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת צו | אדר ב' תשפ"ד | גיליון י"ג

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

שבת של תורה

פינה לשולחן השבת

החלות שגורמות לפרסום הנס

בפרשת השבוע אנו לומדים על קרבן-תודה שיהודי מביא כהודאה לה' על נס שנעשה לו. באופן כללי קרבן תודה דומה לקרבן שלמים מלבד שני שינויים: א. קרבן שלמים נאכל לשני ימים ולילה, ואילו קרבן תודה, הבשר והלחמים, נאכלים אך ורק ליום ולילה בלבד. ב. יחד עם קרבן תודה יש להביא 40 לחמים.

הדבר טעון הסבר: מה פשר השינוי? מדוע קרבן שלמים נאכל לשני ימים, וקרבן תודה רק ליום אחד? גם יש להבין מה פשר הבאת ארבעים הלחמים ומה מטרתם?

רעיון נשגב עד מאד כותב רבינו יצחק אברבנאל בפירושו על התורה: התורה רוצה שבעל הנס יפרסם ויודיע לכמה שיותר אנשים את הנס אשר עשה עמו הבורא, ויקיים בעצמו זיכרון וזיכרון בקהל עם ובמושב זקנים יהללוהו, לפיכך ציוה ה' שבעל הקרבן יביא ארבעים לחמים, והוא יהיה מחויב לאכול את כל הקרבן ואת כל הלחמים בתוך פרק זמן קצר של יום ולילה, כמובן שבלתי אפשרי שאדם אחד יאכל כמות עצומה כזו של בשר ולחם ביום ולילה אחד, ומאחר שהוא לא ירצה להיות ללעג ולקלס בעיני שכניו כשיראו אותו מחר שורף לחינם עשרות לחמים שנתרו לאחר הזמן ונאסרו באכילה, הוא יהיה מוכרח להזמין הרבה יהודים לסעודה גדולה, ובכך יתפרסמו לרבים הנסים והנפלאות שעשה הבורא!

כמה נפלא!

חיים של תורה

מעלת וחשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י הק'

” יזכה להגות בה בגן עדן! ”

”יש להשתדל ללמוד בכל יום אחרי תפילת שחרית לכל הפחות את החלק של פרשת השבוע השייך לאותו היום, ביום ראשון עד עליית 'שני', וביום שני עד עליית 'שלישי', וכו', כי קבלה בידינו מהמגיד רבי ליעבר הגדול מבארדיטישוב ז"ע, שקיבל מאליהו הנביא זכור לטוב, שאפילו 'עם-האריך' הקורא בכל יום החלק בפרשה ששייך לאותו היום, יזכה להגות בה בגן עדן!”

(סידור חלקת יהושע, ביאלא)

טערי תורה

מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה?

פרשת צו, ממשיכה בהלכות קרבנות מהבהמה ומהמנחה, מוזכרים בה גם איסורי אכילת חלב ודם, ובסיומה נלמד שוב על עבודת שבעת ימי המילואים. אש מזבח • דינים בעולה חטאת ואשם תודה ושלמים • שבעת ימי המילואים

שהדם נכנס לתוך אהל מועד. כן נזכרים דינים שונים הנוגעים לקרבן אשם.

ה. תודה ושלמים

מבוארים בפרשה דיני קרבן שלמים, ואיסור פיגול כשחושב לאכול לאחר זמנו. כן מבוארים דיני קרבן תודה, והלחמים שיש להביא יחד עמו. גם מבואר איסור אכילת קרבנות שנשמאו.

ו. חלב ודם

בפרשה נלמד שוב על איסור אכילת חלב ודם, והעונש למי שאוכלם.

ז. שבעת ימי המילואים

התורה חוזרת שוב על מה שלמדנו בפרשת תצוה, אודות סדר העבודה בשבעת ימי המילואים, לבישת בגדי הכהונה, משיחת שמן המשחה, והקרכת הקרבנות בימים אלו.

מבט על פרשת צו הבעל"ט:

נושאי הפרשה:

יום שמיני למילואים • מיתת נדב ואביהוא • כשרות וטהרת בעלי חיים.

מה בפרשה: עבודת היום השמיני למילואים | מיתת נדב ואביהוא לאחר הקטרה זרה | אכילת הקרבנות בימי האנינות | דיני כשרות בעלי חיים | בעלי חיים המטמאים בנגיעה

- א. אש המזבח.
- ב. תרומת הדשן.
- ג. קרבנות עולה ומנחה, ומנחת כהנים.
- ד. דיני חטאת ואשם.
- ה. תודה ושלמים.
- ו. איסור חלב ודם.
- ז. ימי המילואים.

א. אש המזבח

מספר מדורות אש היו על המזבח, ומצוה שהאש תבער שם תמיד, ואת הקרבנות מקטירים שם על האש.

ב. תרומת הדשן

בכל יום היה כהן מוציא אפר ממדורות המזבח ומניח למטה סמוך למזבח. במידה והר האפר במרכז המזבח היה גבוה מדי, היו מוציאים את כל האפר מחוץ למחנה.

ג. קרבנות מנחה ומנחת כהנים

בפרשה מוזכרים הלכות הנוגעות להקרכת ואכילת קרבן מנחה. כן מוזכרים דיני קרבן מנחה של כהן גדול המקריבו בכל יום, וכהן הדיוט ביום בו הוא נכנס לכהונה.

ד. דיני חטאת ואשם

עוד מוזכרים בפרשה דינים הנוגעים לקרבן חטאת, ובמקרה שהדם נבלע בבגד או בכלי, או

צו תורה כשר וקהל

רבבות אלפי ישראל טהורים כבר הצטרפו ללגיונו של מלך

עדיין לא מאוחר אל תישאר מאחור!

הצטרף עכשיו ללימוד היומי בתורה הקדושה עם פירוש רש"י

קו קול התורה 02.500.20.18 שמעו ותחי נפשכם!

מה אשיב לה?

אם על תורה יקריבנו (ויקרא ז, יב)

יהודי חשוב, חסיד סלונים, ששרוי היה בצרה גדולה, זכה לראות עין בעין את חסדי ה' כאשר באורח נס נושע מצרתו ויצא מאפילה לאורה. הוא התחבט מאד בשאלה 'מה אשיב לה?', איה דבר הוא יוכל וצריך לעשות כדי להשיב להקב"ה מעט על הטובות שגמל עמו, הוא התחבט אם להקים גמ"ח או ארגון חסד, או אולי לתרום ספר תורה, ועוד שלל רעיונות.

כשלא ידע להכריע בשאלה זו קם ונסע אל מורו ורבו, כ"ק האדמו"ר בעל נתיבות שלום מסלונים זי"ע, ושטח בפניו את לבטיו.

ענה לו הרבי במתק לשונו וחכמתו האלוהית: 'לוי אתה שומע לי, אל תעשה דבר! מוטב שתישאר כל ימי חיך עם ההרגשה הזאת של 'מה אשיב לך?'; עדיף שתישאר כל חיך בהרגשה של 'לפיכך אנחנו חייבים להודות לך', אל תפטור את עצמך על ידי הקמת ארגון או גמ"ח, מהחובה התמידית להכיר בכל עת בטובתו של הקב"ה!'

שישים אחוז תודה וארבעים אחוז תפילה

אם על תורה יקריבנו (ויקרא ז, יב)

קשה היה שלא להבחין בעצב והדכדוך ששררו תמיד על פניו. בביתו היו חמשה בנים ובנות שהגיעו זה מכבר לפרקם, והגדולה שבהם כבר בת 28. אם לא די בכך, נקלע היהודי למצוקה כלכלית כאשר בצעד פזיז חתם על ערבות לחברו, וכאשר הלה לא עמד בתשלום ההלוואה, נטלו ממנו את דירתו.

יעץ לו אחד מחבריו לנסוע אל כ"ק האדמו"ר בעל בית ישראל מגור זי"ע, להזכיר עצמו אצלו להיפקד בדבר ישועה. הוא נסע אל הרבי ושפך בפניו את מר נפשו על הצרות שמקיפות אותו.

כששמע הבית ישראל את דבריו ענה לעומתו בשאלה נוקבת: 'האם כבר אמרת תודה לה' על כל החסד אשר גמלך מעולם ועד עתה?!' בטרם הספיק האיש לענות, המשיך הבית ישראל ואמר לו: 'ההודאה תהא שישים אחוז, והבקשה תהא ארבעים אחוז!'

יצא האיש מהחדר והתבונן בדברי הרבי, והתחיל להודות ולהלל לה' על כל החסדים שעושה עמו, על שהוא זוכה לחיות בבריאות, על שנולדו לו בנים בריאים, וכו' וכו'.

לא עברו אלא שני חדשים והבת המבוגרת התארסה, ועד מחצית שנה נישעו כולם! לאחר תקופה אף הלכה לעולמה

זה, אבל אבקש לך רק דבר אחד, רק תחליט בלבך שאם היה בכוחך לתת, היית נותן את כל הסכום!. לזאת הסכים העשיר ואמר שהוא אכן מחליט כך בלבו.

'כעת', הוסיף הרב ולא הרפה ממנו, 'מלבד המחשבה שאתה חושב בלבך, אבקשך שתאמר זאת בפניך, תאמר בפה מלא את המילים הבאות: 'אם הייתה לי אפשרות, הייתי נותן בחפץ לב את מלוא הסכום'. התרצה העשיר ואמר את הנוסח פעם אחת. אך הרב ביקש ממנו לחזור על המילים שוב ושוב: 'אם הייתה לי אפשרות הייתי נותן בחפץ לב את מלוא הסכום'.

ככל שהעשיר חזר על הדברים בפיו, חלחלו הדברים בלבו, והוא החל להרהר בלבו 'הרי באמת סכום כזה מצוי בידי, ולעומת נכסי המרובים נחשב סכום זה לפעוט, ולמה אשקר שוב ושוב לומר שאין לי אפשרות?'. קם העשיר והוציא מכספתו ארבע מאות רובל טבין ותקילין ושלשלם לידי הרב מאוסטרבצא.

נעול באוצר הספרים

ומפתח אהל מועד לא תצאו (ויקרא ח, לג)

היתה תקופה, בעודו אברך צעיר, אשר מרן הגאון רבי עובדיה יוסף זצוק"ל נוהג היה בכל יום שישי למהר ולסיים את כל ההכנות לשבת קודש, ולאחר מכן היה הולך לבית המדרש 'שושנים לדוד', כי שם היתה ספריה גדולה, כך שהיה יכול לשוט בים התלמוד ולצלול במים אדירים בכל הספרים הרבים.

גבאי בית המדרש שעדיין לא הכיר את ערכו של מרן הרב עובדיה, חשש שמא ח"ו הוא יקח לביתו ספרים מאוצר הספרים, ולכן לא הסכים שהוא ילמד שם ללא השגחה. אבל מאחר ואז היה חפצו של הרב היה ללמוד שם, נאות הגבאי לאחר הפצרות רבות לנעול את הרב עובדיה בתוך החדר. כך היה הרב עובדיה יושב לומד שם בחדר הנעול עד שעת המנחה של ערב שבת, ואז היה בא הגבאי ופותח את הדלת.

פעם אחת אירע ושכח הגבאי לבוא ולפתוח את הדלת, וגם הרב עובדיה עצמו לא שם לב בכך מרוב שהיה שקוע בלימודו, עד שהעריב היום, רק אז סיים הרב את הסוגיא והרגיש שהגבאי בושש לבוא. שעות ארוכות המתין שם הרב עובדיה נעול בחדר עד שבאו לפתוח לו ולהוציא אותו.

כששמע הדבר למרן הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל גער בגבאי והורה לתת להרב עובדיה את המפתח של חדר אוצר הספרים.

אימו של הלווה שלא עמד בתשלום ההלוואה, כשהיא מותירה אחריה ירושה גדולה, ממנו שילם למיודענו את כל החוב שבעבורה נלקחה ממנו הדירה מחמת חתימת הערבות. הרי לנו כוחה של אמירת תודה!

איני מוחל לרב מפוניבז'

צו את אהרן (ויקרא, ו, ב) ביותר צריך הכותב לזרוז במקום שיש בו הסרון כיס (רש"י)

בימי בחרותו, כאשר ישב המגיד הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל במרתפי הכלא אצל הבולשביקים, ישב עמו גביר גדול. ביום מן הימים פתח הלה את פיו ואמר לרבי יעקב גלינסקי כשדמעות נושרות על לחייו: דע לך, ישנם בעולם שני אנשים, שאני לא מוחל להם, לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאית! ומי הם שני האנשים הללו? הרב של קובנא (-הגאון בעל 'דבר אברהם'), והרב של פוניבז'!

'מה רע הם עשו לך?' תמה רבי יעקב.

אגלה לך, השיב האיש, הם נהגו לבוא לטירתי לבקש כסף לשיבותיהם, הם נכנסו ובאו כמו שמבקרים בביתו של עשיר, הם ביקשו בעדינות ובנוסח של דרך ארץ, אכן נתתי להם כסף, אבל כמה כבר הוצאתי מכיסי? וכי רבבות הוצאתי, 'שמעק-טאביק' [קומץ קטן כשיעור הרחת טבק] נתתי, טיפה מהים.

'על זה אני כועס! למה לא הכריתו אותי לתת יותר?!', המשיך האיש בסערת רגשות, 'תראה מה קרה היום עם הכסף שלי, אני יושב כאן, ואת הרכוש נטלו הבולשביקים, לא נשאר ממנו מאומה. למה גאונים אלו לא באו אלי ותבעו בלשון של כפייה: תן את הכסף?!' אם כך היו מתנהגים, לפחות היו מצילים ממני את הכסף בכח, משהו היה נשאר והיה עומד לי לפחות לעולם הבא, סיים האיש ופרץ בבכי.

הנוסח שחולל פלאות

צו את אהרן (ויקרא, ו, ב) ביותר צריך הכותב לזרוז במקום שיש בו הסרון כיס (רש"י)

כשנודע פעם להגה"ק רבי מאיר יחיאל מאוסטרובצא זי"ע על יהודי מבני עירו השרוי במצוקה, קם הרבי והלך לביתו של אחד העשירים להתרימו למגבית. נקב הרב בסכום של 400 רובל אותו הוא מבקש מהעשיר.

העשיר השתמט באומרו 'לדאבוני לא אוכל למלאות את משאלותיו של הרב, כי אין ברשותי סכום גדול כל כך'.

פנה אליו הרב בגאונותו ואמר לו: 'נניח שאכן אין לך סכום

תורת הקדושים

ביאורי מושגים בהלכות קרבנות וטהרות

"בית הדשן" – העלייה למזבח העולה התבצעה באמצעות הכבש הארוך שעלה מכיוון דרום לכיוון צפון. בצד מזרח של הכבש, במרחק 3 טפחים מהכבש, ובמרחק עשר אמות מתחילת הכבש, היה מקום שנקרא 'בית הדשן', בו היו מניחים בכל יום את 'תרומת הדשן', ואת דישון המזבח הפנימי, ואת דישון המנורה, כך גם את הזפק ובני המעיים של עולת העוף.

"אשם שמתו בעליה" – בהמה שהופרשה לקרבן אשם ולא הספיק בעליה להקריבה, והוא מת בלי שיקריב את בהמתו, הבהמה אינה קרבה לקרבן, אך על פי כללי הקרבנות בעוד הבהמה תמימה אי אפשר למוכרה או לפדותה בממון, לפיכך היא יוצאת לרעות במרעה עד שתפול בה מום, אז היא ניתמך והדמים יעברו לקופה מיוחדת במקדש אשר שכספיה מיועדים להקריב קרבנות נדבה.

להקטרת אימוריו, או במחשבה לאכול את בשרו לאחר הזמן הקבוע לאכילתו, הקרבן נפסל מיד על ידי מחשבה זו, והאוכל מבשר קרבן זה חייב כרת.

"מחוסר כיפורים" – ישנם קרבנות האסורים לאכילה לאדם שהוא בגדר 'מחוסר כיפורים', הכוונה למי שצריך להביא קרבן לכפרה למחרת יום טבילתו, כל זמן שלא הביא קרבנו הייהו 'מחוסר כפרה'.

ארבעה מחוסרי כפרה הם: הזב, הזבה, היולדת והמצורע, שכל אחד מהם, אף על פי שטהר מטומאתו כשטבל, עדיין לא נגמרה טהרתו כדי להתיר לו לאכול מן הקדשים ולהכנס לעזרת ישראל, עד שיביא את קרבנו - כפרתו - למחרת טבילתו.

"חזק ושוק" – אחת ממתנות כהונה הוא ה'שוק' הימני של הבהמה. רגל הבהמה מחולקת לשלשה חלקים, החלק התחתון נקרא 'ארכובה', ומשום מה נוהגים מוכרי הבשר למכור חלק זה ביחד עם ראש הבהמה. החלק האמצעי נקרא 'שוק', והחלק העליון נקרא 'ברך'. לכהנים נותנים את החלק האמצעי הנקרא 'שוק'.

חידושו המרעיש של החתם סופר: יורדי הים אינם מקריבים קרבן תודה!

ואדם אחראי שלא לגרום לעצמו חולי, אם גם כן חולה כואת יהיה פטור מלהביא קרבן תודה?! וכן העיר בספר (חיבת הקודש סימן ק"ה).

תגובות לדעת תורה ויקרא

בהקשר למה שהובא במדור זה בפרשת ויקרא על הקרבת קרבנות בזמן הזה, אשר לך קטע ממכתב שכתב מרן הגר"ח זוננפעלד זצ"ל אל הגאון בעל התעוררות תשובה מערלוי זצ"ל, בו הוא מסביר לו את הסיבות מצד המציאות מדוע אי אפשר להקריב קרבן פסח בזמננו וז"ל:

"לצערנו הגדול לא נכונה הידיעה שהגיעה לאזני כת"ד כי ניתן כבוד לישראל מהממשלה קצת להתנהג הכל ע"פ התורה והמצוה, ידוע הלב על המצב שאינו נן לגמרי... בעוה"ר יהודים רבים נכשלים בזה מבני חו"ל הבאים לבקר את אה"ק ועוברים איסור כרת רח"ל בשגגה, והודעת את גודל האיסור להנציב, ולדאבון לבי קבלתי תשובה בשלילה וכו'... ולבד זה הנה מקום מקדשינו שועלים הלכו בו ונמצא כולו בידי הערבים מקדמת דנא הקיימי עלן ככיסלא לאוגיא, ושמועות בדויות על דבר רצון של היהודים לקחת מידם את הר הבית כבר גרם שנאה רבה ומשטמה מצד הערבים עלינו, ומכל שכן ח"ו אם באמת יגלו היהודים דעתם על זה והי' ח"ו למשיסה יעקב, ולכן עלינו לחכות לישועת ה' ולהתפלל אליו ית' שישלח לנו משיחו ויגל לבנו בישועתו בב"א".

בכבוד ויקר ש.מ. וואלעס ירושלים עיה"ק

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

רש"י מפורש במסכת זבחים

זאת ועוד, רבים מהאחרונים הביאו את דברי רש"י במסכת (זבחים ז', א ד"ה לא) שכתב וז"ל: "דארבעה צרכין להודות, כדאמרינן בברכות, וכתיב בהו ויזבח וזבחי תודה, ושחט תודה בשעת עלייתו מן הים, לשם תודה שהפריש על יציאתו מבית האסורים", הרי מפורש יוצא מדברי רש"י שעולה מהים ויוצא מבית האסורים שניהם חייבים קרבן תודה (כך הקשה בשו"ת מחנה אברהם סימן ל"ג; שו"ת אבני נזר חאו"ח סימן ל"ט; גליוני הש"ס ברכות נ"ד ד"ה ארבעה).

אין חובה, רק אם נדר

אולם הש"ד חמד' (אסיפת דינים מערכת ברכות סימן י"ב) כתב ליישב את דברי החתם סופר, שאין עליו כל סתירה מדברי רש"י בפרשת צו ולא מדברי רש"י במסכת זבחים, שהרי רש"י לא כתב שיש 'חובה' לנדור ולהביא קרבן תודה, אלא שאם הוא מרצונו עמד ונדר להביא קרבן תודה, אזי כמובן הוא חייב לקיים את נדרו ולהביא, ומעתה צדקו דברי החתם סופר שיש לחלק בין שלשת הנסים הראשונים שהוא 'חייב' להביא קרבן תודה, ובין יורדי הים שאינו חייב לנדור להביא קרבן תודה.

הכניס עצמו בידיים לסכנה?

הרבה קולמוסים השתברו אודות חידוש זה של החתם סופר, אך בעיקר הסברו של החתם סופר שיורדי הים אינם חייבים בקרבן תודה משום שהם הכניסו את עצמם בידיים לסכנה, העיר לנכון בספר 'בשבילי ההודאה' (סימן ד) שאם כן, גם הולכי מדבריות לא יביאו קרבן תודה כי מי ביקש מידם ללכת במדבר? ואם תאמר שהיו מוכרחים ללכת במדבר לצורכי פרנסתם וכדו', הרי גם ביורדי הים יתכן שהם עברו בים לצורך נחוץ, ומניין לנו לחלק ביניהם, הרי גם במדבר וגם בים יש פעמים שנוסע סתם לטיול ויש שנוסע לצורך נחוץ!

זאת ועוד העיר שם, שלפי זה נמצא שגם חולה והתרפא, אם הוא גרם לעצמו להיות חולה, כגון שהלך במקום קר והצטנן, כדברי חז"ל ש'צינים ופחים' אינם בידי שמים,

פלא של חידוש אנו מוצאים בשו"ת החתם סופר (ח"א סימן נא), בתשובה הממוענת אל אחד מחכמי דורו, שחזר לעירו לאחר נסיעה בספינה מעבר לים, בני קהילתו ערכו לו באותו לילה מסיבת קבלת פנים מפוארת 'הוהילכוהו למקום קודש בית הכנסת בשירים ותופים ובאורים כבדו ה' והללוהו על בוא רבם לשלום", ואותו רב נעמד במעמד קבלת-הפנים וביקר בשם ומלכות ברכת 'הגומל', והתעוררה השאלה האם מותר לברך ברכת הגומל בלילה, או שמא מאחר וברכת הגומל היא במקום קרבן תודה, יש לברך אותה דווקא ביום ולא בלילה?

ויזבחו זבחי תודה – מי?

החתם-סופר שם בתשובתו מבאר שמצד ההלכה אין מניעה לברך ברכת הגומל בלילה, אך כאן מגיע החתם-סופר עם חידוש מרעיש, ולפיו יורדי הים כלל אינם חייבים בהבאת קרבן

הוא מוכיח את חידושו מפרק ק"ז שבתהלים, דוד המלך במזמור זה מסדר את הארבעה הצריכים להודות: א. [תעו במדבר בשימון דרך. ב. [אסירי עני וברזל. ג. [חולים שהגיעו עד שערי מוות. וכאן לאחר שלש אלו מופיע הפסוק 'ויזבחו זבחי תודה ויספרו מעשיו ברינה. ורק לאחר מכן מגיע הרביעי: ד. [יורדי הים באניות.

מכך מוכיח החתם סופר שיורדי הים אינו חייב בקרבן תודה משום שהוא הכניס את עצמו בידיים למקום סכנה.

הסתירה מרש"י פרשת צו

כמה מהאחרונים שחלקו על החתם סופר, תמחו עליו מדברי רש"י המפרשים בפרשת השבוע על הפסוק (ויקרא ז, יב) אם על תודה יקריבנו, כותב רש"י: "אם על דבר הודאה על נס שנעשה לו, כגון יורדי הים והולכי מדברות וחושי בית האסורים וחולה שנתרפא שהם צריכין להודות שכתוב בהן יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם ויזבחו זבחי תודה, אם על אחת מאלה נדר שלמים הללו, שלמי תודה הן", עכ"ל. הרי מפורש ברש"י שגם יורדי הים חייבים בהקרבת קרבן תודה, וגם עליהם נאמר הפסוק בתהלים 'ויזבחו זבחי תודה'.

תורה והלכה

נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

מים על היד או הראש, חוצצים בתפילין?

נאמר 'על ראשך' ולכן אין צורך להתמיר כל כך במים מחשש חציצה.

אולם הרבה אחרונים הקשו על החידוש שמים נחשבים כחציצה, שהרי נפסק בשו"ע (יו"ד קצח, סעיף יד) שדבר לח אינו חוצץ.

יש מהם שרצו לחלק שכל מקום שנאמר 'על בשרו' - גם מים חוצצים, ורק לגבי טבילת סתם אדם שלא נאמר 'על בשרו', אלא 'וטבל בשרו במים, שם אין מים חוצצים (ברכי יוסף שם, שו"ת טוב טעם ודעת סימן רמ"ה).

אחרים כתבו לתרץ (ספר מקור ברוך [גנצבורג] סימן יח; חבצלת השרון) שמה שאמרו שדבר לח אינו חוצץ היינו רק בדבר לח הנמצא תחת כפות הרגליים, כגון דם תחת רגלי הכהנים לרצפת בית המקדש, כיון שהרגליים מכבידים על הדם ולוחצים על הקרקע עד שאינו חוצץ, אבל בגדים שאינם מכבידים חוצצים אף בלח (ויסוד חילוק זה כתב גם בהשמטות הגהות הר"ש מווילנא על מחצה"ש יו"ד סי' קצ"ח סי"ד).

ועוד האריכו בזה רבות בספרי האחרונים, תן לחכם ויחכם.

בפרשת השבוע נאמר (ויקרא ו, ג) ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו, וכותב רש"י: 'על בשרו' - שלא יהא דבר חוצץ בנתיים'.

למדנו כאן שאסור שתהא שום חציצה בין הכהן לבגדיו, המשנה למלך (הלכות יום כיפורים פרק ב) מחדש שזו הסיבה שהכהן הגדול היה מנגב את עצמו לאחר הטבילה במקוה, כפי שמבואר במשניות מסכת יומא 'עלה ונסתפג', כי אם ישארו מים על גופו תהיה בכך חציצה בין גופו לבגד.

על פי חידוש זה כותב החיד"א בברכי יוסף (אורח חיים סימן כו סק"א א. דין ד) שהרוחצים עצמם בבוקר לפני הנחת תפילין צריכים לייבש את מקום ההנחה כדי שהמים לא יחצצו בין גופו לתפילין.

ואילו בספר אות חיים ושלום (סימן כו אות ג), להגה"ק ממונקאטש זי"ע בעל שו"ת מנחת אלעזר, מביא בשם אביו הגה"ק בעל שם שלמה זי"ע, לחלק בין תפילין של יד שנאמר בהם 'על ירך' ואסור שתהיה חציצה, אבל בתפילין של ראש נאמר 'בין עיניך' ולא

אוצר התורה

הלום מתוך הפרשה

זאת תורת העֵלָה הוא העֵלָה על מוֹקֵדָה (ו, ב) האות מ' של התיבה 'מוקדה' היא אות קטנה, והרמז - מוקדה היא האש הבעורת בלב יהודי, ולא את כל הלהט הפנימי צריך להבליט כלפי חוץ.

(הרה"ק מקאצק זי"ע)

צו את אהרן וגו' אש תמיד תוקד על המזבֵּחַ לא תכבה (ו, ב) אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות (רש"י) מצוה הנוהגת מיד ולדורות, יום אחר יום, ללא זמן של התחדשות, צריכה זירוז מיוחד שאש ההתלהבות לא תכבה.

(חתם סופר)

מצות תֹּאכַל בְּמִקוֹם קֹדֶשׁ (ו, ט) יהודי צריך להכין ולקודש עצמו לקראת חג הפסח, כך שיזכה לאכול את המצות עם פה קדוש וגוף קדוש. (תפארת שלמה)

שאינן מוקדם ומאוחר בתורה (רש"י, ח, ב) בלימוד התורה אין מקום לגאווה כשיהודי זכה להקדים וללמוד תורה מנעוריו, ומנגד גם אין מקום לייאוש אם התאחר ולא למד תורה עד ימי הזקנה. (דברי ישראל)

צו את אהרן וגו' (ו, ב) ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כים (רש"י) הפסוק בא לזרז לדורות הללו שכלתה פרוטה מהכים, שטרדת הפרנסה לא תפריע לאדם מעבודת הבורא. (שפת אמת)

זאת תורת העֵלָה הוא העֵלָה על מוֹקֵדָה (ו, ב) איוה לימוד תורה עולה למעלה לנחת רוח? - תורה הנלמדת באופן של 'על מוקדה' בהתלהבות ובאש קודש. (הרה"ק רבי שלמה מקארלין זי"ע)

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופירושי רש"י הק'

'יוסיף דעת'

שבעה ימים יומם וליילה, היתכן?

בסיום הפרשה נאמר שמשנה ציוה לאהרן את החיוב המוטל עליהם בשבעת ימי המילואים (ויקרא ח, לה) 'פִּתַּח אֶהָל מוֹעֵד תִּשְׁבוּ יוֹכְמִים וְלִיְלֵא שִׁבְעַת יָמִים', ויש לתמוה: הרי מובא בחז"ל (הובא ברש"י במדבר ז, א) שבמשך כל שבעת ימי המילואים היה משה רבינו מפרק את המשכן בכל יום ובונה אותו שוב, ואם כן כיצד היו יכולים לקיים את המצוה לשבת יומם וליילה פתח אהל מועד, והרי בזמן שהמשכן היה מפורק לא היו יכולים לשבת אצל פתח אהל מועד, אתמהה!!

'חידה בפרשה'

זריזות

היכן אנו מוצאים במרחבי פרשת השבוע, בחומש וברש"י, שני פעמים ענין של זירוז?

תשובות - פרשת ויקרא:

יוסיף דעת: תשובות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

- מחמת ימי הפורים, לא הספקנו לעבור על כל אלפי התשובות שהתקבלו, אך הנה מקבץ תשובות נבחרות:
- בפרשת יתרו שמענו כל ישראל את הקריאה, ואם יכתוב משה על עצמו אל"ף קטנה, זה עצמו ייחשב כעונה של נאה, שהוא מראה לכולם שהוא עני (רבי יצחק מוורקא).
  - כאן בחומש ויקרא נאמר עיקר היגיון בהחבה, ולכן רמז כאן את הענוה שאינו ראוי לקריאה, אבל שאר הקריאות היו באופן ארעי ולא קבוע (הגמ"ח קנייבסקי).
  - כאן לאחר קבלת לחות נשיות כשהתעשר משה מפסולתו, יש חידוש מיוחד שנשאר עניו למרות שהיה עשיר, משא"כ במתן תורה עדיין לא התעשר (ספר כתבי אבא מרי).

חידה בפרשה:

- רש"י (ד, ח) לרבות פרו יום הכיפורים.
- רש"י (ה, יז) המתענה ביום הכיפורים זוכה לו ולזרעו אחריו.

מדור חידודי תורה מופיע במערכת מדי יום שלישי תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00 בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס' בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת - כרטיספר בכך 200 ש"ח חידה בפרשה - כרטיספר בכך 100 ש"ח

להאיר את אור האמונה

חיים וברכה למשמרת, יעלו נא לראש עטרת, צוות העוסקים במלאכת הקודש במפעל 'תורה שבכתב', כל אחד בשמו הטוב יבורך!

כבר אמרו חז"ל שדברי תורה צריכים חיזוק בכל יום, ובפרט עכשיו כשאנו עומדים בימים שאנשים טרודים מאד בטרדות ימי הפורים, ומה גם שפרשיות ויקרא צו ושמיני וכו' הם פרשיות שצריך יותר להשקיע כדי להבינם בבהירות.

לחיזוק ולזיכוי הרבים אמרתי לשלוח לכם דברים ששמעתי לאחרונה בשיעורו הנפלא של הגה"ח רבי שמשון שפיצר שליט"א, ובתוך הדברים סיפר שפעם הגיעו בחורים אל הגאון רבי ראובן בנגיס זצ"ל להבחן על גמרא ותוספות, אך הוא שאל אותם תחילה שאלות על חומש ורש"י בפרשת

השבוע, כשהוא אומר להם: 'אדם הלומד רק גמרא ואינו בקי בחומש ורש"י, הרי הוא 'צורבא-דרבנן' ו'עם-הארץ דאורייתא'...' הוסיף הרב שפיצר בשיעורו ואמר: 'רש"י כתב את פירושו עבור כל אדם מישראל, גם בשביל אנשים פשוטים, כביכול רש"י אומר לכל אדם: "אולי אין אתה יודע פירושו של דבר זה? הבה ואפרש לך!". בעוד שכל שאר הראשונים מקשים ומתריצים ומפלפלים, הרי שרש"י מפרש את פשטות הסוגיא ואת פירושי המלות. זהו מנפלאות התורה, שבדברי רש"י כל אחד מוצא את מקומו. האדם הפשוט יבין על ידם את פשטות דברי הגמרא, והעילוי ידלה מהם מרגליות טובות קושיות ופירושים'.

ביקרא דאורייתא
אחד מהלומדים במסגרת 'תורה שבכתב'

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים? שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

הדרן עליך שמחות

לבקשת רבים הוארכו בשבוע נוסף

המבחרים והסיכומים על ספר שמות נצלו את ההזדמנות לשינון וחזרה והיכנסו להגרלת הענק!

פרס שלישי:

כוס של אליהו מפואר

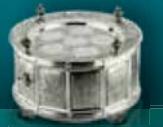
פרס שני:

סט מפואר לליל הסדר

פרס ראשון:

קערת ליל הסדר מהודרת

סטגני שולחני מהודר 5 זוכים

הגדה של פסח יוקרתית מעור 4 זוכים

4 קילו מצות מהודרות 2 זוכים

כורסא הסדר 2 זוכים

מנורת שבת יוקרתית 5 זוכים

סט חומשי דגוי כפשוטו 5 זוכים

כרטיספר 150 ש"ח 5 זוכים

בקבוק יין מקריסטל מהודר 4 זוכים

זוכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הרב יעקב ישראלי - צאנו
ניק וחכים יחיאל יוסף - דרך התורה
הרב שלמה פינקל בית יצחק - נתיבות
הרב ישעיהו הס - אהבת ישראל
הרב אברהם דוד בלוי - שיח יצחק
הבה"ח יחזקאל וולס - מאה שערים
הרב ראובן יוניאן - וישכם אברהם

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ש"ח

הרב מאיר פודרביניק - הגרא
הרב שאול וידר - חיי עולם

זוכה בהגרלת בונוס ע"ס 600 ש"ח

הרב יצחק הניג - נחלת יעקב

זוכים בהגרלת מדור חידודי תורה

הרב חיים הורוביץ - ערליי - כרטיספר 200 ₪

ניק וחכים מרדכי צבי שיינברגר - חיי אבגדור - כרטיספר 100 ₪

שימו לב, ההגרלות נערכות מדי יום שני על כל השבוע הקודם הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישית

להצטרפות לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה למייל: GTS025002018@gmail.com

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה

משמעות

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

שלא יהיה קמצן וכלי, ואז כאשר יתקן המידות שבו ויתנהג כן ימים רבים כל ימי חייו, ויהיה אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא אמר".
אחר שהאדם זוכה לתקן מידותיו, מאושר הוא בעולם, אשריך בעולם הזה וטוב לך בעולם הבא.

***

כוח ההתלהבות

"אש תמיד תוקד על המזבח"

האדם נמשל כמו מכונה או מכשיר חשמלי, בשעה שהמכונה דולקת היא פעילה ומתפקדת, ואילו כשהיא כבויה אין בו מצב של הפעלה, כך גם האדם, כאשר ליבו דולק ובווער עד שהשלהבת עולה מאליה, או אז הוא מופעל ועובד נכון, אולם כאשר אין בו שום רוח חיות והתלהבות רק כמו גחלת דועכת וכבויה, נחשב כמכונה מושבתת ומשותקת. נדמה כמו איש חי, דם זורם בעורקיו ואויר יוצא מריאותיו, אך הנשמה כמי שאיננה, דוממת לגמרי. הדברים מאירים על פי ביאורו של ה'שפת אמת' (צו תרל"א):

"יש הבערה ושלחבת העולה מאליה בלב האדם ע"י התעוררות נפשו בראותו גודל חסדי השי"ת שעושה עם כל איש ישראל בכל רגע ורגע בכל הענינים. וז"ש 'ובער וכו' הכהן וכו' בבוקר בבוקר'. שהוא בחינת חסד ובוקר שמבורר חסדי השי"ת שחסד אל כל היום".

והנה בשעה שהאדם שרוי בהתלהבות ובהתעוררות, בודאי שאין לו נסיונות וקשיים, ואין מחשבות זרות יכולות לבלבל אותו, מאחר שהוא דלוק ופועל כל הזמן, וכפי שממשיך שם:

"ועל ידי התעוררות אהבה אמיתית נשרף כל מחשבות והבלים, כי באמת עצה היעוצה לדחות מחשבות רעות הוא רק זה להיות התלהבות תמיד בחשק ורצון לעבודתו יתברך, ממילא נתבטלו כל ההבלים, וזה עבודת האדם תמיד כל היום והלילה".

נמצא איפוא שההתלהבות היא עצה טובה ומועילה כנגד ביטול המחשבות והבלי העולם האופפים את האדם.

ובמקום אחר מבאר ה'שפת אמת' (תר"מ) עוד:

"ידוע מדברי קדשו של הבעש"ט כי צריך להיות תמיד נקודה התלהבות בלב איש ישראל. וע"ז נאמר 'אש תמיד תוקד'. המזבח רמז על הלב, ותמיד אינו דייקא בזמן, אבל צריך להיות התלהבות על תמיד. וכשמקבל על עצמו בכל לב ונפש שלא ישתנה אז לא תכבה. וכשהתלהבות הוא כראוי, ממילא מחשבה רעה העולה על הלב נשרפת בהבל הלב כהמס דונג מפני אש וכו'. וע"ז נשפרת מחשבה זרה בהבל הלב באח"כ אור חדש. וז"ש 'על מוקדה כל הלילה' וכו' אח"כ 'וביער' וכו'.

כלומר, שמוכרח האדם להיות לו נקודה של התלהבות במשך כל הזמן, כדי שיוכל להתגבר ולשרוף כל המחשבות הפסולות. אין זו רק עצה טובה בעלמא, אלא חובה תמידית לנהוג כן.

ועוד מוסיף לאמר, כי לאמתו של דבר, אכן נמצא אצל כל איש ישראל נקודה טמונה שהוא דלוק ומתלהב בכל עת, שאינו יכול להיכבות לעולם, וזה עומד לו לאדם לעבודת השי"ת לבטל כל המחשבות זרות ופסולות. יכול האדם לקבל חיזוק וחיות מכוח אותה נקודה שלא נכבית לעולם, ולקחת ממנו כוחות לדחות מעליו כל המחשבות זרות, ובפרט על ידי עבודת התפילה שהוא במקום קרבן, וכלשונו (תרמ"ד):

"יש בכל לב איש ישראל נקודה טמונה בהתלהבות לה' שלא יוכל להיות נכבה. והגם כי לא תכבה הוא לאו, אבל הוא הבטחה ג"כ. וכמו שכתבו חז"ל אעפ"י שאש יורד משמים מצוה להביא וכו'. כמו כן בנפש האדם, שצריך להיות תשוקת רשפי אש בלב בווער לעבודת הבורא יתברך ולחדש בכל יום זה ההתלהבות, כמ"ש 'ובער עליה הכהן', כל עובד ה' נקרא כהן. והתעוררות אהבה הנ"ל בלבבות בני"ה הוא העבודה שבלב זו תפילה שבמקום קרבן. וכשיש זאת ההתלהבות, כל מחשבה זרה העולה על הלב נשרפת. כמ"ש בזה"ק מחשבה רעה 'העולה על מוקדה' וכו'. כי זאת היתה עיקר הכוונה בכל המחשבות העולות על הלב שיהיו מתבטלים בעלותן על לב עובד ה', ועי"ז מתעלץ ומתבררין כל המחשבות זרות".

כוח היחיד והבידדות

"ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו"

לכל אדם יש צורך עז וחזק להיות מוקף עם חברים, ולחיות עם תחושת הביחד, שאינו בודד לעצמו.

אמנם על האדם להאמין בעצמו, להכיר באישיותו ומעלותיו העצמיים, ללא קשר לחברה ולסביבה. בכל אחד טמון כוחות שביכולתו לשרוד גם כשהוא ישהה עם עצמו לבד. ומהראוי לתרגל את זה מפעם לפעם, שלא להסתמך תמיד רק על החברה, אלא להרגיש עוצמה וחוזק גם כשהוא לבד, כדי שגם אם יזדמן לו סיטואציה מסוימת בו הוא שווה לבד באיזה מקום, לא יחוש בדידות, ויוכל להחזיק מעמד ולשרוד, מתוך הכרה בחשיבותו וגדלותו. שכן לאמתו של דבר כל העולמות תלויים בו, ועל פי נעשים שידוד כל מערכות הטבע.

וכה מלמדנו ה"דגל מחנה אפרים":

"מדו בד' - היינו לשון בדידות, רצה לומר, שישים אל לבו שהוא לבדו יחיד בעולם וכל העולמות תלויים עליו, כדאיתא בגמרא (סנהדרין לו, א) 'חייב כל אדם לומר כל העולם לא נברא אלא בשבילי, וכבר נתבאר זה לעיל, 'ומכנסי בד' - היינו מי שמכניס לו זה הבדידות בליבו ולמד אותו יראת שמים, 'ילבש על בשרו' - היינו שיקרב עצמו אל הצדיק".

כהמשך ליסוד האמור, מומלץ מאוד לפעמים שיתבודד האדם לבדו ויעסוק בתורה ועבודת השי"ת ללא שום הפרעה, או אז יוכל להרגיש בערך עצמו וגדלותו. כפי שמדריכנו ה"באר מים חיים" בפרשתו:

"ירמוז 'מדו בד' על מידת ההתבודדות ששיבחוהו חז"ל בכמה מקומות ובראשם מרן הרב האר"י ז"ל שכתב (מובא בחרדים ובש"ה במסכת תשובה דף רל"ג) שההתבודדות טוב לנפש יותר מכל הסיגופים, ומי עלה לשמים ונגלה לו קניית המעלות טובות בדורותינו יותר ממנו. גם על פי השכל, כי מי שמתאוה תמיד לחבורת אנשים לא יקנה התורה עמה, כי מוכן עמיהם לשיחה בטילה ודיבורי האיסור כלשון הרע וחנופה ודומיהן, או הרצון בחבורת אנשים ריקים בכדי להשיג כבוד מהם ואתה תהיה לרב ביניהם ומגיד, לא כן אחי כי אם להתבודד בחדר ועסוק בתורה עם תלמידים הגונים או עם חברים מקשיבים לקולך".

***

עבודת המידות

מעיקרי עבודת האדם בעולם הזה הוא לתקן את מידותיו, לשרש אחר המידות הרעות, ולהרגיל עצמו במידות טובות ומתוקנות. וזהו אחת מהעבודות הקשות שבמקדש, ורבות יש לעמול ולטרוח על כך. לזכך ולעדן את המידות לטוב.

הדרך לתיקון המידות, צריך להיות באופן של מידה כנגד מידה, דהיינו שבכל מידה הטעונה תיקון, יתנהג בצד ההפוך. כגון. אדם הלוקי במידת הכעס, כאשר מתעורר אצלו מידת הכעס, יעורר בקרב מידת הרחמנות שהיא ההיפך מכעס, וכך יתרגל לאט לאט להיות איש רחמני וטוב.

וכך מייעץ לנו הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליזענסק ז"ע בפרשתו:

"איעצך שתינצל מכל רע, עשה זאת ותינצל, דהיינו 'ולבש הכהן', דאדם הנכנס בעבודתו יתברך שמו נקרא כהן, ילבש עצמו 'מדו בד', פירש רש"י 'מדו כמדתו', פירוש, רמז שנגד מידתו הרע שיש בו באדם. יתאמץ מאוד לעשות היפך מידה זאת, למשל, אם יש בו מידת כעס יכריח עצמו להתאמץ ללבו להיות רחמן על כל דבר".

ואם בכל המידות צריך ללכת בדרך המיצוה, הרי שישנן מידות שכדי לשרש אותן צריך ללכת אל הצד השני באופן הכי קיצוני עד שייעקר ממנו לגמרי מידה זו. וכגון מידת הגאווה או מידת הקמצנות, וכפי שממשיך שם הנוע"א:

"אם יש בו מידת גאווה, ישפיל עצמו בתכלית השפלות מידה כנגד מידה. וזהו רמז 'בד', שהוא פשתן רמז למידת כילות וקמצנות שזה מידה גרוע ביותר, כמו דאיתא בספר הישר לרבינו תם, כמו שמצינו בפסוק שקין הביא מפרי האדמה, ופירש רש"י מזרע פשתן מן הגרוע, 'ומכנסי בד' יהיו על בשרו', רוצה לומר, שצריך שיכניס עצמו במידה זאת להתאמץ נגדה על בשרו, רוצה לומר, שצריך שיכניס עצמו במידה זאת להתאמץ נגדה על בשרו".

"צו את אהרן ואת בניו" (ו, ב)

"צו" לשון חיבור – צוותא, "את אהרן ובניו" – רומז לחיבור של האב עם בניו שילכו בדרך אחד.

אמרי חיים

א נקוד'ה

"ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור, והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה" (ו, ד-ה)

האדמו"ר רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל היה קורא בתורה. כשהגיע לפסוקים אלו, פרץ בבכי מר ולא הבינו מדוע. אחרי התפילה שאלוהו תלמידיו מדוע בכה בקריאת התורה. אמר להם: "נוכרתי באותו יום, לא עליכם, שבו מפשיטים את האדם מבגדיו הרגילים, ומלבישים בגדים אחרים – תכריכים." אדם צריך לדעת ולזכור שלא יהיה כאן לנצח, אלא יבוא יום ויוציאו "את הדשן מחוץ לעיר" – לבית הקברות שנמצא מחוץ לעיר. "והאש על המזבח תוקד בו" – זהו האש של גיהנום, שלא תבוא ותשרוף אותו. אשריו של מי שזוכה לחזור בתשובה כאן בעולם הזה ומכפרים לו כל עוונותיו.

רבי מאיר מפרמישלאן

"זאת התורה לעולה ולמנחה ולחטאת" (ז, לז)

לכאורה היה קודם צריך להיות כתוב חטאת ואח"כ עולה, שהרי איך אפשר להביא קודם דורון ואחר כך חטאת? קודם צריך לכפר על העבירה ורק לאחר מכן אפשר להביא מתנה, אלא כתוב בטור שבקורבנות שאומרים לפני התפילה – יקרא קודם עולה ואח"כ חטאת. וביארו האחרונים שבכל קרבן "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים" אבל בקריאת פרשת הקרבן חסר את אכילת הנהנים, ולפי זה בקרבן 'עולה' שממילא אין בה אכילת הנהנים כי היא עולה כולה לה', וממילא קריאתה היא כפרה מושלמת ולכן מקדימים לקרוא אותה, כי היא מכפרת יותר, והנה חז"ל למדו מהפסוק הזה ('זאת תורת וגו') ש"כל העוסק בתורת חטאת ועולה כאילו הקריב אותה" וא"כ פסוק זה הולך על האמירה ובאמירה עולה חשובה מחטאת.

פני דוד

"צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא

העולה... ואש המזבח תוקד בו" (ו, ב)

אפשר לומר על דרך דברי הרמב"ן הקי' שעל האדם לדמות בנפשו כאילו שוחטים אותו וכאילו זורקים את דמו ממש, וזהו פירוש הפסוק "צו את אהרן ואת בניו לאמר", שיאמרו לאותו האדם שמביא קרבן "זאת תורת העולה הוא העולה", כל עצם הקרבן הוא "הוא העולה" לדעת שעל האדם היה להיות הקרבן ולא הבהמה 'ואש המזבח תוקד בו' דייקא, שהאש היתה צריכה ליקוד בו ולא על קרבנו ואז ייחשב לקרבן ה'.

הדרש והעיון

"המקריב את זבח שלמיו לה'... ידיו תביאינה את אשיו ה'" (ז, כט-ל)

מהי כוונת הכתוב ידיו תביאינה? מבאר הכלי יקר, שכאשר אדם חוטא למלך ורוצה להתפייס איתו, הוא שולח את מנחתו באמצעות שליח משום שאין לו את העוז ואת תעצומות הנפש להיראות לפני המלך. אבל, אדם המבקש להביא לפני מלכו דורון ומנחה, אינו שולח זאת על ידי שליחים, אלא הוא בעצמו טורח להגיע להיכל המלך ולהגיש זאת לפניו. לכן, קרבן חטאת וקרבן אשם, שהם קורבנות הבאים לכפרה על האדם, מוקרבים על ידי הכהן, אולם בקרבן שלמים 'ידיו תביאינה' – המקריב בעצמו יביא בידיו!

כלי יקר

"ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל" (ז, טו)

שאלו לאדמו"ר רבי אברהם מרדכי מגור: מה הטעם שקרבן תודה נאכל רק ליום אחד, שלא כשאר הקורבנות? השיב האדמו"ר: קרבן תודה מביאים אותו על נס, והרי בכל יום ויום מתרחשים אתנו נסים חדשים ואיך ניתן לאכול מקרבן תודה שבה כהודאה על הנס של אתמול על חשבון הנס של היום!?

מעיינות הנצח

הגיליון לזכות ולבריאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

בעל הישפת אמת', וזה האחרון ביקשו ששייב בעצמו. אמר הילד: ייתכן שכוונת הכתוב היא שהאש של המזבח תהיה יוקדת בו, בכהן בעצמו, דהיינו שיתקדש בסילודין עד כדי כך שיעלה את עצמו עם הקרבן...

אזיס ווארט

"שבת פרה - טהרה"

בעניין טהרה כתוב "מה מקווה מטהר את הטמאים אף הקדוש ברוך הוא מטהר את ישראל" לכאורה אמור להיות רשום ההפך כמו שהקדוש ברוך - הוא מטהר את ישראל כך מקווה מטהר את הטמאים? אלא אומר ר' אלימלך מליז' כשנמצאים במקווה הרי מוכרחים לסגור את העיניים, את הפה ואת האוזניים, מי שיעשה כך גם ברחוב - הקב"ה מבטיח לו שהוא יטהר אות. ר' אלימלך מליזענסק

"אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" (ו, ו)

כתוב באבות "עשרה ניסים נעשו לאבותינו בבית המקדש... לא כיבו הגשמים אש של עצי המערכה... ולכאורה, היפלא מה' דבר, הרי יכול היה לעשות שלא ירד גשם על המזבח כלל, ולא יזדקק לנס כה גדול? אלא, כל זה בא ללמדנו את דרך ההנהגה הרצויה, שלא יטוש אדם את מקומו ומעמדו בעבודת הקודש, בכל מקרה, וכשם שהאש הייתה יוקדת תמיד על המזבח, ואפילו מפני גשמים שנתכו עליה לא נרתעה, כמו כן, ראוי שעם כל הסיבות המפריעות בחיי היום יום נתמיד לעמוד על עמדתנו, ולא נסור מעבודתנו הקדושה. רוב אנשי העולם מבקשים להצדיק את זה שהם לא לומדים באמתלה כי הדאגה לפרנסתם מפריעתם, אבל האמת היא שצריך האדם לבטוח בה' שיספק לו צרכיו, ולא יכבו "גשמים" הכוונה לענייני הגשמיות והפרנסה, "את האש", את עסק התורה שעליה נאמר "הלא כה דברי כאש".

רבי חיים מוולאז'ין

"הוא העולה על מוקדה" (ו, ב)

האות "מ" הזעירא "במוקדה" באה לרמז, כי ההתלהבות והלהט של אדם מישראל לתורה, אינם צריכים להיות בולטים לעין לכל עין, כי אם חבויים בלבו פנימה...

הגרמ"מ מקוצק

"ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה ה'" (ח, ל"ו)

אומר רש"י: 'להגיד שבחן שלא הטו ימין ושמאל', פעם ביקש הגה"ק ה"חתם סופר" זיע"א מאחד המתפללים בבית מדרשו לעבור לפני התיבה. החל הלה להניע כתפיו הנה והנה כאומר, איני ראוי לכך ולא רצה לגשת. אמר לו הרבי, עכשיו הבנתי מהו שאומר רש"י "שלא הטו ימין ושמאל" הכוונה שאהרן ובניו עשו מה שנתבקשו לעשות, ולא הטו ראשיהם ימינה ושמאלה מתוך עניות.

החתם סופר

"במקום אשר תישחט העולה תישחט החטאת" (יח, ו)

העולה רומזת על גאווה - שהאדם מעלה את עצמו על אחרים, והחטאת רומזת על שפלות הרוח, כי חטא הוא לשון חסרון, שהאדם שיש לו חסרון בנשמתו נקרא חטאת, וזה מה שכתוב: "במקום אשר תישחט העולה", הכוונה - במקום ובדבר שמתגאה האדם, אם ירצה הוא לשחוט ולתקן את מידתו הרעה, אזי הוא צריך להתנהג "תישחט החטאת" - הוא צריך להשפיל את עצמו דווקא בדבר זה ובמידה זו.

חתם סופר

"תאכל במקום קדש בחצר אהל מועד" (ט, ו)

אחד מדיני קרבן החטאת הוא שיש לאכול את הבשר רק בחצר המקדש ובעזרה, וכתוב במסכת זבחים בפרק 'איזהו מקומן': ונאכלין לפנים מן הקלעים'. ולכאורה הלא המשניות נכתבו ודיברו על דיני בית המקדש, ולא על המשכן, ולמה כתוב לפנים מן ה'קלעים' - שהיו רק במשכן ולא במקדש שבו הייתה מחיצה? ה'בית יוסף' מביא בשם הרא"ה, טעם לכך שאנו נוהגים לומר בבוקר את פרק 'איזהו מקומן' מפני שהוא פרק משניות שאין בו מחלוקת כלל, מפני שהוא משנה ברורה למשה מסיני ופרק זה התייחד בכך שנמסר באותו לשון ממש ממש ועד לרבי יהודה הנשיא בלא כל שינוי. מעתה מובן מדוע נאמר במשנה "לפנים מן הקלעים", שכן המשנה שנאמרה למשה מסיני דיברה על דיני המשכן שהיה מגודר בקלעים.

הגר"א, בתפא"י

"והאש על המזבח תוקד בו" (ו, ה)

מה פירושה של המילה 'בו', ולשם מה היא נכתבה? שאלה זו שאל האדמו"ר הזקן מגור זצ"ל, ה'אמרי אמת', את סבו

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

פרשת צו גיליון 286

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לשיולחן שבת

חוב ישראל וחוב על סעולת יאור התורה שמישיבה לב בגים אל אגיהם שבשמים

הוא שהה במשך מספר חודשים. אך גם בזאת לא תם העניין... כבר ביום הראשון לשהות בפנימייה, התקשר אלי הצעיר ומבקש שאמסור את השיעור לאוזניו בשיחת טלפון, כך הוא יזכה להשתתף מרחוק בשיעור גמרא מדי יום. נענית לו ברצון ובשמחה ואנו אכן עושים כך, הוא מתקשר ואני מניח את הטלפון במצב 'מקול' על השולחן והוא משתתף בצורה פעילה יחד עם כל חברת הלומדים ב'מדרשיה'.

לאחרונה הוא החליט שהגיע העת 'לחוש' את בית המדרש מקרוב. הוא ניגש למנהל הפנימייה וטען בפניו שהוא מוכרח לשוב הביתה כי שכח שם את התפילין שלו ואינו יכול להתפלל שחיה ללא תפילין. המנהל שקל את הדברים ולבסוף אישר לו לנסוע לביתו על מנת לשוב עוד באותו יום לפנימייה. כמוכן הוא לא שב אל בית הוריו, אלא למקום בו הוא הרגיש 'בבית' - לבית המדרש. הוא ישב ולמד אייתנו בהתרגשות שעות רבות עד שנאלץ להיפרד בדמעות ולשוב לפנימייה.

לפני מספר שבועות מצא תחבולות נוספות לבוא ללמוד בבית מדרש והפעם הוא בחר ללכת לשבות בישיבה קדושה, כדי לעלות שלב בלימוד הגמרא. הוא הגיש להנהלת המוסד בקשה לצאת לסוף שבוע מיום חמישי עד ראשון, בטענה שנקבע לו מבדק רפואי ביום חמישי ומאחר שכבר היה במרכז הארץ בחמישי בערב, ילך לשבות בבית הוריו וישוב לאחר השבת. למזותר לציין שהוא לא הופיע לא בפני רופא וגם לא בבית הוריו שבמודיעין, אלא נסע למקום בו יקבל רפואה לנפשו הצמאה שם הוא שבת יחד עם בחורים בני גילו, בעלי תשובה שעוסקים בלימוד הגמרא יומם ולילה בשמחה ובאוויר.

הסיפור הזה, כמו סיפורים נוספים דומים שהיו בעבר, מלמד אותנו על עוצמתה של התורה הקדושה וזה גורם לי להתפעל בכל פעם מחדש! הרי לצעיר הזה היו כל מנעמי העולם הזה, הוא היה מוצלח בחברה, לא היה חסר לו כסף כדי לרכוש לעצמו השכלה ומקצוע, כבוד ומעמד, אבל ברגע שנחשף להנאה הרוחנית שיש בלימוד גמרא, הוא החליט לעזוב את כל ההנאות שהעולם הזה הציע לו ונדבק כמו 'מגנט' אל התורה.

האם יש עוד דבר בעולם שיש לו כוח כזה להניע בן אדם להפוך את חייו לגמרי? אני כבר יודע את התשובה - אין ולא יהיה כוח כזה כמו הסגולה הקיימת בתורה הקדושה!

ונסיים בסיפור מעניין. יום אחד במדרשיה אחד הבחורים שואל אותי האם הוא ייתארה איתי בגן עדן? שאלתי אותו למה אתה חושב כך? אז הוא ענה: אני משתדל לבוא לשיעורים וגם מתפלל. אמרתי לו ומה עם הסמארטפון? ובית ספר חילוני? אז הוא אמר לי אני עושה כל מה שאני יכול, אז אמרתי זה לא מספיק.. אז שאל אם אני אלך לישיבה אהיה איתך בגן עדן? נו כאן כבר שתקתי.. מה אענה לו...

אנו צריכים לדעת שבתורה אכן יש סגולה רוחנית שאין לנו אפילו יכולת להבין אותה. על הפסוק שקראנו בפורים במגילת אסתר: 'ליהודים היתה אורה ושמחה', דקשו חכמים: 'אורה' - זו תורה. בתורה יש 'אור' מיוחד וכל יהודי באשר הוא, כאשר הוא לומד ברצינות כדי להבין ולדעת את דברי התורה, הטעם המיוחד של התורה נכנס בעצמותו עד שהוא אינו מסוגל לעזוב אותה. יהודי שלומד כך, גם אם הוא רחוק מאוד משמירת המצוות, ישוב אל הדרך הנכונה בעקבות לימוד התורה! יש לי על כך 'קבלות' רבות ואשתף כעת על אחת מהן. היה אצלנו ב'מדרשיה' נער בן 17 שהגיע מבית רחוק רחוק מאוד מתורה ומצוות, הוריו הינם קרי מזג, מקורבים לקהילות רפורמיות רח"ל, ומטבע הדברים הם התנגדו לכך שהבן שלהם 'תפס' אצלנו ואינו מוכן לעזוב את ה'מדרשיה'. הם ניסו בכל מיני תחבולות לגרום לו לעזוב אך לא עלתה בידם.

יום אחד הודיע האב לבנו שאוסר עליו לבוא ל'מדרשיה', בגלל ש'מטיפים' בה ללכת לישיבה, אבל הבן לא היה מסוגל לעמוד בפני הגזירה, הוא נמשך אל ה'אור' של התורה כמגנט והיה בורח בדרך לא דרך מבית הספר ומגיע ללמוד אצלנו בבית המדרש עד שעה מאוחרת בערב... כשנודע להנהלת בית הספר על ההיעלמות שלו ועל כך שאינו מתעניין בחומר הלימודי בכיתתו, הם חשבו שהוא הולך ומתדרדר לפעילות עבריינית כלשהי ולכן הם יצרו קשר עם ההורים וביקשו שיבואו ללב את העניין מול ההנהלה.

לאחר חקירה ודרישה נודע להורים להיכן הצעיר בורח והם התרגו מאוד, הם התריעו בפניו שאם ילך עוד פעם אחת ל'מדרשיה', הם יעבירו אותו לפנימייה סגורה ומשם כבר לא יוכל לברוח... הצעיר חשש מאוד מהוריו ופנה אלי בבקשת עזרה: כבוד הרב, מה עלי לעשות ככה מצב? אני לא מסוגל לעזוב את לימוד התורה, אך גם פוחד מאוד מהוריי. אמרתי לו שאני לא יכול להגיד לו להמרות את פי הוריו בגלוי, אבל אני לא אוסר על אף אחד להיכנס לבית המדרש.

אם חשבת שזוהו תם העניין, התבדיתי מהר מאוד. הצעיר התעקש למצוא תחבולה שתאפשר לו לבוא ללמוד אצלנו, ללא ידיעת הוריו. מאחר שהיה לו חדר פרטי בביתו, הוא ביקש מאחיו הצעיר שיחליף איתו את החדר, הוא ישן בחדר של אחיו ואחיו ישן בחדר שלו. כאשר האח הצעיר כיבה את האור והלך לישון, הוא חמק מן הבית והגיע ללמוד אצלנו עד 12 בלילה. ההורים שהיו בודקים אם הוא שוב ברח להם, ראו שהאור מכובה ומישהו ישן במיטתו, הם חשבו שהוא כבר הלך לישון... אך גם התחבולה הזו התגלתה בסוף והאב מימש את אימויו ושלח אותו לפנימייה שממוקמת ביישוב מרוחק ושומם, שם

הטיבוע העליון מוקדש

עץ לא טובה...
סיפור לשבת עמ"ב

ישיבה סמוד לאבי
הלכה שבועית - הרב יוסף חזק בן שליט"א
עמ"ב

התשובה השבועית
הטבעה האמתית!!
עמ"ב

קפה מקסיקני משובח
אחת שאלתי-ר' יצחק זילברשטיין שליט"א
עמ"ב

לרפואת הגאון רבי משה בן פרימה, והגאון רבי שלום מאיר בן צירל, רבי עקב בן גלדיס חתן, ולרפואת כל חולי עמו"ל, לזיווג הנן אורטל בת-זיוה, ולחופה במהרה סימה בת זיוה. להצלחה ברו"ג ענת נילה בת חביבה-אילן, שלום ויהודה בן חנה ברכה, שמואל יצחק בן תהילה,

סיפור לשיבת

עין לא טובה...

שלום

לך הרב לוי.

מאחר וסיפורים רבים המופיעים כאן, מעל במה זו, נוגעים בנושאים שהם תמצית חיינו, ועוסקים בין השאר בליבון סוגיית המידות שבין אדם לחברו, רציתי להעלות נושא מאוד מצוי, מאד מדאיג ומדאיב, אך לא נותנים עליו את הדעת כפי שהדבר מחייב, במיוחד לאור האסונות הרבים הפוקדים את הציבור החרדי, ביניהם מקרים שונים ומשונים שלא חלמנו עליה בעבר, והפכו לשיגרה קיומית המאיימת עלינו ממש. עין רעה. עין צרה. קנאה בוטה לעין השמש. (לשון הרע זה עסק מפורסם, בו לא עוסק, מכתב זה).

חז"ל אכן מכבירים ללמדנו, כי מידות אלו מוציאות את האדם מן העולם, אך דומה רבים אינם שמים על לב את עוצמת הסכנה שבדבר, הן לקנאי, והן למי שמקנאים בו. שמי ש. ואני מתגוררת באזור חרדי באחת מערי הפריפריה, לא אציין, דרום, או צפון, כי אין זה ממין העניין. בעלי אברך מתמיד, ואנחנו נשואים כעשר שנים, ונתברכנו בחמשה ילדים כ"י.

כבר בשנה הראשונה לנישואין, יזמתי הקמתו של עסק משפחתי קטן, הנותן מענה למשפחות רבות בסביבה, לא אפרט מה אופיו של העסק, אך לגופו של ענין, הוא משרת נאמנה עשרות משפחות, ונותן להם מענה הכרחי לשמירת סדר היום שלהם, וכל זאת, בסכום סימלי ממש.

דא-עקא מאחר ומדובר בסכום סימלי כפול עשרות משפחות יוצא ששכרי ברוטו מצוי באזור 8,000 ₪ ברוטו. שכן ישנן עוד הוצאות לא מעטות מסביב.

אינני מתלוננת, אך כמו כל משפחה ממוצעת גם, אנו נאנקים תחת עול המשכנתא, המיסים השונים, הכלכלה ובעיות רפואיות מסוימות אופייניות, המצריכות ביקורי רופא תרופות וכו'.

כך שבסופו של יום, מן הברוטו היחסית גדול, נותר נטו רזה למדי. מכאן ואילך אספר לך על צרור תגובות לא מבוטל של שכנות, של חברות, של אנשים נוספים, אשר ללא בושה, ולאוזני ממש, אומרים: "את עשירה ממש, איזו חצר יפה יש לך, גם הפרגולה גדולה ומרשימה, נו טוב, עם משכורת כמו שלך אפשר להסתדר".

ניחא אם המשפטים הקנאיים הללו היו עוסקים רק במראה הבית המטופח והחצר הנאה, אלא שבנוסף לכך יש נשים המייחסות לי כוחות נדידים, כמו "את אשה חזקה, למרות העומס של העסק שלך, יש לך זמן להבריק את הבית, שנראה אצלך כל יום כמו ערב פסח... את מצליחה למרות הנטל שעליך לטפל בילדיך בצורה טובה. קיבלת כוחות אדירים משמים את ממש אשה גיבורה וחזקה שאין כמוה".

שלא תטעה הרב לוי, אין במילים הללו שמץ של הערכה או פירגון, או עידוד. זה נובע מסוג מפותח של עין לא טובה על משפחה פשוטה שעמלה קשה לפרנסתה, אלא שיש אשלייה סביבתית כאילו מדובר בעושר.

פעם כבר כתבת על "תסמונת הדשאים הירוקים", קרי אותה קנאה נבזית של שכנים המלשינים על כל פיפס קטן של סגירת מרפסת או הרחבה של חדר.

איך עוצרים את זה? מדוע אנשים לא מסתפקים בדשא שלהם, בבית שלהם ובצלחתם האישית?

איך מחנכים אנשים להביט בעין טובה על הזולת: נבצר מבינת. רצינית להעלות עוד נקודה לא פשוטה.

אינני יודעת חשבונות שמים אך כבר שמעתי על מספר מקרים (חלקם אני מכירה אישית) של אנשים שהצליחו בעסקים שונים, והדיבור עליהם היה נושא שעלה דרך קבע על לשונם של בני הסביבה.

לא אחת שמעתי משפטים כגון: "הוא יכול לחתן 20 ילדים בקלות, כמו שהעסק שלו פורח ומצליח, הוא יכול כל חצי שנה לקנות

דירה..."

לדיבורים הללו יש השפעה נוראה!!! הרי חז"ל לימדונו שרוב הנפטרים בעולם, זה משום עין רעה. לא כאן המקום להיכנס לפרטי פרטים של הנושא הטעון והרגיש הזה, מתי עין רעה פוגעת ומתי לא, אך כפי שציינתי, ראיתי שמעתי והכרתי אנשים מכובדים שחלו במחלות קשות עקב הצלחותיהם העסקיות והאישיות. ומדוע? כי הם הפכו - בעל כורחם - למוקד של דיבורים פטפוטים וקנאה ללא גבול.

לא מזמן סיפרה לי ידידה מעיר סמוכה, שהיא פתחה משפחתון מאד מוצלח שהיה לו ביקוש גדול, אחת השכנות נכנסה אליה ערב אחד, והחלה לדבר באופן שהזכרתי למעלה...

חברתי נפלה למשכב במשך שלושה חודשים, והמשפחתון התפזר. חשבונותיו של הבורא עלומים מאיתנו, אם כי ידוע שכאשר מדברים לשון הרע, או דברי קנאה ועין צרה, אזי מדקדקים משמים ובודקים האם אכן זכאי אותו אדם להטבה הזו.

המקטרגים עושים את שלהם, ולעתים נפגע המקנא ולא פחות מכך נשוא הקנאה, שלא לדבר על בני המשפחה משני הצדדים.

אם אנשים היו יודעים מה באמת מסוגלות המילים שלהם לחולל, אני חושבת שהם היו נוהרים הרבה יותר. נניח בצד את יחסי השכנות שנפגעים עקב דיבורים קנאיים אלה, אך לא אחת קורה שבני ובנות משפחה מקנאים זה בזה וגורמים לכל המשפחה צער נורא מי ישורנו, מבלי להעלות על הדעת שהקנאה המנקרת הזו, היא שגרמה למחלות, תאונות, לפגיעה בשלום בית ולאיבוד פרנסות, ה' ישמור. אני אישה פשוטה ואינני מתיימרת לחנך אף אדם בעולם, למעט את ילדי, אך מה לעשות שהדיבורים הללו גם פגעו בי, ולכן חשתי מחוייבות ואחריות להעלותם על הכתב.

כאשר מכתב מן הסוג הזה מתפרסם בעתון חשוב ובמסגרת מכובדת כמו ספר, אזי יש מי שיתן את הדעת וישים על לבו.

האמת היא שרציתי לספר לך סיפור יותר מפורט שקשור בקנאה ובתוצאותיה, אך נמנעתי מכך מחשש שאפילו אם יוצננו הפרטים, יהיה מי שייפגע מכך, ולכן דומני שהמכתב כפי שהוא, זועק את הכאב שלי ושל אנשים רבים, המקפידים להביט על זולתם בעין טובה.

כן, עין טובה, מדוע שלא נרגיל את עצמנו לשמוח בהצלחת הזולת, וכאשר נבחין שיש בנו קנאה קטנה, עדיף שנשתוק ונבלום פינו, ונשנן לעצמנו שאין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו כמלוא הנימוח. כל מה שיש לנו, הן ברוחניות והן בגשמיות ניתן אך ורק לנו, בצורה מדוייקת ומדוקדקת כדי לתקן את עצמנו עלי אדמות, ואין לאיש בעולם את היכולת או הזכות לגעת בכך, או ליטול זאת.

זה תורף הדברים הרב לוי, ומי יתן והמילים הפשוטות הללו, שאין בהן כל חדש, יחזקו במידת מה את נטייתנו להביט על העולם, בעין הכי טובה שאפשר.

פרי קטן - מאחורי הסיפור

כד הוינא טרום - חתן צעיר, ישב מולי הרב ק. ומסר נפשו כדי להכניני לקראת בנין הבית היהודי.

"נישואין" הוא הסביר לי פרושו להתנשא, לגדול, לגבוה, וכל זאת תוך נשיאת משא ועול כבד. ולמרות המשא אתה מתנשא, ועולה, משפר ומשתפר... אבל אם אתה חש בצניחה, בגניחה, בנפילה, דע לך שהנישואין בסכנה".

"נו, שאלתיו, איך מצילים את המצב כשאתה בשעת נפילה? "למד מוסר בני, למד מוסר. אם תשקיע את עצמך יחד עם רעייך בלימוד מוסר, בהלכות שבין אדם לחבירו, יש סיכוי טוב שתתנשאו בנישואים".

זהו, זה הקנאצ' הקטן המוכר והשחוק משהו. ללמוד מוסר שבין אדם לחבירו.

ויפיים הדברים לתתם את הלב.

-קובי לוי-

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

ישיבה במקום אביו בבית הכנסת

כבר נתבאר לעיל שאסור לשבת על מקומו הקבוע של אביו בבית הכנסת, אך יש אומרים שכל זה כאשר המקום נקבע על פי כבודו ומעמדו של אביו, אבל אם המקום שבבית הכנסת נרכש על ידי אביו בדמים, מותר לבן לשבת במקום אביו. ויש שמחמירים בזה בכל אופן, כל שהוא מקום הקבוע לאביו.

הני"ל כשיש לאביו מקום רק לתפילה אחת

אם יש לאביו מקום קבוע בבית הכנסת ומתפלל שם רק תפילת שחרית, אסור לבנו לשבת שם בתפילת מנחה או בתפילת ערבית, אף על פי שאביו לא בא למנחה או לערבית כלל, משום שזה מיקרי מקום אביו. וכן בית הכנסת שיש בו שני מנינים, ובמנין הראשון יש מקום קבוע לאביו, ובמנין השני אותו מקום קבוע לאדם אחר, אפילו הכי מיקרי מקום קבוע לאביו ואסור לישב על מקומו.

וכן בימים הנוראים שאין מקומות פנויים בבית הכנסת, ואביו משמש כשליח צבור ומקומו התפנה, אין לבן לשבת במקומו.

אביו שינה מקומו

אב שהיה לו מקום קבוע בבית הכנסת, ואחר כך שינה את מקומו למקום אחר, מותר לבן לשבת במקומו הקודם. והוא

שניכר לכל שאביו עבר מקום, כגון שרואים שאביו יושב במקום אחר. וכן אם אביו היה רגיל להתפלל בבית כנסת מסוים, ואחר כך עקר להתפלל בבית כנסת אחר, מותר לבן לשבת במקומו בבית הכנסת הראשון, שאין זה כבר בכלל מקומו.

עמידה במקום ישיבה של אביו

מותר לבן לעמוד במקום המיוחד לאביו לישב, ולכן מותר לבן לעמוד על כיסא המיוחד לאביו, כדי ליטול איזה חפץ ממקום גבוה.

להסב בפני אביו בליל הסדר

בן המתארח אצל אביו בליל פסח, אפילו אם אביו הוא רבו מובהק, צריך הבן להסב בכל הדברים שצריך להסב בהם, ואינו צריך לבקש רשות, אחר שדרך האב ללחוץ על כבודו לבנו. ואם האב אומר שאינו מוחל על כבודו, חייב לשמוע בקול אביו ואין הבן רשאי להסב.

וכן הדין בכל זה בבן המיסב אצל אמו.

אופן הישיבה בפני אביו

על הבן להיזהר שלא ישב בפני אביו ואמו שלא בדרך כבוד, אבל מותר לשבת בצורה של הסיבה על יד אביו ואמו.

-לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרי
המחבר 052-764-4642

החיוור השיבועי

מאיר פנחסי

אחד דופק לשכנו ומזמין אותו ללוית אשתו היום בשלוש, השכם נענה בחיוה ובאמת הגיע, לאחר השבעה השכן האלמן החתן שוב ולאחר שלוש שנים שוב דפק לשכנו והזמין ללוית אישתו השכם שוב השיב בחיוב והגיע האלמן נשא שוב אשה ושוב גם היא מתה רח"ל ל"ע ושוב הזמין את שכנו, בחזרה מהלוויה השכן היה נראה עצוב שאלו אותו למה והשיב "לא נעים לי הוא הזמין אותי כבר שלוש פעמים ואני עדיין אפי' לא פעם אחת....."

עשרה ראשונים שבאים לבית
הכנסת נוטלים שכר כולם...

ועשר הראשונים שבאים לחדר
אוכל נוטלים את כל האוכל של
כולם.....

שאלות ותשובות

הרב דוד טהרני שליט"א

פיקוח על הייצור וישנם מאות מזקקות ויסקי בסקוטלנד ללא כל פיקוח, וניתן לערב בו אלכוהול מענבים שהוא אסור בהנאה מדין סתם יינם. ושוחחתי עם כמה מהמתיירים את המשקאות החריפים, ונכחתי לדעת שאין לדבריהם כל סימוכין בהלכה, ורק מסתמכים על חוקי המדינות שמגבילות שלא יקרא משקה פלוני א"כ הוא מיוצר משיכר של תבואה או פירות מסויימים. ולמעשה אי אפשר לסמוך על חוקי המדינות, לפי שלא בכל העולם יש פיקוח קפדני על קיום החוק, וישנם הרבה מאד זיופים בתחום זה, ובהרבה מדינות בעולם ואפילו במדינות מתוקנות ניתן לתת שלמונים למפקחים בכדי שיעלימו עין מהמזוייפים, וגם הזייפים שנתפסו בזיופם נענשו בעונשים מנוכחים או בקנסות נמוכים שביום אחד של ייצור משקה מזויף מרוויחים הם יותר. כמו כן ישנם חששות של שמרי יין נסך או תוספת גליצ'ין למשקאות שמקורו יכול להיות משומן חזיר, כך שהחששות במשקאות החריפים רבים הם. ואמנם ישנם משקאות המיובאים מחו"ל בכשרויות של גופי כשרות, אך לצערנו הרבה מהם רמת הכשרות נמוכה מאד, וא"א לסמוך עליהם אפילו במוצרים פשוטים לכל ימות השנה, וק"ו שאין לסמוך עליהם במשקאות חריפים שיש בהם חשש סתם יינם.

ואסיים במעשה ששמעתי מפי הרב פנחס כהן שליט"א רבה של נתיבות ת"ו ביום חמישי יד כסלו תשס"ו, ששמע מפי הרב חיים מאדאר זצ"ל רבה של תוניסיה, שתמיד שתו בג'רבא את הבוכא (שיכר תאנים) שהכין אחד מבני הקהילה ללא כל כשרות, וכל הקהילה שתתה ממנו ללא עוררין, ושנה אחת ביקש ייצור השיכר כשרות לפסח, כאשר בא הרב לבדוק ראה חבית גדולה של אלכוהול, וכשבררו את מקור האלכוהול שהיה מיובא מתורכיה נודע שהוא עשוי מענבים, והרב אמר לו לא רק לפסח אלא גם לכל ימות השנה אסור לך להשתמש בזה, וסיים הרב שבזכות שביקש כשרות לפסח ניצלו השותים מאיסור סתם יינם כל השנה, עכ"ל. ולכן ללא כשרות מוסמכת אין לשותות משקאות חריפים. ובשו"ת דברי דוד (ח"ד יו"ד סי' כט) הארכת'י לברר דין זה.

מצאתי מכשיר שאינו כשר לדעת כל הפוסקים האם יש מצוות השבת
אבידה, ובכלל מה אני אמור לעשות עם המכשיר?

יש לשאול רב בכל מקרה לגופו; מאחר ומבחינה חוקית אין היתר להזיק למכשיר שנמצא, והמוצא עלול להסתבך חוקית, לכן אין חיוב השבת אבידה, ויתעלם מהאבידה ולא ירים ולא יגע.

נשאלתי מאנשים המשתתפים בשמחות ובשבתות חתן, ומכבדים אותם במשקאות חריפים ללא כשרות, האם מותר להם לשתות, כי שמועה רווחת בפי חברי שכיין שנהגו בהם היתר ועולים הם על שלחן רבנים ולא מיחו בידם, נעשה הדבר היתר, ואדרבה כל המפקפק בהיתר שתייתם מוציא הוא לעו על הראשונים.

הנה המשקאות החריפים מאלכוהול שהם: הג'ין, הוודקה, האפריטיבים, והליקרים, אסורים מדין תערובת סתם יינם, מכיון שאין אפשרות לברר אפילו בבדיקה מעבדתית את מקור האלכוהול שמעורב בהם מאחר והוא מזוקק מאד ונטול טעם צבע וריח, כך שלא נותרו עקבות של הנוזל או הפרי ממנו הופק האלכוהול, ומכיון שיש ספק שמא מקור האלכוהול הוא מענבים או מיין, אם כן ספקו לחומרא, וכל עוד שלא נתברר בבירור גמור ומוחלט [ודבר זה יכול להעשות רק על ידי פיקוח והשגחה על כל חומרי הגלם, וכן בפיקוח על כל תהליך הייצור מתחילתו עד סופו], משקאות אלו שרובם ככולם באים ממדינות של נוצרים ועובדי עבודה זרה, אסורים בהנאה כדין ספק סתם יינם או תערובת סתם יינם שהוא אסור בהנאה, וכמו שכתב מר"ן בשו"ע (יו"ד סימן קיד ס"ד). ובפרט במדינות שבהם האלכוהול של הענבים זול יותר משאר סוגי האלכוהול, והדעת נוטה שנעשו מאלכוהול ענבים. בנוסף לכך שאר חומרי הטעם והריח המעורבים באותם משקאות טעונים הכשר. וכל שכן שהאפריטיבים למיניהם שהם על בסיס יין (כגון: צינזאנו, מרטיני, נוליפרט, וורמוט) שאסורים הם בהנאה כדין סתם יינם שאסור בהנאה.

גם המשקאות החריפים המיוצרים מאלכוהול של פרי מיוחד כמו הויסקי הסקוטי או המשקאות העשויות מאלכוהול פירות כברנדי ודומיו, אין כל

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב אהרן חזני

קפה מקסיקני משבח

מה התברר? - הקפה שמש רק לכסוי והסנא, בתוך הקפסה הטמנו יהלומים נדירים השוים הון רב... כפי הנראה, העדיף שמעון שלא לגלות אודות כך לראובן, שמא יסרב לקחת עמו את החבילה הקרה.

עכשו תובעים שמעון ונסים מראובן לשלם את כל ההפסד האדיר, כדון שומר הנם שפשע בשמירתו. לעמיתם טוען ראובן: "לא הייתה לי שום ידיעה אודות היהלומים. אלו הייתי יודע שמדבר בקפסת היהלומים, לבטח הייתי שומר על הקפסה בהקפדה רבה. ומסתבר יותר שאם הייתי יודע את האמת, בכלל לא הייתי מסכים לקבל את קפסת היהלומים..."

עם מי הדין?

מבאר בשלחן ערוך (ח"מ רצ"א-ד'), שהשומר אינו חייב לשלם אלא כפי שני החפץ שקבל עליו לשמור. לפיכך, אם הטעה אותו המפקיד ואמר לו שהוא מוסר לשמירתו דינר כסף, ונתברר אחר כך שהיה דינר זהב, אף על פי שפשע השומר בשמירתו, הוא אינו חייב לשלם אלא דינר של כסף. ואפילו אם נודע לשומר קדם אבדן הדינר שהוא עשוי מזהב, הוא אינו חייב בכל שונו, הואיל ובשעת קבלת השמירה לא קבל עליו אלא שמירת דינר כסף (קצות החושן.

וע"ע בנתיבות שם).

לנכח הדברים, יש לפטר את ראובן מדמי היהלומים, כפי שלמדנו, ששומר אינו חייב בדיני שמירה אלא על חפצים שקבל על עצמו לשמור. והואיל ולא הייתה לראובן כלל ידיעה אודות היהלומים - הוא גם לא קבל על עצמו לשמור עליהם, אלא רק על חבילת הקפה. ואכן הוא השיב חבילת קפה וזה תחת החבילה שפשע בשמירתה...

לסכום: ראובן פטור מתשלום דמי היהלומים.

מעשה שהיה בראובן, תושב ארץ ישראל, שטס למדינת מקסיקו לצורך עסקיו. באחד הימים פגש את ידידו משכבר הימים - שמעון, שמתגורר במקסיקו. בתם השיחה הנעימה בין השניים בקש שמעון: "ידידי הקר, תוכל לעשות עמי חסד?... יש לי בן-דוד בארץ ישראל, נסים שמו, ואני שולח לו מדי פעם קפה מקסיקני משבח. התואיל בטובך להסכים לקח עמך לארץ ישראל את קפסת הקפה?". "בשמחה רבה", הגיב ראובן בחייד לבבי, וקבל לידיו את הקפסה.

לאחר מספר שעות, במהלך ההמתנה בתחנת הרכבת במקסיקו, הרגיש ראובן צמא גדול. הוא החליט לגשת אל הקיוסק הסמוך ולקנות בקבוק שתיה, אך שכח לטול עמו את קפסת הקפה שהונהגה לצדו על הספסל...

כששב, הצטער לגלות שהקפסה נעלמה... ראובן חשב בלבו: 'פשעתי בשמירה על הקפה, בעזבי אותו במקום מלא בגנבים... עלי לצאת קעת לחפש את החנות שמוכרת את אותו קפה משבח'. הוא חפש רבות עד שמצא את החנות ורכש קפסה חדשה.

ובכן, ראובן הגיע ארצה, וזמן קצר לאחר הגעתו לביתו נשמעו דפיקות בדלת. היה זה נסים, שבא לטול את קפסת הקפה. נסים הודה מקרב לב לראובן ונפרד ממנו לשלום. אולם, לאחר מספר רגעים חזר ודפק בקנחתנות על דלת ביתו של ראובן.

הדלת נפתחה, והפעם ארשת פניו של נסים הייתה מתוחה מאוד... "אתה בטוח שאו החבילה שקבלת משמעון?!..." שאל בבהילות. ראובן השיב: "האמן לי, זה אותו סוג של קפה, החבילה הראשונה פשוט נעלמה בתחנת הרכבת, אבל דאגתי לקנות..." ראובן לא הספיק לסיים את המשפט, ומפיו של נסים נשמעה זעקה מרה...

החיזוק השבועי הטביעה האמתית

בחודשים האחרונים מאז פרוץ המלחמה בדרום, בני התורה אלו שזוכים לשבת בבית המדרש לא פעם "אתם לא עושים למען המלחמה" וכאלו שעושים את זה יותר יפה "חצי יום תלמוד כי התורה שומרת וחצי יום תיקחו חלק בנטל שעל החיילים", כאלו שטרקו את הדלת בפני בני הישיבות השבוע כשבאו להתרים לתתי"ם השונים. אנחנו אומרים כל יום בשלושה עשר עיקרים "אני מאמין שהקב"ה הוא מצוי והוא משגיח והוא אחד" ודבר ברור שמה שקרה בשמחת תורה זה סיבה רוחנית, - "אם בחוקתי תלכו" מבאר רש"י שכאשר עם ישראל יעברו על דברי התורה אז "ופרקת עולו מעל צאורו וכו', והתורה היא "אגוני מגאנא ואצולי מצלא" א"כ מבואר שמי שמגן על העולם 1000 אחוז זה לומדי התורה בלבד!! כמו הגמ' אומרת שנתורה קרתא (שומרי העיר) הם הת"ח, אם נשאל מדוע באמת יש את אותם אלה שנמצאים בחזית, התשובה פשוטה שאנחנו לא בדרגה שזוכה לניסים גלויים, אז אנחנו פשוט זקוקים ל"הצגה" כן כפשוטו ל"הצגה" שכאילו הזירה מתנהלת שם, בעוד שהזירה האמתית מתרחשת בבית מדרש,

ניתן לקבל את העלון בכל שבוע במחזורות האימייל בשליחת בקשה לכתובת - 025806335AA@gmail.com

שבת שלום ומבורר!

ערכים לשבת

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	
20:15	19:34	18:21	ירושלים
20:12	19:37	18:36	תל אביב
20:14	19:36	18:28	חיפה
20:14	19:37	18:39	באר שבע

זמני השבת לפי שעון קיץ

העלון טעון גניזה

פרה ענווה

רגע לפני שפתח במפעלו הספרותי החשוב ביותר, נתקף החכם היהודי בספקות והיסוסים. האם נבעו אלה ממידת הענווה, או שמשהו אחר קורה כאן?

למה שנראים כנימוקים נאצלים וראויים לשבח של ענווה, מסתתרים מניעים פחות נאצלים, מסוג שונה לגמרי: עצלות, פחד, וכן... אפילו גאווה.

"כאשר זממתי להסיר משא הטורח הזה מעלי ולהניח לי מחבור [החלטתי לוותר על חיבור הספר], שבתי וחשדתי את נפשי על בחרה במנוחה, ולשכון במעון העצלה בהשקט ובבטחה. ויראתי שיהיה רצון התאוה להניח המחשבה הזאת, ושהוא היטני אל דרך המנוחה והשלוה ולהסכים על ההנחה ולשבת במושב העצלות."

בביקורת עצמית נוקבת מזהה רבנו בחיי בעצמו מלבד מניע העצלות, גם את גורם הפחד; המציג את עצמו תחת האצטלה של 'זהירות'. הזהירות מצטיירת בעינינו כרגש חיובי שמציל אותנו מהפזיזות וחוסר שיקול הדעת. אולם הזהירות עצמה עלולה להפוך לגורם מפריע כאשר היא משמשת תחפושת לפחד וחרדה, וכמאמר החכם: "מן הזהירות שלא תרבה להיזהר".

מכאן גוזר רבנו בחיי מסקנה ברורה: "אם היה כל מתעסק בעניין מענייני הטובה... שותק ועומד עד אשר יגמר לו כל רצונו... היו בני האדם ריקים מן הטובות וחסרים מן החמודות... והיו שבילי הטוב שוממים ומעונות החסד נעזבים".

האם הצליח רבנו בחיי להתגבר על הענווה המדומה ולהבין כי היא רק תירוץ לחוסר עשייה? העובדה שאלף שנים אחר כך אנחנו לומדים מתורתו ומצטטים את ספרו, מלמדת שהתשובה לכך חיובית...

***

פרשת פרה אדומה היא פרשה שכולה ענווה. מול תשוקת האדם להכניע את כל ההוויה תחת שלטון שכלו, מציבה הפרשה תמרוז אזהרה של "אחכמה והיא רחוקה ממני". יש בעולם 'חוקים' שאפילו החכם שבאדם אינו יכול וגם אינו צריך להבינם - וטוב לו לאדם שלא על בינתו תמיד ישען, אלא ידע שישנם דברים הנשגבים ממנו.

ענווה בריאה זו נועדה להציל אותנו מזחיחות הדעת, אולם אין היא נובעת מקטנות האדם, אלא דווקא מגדלותו. בגלל שיש לאדם כוחות כבירים ויכולות עצומים, עלול הוא להתפתות לראות בעצמו סוג של אליל כל-יכול. לפיכך מזכירה לו התורה את מקומו הנכון בסדר הבריאה. חוק הפרה האדומה מחזיר את האדם לפרופורציה, למקום של 'לא מבין', ובכך מאפשרת לו למצות את הפוטנציאל הרוחני שלו בדרך נכונה ומאוזנת.

האם הענווה היא תמיד תכונה רצויה? רבי בחיי בן יוסף אבן פקנדה, בהקדמה לספרו 'תורת חובות הלבבות', אומר לנו שהתשובה לכך שלילית; והוא עושה זאת באמצעות סיפור אישי אודות הנסיבות והרקע שקדמו לכתיבת ספרו.

דרך ההקדמה לספרו אנו זוכים לקבל חלון הצצה נדיר למחשבות ולרגשות שליוו את תהליך כתיבת הספר. רבנו בחיי חושף כי לאחר שהבין את נחיצות חיבורו של ספר שיעסוק בתורת המידות היהודית, וכבר גמלה בליבו ההחלטה שהוא זה שיכתוב אותה, התעוררו בליבו פקפוקים וספקות, עד כי הגיע למסקנה שאין התפקיד מתאים לאדם כמוהו.

רבנו בחיי ממשיך ומונה את הסיבות הגיוניות שהובילו אותו למסקנה זו: מגבלת הכישרון בהקפת תחום כה רחב ומסוכך בעומק וביסודיות הנדרשים; העדר בקיאות מספקת במליצות השפה הערבית, שפת הדיבור והכתיבה הרווחת בקרב יהודי אנדלוסיה באותה העת; החשש כי כתיבת הספר תחשוף שכוחו דל בכתיבת והיקף הידיעות.

החששות הללו רווחים מאוד, ולא רק בספרד של תור הזהב. כאשר ניגש האדם למפעל חשוב הכרוך במאמץ ומצריך כשרון, הוא מבין שמפעל כזה גם מעמיד מולו מראה שתחשוף את מגבלותיו. עבור אדם פרפקציוניסט זהו אתגר קשה מנשוא, היכול להביא אותו לכדי חוסר מעש. החשש מפני גילוי חסרונותיו - ובפרט כאשר הגילוי הזה לא יישאר בינו לבין עצמו, אלא ייחשף בפומבי-עלול להטיל עליו חרדה משתקת.

העניין הוא, שאת חוסר המעש שלו עשוי האדם לייחס לערך החשוב של 'מידת הענווה'. באופן כזה הוא מרוויח משני העולמות: גם חוסך לעצמו את טורח העשייה, ובתוך כך גם זוכה להתעטף באדרת המכובדת והחמימה של 'בעל ענווה'. זוהי שיטה קלה מאין כמוה להשגת הרגשה עצמית נעימה בלי לעשות כלום. וככל שהאדם מרבה בעשיית הכלום, הוא משתבח בנפשו על ה'קורבנות' הרבים שמקריב למען מידת הענווה, תחושת הסיפוק העצמי שלו גוברת, וכל זאת על ידי עשיית הכלום!...

דפוס ההתנהגות הזה נראה כמו ענווה, נשמע כמו ענווה, ובהחלט מתחזה לענווה. אבל האם הוא באמת ענווה...?

רבנו בחיי סירב לעצור בשלב זה. הוא החליט להטיל ספק לא רק ביכולתו לחבר את הספר, אלא גם במניעים שהובילו אותו להטיל ספק ביכולתו לחבר את הספר. ואז הוא גילה תגלית מפתיעה וחשובה. התברר שמתחת

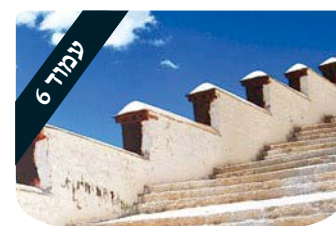
מתחת למה שנראים כנימוקים נאצלים וראויים לשבח של ענווה, מסתתרים מניעים פחות נאצלים, מסוג שונה לגמרי

עמוד 11
ערכים לילדים
מצא את ההבדלים

עמוד 8
בעקבות
הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע

עמוד 6
הניצוץ היהודי
הבריחה מדראמסלה

עמוד 2
הרב אהרן לוי
אומנות המחשבה

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

כשביקש הסולטן לשדרג את מעמדו של יועצו, הווזיר הוותיק והנאמן, הוא קרא לו ושאל: "אם אמנה אותך להיות שר באחת ממדינות מלכותי, האם תישאר נאמן לי?"

"בהחלט", השיב הווזיר, "עד יומי האחרון אהיה נאמן להוד רוממותו".

"וכיצד אדע כי אמת אתה דובר? התוכל להוכיח זאת?" תהה הסולטן.

"ודאי", השיב הווזיר בביטחון, "אנשים בוגדים בשולחיהם משום שהם מבקשים את טובת עצמם ולא את טובת שולחיהם. מי שאין לו כלום משל עצמו, וגם אינו רוצה לעצמו מאומה, יוותר בנאמנותו תמיד".

"ואתה?" שאל הסולטן, "האם תסכים לתת לי את כל אשר לך?"

"בוודאי!" ענה הווזיר.

"גם את ביתך?"

"בהחלט".

"ואת שדותיך וכרמיך? גם אותם תיתן?"

"גם אותם!" ענה הווזיר בהתרגשות.

"והכסף?"

"גם אותו!" השיב הווזיר בלא היסוס, "את הכל אתן להוד רוממותו. רק יבקש!"

"אני מבקש" - אמר הסולטן בחיוך - "רק את ה... תרנגולת שלך". הווזיר החוויר, ונאלם דום.

"אדוני הסולטן... את הבית כבר נתתי, וגם את השדות והכסף! לשם מה זקוק הוד רוממותו לתרנגולת... יסלח נא לי אדוני הסולטן, אנא ממנו - את התרנגולת ישאיר אצלי...". חייך הסולטן, הנהן לאות הסכמה, והווזיר יצא מהחדר.

בדרכם לביתם, לא התאפק בנו של הווזיר ושאל: "אבא, אינני מבין: את הבית הענקת לסולטן בשמחה, על השדות ויתרת מייד כשביקש, אפילו את הממון נתתי! מדוע התעקשת על התרנגולת?"

"ראה בני", זקף הווזיר את ראשו בחשיבות, "את הבית הענקתי לסולטן משום שאין לי בית משלי. גם את השדות נתתי כיון שאין לי שדות, ומאותה סיבה לא היססתי לוותר גם על הכסף שאין לי... ועל מה שאין לך, לא קשה לוותר. אך תרנגולת יש לי - ואיך אתן אותה לסולטן?..."

האם אין אנו דומים לווזיר? כל אחד מאתנו מוכן לתת לוותר ולהקריב למען הקב"ה. ישנם אנשים שקל להם לוותר למען הקב"ה על דיבור לשון הרע, משום שאין להם חברים לדבר עליהם. אחרים - קל להם להיזהר בכשרות המאכלים, משום שאין בווערת בהם תאוות האכילה.

אומנות המחשבה

כיצד משפיעות המחשבות על איכות חיינו? האם ניתן לשלוט בהן? איך אפשר לדון רשעים לכף זכות, ואיזה צדיקים הקב"ה אינו אוהב?

אך מה יקרה כשהקב"ה יבקש מאיתנו לוותר למענו על רצון או תאוה שממש בווערים בנו - האם גם עליהם נוותר למענו? ואם לא רק את המעשים יבקש מאיתנו, אלא גם את הכוונה? האם גם אז נעתר לו? או לחילופין, מה יקרה אם יבקש מאיתנו לאהוב כל מי שעובדו באמת, גם אם אינו נמנה עם בני קהילתנו או החוג שלנו? האם נסכים? האם אנו מוכנים לעצב את מחשבותינו ורגשותינו על פי רצונו?

"על מה שאין לך, לא קשה לוותר. אך תרנגולת יש לי - ואיך אתן אותה לסולטן?..."

בהקדמתו לחומש בראשית מבאר הנצי"ב כי הפסוק "קל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא" (דברים לב, ד), נכתב כדי להצדיק את העונש שהביא הקב"ה על בני דור החורבן, שהיו "צדיקים וחסידים ועמלי תורה אך לא היו ישרים בהליכות עולמים. ועל כן, מפני שנאת חנם שבלבם זה אל זה, חשדו את מי שראו שנוהג שלא כדעתם ביראת ה' שהוא צדוקי ואפיקורוס. ובאו על ידי זה לידי שפיכות דמים בדרך הפלגה, ולכל הרעות שבעולם, עד שחרב הבית".

מעשים בלבד אינם מעידים על שלמות, קובע הנצי"ב. כדי לזכות בה, יש צורך גם בשלמות פנימית. לכן חרב הבית דווקא בימיהם של מי שאף שהיו שלמים במעשיהם - לא היו שלמים בפנימיותם. זאת כדי ללמדנו שהכוונה חשובה לא פחות מהמעשה, ושהפנימיות חשובה לא פחות מהחיצונית, ושהאדם השלם אינו מי שנותן להקב"ה את המעשה בלבד, אלא מי שמשוגל למסור לו גם - ובעיקר - את הכוונה. ולא רק מה שקל, אלא בעיקר מה שקשה.

מסיבה זו, עוד לפני חנוכת המשכן, מלמד הקב"ה את משה על קורבן המחשבה, כפי שמובא בפרשת השבוע. בפרשת צו מלמד הקב"ה למשה את דיני קורבן העולה: "צו את אהרן ואת בניו לאמור זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על-המזבח כלי-הלילה עדי-הבוקר ואש המזבח תוקד בו" (ויקרא ו, ב).

מדוע מופיעה פרשת קורבן עולה מייד בפתיחת הפרשה? כדי ללמד על חשיבותו של הקורבן הבא על הרהור הלב. גם אם מקובל להניח שמחשבה היא דבר שאין בו ממש, מציווי קורבן עולה לומדים שההפך הוא הנכון. הבאת קורבן על הרהור הלב מלמדת כי יש ממשות במחשבה, משום שהיא משפיעה לא רק על המעשה, אלא גם על סיבתו, כפי שכותב כותב רבנו בחיי: "כי קורבן עולה הוא הנכבד שבכל הקרבנות כולן... מפני שהוא בא על יראת הלב... וחטא המחשבה קודם לחטא המעשה".

כל הקורבנות מקריבים על מעשים, מלמד רבנו בחיי, ותכליתם להורות שעל האדם לעצב את מעשיו ולהתאימם לרצון ה'. ומסיבה זו, כשאדם חוטא, עליו להביא קורבן על שנכשל בכך. לעומת זאת, קורבן העולה מובא על חטא המחשבה, כאשר האדם מכיר בכך שלא הצליח לעצב את מחשבותיו על-פי רצון ה'. וכיון שעיצוב המחשבה והכוונתה על פי רצון ה' קשה יותר משליטה במעשים, ולפי שמחשבה היא שורש המעשים, על כן קורבן העולה הוא החשוב מכולם.

סיבה נוספת לחשיבותה של המחשבה, קובע רבנו בחיי, טמונה במאמר חז"ל: "תן לו משלו, שאתה ושלך שלו" - אנו וכל רכושנו שייכים לבורא. ומכאן, שגם אם ניתן לה' את כל אשר לנו - המעשים, אין זו הוכחה שהענקנו משלנו, שכן כל שיש לנו-הכוח והבריאות המאפשרים את המעשים - תלויים בבורא ומשלו אנו נותנים לו.

אך רק דבר אחד הוא שלנו באמת-המחשבה והכוונה. לכן, קל יותר לעשות מעשים על-פי ציווי ה', מאשר לכוון ולחשוב על פי ציווי ה'. המחשבה היא ה'תרנגולת' שלנו... הדבר היחיד הנתון לשליטתנו, הממד היחיד בו אנו עצמאיים לחלוטין, ואותו בדיוק מבקש מאיתנו הקדוש-ברוך-הוא: "רחמנא ליבא בעי [הבורא רוצה את הלב]" (סנהדרין כו, ב).

איך נותנים לקב"ה את המחשבות? פשוט מאוד! מחפשים את הטוב שבבריאה, ואת הטוב שבבריות, כפי שמובא בליקוטי מוהר"ן: "דע, כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות. ואפילו מי שהוא רשע גמור צריך לחפש ולמצוא בו איזה מעט טוב, שבאותו המעט - אינו רשע. ועל ידי זה שמוצא בו מעט טוב ודן אותו לכף זכות, על ידי זה מעלה אותו באמת לכף זכות, ויוכל להשיבו בתשובה" (ליקוטי מוהר"ן רפב).

בהמשך דבריו גם מוסיף מוהר"ן שאם את הזולת ניתן לתקן באמצעות חיפוש נקודת הטוב שבהם, את עצמנו לא כל שכן?...

נקדת מבט

הרב משה לנדא

היום שכדאי להיזהר בו

ואיך בגללו, כמעט שלא באנו לעולם

האמת, היא שהטענה שלה לא תשמע, והוא יכול יהיה לברוא את האדם.

אלא שהדבר קצת תמוה. מה יש בהשלכת האמת לארץ? זהו, עכשיו היא לא קיימת! הטענה שלה לא צודקת? ומה עם מידת השלום? גם הטענה שלה צודקת, ומדוע לא השליך את השלום דוקא?

המהר"ל בספרו נתיבות עולם (נתיב האמת, פג) מבאר שהקב"ה לא התכוון למחוק את מידת האמת ולא להקשיב לטענה הצודקת והאמיתית שלה. ממש לא. טענתה היא טענת 'אמת'. ובכל זאת, יש דרך להתמודד עם טענת האמת.

ה'אמת' היא ה'תורה'. ביקש הקב"ה להשליך את התורה מהעולמות העליונים אל הארץ בה אנחנו חיים. עכשיו, כאשר יש לאדם תורה, התורה תאיר את דרכו, והוא ינהג במידת האמת. כעת, כשיש לו אמת - אפשר לברוא אותו.

ומה עם השלום? כשיש לך תורה... כשאתה חי באמת חיי תורה, אתה בשלום עם כולם. אם לא...? כנראה שאתה לא באמת חי חיי תורה.

המסקנה; את מידת האמת קונים בעוד ועוד תורה. מידת האמת היא גם סוד הקיום שלנו. אם נחיה בשקר, יתכן ש... נעלם. אז שימו לב במיוחד ב1 באפריל... שאף אחד לא 'יעבוד' עליכם.

רק שלא תפספסו... ביום שני הקרוב כדאי שתכנסו לכוננות ותהיו זהירים יותר. לא, לא מפני שיש לי מידע רגיש ומדוייק שקשור אליכם. גם לא בגלל המלחמה, ואפילו לא בגלל מזג האוויר. רק מכיוון שיום שני הוא האחד באפריל למניינם-יום הכזבים הבינלאומי או במילים בוטות ופשטות יותר... 'יום השקר הבינלאומי'. כדאי שתבחנו כל דבר שאומרים לכם, כיון שעל פי אמנת העולם המערבי, ביום הזה... מותר לשקר.

הנה לכם כמה טעימות מהשקרים הגדולים של היום הזה... בשנת תשל"ז פורסם בתקשורת הישראלית שחברת פ.מ.ל.ד (פתי מאמין לכל דבר) תסייע להעביר את הכותל המערבי למקום אחר, בשל שקיעה מסוכנת של האבנים. לפני כ-20 שנה פורסם בתחזית מזג האוויר על מטר 'זהובונים', פתיית זהב שיטפטפו מן השמיים. לפני כ-10 שנים חברת גוגל פירסמה על פיתוח 'גוגל נז' בעזרתו תוכלו להריח ריחות דרך הרמקולים שבמחשב שלכם, וגם תוכלו להעביר את הניחוחות הלאה.

בקיצור, תיזהרו...

למה כל כך כדאי להיזהר מהשקר? מפני שכדאי שתדעו שבגלל היום הזה, יותר נכון בגלל 'השקרים' של בני האדם כמעט שלא באנו לעולם. וכידוע, 'מי שִׁמְמָה יכול גם לפטר'. כלומר, אם בגלל השקר לא באנו לעולם, אפשר שבגללו גם נאבד מהעולם.

המדרש (בראשית רבה ח, ה) מספר על אותו הרגע שהקב"ה נועץ בעליונים אם לברוא את האדם. מידת החסד אמרה שהאדם מלא בחסדים כלפי חבריו, ולכן צריך לברוא אדם. לעומתה, מידת האמת טענה שהאדם כולו שקר, ולכן אסור לברוא את האדם. מידת הצדק צידדה דווקא לטובת האדם, וביקשה שיבראו אותו, כיון שהאדם מחפש ושואף אל הצדק, אבל מידת השלום טענה שהאדם כולו קטטה ואין שלום בין בני האדם, לכן לא כדאי לברוא אותו.

בקיצור; 'פיפטי פיפטי'. חמישים חמישים. אז איך בכל זאת באנו בסוף לעולם? המדרש מספר שהקב"ה השליך את ה'אמת' לארץ. המשמעות הפשוטה של השלכת

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 "צו את אהרן ואת בניו לאמור זאת תורה העולה" (ויקרא ו, א) רש"י: "צו את אהרן - אין צו אלא לשון זירוז, מייד ולדורות. אמר רבי שמעון: ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כים".

שאלה: מהו חסרון הכים בקורבן עולה יותר מאשר בחטאת או שלמים?

תשובה: על דרך הפשט ניתן לומר, כי קורבן העולה עולה כליל, אין בו חלק שנשאר לכוהנים או לבעל הקורבן, ולכן יש בו תחושה גדולה יותר של חסרון כים.

בעל החידושי הר"ם ביאר זאת על דרך הדרוש: את המילים 'חסרון כים' הוא פירש במשמעות של 'חסרון כיסוי'. כל קורבן מכפר על חטא שנעשה באמצעות האיברים שבגוף. את החטאים הללו ניתן למנוע באמצעות כיסוי האיברים: לעיניים יש עפעפיים; לאוזניים יש תנוך, לפה יש שפתיים ושיניים, ועוד. לעומת זאת, למחשבה אין דרך לכיסוי, ולכן קורבן העולה המכוון כלפי המחשבות צריך 'זירוז מיוחד', כלשון רש"י.

2 "צו את אהרן ואת בניו לאמור זאת תורה העולה" (שם). שאלה: היום, כשבעוונותינו אין לנו את בית המקדש והקרבת הקורבנות, מה מכפר במקומם?

תשובה: כתוב בנביא: "קחו עמכם דברים ושובו אל ה', אמרו אליו כל תשא עוון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו" (הושע, יד). בהעדר קורבנות, אין לנו ברירה אלא לשלוח במקומם "מס שפתיים", היינו התפילה.

פעם אמר גביר קמזן לרבי לוי יצחק מברדיצ'ב: "לתת כסף לאביונים אינני - מסכים, אבל להתפלל עבורם-דווקא אסכים ברצון, כמו שכתוב 'ונשלמה פרים שפתינו', התפילה שלי תהיה במקום הכסף שאתה מבקש!" ענה לו רבי לוי יצחק: "דווקא לגבי קורבן עולה מועילה התפילה במקום קורבן. אבל אתה מחויב בקורבן חטאת, וכפרתך שונה היא; כדכתיב בנדיאל: "וחטאך, בצדקה פָּקֵד".

3 אקטואליה: מהי הסיבה שהקב"ה מעמיד את האדם בניסיון, ואם יש סיבה טובה, מדוע אנחנו מבקשים בתפילה "ואל תביאני לידי ניסיון"?

תשובה: התפילה באה מצידו של האדם החושש שלא יעמוד בניסיון. אך הניסיון איננו מבחן שתוצאותיו אינן ידועות, אלא אתגר הנועד להיטיב עמנו. יש להבינו כמו פנייה לאיש מקצוע; שם נשתדל תמיד לבחור את 'בעל הניסיון' המסוגל להתמודד עם המצב. וכך ביאר הרמב"ם: "קרא 'ניסיון' מצד המנוסה. אבל המנסה יתברך יצווה בו להוציא הדבר מן הכוח אל הפועל, להיות לו שכר מעשה טוב, לא שכר לב טוב בלבד".

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

חילוף האמירות:

"ותשלך אמת ארצה" (דניאל ח, יב): האמת, מרגלית טובה זו, חותמו של הקב"ה, מתגוללת בעפר ואין איש מרים אותה מן הארץ. אלא שאי אפשר להעלות את המרגלית מן האדמה, בלי שהאדם יתכופף תחילה; אך אין איש רוצה להנמיך קומתו. (בעל שם טוב)

תורת החנוך

הרב צביאלי בן צור

שאו מרום עיניכם, ילדים, וראו...

כשחג האמונה מתקרב...

בימים אלו, בשעה שאנו כבר בתוך השלושים יום קודם הפסח, כשהילדים עסוקים בלסיים את השאריות האחרונות ממשלוחי המנות, עקרות הבית החרוצות כבר מתחילות לקרצף כל פינה, והבית כולו מתמלא בריח של אקונומיקה, נתחיל להתכונן לחג האמונה, ונלמד כיצד אנו מקיימים את פסגת חובתנו בעולם; כיצד אנו מחנכים את ילדינו לאמונה חושית בבורא.

ישנן מספר דרכים לאמן ילד לאמונה. דרך אחת היא בעת אירועים חריגים שמלמדים על שליטה אלוקית, מה שנקרא בשפתנו 'נס', דרך נוספת היא לאורך ניסי היוםיום הפלאי; עיניים שנפקחות בבוקר, גוף שמזדקף ונעמד, רגליים שמשחררות ויוצאות לדרך, וכל מה שנקרא בשפתנו 'טבע', ובלשון רבותינו - הכל נס, בחלוקה בין 'נס גלוי', ו'נס נסתר'. דרך נוספת להשרת האמונה היא על ידי סיפור ההיסטוריה של עם ישראל, בדגש על פלאי הנצחיות היהודית, נצחיותו של העם השנוא והנרדף בעולם.

סדר הדברים הוא - אמונה בבורא העולם שכולו טוב, ומרצונו להיטיב ברא את עולמו, אמונה במעמד הר סיני בו בחר הקב"ה בעמו ונתן להם את תורתו, אמונה שמתגלה בחיות היומיומית

ה'טבעית', וזו שבולטת בהתרחשויות העל טבעיות הלא שגרתיות.

המעטפת האמונית הזו בונה את המושג 'יהודי מאמין'. יסוד האמונה בעולם מתחיל בבריאת העולם. יסוד האמונה ביהדות מתחיל באברהם אבינו. אברהם הוא אבי הדרך שמשלבת את האמונה השכלית, לצד האמונה החושית.

ואצל אברהם, כך הכל התחיל: "אמר רבי יצחק, משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום, וראה בירה אחת דולקת אמר, תאמר שהבירה הזו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה ואמר, אני בעל הבירה. כך, לפי שהיה אברהם אבינו אומר, תאמר שהעולם בלא מנהיג, הציץ עליו הקדוש ברוך הוא ואמר, אני הוא בעל העולם."

אנו נספר לילדים שאברהם רבינו לא גילה את ד' מייד, הוא חיפש אותו, וכשמחפשים, מוצאים. אברהם גילה את בוראו בצורה פשוטה במיוחד, על ידי שהוא נשא למרום את עינו ושאל 'מי ברא אלה?' כשהוא ראה את השמש זורחת, מאירה ומעניקה אנרגיה לכל הנבראים, הדבר בהיר לו שהיא כנראה הבורא בעצמו. כשהגיע הלילה והוא ראה את הירח תופס את מקומה של השמש, הוא חשב שהוא הבורא. כי אם היא הכי גדולה והוא דוחק את רגליה, הוא הכי גדול.

בבוקר כששבה השמש לפעילות הבין אברהם ש'קל אחד בראנו', והוא ברא הכל. כשהוא הבין מעצמו, מיד הציץ עליו בעל הבירה. השיטה הפשוטה והברורה של 'לפתוח את העיניים, לראות להבין ולהסיק', נעשתה מאז אינספור פעמים, והגמרא מספרת על התנא שעשה את אותו שימוש בשמש, להסברת האמונה לגוי.

וכך מספרת הגמרא (חולין נט): שאל אותו גוי את רבי יהושע בן חנניה, "למה אני לא רואה את האלוקים?" "אתה רוצה לראות אותנו?" שאלו רבי יהושע. "כן", ענה הגוי. "אם כך, בוא אלי מחר בחצות היום, ואראה לך אותו". למחרת הם נפגשו, ובשיאו של יום אמר לו רבי יהושע: "שא עיניך לשמיים, הבט בשמש ותראה את הבורא".

הגוי לא הצליח להתבונן בשמש המסנוורת. אז הסביר לו רבי יהושע שאם את השמש, שהיא רק אחת ממשרתי ד' יתברך, והיא רק אחת ממיליארדים עד אין קץ של שמשים נוספים הוא לא יכול לראות, כלומר, הוא לא יכול לעבור אפילו את השומרים הקטנים ביותר של המלך, את מי שברא את כל אלה - הוא בוודאי לא יוכל לראות.

כמה פשוט ככה נכון.

השמחה-מולדת או נרכשת?

ולמה כדאי לך לעשות הכל כדי לאמץ אותה?

בשלושה משתנים: במזג, בתלאות החיים, וב'גודל האנחה' [מידת הצער האישית]. במילים אחרות: השמחה תלויה באופי, בקורות החיים, ובבחירה של האדם כיצד לפרש את אירועי החיים. עצם דרישת התורה מהאדם לשמוח [ראה להלן], מוכיחה כי הדבר תלוי גם בבחירתו.

השמחה איננה עצה טובה או מרשם לחיים יותר מעניינים, אלא היא חובה, ועל האדם להתאמץ כדי להשיגה. רבי יהודה הלוי בספר הכוזרי (מאמר שני, אות נ) מדגיש כי השמחה היא אחד משלושת העמודים המרכזיים שעבודת השם עומדת עליהם (מלבד היראה והאהבה). וידועים דברי האר"י ז"ל במעלת השמחה בעבודת ה', עד שגילה כי זכה לכל השגותיו בזכות מידת השמחה שהיה דבק בה.

הרש"ר הירש בספרו 'מעגלי שנה' (עמ' צח) קובע זאת באופן נחרץ: "השמחה והששון, החדווה והגיל אלו הן מטרותיה הנעלות שבנעלות של התורה. האמת הצפונה בתורה, מגרשת ורודפת עד חורמה את העצבות והצער, המרה שחורה, והיא מאלפת ומרגילה אותנו לחיות חיים רעננים שטופי גיל ואושר עלי אדמות".

השמחה אינה רק ביטול העצבות ורגשות דכדוך, אלא היא מאבני הבניין היסודיים של האדם. ספר החינוך (מצווה תפח) מבאר שישנם ארבעה דברים הנצרכים לבריאות האדם: מזון, מנוחה,

האם אתה מגדיר עצמך כאדם שמח? האם אתה מבצע את רוב הפעולות שלך בתחושת שמחה, אושר וסיפוק? האם האנשים שסביבך חיים את חייהם בשמחה? האם אפשר להפוך את 'מידת השמחה' לדרך חיים קבועה? מה משותף לאנשים השמחים, במה הם זוכים, כיצד להפוך לאדם שמח, ולמה השמחה היא קריטית לעבודת ה'? על זאת ועוד, במאמר שלפניך.

ראשית, הבה נברר: האם השמחה היא תוצר של נסיבות החיים או מרכיב של אופי מולד? התשובה היא שהשמחה, כמו כל יתר המידות, היא גם מולדת וגם נרכשת. האדם נולד עם נטייה מסוימת לשמחה או לעצבות, ונסיבות האדם בכוח אישיותו מסוגל אף הוא להשפיע על מידת השמחה שלו.

בעל ספר 'מנורת המאור' (נר ב כלל ח, ח"א, פ"ב) רבי יצחק אבוהב מסביר שהעצבות תלויה

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיאי

שינה ושמחה. הרי לנו שהשמחה כמוה כמזון לאדם.

על פי ספרי הפנימיות, שורשה של השמחה היא בעולם הנשגב ביותר, 'עולם האצילות'. ככל שהעולם גבוה ונעלה יותר, כך ההארה שבו גדולה יותר מהעולם שמתחתיו. בעולם זה של האצילות, המזוהה עם 'מעונו' של הקב"ה, שורה שמחה, כמאמר הכתוב "עזו וחדווה במקומו" (דברי הימים א, טז, כז).

ידוע הדגש שתנועת החסידות שמה על מידת השמחה בכלל, ובקיום המצוות בפרט. לפי הבעל שם טוב הקדוש, השמחה היא כתנאי; שבלעדיה לא תתכן השגת המטרה בקיום המצוות.

השמחה בתורת החסידות היא כח החיים הבסיסי ביותר, שבלעדי אי אפשר לעשות מאומה, לא בענייני העולם הזה, וכל שכן בעניינים רוחניים. כשאין לאדם שמחת חיים פשוטה, בוודאי שאינו מסוגל להתגבר על התאוות, לעשות תשובה ולהתפלל בכוונה. בהעדר שמחה, חסר האדם את הכוח להתמודד עם הקושי והמאבק הכרוכים בעבודות אלו.

מובן אם כן, שהשמחה היא תנאי הכרחי לבריאות הנפש ולעצם החיים של האדם. לפני שמדברים על תשובה ועבודת ה', לפני שעוסקים בשאר השלבים לעלייה רוחנית - חייבים קודם כל לוודא שהשמחה ניצבת איתן על מקומה.

ערכים לחיים

הרב דוד ברורמן

מזמור לתודה

"הודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם"

בית האסורים וחולה שנתרפא, שצריכים להודות, שכתוב בהם (תהילים קז, כא-כב) "ודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם, ויזכחו זבחי תודה". כלומר אותם האנשים שנעשה להם נס, כגון החולה, החבוש, וכו', ויצאו ברוך ה' מאפילה לאורה, עליהם מוטלת החובה להביא קורבן 'תודה'.

יהודי נכנס אל מרן הרב שך ז"ע ובשרו על הולדת בתו במזל טוב. לאחר ברכת מרן, שאל היהודי האם יש חיוב מן הדין לעשות בשבת הקרובה 'קידושא רבה' בבית הכנסת לרגל השמחה. שאלתו נבעה מהרצון לחסוך את הוצאות הקידוש עקב קשיים כלכליים, וגם מאכזבתו שלא זכה למצוות 'ברית מילה'...

מרן השיב שכמובן אין חיוב מן הדין לעשות 'קידושא רבה' לרגל הולדת בת, אלא שביקש לשאול את השואל שאלה. "תאמר לי, לו חס ושלום הייתם חשוכי ילדים במשך חמש עשרה שנים, נסה לדמיין את הצער והכאב שהיו מנת חלקכם את הטיפולים הקשים והאכזבות, והתסכול, והנה, המשך לדמיין כיצד ברוך ה', בניסי ניסים, לאחר שנים כה קשות - הייתם זוכים סוף סוף לחבוק תינוקת. האם גם אז היית בא לשאול את שאלתך...?"

"הלא היית עושה את ה'קידושא רבה' הכי גדול והכי מפואר בעיר, כדי להודות להקב"ה על הישועה והשמחה, הלא כן?! אם כן, כעת שברוך ה' נחטך ממך הצער הנורא הזה, בבקשה אל תהיה שוטה, עשה 'קידושא רבה' כדי להודות להקב"ה גם על עצם הנס והפלא של היווצרות הוולד, על נס הלידה, גם על התינוקת הבריאה שקיבלתם, וגם על כך שלא הייתם צריכים לחכות לשמחה זו שנים רבות!"

פרשת צו עוסקת בפרוטרוט במגוון קרבנות העולים למזבח במשכן ה'. אחד מן הקרבנות שהוקרבו היה 'קורבן תודה', כפי שנאמר בתורה (ויקרא ז, יב-יג) "אם על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה, על זבח תודה שלמיו".

ומבאר רש"י: "אם על תודה יקריבנו", אם על תודה - על הנס שנעשה לו, כגון יורדי הים והולכי המדבריות וחבושי

מבואר בפסוקים, שיחד עם הקורבן צריך המקריב להביא גם 40 לחמים העשויים ארבעה סוגים-10 מהם יהיו מצות, 10 יהיו חלות (עם מיעוט שמן), 10 רבוכות (עם ריבוי שמן), ועוד 10 חמץ. הכהן לוקח מעשר מן הלחמים, שהם ארבעה לחמים אחד מכל סוג, ו-36 לחמים חוזרים לבעלים מביא הקרבן.

מקשה על כך האברבנאל שאלה נפלאה. הלא קורבן תודה הוא בכלל קורבנות 'שלמים' הוא כדכתיב "על זבח תודה שלמיו", והדין בקורבנות שלמים שנאכלים הם לשני ימים ולילה אחד; אם כן, מדוע קורבן תודה, שגם הוא קורבן שלמים, נאכל ליום ולילה בלבד?

לדוגמא, אם האדם הביא קורבן בשעה 15.00, הוא חייב לסיים את אכילת הקורבן, כולל כל הלחמים עד הבוקר. על כמות עצומה זו של חלות ובשר קוראת הגמרא 'ריבה את אכילתו ומיעט את זמן אכילתו'. ויש להבין: א. טכנית, כיצד מסוגל אדם אחד עם בני משפחתו לאכול כל כך הרבה בזמן כה קצר? ב. מהותית, מדוע חרג קורבן זה משאר קורבנות השלמים?

מתרץ האברבנאל: רצה הקב"ה שהאדם שמביא קורבן תודה על נס שארע עמו, יביא עמו כמה שיותר רעים וחברים, כדי שכולם יאכלו עמו יחד את הקורבן וישתתפו עמו בהודאתו לקב"ה, כי תוך כדי אכילתם הם לבטח ישאלו לפשר הנס, והוא יספר להם על הניסים שקרו לו, וכך יתרבה כבוד שמיים בעולם, כי זוהי מטרת קורבן תודה.

רעיון זה כתוב במפורש בפסוק בתהילים (קז, כא-כב): "ודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם, ויזכחו זבחי תודה ויספרו מעשיו ברינה, וירוממוהו בקהל עם ובמושב זקנים יהללוהו". כי מטרת קורבן תודה הוא להרבות כבוד שמיים, ועל ידי סיפור הניסים מתרבה כבוד שמיים.

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

להעיר או להאיר?

נוסחת הקסם לבית שליו ונעים

הביקורת וההערה הן תכונות אופייניות בטבעות אדם; לא ניתן להתעלם מכך. אנו מבקרים ומעירים לזולתנו מכמה סיבות;

או מחמת שאנו אוהבים את השלמות, או משום שאנו מבקשים את הכבוד, או משום שאנו רוצים בטובת הזולת. אך למרות שיש בביקורת כדי לתקן ולהשביח - היא יכולה גם לקלקל מאוד.

שני צדדים בביקורת, חיובי ושלילי. אם מישהו מבקר אותנו, סימן שהוא מאמין כי ביכולתנו לתקן את הטעון תיקון - וזהו הצד החיובי שבה. ומצד שני, יש בה גם תזכורת בלתי נעימה על העדר השלמות, ומי אוהב לקבל תזכורות על כך שהוא רחוק מלהיות מושלם? זהו הצד השלילי שבה. כדי לעקר את הביקורת מתוכנה השלילי, עלינו לחזק את צדה החיובי, דהיינו, להדגיש את יכולותיו של השני ואת מעלותיו.

אשה המעירה לבעלה על כל צעד ושעל, עושה זאת כנראה מתוך שהיא מעריכה אותו, את יכולתו להגיע לשלמות, אך היא אינה חשה שהדבר דווקא מרחיק אותו ממנה. לפני שאנו מעירים, עלינו לחשוב כיצד היינו מרגישים במצב זה, אילו היינו בעצמנו בצד המבוקר. את מלבישה את הילדים והוא מעיר לך שהבגדים ממש לא מתאימים להם. או שהוא נוטל לידי את רשימת הקניות רגע אחרי שחזרת משעתיים בסופרמרקט, ומעיר לך: 'למה קנית את זה, או 'מדוע לא קנית את זה'...

מדוע את כועסת? האם לא משום שהוא נותן לך להרגיש שאינו סומך עלייך? הביקורת התכופה פוגעת בביטחון העצמי של המבוקר, ומונעת ממנו להתפתח ולהתקדם. אך מטרתנו היא לתקן ולרומם, ולא להנמיך את הזולת. לכן יש להשתמש בהערות ובביקורת באופן חיובי בלבד.

אין לי ספק שכל אשה מעוניינת לראות את בעלה מתקדם ומתעלה, וכן להיפך, אלא שהעצה הטובה ביותר להגיע לכך היא: לטפח בצד השני את החיובי, ולהימנע מלהעיר על השלילי. הוא יודע היטב, גם בלעדיו מה לא בסדר, ואינו זקוק לתזכורות. במקום לחפש מה אין בו, עדיף שנתבונן במה שיש בו, שכבר אמרו חכמינו כי "מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך". זוהי הגישה הנכונה לביקורת.

ולך הבעל, ההערות שרעייתך מעירה לך נובעות ברובן ממקור אחד בלבד - מהתחושה שהיא אינה בראש מעייניך. מההרגשה שיש בחיך דברים חשובים יותר ממנה. אם היא תחושה שאין לך בעולמך דבר חשוב ממנה, ההערות והטענות כלפיך יפחתו, ואפילו ייעלמו. זה תלוי רק בך.

לקביעת חברותא עם מתחזק, הצטרפו עכשיו

050-4119468

הרב ארנון אלנבוגן

אברך יקר!

באגרי ערכים מחכים אִך

Arbeter

הבריחה מדראמסלה

עטוף בגלימת נזירים כתומה, כשסנדלי עץ לרגליו, טיפס איתי מבס אלפיים מדרגות אל מרומי הצוק המשקיף על עיר הבירה של הדלאי לאמה, רק כדי לגלות שהמפתח להארה אמיתית נעוץ בנרתיק התפילין שהביא איתו. מהזינוק אל הלילה, דרך מסע חייו המפותל, ועד לסמינר 'ערכים' שהפגיש אותו עם טעם השבת - סיפורו המופלא של איתי מבס מביא משמעות חדשה למושג 'שבת פרה'.

ממרומי פסגת נצ'ונג, נפרשה העיר דרמסאלה באור השחר כמו מרדב קסום רקום חוטי זהב ומשובץ יהלומי טל נוצצים. גשמי המונסון הכבדים שירדו כל אותו לילה, הותירו ערפל אפורי דק שהתאבך בינות לצריחים הבהוקים.

איתי מבס התנשם, ועיניו לא שבעו מהמראה. זה עתה טיפס אלפיים מדרגות כדי להגיע לפסגה. עתה עמד מיוזע, בסנדלים פשוטים וגלימת נזירים כתומה, תחת לפסל ענק בדמות הבודהה המתנשא מעליו. מאות נזירים בלבוש כתום עדיין נהרו במעלה המדרגות העתיקות, מנדלות וגלגלי תפילה אחוזים בידיהם.

"יפה כאן", ציין המורה. המורה היה 'לאמה' בשנות השישים לחייו, מורה לבודהיזם ולאומנויות לחימה. "יפה כאן", הסכים איתו. "נאו יו קן פוט און דה תפילין", [כעת אתה רשאי להניח תפילין]. ציווה עליו המורה.

איתי מבס אפילו לא קלט עד כמה הסיטואציה הייתה משונה, שלא לומר הזוויה. הוא פשוט שלף מהנרתיק את התפילין, וכרך את הרצועות השחורות סביב זרועו. וכך, כשהוא לבוש גלימת נזירים כתומה ועומד מתחת לפסל ענק של בודהה, איתי מבס הניח תפילין בפעם הראשונה בחייו.

"וארשתיך לי לעולם... וארשתיך לי בחסד וברחמים..." לחשו שפתיו את המילים. הוא כיסה את עיניו בידו, מסתיר את האלילים שנסקפו מכל צד, והכריז: "שמע ישראל, ה' אלוקינו, ה' אחד!"

הוא חש קליל ומואר יותר. רוח נשבה מתוך העמק הפרוש לפניו ופרעה את שערו. פתאום היה שוב על מפתן המטוס, הרוח פורעת את שערו ומאחוריו צועק מדרך הצניחה: "קפוץ, איתי! קפוץ!"

באותם ימים רחוקים, הוא לפת את מיתרי המצנח בעודו מתנדנד בין שמיים וארץ. עתה לפת את רצועות התפילין, בעוד נשמתו מיטלטלת בין שחקים ותהומות.

נחיתה קשה

"היכון - קפוץ! היכון - קפוץ!" מטוס ה'קרנף' של חיל האוויר הישראלי היטלטל קלות באוויר, בשעה שאיתי דשדש באפולונית בין החייל שלפניו לזה שמאחוריו. ידו האחת אחזה ברצועה הצהובה המחברת את המצנח שלו לכבל הצניחה, וידו האחרת מונחת על שק הציוד התלוי על צווארו. רוח עזה צלפה בפרצופו. שאון המנועים החריש את אוזניו, וריח הדלק עלה בנחיריו.

בתאורת הלילה האדמדמה, יכול היה לראות כי השורה שלפניו מתקצרת והולכת. פתאום הוא מצא את עצמו בווה לתוך הריבוע השחור

בסאן-דייגו. בנסיבות אחרות היה נעשה איש עסקים מצליח, אבל להשגחה האלוקית היו תוכניות אחרות עבורו. יום אחד קפץ עליהם רוגזן של הרשויות האמריקאיות, והוא וחברו נאלצו לברוח לברזיל.

בתשנ"ו חזר לארץ כשהוא שבע הרפתקאות. השתקע בתל אביב, והחל ללמוד לתואר בפסיכולוגיה

וקרימינולוגיה. "עברתי כבר מספיק דברים בחיים כדי להבין ש'זה לא זה'", הוא מספר. "הרגשתי עמוק בלב שהחיים נועדו ליותר מזה."

הוא ארז את חפציו, מכר את הבית, לקח תיק קטן, ותפס את המטוס הראשון להודו. היה זה סוג של קפיצה נוספת אל הלא נודע - כמו הזינוק מתוך מטוס הצניחה. במהלך השנתיים הבאות הוא הסתובב ב-19 מדינות ברחבי המזרח הרחוק. ישן בג'ונגלים של בורמה, חרש את יערות קמבודיה, קפץ לבקר באוסטרליה, חזר לחופים של לאוס, הגיע לקשמיר, העפיל למרומי הרי טיבט המושלגים. וכל הזמן חיפש החיים המשוחררים קסמו לו, אולם בשלב מסוים, חש צורך להשתקע, ולו כדי שיהיה לו מעט יציבות בחיים.

בדלהי פתח מתפרה ליצור תיקים הודים מעוצבים. רכש אופנוע גדול, והסתובב איתו בתערוכות בין-לאומיות בהן שיווק את תוצרתו. ההצלחה האירה לו פנים. התיקים נחטפו בלהיטות, וההכנסות זרמו בשפע. הוא שכר בית גדול, וחי בו כשהוא מוקף משרתים הודים. לא חסר לו דבר. אבל עם היציבות והעוון, באו שוב השאלות המנקרות: בשביל מה אני כאן? למה נוצרתי? מה אני צריך לעשות בחיי?

תחושת ריקנות עמוקה פשטה בו, והוא לא מצא לה מזור. ואז, הוא פגש את השקפת העולם הבודהיסטית. "עבור מי שחי כל ימיו בסביבה חומרנית לחלוטין - זו התגלות מסעירה. פתאום מתברר לך שבנפש האדם חבויים כוחות רוחניים כבירים, ושיש לחייו תכלית שהיא מעבר להנאותיו הגשמיות ולקיומו החומרי. חוויית את זה כרגע של הארה גדולה, לא היה לי שמץ של מושג שדברים כאלה קיימים בכלל ביהדות". מספר מבס.

הוא השאיר מאחור את המתפרה ואת הבית בדלהי, ושם את פעמיו לדרמסאלה, בירתו של הדלאי לאמה. שם, כך חשב, ימצא את שורש החכמה הפנימית.

תפילין מול הפסל

לאחר שהניח את חפציו בדירת עץ פשוטה ששכר בפאתי הג'ונגל, יצא איתי מבס לשיוט ברחובות הכפר. מבס לא היה לבד. דרמסאלה היא מגנט עולמי למי שמחפש 'רוחניות', ובולט בה מספרם הרב של יהודים וישראלים. הוא מצא עד מהרה מורה מקומי שהסכים להדריך אותו בנבכי הבודהיזם. "המהות האמיתית שלך איננה הגוף", לימדו אותו, "הגוף כלה ואיננו, התודעה מוליכה אותך שולל. רק כאשר תתנקה מכל עיוותי החשיבה - תזכה להארה פנימית."

הוא כיסה את עיניו ולחש בהטעמה את מילות הפסוקים. משהו התגעש בקרבו. משהו לא מוכר. משהו קדוש.

שסימן את דלת המטוס הפתוחה. ליבו הלם בפראות, הוא ידע כי כל האבזמים, המיתרים והרצועות נבדקו ביסודיות, ועדיין, משהו בזינוק לתוך העלטה מגובה ארבע מאות רגל, מעורר התנגדות באינסטינקטים העמוקים ביותר של הנפש. הוא אילץ את עצמו לצעוד לכיוון הפתח.

"צניחה זה להכניס את עצמך לסיטואציה המנוגדת לחלוטין לכל אינסטינקט אנושי", הוא מספר. "אבל משהו בתוכי התחבר ליכולת לשנות את חייך, לצאת מאזור הנוחות שלך, ולהתנסות בדברים חדשים."

תועה במזרח

בתום השירות הצבאי יצא איתי עם חבר לטיול, כמקובל. ביקור בארה"ב הפך להשתקעות בת שנתיים, במהלכה פתחו השניים עסק משגשג

המסר הזה מצא חן בעיניו. סוף-סוף מצא אנשים שדיברו במושגים של מהות ורוחניות. הוא שתה בצמא את דברי המורים, והעביר ימים ולילות במדיטציה עמוקה. ואז, החלו אצלו להיות מסוג אחר.

"כשנכנסתי למדיטציה והגעתי לרוגע פנימי עמוק, התחלתי לשים לב שבכל מקום בעולם קיים סדר", הוא מספר. "הציפורים נודדות בקבוצות, גשמי המונסון באים בעונתם, כל קבוצה אנושית מתנהלת לפי תבנית מסוימת. אפילו הנזירים חיו את חייהם לפי תוכנית. חשבתי לעצמי, כל אחד יודע לאן הוא הולך, ורק אני ויתר הישראלים מסתובבים סתם כך, איפה הסדר שלי בעולם?"

לשאלה הזאת לא הייתה לו תשובה. בלימודיו אצל הנזיר, הבחין שמפעם לפעם הלה מצטרף לקבוצה המעפילה אלפיים מדרגות כדי למצוא 'הארה רוחנית' על פסגת אחד הצוקים הסמוכים לדרמסאלה. העלייה הייתה מתקיימת בשעות שלפני עלות השחר, באור הדמדומים שלפני בוא הבוקר.

הוא ביקש את רשותו להצטרף לעלייה הבאה. "נו פרובלם", אמר לו הנזיר. אין בעיה. "בט פליז ברינג יור תפילין". התשובה הכתה אותו בתדהמה. מה עניין תפילין אצל דרמסאלה? ואיך נזיר טיבטי יודע בכלל מה זה תפילין? איתי לא ידע לענות לשאלות הללו, אבל תחילה היה עליו לפתור בעיה דוחקת יותר: לא היו לו תפילין.

הוא ניגש לפעיל בבית היהודי בדרמסאלה, והתעניין היכן אפשר לרכוש תפילין. "כאן בדרמסאלה אין תפילין לרכישה", אמר לו אחד הפעילים ששם. "אבל בקרוב אני נוסע לישראל. תמורת 700 דולר אוכל לקנות לך תפילין כשרות כדת וכדין".

כעבור שבועיים, התפילין הגיעו. למחרת, בטרם עלות השחר, יצא בחברת הנזירים לצעדה הממושכת אל פסגת ההר. רוח קרה שרקה

בעמק, ונחילי כוכבים הבליוו בריקיע אפל. הוא פסע על מדרגות אבן עתיקות שאינספור כפות רגליים שייפו אותן. הוא צעד בדומיה, מתרכז במנטרה הנכונה, מסדיר את קצב נשימתו וחש את עצמו מתעלה ככל שהגביהו צעדיו. נהר אנושי בכתום זרם סביבו בדומיה, אלפי נזירים עולים לפסגה, ואיתם איתי מבס, עם השרוואל ההודי, סנדלי העץ ו...תפילין.

בפסגה נעצר להתבונן בנוף, והתרגשות גדולה גאתה בו. הנה הגיע הרגע הגדול. ואז הורה לו הלאמה: "כעת תניח תפילין!" זה היה מוזר, אפילו משונה, אבל הוא לא פקפק לרגע.

הוא הפנה את גבו לפסל הבודהה הענק, ובפעם הראשונה בחייו כרך את הרצועות השחורות לזרועו, כפי שלימד אותו פעיל התשובה שהביא לו את התפילין. זה היה חדש. גם בבר מצווה לא הניח תפילין. הוא כיסה את עיניו ולחש בהטעמה את מילות הפסוקים. משהו התגעש בקרבו. משהו לא מוכר. משהו קדוש.

נסכת פרה

תחושת ההתלהבות והחדווה שחש עד כה בלימודיו נעלמה, וצעדיו נעשו כבדים. פתאום כל ההווי שהקיף אותו - הפילים, פסלי הבודהה, הקטורת וגלגלי התיפלה - הכל נראה לו זר ומוזר ועורר בקרבו תחושת דחיה ומיאוס. המורה הבחין שפניו אינם כתמול שלשום. "קרה משהו?" שאל.

איתי לא ידע מה לענות לו. השיעור חלף עליו כמו בשיכרון חושים. במעורפל קלט שהוא עוסק בתכונות האנרגטיות של 'הפרה הקדושה'. הוא המתין בקוצר רוח עד שהמורה יסיים, ואז קם להיפרד ממנו. "לא אוכל עוד לבוא לכאן", אמר, "אני מרגיש שאני מוכרח לעזוב את הודו".

המורה נעץ בו מבט. "לך לאן שאתה צריך", אמר לו, "כנראה נועדת לדברים אחרים". איתי מבס חזר לארץ בתחושת געגוע עמוק. חזר לתל אביב כשהוא עדיין מסתובב עם השרוואל, כפכפי

העץ והעגילים. בכל בוקר הקפיד על הנחת תפילין. חש שהתשובות שחיפש אחריהם כל כך הרבה זמן נמצאות בארץ ישראל, אבל הוא לא ידע היכן בדיוק.

יום אחד הוא פוגש ברחוב חבר וותיק שפתילי ציצית השתלשלו מתחת לחולצתו. "מה, חזרת בתשובה?" השתומם. "מבס, אתה האחרון שייכול לדבר על לבוש מוזר!" השיב החבר באירוניה והצביע על השרוואל.

למחרת, הגמרות היו פתוחות על השולחן, איתי תפס מקום פנוי ועלעל בסקרנות בכרך שלפניו. זו הייתה גמרא מסכת חולין. עיניו נתקלו בתמונה שהמחשיה את דברי הגמרא, והוא נתקף סחרחורת קלה. הייתה זו תמונה של פרה... זה עתה השאיר מאחוריו את הפרה ה'קדושה' - וכעת הגיע אל הפרה הקדושה האמיתית...

כעבור זמן, הוזמן מבס להשתתף בסמינר 'ערכים' באשקלון. "זו הייתה הפעם הראשונה שבה חוויית שבת אמיתית", מספר, "השלווה, הרוגע והקדושה, היו יותר ממה שאפשר היה לדמיין בכל סוג של טכניקה מיסטית, זה היה מעין עולם הבא. התחושה שיש לך תוכן ומשמעות בחיים ויש עבור מה לחיות. ההרצאות סללו את הדרך להבנה שכלית כי ה' הוא האלוקים. השכל והלב התאחדו בהבנה אחת כי האופציה היחידה היא - לקבל עול מלכות שמיים".

לאחר הסמינר המשיך מבס ללמוד בישיבה, ובתוך כך התחזק בשמירת מצוות. במקביל החל בלימוד מקצועי של תחום הפיזיותרפיה והאורתופדיה שעניינו אותו תמיד. היום הוא חי בגבעת שמואל עם רעייתו וארבעת ילדיהם, ומנהל בבני ברק קליניקה מצליחה לטיפולים אורטופדיים ופיזיותרפיים.

לעיתים, בשעת בוקר מוקדמת כאשר הוא מניח תפילין, הוא נזכר באותה הנחת תפילין על הצוק המשקיף על דרמסאלה, ומתפעל מנפלאות ההשגחה.

אמונה וחקירה

שאלה:

מהו ההבדל בין האמונה התמימה לחקירה ההגיונית?

תשובה:

היסודות של אמונתנו. יש לאמץ את המחשבה, להבין את האמיתות של דתנו, ולהשיג את עמקותה של התורה מתוך דעת ושכליות.

כל הפילוסופים הדתיים כבר עמדו על שאלה זו. מתוך חדירה לעומק העניינים, הם מצאו את המפתח לסתירה בבעיה חשובה זו.

הם קבעו את ההנחה הבאה:

במהלך המחשבה של אדם חוקר, חייבת להיות נקודת מוצא להישענות איתה. בדיוק כמו צבא הלוחם בשורות הראשונות של החזית, הצריך להישען על העורף, כך גם על החקירה הרוחנית של האדם למצוא מקלט ונקודת מוצא.

נקודת המוצא של חוקר יהודי צריכה להיות "אמונה פשוטה". המשען שלו חייב להיות יהדות תמימה. ה"עורף" צריך להישען תמיד על מסורת האבות.

שו"ת
עם ערכים

הרב זאב גרינוולד

פשוטה", ובמקום אחר היא פוקדת על "חקירה".

הדרך הראשונה: "תמים תהיה עם ה' אלוקיך" (דברים יח, ג), כוונתה: להאמין בעיקרי היהדות מתוך תמימות טבעית. להאמין בפשטות ובלי כל סייג באמיתות התורה והאידיאלים השמימיים, כפי שעברו לנו בירושה מאבותינו מדור לדור.

הדרך השנייה: "וידעת היום והשבות אל לבבך" (דברים ד, ט), מרמזת למעשה על הדרך ההפוכה: יהודי חייב לחקור ולהתעמק בעיקר

גם לכם יש שאלה?
שלחו אלינו
shoot.arachim@gmail.com

רק כאשר ה"תמים... עם ה' אלוקיך" הוא "נמל האמונה", ניתן להפליג לים הגדול והרחב של חקירה עמוקה. בשעה ש"מסורת האבות" היא "שדה התעופה", דורשת התורה שהאדם יתעלה במעופו על כנפי מחשבתו, כדי לגלות את האופקים המאירים של הכרת הבורא בתורת הפילוסופיה.

"תמים תהיה עם ה' אלוקיך", הוא המבצר בתוכו מתרכזים, מוגנים ושופעים הכוחות הרעננים של האדם המאמין.

"וידעת היום" הוא בבחינת חפירות המגן המקיפות את המבצר, שסביבו מתחוללים הקרבות עם האויב. בכוחה של ה"חקירה" להפוך לכוח דוחף כדי להתמודד עם הרוח החופשית, אז מתבקשת היערכות גלויה לגירוש מחשבה זו, החילונית. באותה שעה צו השעה הוא: "ודע מה שתשיב לאפקורס".

טעם בפרשה

13

ודחקתם את אותם אנשים להביא נדבה. כי בסופו של דבר 'נדבה' שבאה בגלל 'דחיקה' ובגלל 'הלחצה' נחשבת אצלי כ'גזולה'!!
נדבה שבאה על ידי סחיטה ועל ידי איומים נחשבת אצלי כאילו נלקחה בעל כורחה.. וכאילו נגזלה מאת בעליה.
ולכן תביאו קורבן חטאת שיכפר על אותו עוון שחטאתם לפני.

***

אנחנו צריכים לדעת שחשוב לבחון בחיים כל הנהגה וכל מצווה שנעשית מהי? ומהיכן היא באה.

האם זו מצווה? או שמא זה נדבה?.. כי (למשל) לשיר 'זמירות שבת', זה דבר עצום נפלא..

אך האם זו מצוות עשה שהזמן גרמא???

האם בגלל שהבן שלי לא שר לכן הוא פחות צדיק וישר???

האם בגלל שהוא לא ניגן את ה'ממקומך' הידוע, לכן הוא פחות טוב או פחות צדיק? לא בטוח בכלל...

אז לכן חשוב שיהיו פורפורציות בכל עניין.. ולדעת על מה להתעכב ועל מה לדלג..

וכמובן שלא באתי לערער על מנהגי ישראל הקדושים, ולא על הנהגות קדושות שעברו מדור לדור ואין מי שיוכל לבטלן

אך תמיד כדאי לדעת מה העיקר ומה טפל על מה להבליג ובמה לטפל...

לבת אלום ומבורך!

ויקרא פרק- ח פסוק {יד}: וַיִּגֶשׂ אֶת פֶּר הַחֲטָאֹת וַיִּסְמְךָ אֶהָרֶן וּבִנְיָו אֶת יְדֵיהֶם עַל רֹאשׁ פֶּר הַחֲטָאֹת: {טו} וַיִּשְׁחֹט וַיִּקַּח מִלֶּשֶׁה אֶת הַדָּם וַיִּתֵּן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב בְּאֶצְבָּעוֹ וַיִּחְטֵא אֶת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת הַדָּם יָצַק אֶל יְסוֹד הַמִּזְבֵּחַ וַיִּקְדָּשֵׁהוּ לְכַפֵּר עָלָיו:

התורה מספרת לנו שבשבעת ימי המילואים משה עשה את כל מלאכות המשכן, ובין היתר, אומרת לנו התורה: משה שחט 'פר חטאת' לעולה!!

מדוע שחטו 'פר חטאת'?? בשביל מה בכלל לשחוט פר חטאת??

הרי פר חטאת מגיע על חטא שעשו או על עוון שנעשה.. אך כאן מה העוון שהיה ומה החטא שנעשה???

אומרים המפרשים. (רמב"ן, בשם התורת כהנים):

היה פה עוון חמור!!! כן, היה פה עוון חמור שהיה צריך לתקן.

מהו?

כותב הרמב"ן (בשם התורת כהנים):

"בשעה שיצא הכרוז להתנדב במקדש, דחקו ישראל איש ואשה (הכריחו ישראל, איש ואשה) והביאו שלא בטובתן!

תהא כפרה זו שלא יתנדבו דבר גזול למקדש"

אומר ה'תורת כהנים': כשהקב"ה ציווה את משה לקחת מישראל תרומה למשכן, היו אנשים שהלכו לחבריהם ודחקו אותם בשביל שיביאו נדבה למשכן...

אמר הקב"ה: אני לא מעוניין בנדבה שבאה תחת לחץ... לא רוצה נדבות שמגיעות בפחד ואיומים. לא מעוניין בנדבה שבאה בלחץ ובדוחק...

לכן תביאו קורבן שיכפר לכם על מה שהלחצתם

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה'

להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com

להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל

שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון! זכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"

"צחוק הגורל"

שיעור מס' 181 | פר' צו תשפ"ד

האחריות הרובצת על כתפיי, כאם המשפחה, היכולה וצריכה לתת את הטון והאווירה. התגברתי על רגשותיי והפכתי את הלימוד ללימודנה. הכנסתי אווירה חיובית ושמחה: 'כך היה רצון השם יתברך, גם הטעות של הנחת המגש הטעים על הפלטה הלוהטת הייתה בהשגחתו. הקב"ה נהנה מעצם שמירת הפטיפורים לכבוד שבת, ובוודאי באם נשכיל לקבל גם את שריפתם באגבה ובהודאה, או אז בוודאי יעלה קרבן שלמים זה לרצון ולריח ניחוח לפניו'.

"**האווירה השתנה פלאים**. שרנו שירי הודאה והוספתי להם מתוך ביטחון ושלווה פנימית כי בטוחה אני שלא הפסדנו, ואם הקב"ה ירצה - ישלח לנו פטיפורים אחרים. באותו מוצאי שבת, כשפנינו את הפטיפורים השרופים לאשפה, מילאו את ליבי שמחה וסיפוק על שעמדנו בניסיון בהצלחה.

"**בנעלי** נוהג לספר במוצאי שבת סיפור מהבעל שם טוב הקדוש זיע"א. באותו שבוע הוא סיפר כי בשבת אחת ישב הבעש"ט בסעודת השבת ולפתע פרץ בצחוק גדול במשך זמן מה, וכשהדבר חזר על עצמו פעם שניה ושלישית שלחו התלמידים את רבי וולף קיצעס זיע"א שיברר אצל רבו הבעש"ט, צחוק זה מה הוא עושה. במוצאי שבת הורה הבעש"ט לתלמידיו שיצטרפו יחד איתו, משרתו אלכסי רתם את הסוסים והם יצאו לדרך. הם הגיעו לעיירה קוֹזְנִיץ שם חיפש הבעש"ט את שבת כורך הספרים שהיה ידוע כאדם פשוט עד מאוד, וביקש שישפר להם את שבת עליו שובת האחרונה. ר' שבת"י סיפר כי לאחרונה איבד את פרנסתו, שכ אין בכוחו עוד לכרוך ספרים, אך מאוד לא רצה להצטרך לבריות, כך גם ביקש מאשתו שתיתן לו תקיעת כף שלא תבקש את עזרת הזולת, אף בערב שבת, כאשר ביתם נותר ריקני: "יצאתי בערב שבת מוקדם מאוד לבית הכנסת רעב אך שמח, כי קבלתי את רצון השם יתברך באהבה. הודעתי לאשתי שאחזור מאוחר מבית הכנסת, ומשהגעתי לביתי ראיתי נרות דולקים ושולחן ערוך. לרגע כעסתי בליבי על אשתי שלא עמדה בתקיעת הכף וסירפה לבריות, אך החלטתי לשלוט ברוחי ולא לומר דבר. נכנסתי ועשיתי בשמחה קידוש.

במשך הסעודה אשתי סיפרה לי שחשבה במה היא יכולה לכבד את השבת כשאינו לנו אפילו נרות להדליק. היא החליטה לנקות את הבית היטב, ולפתע מצאה כתבור כסף שנקרע מבגדה לפני שנים רבות ונעלם כאילו בלעה אותו האדמה, היא רצה מהר ורכשה את צרכי השבת בהרחבה. או אז קמתי" סיפר ר' שבת"י "לרקוד משמחה על שעמדתי בניסיון בלא לכעוס, והודאתי לקב"ה על שהזמין לנו את צרכי השבת בלי להצטרך לבריות. אף רעיתי מחאה כפיים למולי מתוך שמחה רבה". כך קמנו פעם נוספת אחרי המרק ופעם נוספת בסיום הסעודה. כאן הוסיף הבעש"ט שגם בשמיים הפמליה של מעלה קמה לרקוד איתם, והיו שם במרומים שחוק ושמחה גדולה, וגם הוא, הבעש"ט הק', הצטרף לצחוק באותה שעה. הבעש"ט שאל אותם מה הם רוצים בזכות הנחת רוח שעשו במרומים. הם ענו לו כי הם חשוכי בניס.

הבעש"ט הבטיח להם שיוכז לבן שיאיר את עיני ישראל. הלא הוא המגיד הקדוש רבי ישראל מקוֹזְנִיץ זיע"א.

"כה התחברתי באותו זמן לסיפור והרגשתי שגם בשמים שמחו אתנו על שעמדנו בניסיון בלי כעס ובלי האשמות, מתוך שמחה ואמונה".

"**ועדיין יש לדקדק** בדברי חז"ל שאמרו: ארבעה 'צריכים להודות', ולא אמרו: 'חייבים להודות'? ויש לומר שהואיל שעיקר ההודאה צריכה להיות בפני עשרה, משום הכי לא קאמר' חייבים' דמי יימר דמזדקקי ליה (מי אמר שימצא עשרה) וכשאינו מוצא עשרה אין לו שום חיוב, ולכן נאמר: 'צריכים' דווקא כשמוצא עשרה צריך להודות" דבר רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו.

"אני אשמח אם תשתפו את ציבור המשתתפות בהגדרה בסיפור ההשגחה" ביקשה הזוכה והסבירה:

"**בשבת הקרובה** אנחנו חוגגים חלאק"ה לבן הצעיר שלנו. חשבת ש מארז פטיפורים יוקרתי יתאים לנו מאוד כדי לענג את השבת ולהוסיף משהו מיוחד לכבוד השמחה. נזכרתי שהשבוע אמורה להיות הגרלה נוספת. התפללתי חרש כי הקב"ה ישלח לנו פטיפורים במקום הפטיפורים השרופים. "כשקבלנו את ההודעה הערב, שזכינו שוב בהגדרה פרצנו בצחוק - "צחוק הגורל" - כי ראינו בזכיייה זו הארה שמימית. כנראה צחקו ושמחו אתנו יחד שם באותה שבת, ושלחו לנו משמיים מארז חדש בחיך גדול ובהארת פנים".

"**וצריך להודות** בפני עשרה ממשיך רבנו ה"זרע שמשון" צווק"ל, כדי שיהיה לזיכרון תמיד זה הנס, שלא ישכח ממנו, ונודה להשם כדי שיעשה עמנו ניסים אחרים.

הן ישבו שם, קבוצת נשים, מסביב לשולחן. היה זה בסיום סדנא להכנת פטיפורים. שף - הקונדיטור שהעבירה את הסדנא הייחודית בקשה את רשותו לקחת שתי דקות מזמנן כי הבטיחה ללקוחותיה לערוך הגרלה על מארז קינוחים יוקרתי ומכובד, עבור משתתפות במבצע פרסומי. הן הסכימו בשמחה, מה גם שביניהן היו כמה שמאוד חלמו לזכות במארז המבוקש. אחת מהן אף ביקשה לחכות רגע כי רצתה להספיק לומר עוד פרק תהילים, כדי שהיא תזכה בהגדרה, היא "בנתה" על המארז היוקרתי לאירוע שהיא אמורה לערוך בקרוב. עוד אחת הצטרפה אליה בתפלה חרישית. מתנדבת נבחרה באופן אקראי מבין הקהל. בעצימת עיניים הוציאה את השם המיוחל, אחת מתוך כאלף משתתפות והקריאה ברבים את שם הזוכה.

שף הקונדיטור לא יכלה להתאפק והראתה תחושת אכזבה קשה. היא שיתפה את משתתפות הסדנא כי הזוכה המאושרת, גברת א.ח. כבר זכתה לפני כמה חודשים בהגדרה אחרת שערכה בין לקוחותיה, והרי כל כך הרבה נשים מצפות ומייחלות לזכות במארז המבוקש, והנה אותה אחת זוכה פעם נוספת? "נס שערכת את ההגדרה באופן כה שקוף, לפני קהל עם ועדה, אחרת עוד יכלו לחשוד בי שמשוהו כאן לא נקי... מתוך כאלף משתתפות עולה בגורל שוב אותה אחת?!" היו שטענו שמא יש מקום לשאלת רב האם מותר לערוך את הגורל מחדש, אך שף הקונדיטור טענה ש.א.ת. עמדה בתנאי ההשתתפות ואת הנעשה אין להשיב.

אם נאמצת את תשעת הקבין של שיחת הנשים שהיו שם לקב אחד, יעלה ממנו כי בגורל אין צדק והכל עניין של מזל. צריך ראיה מוכחת מזו? מתוך נשים כה רבות, שחלקן אף התפללו ע"כ, זוכה הגברת שכבר זכתה פעם קודמת, ובוודאי היא לא התפללה, כי הרי היא לא ציפתה בחלומותיה הוורדים שהיא תזכה שנית... במסקנה הזו התפרזו המשתתפות לבתיהן.

הזוכה קיבלה את ההודעה על זכייתה בשעת לילה מאוחרת, והשיבה: "**אז ימלא שחוק פינו ולשונו רינה**" - מתוך הודאה לבורא עולם וסיפור תהילתו ברבים אני כותבת בהתרגשות את השורות הבאות..."

אך לפני שנמשיך במכתב ההודאה שנתבקשנו לפרסמו, נעשה אתנחתא קלה ללימוד מתוך הפרשה:

"**אם על תודה יקריבנו**" - התורה מלמדת אותנו בפרשתנו על חיוב ההודאה והבאת קרבן תודה, וכדברי רש"י הקדוש: אם על דבר הודאה, על נס שנעשה לו כגון: יורדי הים והולכי מדברות וחבושי בית האסורים וחולה שנתרפא, שהם צריכים להודות, שכתוב בהן: "יודו להשם חסדו ונפלאותיו לבני אדם".

מוסיף רבנו ה"זרע שמשון" זיע"א: "מצאנו רמז לאלו הארבעה, והרמז הוא בראשי תיבות של הפסוק:

"על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו" (ויקרא ז' י"ג)

חלת - חייב ליתן תודה

לחם - לה, חולה, מדבר

חמץ - חבוש, מצולות ים

י-קריב - קריבה, רפואה, יציאה, בריחה

כלומר אלו הארבעה חייבים ליתן תודה להשם

על אשר נתן קריבה - להולך מדבר שתעה בדרך ונתרחק ממקומו ועתה נתקרב. החולה היה לו - רפואה. יורדי הים יצאו ממנו והו - יציאה, והחבוש ברח ונמלט והו - בריחה".

ונשוב לדברי הזוכה: "קבלתי יחד עם ילדי בהתרגשות עצומה את ההודעה המרגשת על זכייתנו. הזכיייה הזו היא סוג של חיך מבורא עולם עבורנו, והזוכה נוספת כי הוא משגיח ורואה בכל מעשינו.

לפני כשלושה חודשים קבלנו את המארז היוקרתי כמה ימים לפני שבת. מאוד חשקנו לטעום מהפטיפורים המעוצבים והמושכים, אך החלטנו שאת המארז המכובד נשמור לכבוד שבת קודש. מה גם שבאותה שבת חגגנו מסיבת יום הולדת לביתי.

באמצע סעודת ליל שבת שלחתי את בני הצעיר להוציא את מארז הפטיפורים מהמקפיא כדי שיופשרו הפטיפורים עד להגשתם בסיום הסעודה. הילדים שלי כבר התחילו ללקק את האצבעות. הם כבר התחילו לריב ביניהם: 'אני רוצה את המקרון המעוצב' 'ואני את הכדור הלבן' אני את בקבוק הלחיים ' 'ואני את הרולדיות' ... עודם מדברים וריח שריפה אפך את הלשון. התברר כי בני שנשלח להוציא את המארז מהמקפיא כדי להפשירו, הבין בטעות, שצריך להפשירו על הפלטה הלוהטת שהספיקה בינתיים לחרוך היטב את קופסת הקרטון, לבשל ולהמיס את הפטיפורים שהפכו יחידו לעיסת שוקולד חרוכה דביקה ומעושנת. העשן, תחושת החמצה של כולנו, יחד עם רגשות האשם של אותו ילד חברו להם יחדיו לחומר עכור ומדכא, וניסו להפוך את הרגע המרומם של עונג השבת לרגע עצוב ומדוכך. גם אני חשתי תחושה חמוצה עד מאוד בליבי. אבל אז התעשתי, לרגע הבנתי את

ברשותך סיפור אמיתי מרתק? מוזמן לשתף!
להצטרפות hbzs3587@gmail.com

לקי"י
שמו קי"י!

הדלקת נרות: 18:39
יציאת השבת: 19:31
רבינו תם: 20:16

ע"פ אופק תל אביב
כ' באדר ב' תשפ"ד

טוב לחסות בה'

886

קומץ הפלאות

צו התשפ"ד. שבת פרה

לרפואה, פרנסה והצלחה: מיא מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רוטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו.

זש"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מו"ל. אלס בת פרידה. בנים זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן גור ומרים בת גליה. יהוקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מו"ל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מו"ל. משה מושיקו לוי בן מריקה מרים ועזרא. מריקה מרים לוי בת שרה ויעקב. עזרא לוי בן משה ושמחה.

להצלחת יוסף בן עופרה

העלון מוקדש להצלחת התורם בעילום שם שיראה ברכה ונחת בחייו

לע"פ האשה הכשרה קלרה חתון בת סלחה ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש להצלחת ינון בן רחל

העלון מוקדש לע"פ ולרי בן אירנה ת.נ.צ.ב.ה

המן הרשע שבור ועצוב. המלך אחשוורוש ציווהו ללכת ולהרכיב את מרדכי על הסוס ולהכריז בקול מקום: "ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו", כשכר על הצלת המלך מבגתן ותרש. אומרים חז"ל (מגילה טו) כי בשעה שהגיע המן עם הסוס לכיוון מרדכי, ראה אותו יושב עם ילדים רכים ומלמד אותם הלכות 'קמיצה'. באותו רגע אמר המן: "בא 'הקומץ' (הלכות קמיצה) שלכם ודחה את עשרת אלפי ככר הכסף שלי (שהבאתי לאחשוורוש בשביל להרוג אתכם)".

אומרים הצדיקים חידוש מפעים ופייעפה: "המן הרשע הוא עמלק, והוא אומר לאדם כי יש חשיבות רק למצוות 'הגדולות' שלו: תרומה של אלפי שקלים למוסדות, קניית תפילין באלפי שקלים - נותן חשיבות רק לעשרת אלפי כיכר כסף. אך כעת, הגיע המן והודה על האמת: מרדכי היהודי דע לך, כי דווקא 'הקמיצה' - החיזוק הקטן של כל יהודי, אף בדבר הכי קטן - עושה רעש והתעוררות גדולה מאד בשמיים. כי הקב"ה לא מסתכל על התוצאות אלא על הדרך, וכי כל מאמץ יקר וחביב בעיני ה' עד למאד.

אין מה לחשוב שאין ערך למעשיי הקטנים, כי דווקא הם, הביאו את הישועה והצילו עם שלם, והם המצילים ושומרים על כל אדם מישראל גם בזמן הזה.

את המעשה המצמרר והמבהיל הבא סיפרה בעלת המעשה 'מגי סבג' (בראיון לירדן קול חי): "הסיפור שאירע לי ולמשפחתי וודאי יגרום התעוררות אצל רבים מכס. עד לפני כ-11 שנה, לא זכינו להיות שומרי תורה ומצוות.

יום אחד, לפתע, בעלי החל ללבוש כיפה ואמר כי הוא החל להתחזק בעקבות שיעורי תורה, ואף יחל לשמור את השבת הקרובה. כששמעתי זאת החלתי להתקומם, ואיימתי עליו כי הוא לא יהפוך את הבית שלנו ואותנו לדתיים. השתוללתי וניסיתי להניא אותו מהרעיון, פחדתי מאד שילד"י יאבדו את האבא הטוב שהיה להם. אבל בעלי אדם חכם שידע להאהיב עלינו את דרך התורה והמצוות. הוא לא כפה עליי ועל ילד"י מאומה, אלא המשיך להתחזק ולדקדק במצוות, והתייחס אלינו בכבוד ובעדינות יותר ממה שהיה בעבר, עקב שיעורי התורה שלימדו אותנו להתגבר על המידות ולהיות נעים הליכות ומאיר פנים. ראיתי מה עשתה לו התורה והגיע היום בו 'נשברתי'. החלטתי כי גם אני רוצה לטעום מהאוויר והשמחה שנהיו לו בחיים. הודעתי לו כי נשמור יחד עם כל המשפחה את השבת הקרובה. בעלי שמח מאד ושיבח אותי מאד, כמה אני משמחת את בורא עולם. שמרנו את השבת: קידוש וסעודות, דברי תורה ושירים - הדבר גרם לי להתרגשות עד דמעות: כמה שמחה וכמה התעלות ורוממות הרגשנו באותה שבת. הוא בירך אותי ואת הילדים אחר התפילה, התחזקנו מדברי תורה וסיפורים והרגשתי כי אסור לי לפספס את הגן עדן הזה. כך במשך השנים זכינו לשמור את התורה והמצוות.

והנה, לפני 8 חודשים, בחודש אלול התשפ"ג, בני הגדול בן 18, נכנס לתפקיד קרבי בצבא בבסיס הסמוך לעזה. מאד פחדתי מכך, והיה קשה לי להירדם בלילות. כיוון שהיה זה חודש אלול, חודש של התעוררות והתחזקות, החלטתי לקחת על עצמי חיזוק וקבלה בכדי שבורא עולם ישמור על הילד שלי הנמצא בתפקיד דיי מסוכן בגבול עזה. החלטתי לזרוק את מכשיר הטלוויזיה מהבית לכבוד בורא עולם, ובמקום זה קנינו באותו שבוע ספריית קודש מפוארת... - המשך בעמוד 3 -

דין טיבולו במשקה

"כל דבר שטיבולו במשקה צריך נטילת ידיים", קובעים חז"ל (פסחים קטו). כלומר, הבא לאכול מאכל מטובל, כגון ירק הרטוב מהמים ולא נוגב – חייב ליטול את ידיו קודם אכילה זו, כדין נטילת ידיים לסעודה עם פת לחם. עיקר הטעם לנטילה זו, כיוון שבזמן בית המקדש היו נוהגים דיני טומאה וטהרה במאכלים, שהטומאה היתה עוברת דרך מים אל המאכל. ולמרות שבימינו אין בית המקדש, אנו מחייבים בנטילה זו, כדי שכאשר יבנה בית המקדש במהרה בימינו, יהיו הכל גיילים לאכול בטהרה. נטילה זו היא חובה מן הדין, וצריך כל אדם להזהר בזה, והמיקל שלא ליטול ידיו בזה – אין לו על מה לסמוך. ונטילה זו ללא ברכה, מדין ספק ברכות להקל, כיוון שיש סוברים שנטילה זו נוהגת בזמן המקדש בלבד.

הכנה לפסח

את המעשה הבא סיפר הרב אברהם פוקס שליט"א: "לפני זמן מה, באחד מבתי המרקחת, השתרך תור ארוך מאוד לקבלת תרופות עם מרשם רופא. התור התקדם באיטיות נוראה, כשכולם עומדים צפופים אחד ליד השני. כאשר הגיע תורו של אברך שהמתין זמן רב, לא היה קשה לשמוע את בקשתו מהרוקח, עקב קולו החזק: "על איזה כדורי הרגעה אתם ממליצים בימים לחוצים אלו למבוגרים ולילדים?". כמה שהאברך ניסה להנמיך את קולו, השקט ששרר במקום, גרם לכולם להיות שותפים לשאלתו האישית. אלא, שתשובתו של הרוקח שבקושי היה ניכר כשומר תורה ומצוות הפתיעה והדהימה את הסובבים שהיו משלל סוגי החברה הישראלית. "על כדורי הרגעה אתה שואל אותי? אומר לך באלו כדורי הרגעה אני משתמש בבית שלי – ספר 'אמונה וביטחון' של החזון איש, בטח שמעת עליו, כן?...". שקט ותדהמה היכו בסובבים שהאזינו לכל מילה. "מדי ערב", המשיך הרוקח לומר לאברך ההמום ולשאר קהל המאזינים, "אני לוקח את הספר של החזון איש, יושב עם הילדים וקוראים כמה שורות. יחד אנו מנסים להתבונן ולהבין כיצד הדברים מתרחשים בחיינו, וככה אנו מקבלים חיזוק ורוגע לכל המשפחה. האמן לי, שזה עוזר לא פחות מכל סוגי תרופות ההרגעה

סגולות למוצאי שבת קודש

1) כתב בספר 'זה השולחן' (ח"ב): "הלימוד במוצאי שבת קודש מסוגל מאוד להצלחה גדולה בכל ימי השבוע, ובנוסף זכותו גדולה משום שיש רבים העוסקים אז בדברי הרשות, וכמעט אין אנשים העוסקים בדברי תורה ומצווה, ולכן מצוה להתגבר בזמנים אלו".

מוצאי שבת

2) מקובל בשם האדמו"ר מקוצק זת"ע: "בכל מוצאי שבת קודש צריך האדם שמירה יתירה, מחמת כשקדושת שבת מסתלקת מאת בני ישראל ומתחילים ימי החול, אז משתדלים כוחות החיצונים להתחבר עם בני ישראל ולהכניעם". לכן, אמר האדמו"ר רבי יחיאל מאיר מגוסטינין כי תקנו לומר פסוקי 'זיתן לך' במוצאי שבת קדש, כי צריכים אז להתברך בברכות שמים מעל כדי לעצור בעד התדבקות כחות הטומאה. אמר האדמו"ר משנאווא: "לימוד דף גמרא ותוספות במוצ"ש – הצלחה לשבוע!".

סימן י"ד שח"ט ד"ם

* האוכל דבר שטיבולו במשקה חייב בנטילת ידיים רק כשהמאכל מטובל באחד משבעה משקאות המכשירים את המאכל לקבל טומאה, ואלו הן: יין דבש שמן חלב טל דם מים.

***

זהירות לאוכלי ירקות

* מכאן יש להזהיר את האוכל פירות או ירקות, ושוטפו קודם האכילה במים לנקיות, שצריך ליטול ידיו קודם אכילת אותם פירות או ירקות. אך אם כבר התייבש המשקה שעל גבי המאכל – אין צריך נטילת ידיים, ואף אם נשאר על המאכל קצת לחלוחית, כל שאין בה כשיעור טופח על מנת להטפוח [כלומר, כאשר נוגע בידו בלחלוחית ונרטבת ידו, וחוזר ונוגע במקום אחר ונרטב אותו מקום] – אין צריך נטילה. אבל אם נשאר עליו משקה בשיעור זה, חייב בנטילת ידיים.

שינוי תפיסה בחיים

מרכיב טוב לי הבית

שיש כאן בבית המרקחת", חתם הרוקח את דבריו.. בבתים רבים, מיד כשנגמר חג הפורים, נכנס כל הבית לכיתת כוננות הנקראת 'פסח'. כל חטיף שנכנס פנימה לבית, דינו כטיל שנשלח למרכז, ומיד האמא – כיפת הברזל של הבית מיירתת אותו ומשמידה אותו מן העולם. הלחץ אינו בריא ואינו מיטיב עם אוירת הבית היהודי. "עבדו את ה' בשמחה, בואו לפניו ברננה" – פסוק זה נאמר על כל זמן בשנה: גם על פסח וגם על ערבי שבתות עם כל הלחץ של הזמן. צריך להקפיד על הניקיון לפסח ולדקדק בהלכות, אך לא צריך להפוך 'אבק' לחמץ ואת בני המשפחה לקורבן פסח. בית שמחדירים בו אמונה וביטחון, יודעים שגם ההשתדלות הרוחנית שלי לפסח ולשאר הניקיונות – כולם בידי ה'!

אינן דומות הכנות לפסח מתוך אמונה וביטחון, להכנות לפסח מתוך 'ניקיוני' עשה לי את החיל הזה. חייבים לעזור בבית ולהתכונן לחג הגדול, אך אפשר לעשות זאת מתוך שמחה ונחת: שירים בבית בזמן הניקיונות, חלוקת ממתקים (כמובן, ולאוכלם מחוץ לבית) למסייעים במלאכה, לפרגן ולרומם את העוזרים, לערוך מבצעים לילדים על עזרה, ולגרום שחג פסח יהיה חג שכולם שמחים ומתכוננים אליו, ולא חלילה זמן שכולם מקבלים כאב ראש רק מהמחשבה עליו. ה' צפה לשמח אותנו ולא לגרום לנו צער, בהכנות נבלתי

סיום ספר שמות נגמר במילים:

"לעיני כל ישראל בכל מסעיהם", ומיד אחריו פותח ספר ויקרא: "ויקרא אל משה", עם 'א' קטנה.

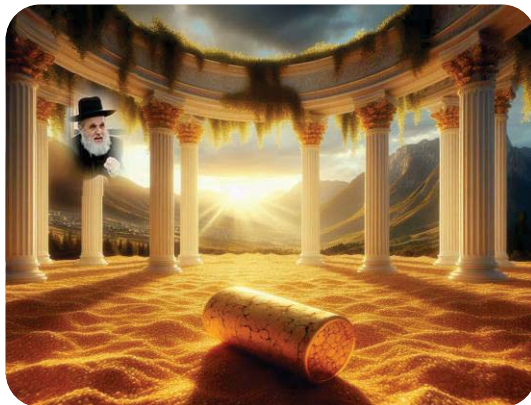
מסביר האדמו"ר הקדוש, בעל ה'דברי ישראל' ואומר: "בא הדבר ללמדנו, כי על כל יהודי נגזר ונקבע בשמיים אלו מסעות והרפתקאות עליו לעבור בעולם הזה: יש שצריך לעבור תלאות בבריאות גופו ובנפשו, יש שעובר הרפתקאות עם מציאת זיווג, יש בפרנסתו, יש בחינוך ילדיו וכן הלאה.

לכן, מבקש ה' שיעמוד "לעיני כל ישראל", בכל עת ובכל שעה – "בכל מסעיהם" שיעברו בחיים, כי "ויקרא" – כל המקרים (ויקרא' מלשון מקרה) והמסעות שהם עוברים, כולם באים מה-א', מבורא כל העולמות, מלך מלכי המלכים המשגיח על האדם בהשגחה מדוקדקת על כל צעד ושעל. ולכן נכתבה האות 'א' קטנה – לומר לך, כי אפילו המקרים הכי קטנים שמצערם אותך: זבוב מפריע בלילה, שכחת את מפתחות בבית – כל דבר הכי קטן מגיע מא'לופו של עולם. אין מקרה, מקרה הוא עמלק שטען שהכל מקרה: בגלל שלא סגרתי את החלון הגיע הזבוב והיתוש, בגלל שהילדים 'שיגעו אותי' איחרתי לפגישה – כל זה הוא עמלק! טבע ומקרה!.

סיפור מיוחד במינו הגיע בס"ד לפתחו של העלון, וכך הם פרטיו: "בקרית 'מטרסדורף' בירושלים, ישנה ישיבה גדולה 'משנת עקיבא' המונה עשרות בחורים, בראשותו של ראש הישיבה – הרב יצחק יחיאל ארנפלד שליט"א. בכל ישיבה גדולה המונה כמה עשרות תלמידים, ישנה במוצק בכל חודש לפחות חתונה אחת או שתיים של בחורי הישיבה שזכו למצוא את זיווגם. אלא, שבמשך החודשים האחרונים

אף תלמיד לא התארס ולא בא בברית הנישואין. בהתחלה חשבו הצוות והתלמידים כי כך הוא דבר טבעי, ישנן תקופות פוריות ותקופות 'יבשות', אלא שלאחר שחלפו מספר חודשים בלא שום שמחה בישיבה – דבר שלא מצוי בישיבה שכזו במשך שנים – הרגישו כולם כי ישנו עיכוב משמיים שיש לטפל בו.

אולי זו קפיצת של משהו על תלמידי הישיבה, אולי חלילה מעשה לא טוב שעשתה הישיבה שהביא עליה דבר לא טוב – הם לא ידעו, אך חששו מאד. בצר להם, ניגשו בחורי הישיבה הבוגרים

אל ראש הישיבה, הגאון רבי יצחק ארנפלד שליט"א וביקשו את עצתו בעניין. ראש הישיבה חשב מעט, ואז ממש כרוח הקודש המדברת מפיו, הורה לבחורים: "צאו ובדקו בפנימיה: האם יש בעיה אם איזו מזוזה או הלכה בהלכות מזוזה שלא נעשית כראוי, והשיבו לי תשובה בעניין".

הבחורים נדהמו מהכיוון שהצביע ראש הישיבה, והוא המשיך ונימק: "כתוב בקדמונים שבתנאי האירוסין שעושים בין החתן לכלה, כתוב: 'זאל יעלימו לא זה מזו, ולא זו מזה', שהוא ממש אותיות 'מזוזה', ולכן בידקו האם ישנה בעיה באיזו מזוזה בפנימיה, ולה' הישועה!".

התלמידים לא חיכו רגע ומיד יצאו לערוך סורים ברחבי בנייני הפנימיות. הם עברו חדר אחר חדר, מזוזה אחר מזוזה, ובדקו באופן חיצוני האם ישנה בעיה עם מזוזה מסוימת. ואז האיר הפלא, לאחר כמה דקות של חיפושים, קרא אחד הבחורים בקול גדול:

"מצאתי את הבעיה".

ומה התגלה? לפני כמה חודשים, כאשר הישיבה גדלה ונעשה עומס רב על חדרי הפנימיה, החליטה הנהלת הישיבה להרחיב את הפנימיה, ולכן נבנה מסדרון עם חדרים נוספים. החדרים החדשים היו כולם עם מזוזות, אך הכניסה למסדרון החדש, שהיה בצורת הפתח המחייבת מזוזה – היה ללא מזוזה כלל וכלל.

התלמידים רצו בשמחה אדירה אל ראש הישיבה וסיפרו לי על המציאה הגדולה. שמע זאת ראש הישיבה בשמחה, והורה מיד לקרוא לסופר סת"ם ירא שמים שיכתוב להם באופן מידי מזוזה מהודרת ביותר לאותה כניסה לפנימיה.

לאחר שעות בודדות הגיעה המזוזה מההודרת החדשה, וכל בחורי הישיבה במעמד רבני הישיבה: הגר"נ בר חיים, הגר"ז נוימן והמשגיח גרא"מ קירשנבוים הגיעו למעמד קביעת המזוזה המיוחד.

כולם הרגישו התרגשות באוויר והתפללו לבורא עולם במעמד שבעז"ה כעת יפתח ה' את הצינור של בחורי הישיבה, ובחורים רבים שמחכים למצוא את שידוכם, יזכו במהרה להיות תחת החופה.

רבתיי, תחזיקו חזק את הכסא. פחות משבוע!! התארס הבחור הראשון, לאחר חודשים רבים שאין שום סגירת אירוסין בישיבה. נחשו מי הבחור הזה שהתארס הראשון באותו שבוע? – היה זה הבחור שמצא את החיסרון של המזוזה במסדרון ורץ להודיע לחבריו ולכל הישיבה. פלא פלאות!

ימים ספורים אחריו התארס הבחור השני, וכך בכל שבוע סגרו שני בחורים ויותר אירוסין, ויהי הדבר לפלא גדול ולקידוש שמו יתברך בכל רחבי ירושלים עיר הקודש והארץ! אין מקרה, גם בדברים הקטנים, "ויקרא" – כל מה שקורה זה מאתו יתברך ויש לבדוק מה רצון ה'!

כל דבר שקורה לנו, ולו הקטן ביותר, כולו מעשה ה' יתברך לבדו. הכל רק ציור ותאטרון בובות:

בורא עולם הזיז מלמעלה את השכן שאמר לך מילה פוגעת ובייש אותך, הקב"ה העלים לך את המפתח של הבית,

והוא זה שהסיר מזכרוך לסדר את העניינים והחופים שלך. אין מקרה – זה עמלק לבדו!

פלוגת 'שמחת תורה'

סיפור אישי מטולטל

– המשך מעמוד 1 –

היתה זו מסירות נפש, ובלבד שבורא עולם ישמור על הילד היקר שלי. למרות החיזוק והמסירות נפש הגדולה לה, עדיין היה לי פחד גדול בלב והרגשתי כי אני צריכה לעשות משהו נוסף לשמירה והגנה עליו. למרות שלקחתי על עצמי לפני כמה שנים צניעות, אך לכסות את הראש היה קשה לי עד מאד.

הרגשתי שזה שיא המסירות נפש וזה הכי קשה לי, למרות הרצון לעשות רצון אבינו שבשמיים.

עמדתי עם דמעות בעיניים ואמרתי לבורא עולם: "אני לוקחת על עצמי את הדבר הקשה ביותר שיכול להיות לי – לכסות את הראש שלי בכיסוי ראש מלא וצנוע כפי שתמיד ידעתי שאתה רוצה, ובזכות זה תשמור ותגן על כל הילדים שלי, שהם כל החיים שלי", אמרתי והתפרקתי בבכי.

הלכתי על כל הקופה, ורק אז הרגשתי שעשיתי הכל בשביל אבי שבשמיים, וב"ה הוא כעת ישמור על ילדי.

לאחר המעשה, הרגשתי טוב בפנים ולא התביישתי או חששתי מה יאמרו עליי החברות או המשפחה. חיכיתי כל החיים לקבל את האומץ לעשות זאת. והנה, באותו יום שקיבלתי על עצמי את הכיסוי ראש, הבן שלי מתקשר אליי ואומר לי: "אמא, העבירו אותי לפלוגה אחרת, באיזור אחר".

"למה? קרה משהו?", התענייתי, והוא עונה לי בבילבול: "אינ לי מושג למה. ישבתי בבסיס עם כל החיילים, לפתע, נכנס איזה מפקד שקרא בשמי ואמר לי: "אתה עובר ברגע זה לפלוגה אחרת", בלי להסביר מדוע ולמה.

כולם יודעים שלא מעבירים סתם חייל לפלוגה אחרת. לא עשיתי בעיות וגם לא ביקשתי זאת.

אני עדיין צמוד לעזה, אך בפלוגה אחרת. זה מצער אותי, כי כבר התרגלתי לחברים שלי בפלוגה הזו".

תמהתי מאד מדוע עשו זאת, אך נדהמתי מהסמיכות שאירע הדבר: מיד אחר שהתחלתי באותו יום לכסות את ראשי, העבירו את בני לפלוגה אחרת.

חלפו כמה ימים ושבועות, והגיע ערב שמחת תורה. הודיעו לפלוגה 'החדשה' של הבן שלי כי הם משוחררים לחג שמחת תורה לבית, בעוד שהפלוגה 'הקודמת' של הבן שלי – נשארת לשמחת תורה בבסיס הצמוד לעזה. ואז, במוצאי שמחת תורה שמענו את הנורא מכל. אך כשהתברר הנס הגדול של הבן שלי פרצתי בבכי קורע לב, והרגשתי כמה ה' יתברך רואה ומעריך כל חיזוק.

אל הפלוגה 'הישנה' בה היה הבן שלי עד לפני כמה שבועות שנתורה בעזה בשמחת תורה – חדרו עשרות מחבלים: טבחו ולקחו בשבי חיילים רבים, בעוד שכל הפלוגה 'החדשה' שבני הועבר לשם רק לפני כמה שבועות, שבה לביתה וניצלה בנס מבהיל ביותר. כולי צמרמורת ודמעות – ביום שקיבלתי

על עצמי את הכיסוי ראש, העבירו את הבן שלי לפלוגה שחזרה לבית וניצלה בנס גלוי.

אני אומרת לכל מי ששומע אותי בצורה הכי ברורה: "בורא עולם, אב הרחמים, רואה כל חיזוק קטן שאדם עושה, והוא יודע היכן המקום בו הכי קשה לו לעבוד את ה'. ואני מציעה לכולם – תתחילו במשהו קטן. אני יודעת ללא ספק, כי אם לא הייתי מקבלת כיסוי ראש, הבן שלי היה נשאר בפלוגה שהיתה בטבח, ומי יודע אם היה נותר בין החיים.

הצניעות זו הזכות הגדולה ביותר שמביאה את הברכה לבית, בזכות האשה. רבנו המלבי"ם מסביר את הפסוק בתהילים: "אֲשֶׁתְּךָ בְּגִפְן פְּרִיָּה בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ בְּנֵיךָ בְּשִׂתְלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ" (פרק קכ"ח): 'כי כפי שהגפן נטועה בירכתי הבית, אך ענפיה גבוהים עד גג הבית ומשם הם סוככים על כלל הבית, כך גם אישה צנועה מתדמה לגפן ששורשיה מוצנעים בבית, ומהווה היא שמירה וסככה על בני הבית. ועל ידי שמירת צניעותה של האישה – זוכה היא לבנים המאירים בתורה ובעלי מעשים טובים'. אשה צנועה היא השמירה הרוחנית וההגנה על כל בני המשפחה. הצלה מפיגועים, מתאונות דרכים וכל שאר מרעין בישין. כי הקב"ה לא ימנע טוב להולכים בתמים!".

כשראה המן הרשע שלמרות גדולתו, הוא הצטווה להעלות את מרדכי לגדולה על הסוס, מיד הוא אמר: 'הקמיצה שלכם', אותה מעשה קטן שאתה עושה לכבוד ה', בא ודחה וביטל את 'עשרת אלפי כיכר הכסף', את המעשים הגדולים שהיצר הרע אומר לאדם כי רק הם משפיעים. כי ה' אוהב כל דבר קטן.

לתגובות: 052-7151858
 רחוב משה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

ייעוץ והכוונה להורים ומוהלים
 המוהל הרב ריאל צדקיהו, נכדו של המוהל הצדיק הרב שלום צדקיהו זצ"ל מרמת השרון, בייעוץ והכוונה מקצועי ומיוחד בחודש הקרוב לכל הורה ומוהל. ללא תמורה! להזמנת: 050-4151177

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: נורית בת חנה ומשפחתה, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, עידו בן אורנה, ששון בן זהבה. מול בת רינה. לזיווג והצלחה: בן בן נאוה, הודיה בת רבקה, ד.ד.ב.ס.ש.

העלון מוקדש לעילוי נשמת
 האשה היקרה רחל בת גרציה ז"ל
 רוח ה' תניחה ודמעות! צנינים אמיתיים

כנס נשים ענק
 עם הרבנית אהובה ארד
 וסיפור אישי עם ספיר כהן ששוחזרה משבי חמאס. ביום שלישי כ"ג באדר ב' 2,4, בשעה 20.00 בבית"כ נווה צה"ל רח' האלוף 19 ת"א לפרטים: 053-311-3760. כניסה חינם!

מיה מהי המילה הארוכה ביותר בעברית?
 (610) וואַסער טראַגאַס טוּן
 וואַסער טראַגאַס טוּן וואַסער טראַגאַס טוּן וואַסער טראַגאַס טוּן
 וואַסער טראַגאַס טוּן וואַסער טראַגאַס טוּן וואַסער טראַגאַס טוּן
 וואַסער טראַגאַס טוּן וואַסער טראַגאַס טוּן וואַסער טראַגאַס טוּן

העלון מוקדש לע"נ הרב יוסף חירארין בן מו"ר ר' שמעון זצ"ל

ו. ב. צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה. ואומר רש"י צו הוא לשון זירוז מיד ולדורות וביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כ"ס. נראה לבאר את העניין הזה כך: הנה בשלמא בשלמים וחטאת ליכא למיחש שהכהנים יגלו את הקרבן כי עיי"כ הם יפסידו את חלקם באכילה, אבל בעולה שכולה כליל ואינם אוכלים כלום ממנה שפיר חישיטני שיפגלו, לכך בעינין זירוז. אלא שיש להקשות על כך הלא גם בעולה יש להם משהו שהיה העור שייך לכהנים ואם יפגלו יפסידו העור, וא"כ למה שם א"צ זירוז? וי"ל מה דאיתא בגמ' שבמדבר לא הפשיטו העולה אלא כל הבהמה כולל העור היתה עולה למזבח, וא"כ העור אז לא היה לכהנים, ושפיר הוצרכו לזירוז משום שממילא אינם מקבלים את העור ואינם מפסידים אם הקרבן יתפגל. וזהו שכתב רש"י אין צו אלא לשון זירוז. מיד. אבל לדורות ל"צ כ"כ זירוז כי גם בלי זירוז יש להם סיבה להזהר מפיגול משום הפסד העור. וזה מה שכתוב וביותר יש לזרז על מיד כי יש חסרון כ"ס לכהנים כי אין להם עור. חנוכת התורה.

ו. ב. צו את אהרן ואת בניו. בכל ספר ויקרא, נקראו הכהנים בני אהרן, ואילו כאן אמרה התורה צו את אהרן ואת בניו. מתרץ רבי יהונתן אייבשיץ, כתוב בספרי שכשכני ישראל היו במדבר, לא הקריבו אלא עולת תמידי. בספר ויקרא, התורה מדברת על עולות, נדבות, שלמים, חטאת ואשם, קרבנות שלא הוקרבו במדבר בכלל, לכן לא כתוב אהרן, אך כיון שקרבנות אלו הוקרבו רק לאחר כניסתם לארץ, לפיכך ציוותה עליהם התורה את בני אהרן. לעומת זאת פרשת צו שפוחתת בעולת תמיד, שקרבה גם במדבר, לכן אמרה התורה צו את אהרן ואת בניו.

ו. ב. ח. על מוקדה כל הלילה וביער עליה עצים בבוקר. יש להבין מדוע נזקקים לעצים אחרי שבער את כל הלילה? וי"ל שמצינו ביומא אף שאש יורד מהשמים מצווה להביא מהדיוט, כי אש של מעלה לא מכלה, ולכן נצרך אש של הדיוט בשביל שישרף הקרבן ויהיה לדשן ולכן צריך להביא עצים מהדיוט. דברי שאול. ועי"ל שיש כאן רמז ליומא לט שבארבעים שנות שמעון הצדיק היתה אש המערכה מתגברת ולא היו צריכים להביא עצים. וזה מה שאמר הכתוב שאף בזמן שאש המזבח תנוקד לא תכבה בכ"ז יש מצווה שביער עליה עצים בבוקר. מלא העומר.

ו. כא. וכלי חרש אשר תבושל בו ישר. מסביר רש"י בטעם שישבר, לפי שהבליעה שנבלעת בו נעשית נותר. וקשה למה צריכים לשבור את הכלי, הרי גם אם נבלע, אחרי מעת לעת נפגם הטעם, ונותן טעם לפגם אינו אוסר את הכלי? וי"ל ע"פ אבות ה. שהאחד מהניסים שהיו במקדש, שלא הסריח בשר קודש מעולם וא"כ לעולם לא נפגם טעם הקדשים בכלל, ולכך טעמו אסור ואין לו עצה אלא שבירת הכלי.

ז. לז. כי את חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבחי שלמיהם ואתן אותם לאהרן הכהן ולבניו לחוק עולם מאת בני ישראל. שואל המשך חכמה, לשם מה חוזר הכתוב ואומר מאת בני ישראל, אחרי שכבר אמר זאת מוקדם? אמנם ב"תורת כהנים" נאמר, דכפל הלשון הוא על כך דבא להורות שהוא מגיע מרצון כל ישראל. ברם מה הכוונה שבדבר? וביאר, הכוונה היא שדווקא מן השלמים שמביאים אותם בתור נדבה מתוך רצון עצמי, מגיע לכהנים כשכר בעד עבודתם החזה והשוק. אבל בקדשים קלים המובאים בתור חובה, כגון מעשר בהמה ופסת, שאז הכהנים רק ממלאים שליחותו של מקום אשר הוטלה עליהם, אז אין מגיע להם חזה ושוק בעד עבודתם.

ז. לה. זאת משחת אהרן ומשחת בניו... חקת עולם לדורותם. קשה למה הזכיר אהרן ובניו, הלא הזכירם בפסוק קודם? וי"ל שבאמת יש להקשות איך יכל להקנות המתנה של חזה ושוק לדורותם הא הוי דבר שלא בא לעולם, והנה מצינו שכשנקנה יחד עם דבר שבא לעולם קנה גם הדשלב"ל, וא"כ כאן נמי כיון שהקנה לאהרן ובניו שהם קיימים קנו אותם אף דורות הבאים, וזה מה שאמר הכתוב כיוון שזאת משחת אהרן ומשחת בניו, ע"כ חוקת עולם לדורותם. פנים יפות.

ז. לז. זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת. הנה יש להקשות הא קודם צריך לכתוב חטאת ואח"כ עולה, דקיי"ל דחטאת קודם לעולה כי קודם צריך לכפר ואז להביא קרבן עולה? וי"ל שמצינו בטור שבקרבות לפני התפילה יקרא קודם עולה ואח"כ חטאת. וביארו האחרונים דבכל קרבן כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים אבל בקריאת פרשת הקרבן חסר אכילת הכהנים, ולפי"ז בעולה שממילא אין בה אכילת כהנים כי היא כולה כליל אז קריאתה היא כפרה מושלמת לכן מקדימים לקרוא אותה, כי היא מכפרת יותר, והנה מוצאת תורת וגו' ילפינן במנחות ק"י שכל העוסק בתורת חטאת ועולה כאילו הקריב אותה וא"כ פסוק זה הולך על האמירה ובאמירה עולה חשובה מחטאת. פני דוד.

ח. ג. ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד. וברש"י נס שהמעט הכיל את המרובה. ואומר בעל ההפלאה חשבון נפלא. הנה חצר המשכן היה 50 על 50 אמה דהיינו אלפים חמש מאות אמה (רבוע) והנה מניין בני ישראל היה 603 אלף ועוד 22 אלף לווים זה 625 אלף וכיוון שעמדו צפופים והשתחוו רווחים וכ"כ אלף זקוק לשטח של 4 אמות להשתחוות וא"כ זה יוצא שהם זקוקים לשטח של שני מיליון וחמש מאות והרי המשכן היה רק 500 אמה יוצא שהברכה היתה שזה התרחב פי אלף בדיוק וזה מה שכתוב בתורת כהנים פרשת שמיני שמשנה בירך אותם ביום הזה יוסף עליכם ככם אלף פעמים. הפלאה.

ח ה. ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר ציווה ה' לעשות ויקרב משה את אהרן ואת בניו וירחץ אותם במים. שואל ה"אור החיים", למה משה רבנו היה צריך להקדים ולומר זה הדבר אשר ציווה ה', וכי יעלה על הדעת שעשה משה דבר שלא נצטווה עליו? מסביר האור החיים, למשה רבנו היה דין מלך, וכך נפסק, מלך שמחל על כבודו אין כבודו מחול וא"כ, אם למשה יש דין מלך, איך הוא עושה דברים שגם לעבד עברי אסור לעשות לאדון, וכתוב וירחץ אותם במים ויתן עליו את הכותנת, ומעשים אלו בזויים, ובוודאי שלמלך אסור לעשותם, ואף אם ימחל על כבודו אין כבודו מחול, לכן משה רבנו מקדים ואומר זה הדבר אשר ציווה ה' לעשות. בוודאי לא עשה זאת משה מדעתו, כי הדבר אסור עליו ואינו תלוי כלל ברצונו, אבל כשזה בגדר אשר ציווה ה', אז לא רק שרשאי לעשות, אלא אף מחויב בו, הנה שאסר על מלך למחול על כבודו, הוא זה שהתיר וציווה לעשות כן.

ח יד. ויגש את פר החטאת ויסמוך אהרן ובניו את ידיהם. שואל רבי שלמה הכהן מוילנא, מדוע לגבי פר החטאת כתוב בלשון יחיד ויסמוך, ואילו להלן לגבי איל המילואים כתוב בלשון רבים ויסמכו? ומתרץ, שאפשר לומר, ראש הפר הוא גדול ולכן אפשר לסמוך עליו כמה אנשים בבת אחת, ולכן אהרן ובניו סמכו ידיהם על ראש הפר בבת אחת, וזוהי סמיכה אחת, לכן כתוב ויסמוך. אבל לגבי ראש האיל שהוא קטן ואין מקום בראש רק לסמיכת אדם אחד בלבד, לכן בהתחלה סמך אהרן לבדו, ואחריו בזה אחר זה סמכו גם בניו על ראש האיל, לכן כתוב ויסמכו.

ח יז – טו. ויגש את פר החטאת וכו' וישחט. רבי חיים קניבסקי כותב, שלוש פעמים כתבה התורה בפרשתנו וישחט משה, בפסוק ט"ו לגבי חטאת הטעם על וישחט הוא רביעי, בפסוק י"ט לגבי איל העולה הטעם על וישחט הוא אטנחאת, ובפסוק כ"ג באיל השני שהוא קרבן שלמים הטעם הוא שלשלת, מדוע רק בשלמים יש טעם שלשלת? ומתרץ, טעם שלשלת מראה על אורך הענין [א.ה. כמו שמצינו בחומש בראשית שלוש פעמים את טעם ה"שלשלת": בפרשת וירא [י"ט - ט"ז] לגבי לוט - "ויתמהמה", ושם הפירוש היא ה"תמהמה מאוד. הפעם השניה בהפרשת חיי שרה [כ"ד - י"ב] לגבי אלעזר עבד אברהם כתוב "ויאמר ה' אלי אברהם וכו' הקרה נא לפני היום", ועל המילה "ויאמר" הטעם הוא "שלשלת", וזה מרמז שאליעזר התפלל במתינות ובדבוקות. הפעם השלישית היא בפרשת וישב [ל"ט - ז' - ח'] כשאשת פוטיפר ניסתה לפתות את יוסף, ושם על המילה "ויאמר" טעם הוא "שלשלת", לרמזו שיוסף נלחם עם עצמו כדי שלא יעבור בעבירה, ואכן לגבי שלמים, שלא כמו בחטאת ובעולה, יש צורך להאריך יותר מהרגיל, כיון שזקוקים לדם רב כדי שיהיה מספיק להזות ממנו על תנוך האוזן הימנית ועל בהונות היד הימנית והרגל הימנית. חלק מהווארטים לקחתי מהעלון המופלא מדשן ביתך לגאון רבי יוסף זריצקי שליט"א

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

שהאורים והתומים שכל עם ישראל צריכים להם מסרת לאהרן הכהן, והחסידי הזה צריך זירוז שלא יתעצל בקרבן שהוא לא מקבל ממנו בשר? נתאר לעצמנו: מהרה יבנה בית המקדש, ובעל החפץ חיים יבוא לעבוד בבית המקדש, וביום הראשון לעבודתו כל כולו התרגשות והתפעלות, שנים רבות חיכה בצפיה להגיע ליום הזה, הקים כולל ללימוד נושא הקרבנות כדי שבבוא העת יידע את מה שצריך לעשות, ולפני תחילת העבודה, מזהירים אותו, למרות שבהקרבת קרבן עולה אין לו מכך שום ריוח, כי הבשר כולו עולה כליל על המזבח, מכל מקום לא יתעצל בהקרבות אלא יקריב אותו בזריזות כמו כל קרבן אחר. היתכן שהחפץ חיים, שכל חייו חי בהסתפקות במועט, מאכלו היה לחם שחור וכוס תה ודג מלוח, אותו צריך להזהיר שלא יתעצל בשביל כמה גרם בשר שלא קיבל?! בביאור הדברים אומר הלב אליהו: דע, כי תורתנו תורת אמת היא, האמת

ניתנה להיאמר לכל אדם שבוע, מהקטן אשר רק זה עתה הגיע לכלל דעתו, ועד לגדול שבגדולים, ככולם ניתנת התורה בשווה על כל אזהרותיה ומצוותיה פרייה ודקדוקיה, הבחירה בידו של כל אחד ואחד ורשות ניתנת לו, להתות עצמו להיות צדיק כמשה רבינו ע"ה, או להיפך להיות רשע כירבעם בן נבט, ואמר הקדוש ברוך הוא בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין ואמרם בקדושיהן הגדול מחברו יצרו גדול ממנו, נמצא שלכל אדם יש רשות גמורה לבחור בטוב או ברע, בכל מקום ובכל זמן, בכל עת, ובכל שעה במשך כל ימי חייו, ואין מה שיחוק אותו ללכת בדרך טובה או להיפך, ואין מה האדם אשר עלה במעלות התורה והיראה לא יטה אוזן ליצר הרע ולא ישמע אליו, וכן להיפך האדם הטובע חס ושלום בים התאווה, ומטמטם את לבו בעבירותיו, שוב לא יבין שפת הקדושה והפרישות, מכל מקום התורה תורת אמת, לא תשתנה משום כך אזהרותיה ומצוותיה,

ולא תַפְלָה בין צדיק לרשע, אלא תעמיד את כולם
בנסיון שווה.

הגמ' בקידושין דף פא: מספרת על ר' חיה בר אשי
שהיה רגיל לומר הרחמן יצילנו מיצר הרע. יום אחד
שמעה אשתו ואמרה: הרי כמה שנים פרש ממני
מחמת זקנה, ומה הטעם שפחד מיצר הרע?! היא אחד
היה לומד בגינתו, קשטה היה עצמה בתכשיטים
ובבשמים ועברה לידו. משהבחין בה שאלה מי היא?
אמרה לו שהיא 'חרותא' שם של אשה פרזא, תבעה
לעברה ואמרה לו בתנאי שיביא רימון שהיה בגובה
העץ, קפץ והביא לפניה. כשבא לביתו הסיקה אשתו
את התנור ונכנס לתוכו בכדי להמית את עצמו. אמרה
לו מה זה? א"ל כך וכך היה המעשה. אמרה לו, זו אני
הייתי, ולא השגיח בה. עד שהביאה לו את הרימון
שהביא לה. אמר לה: מכל מקום אני לאיסור
התכונותי, ואמרו שם בגמרא, כלי ימיו של אותו צדיק
היה מתענה על כך שמת באותה המיתה. הגמ'
מביאה סיפורים דומים על רבי מאיר ורבי עקיבא.

בירושלמי מסכת שבת (פ"א ה"ג דף ח.נ.) מסופר:
מעשה בחסיד אחד שהיה יושב ושונה אל תאמין
בעצמך עד עת זקנתך, במקום מה שכתוב במשנה
אבות, אל תאמין בעצמך עד יום מותך כי היה חסיד
גדול והרגיש בעצמו שאין לו כבר שום שייכות לעולם
הזה. בשמים התרעמו עליו על שישן זה ונתנו רשות
לרוח אחת לנסות אותו, כיון שנשא עינו וראה אותה
דיבר עמה דברים שאינם ראויים לחסיד כמוהו, אך
תיכף ומיד התחרט החסיד והיה לו צער כה גדול מזה,
ריחמו עליו מן השמים, אמרה לו: רוח אני ורק באתי
לנסותך, ללמד אותך שלא תגרוס עוד אל תאמין
בעצמך עד עת זקנתך, אלא עד יום מותך. הרי שעד
יום מותו של האדם אינו בטוח בעצמו כלל וכלל, ועליו
לבקש רחמים שיעזרוהו ה' יתברך שלא יכשל חס
שלוים. כמו שהביאו בגמרא ואמר רבי שמעון בן
לקיש יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש
המיתו ולאמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו כלומר רשע
זה היצר הרע אינו מרפה מאף אחד, ואינו מתיאש
אפילו מהצדיק הגדול ביותר, כל העת הוא צופה
לאדם לתפוס במקום ובזמן המתאים להכשילו.

ובפרשת כי תצא למלחמת הרשוע השולכים רק
קדושי עיון ממש כדכתבי ויספו השוטרים לדבר אל
העם ואמרו מי האיש ירא ורך הלבב ילך וישוב אל
ביתו ואמרו חז"ל (סוטה מד.) האיש הירא שהירא
מעבירות שבידו חוזר מעורכי המלחמה ועל איזה
עבירות מדובר? אמרו בגמרא (שם ע"ב) אפילו דיבר
בין תפילין של יד לתפילין של ראש שאז הוצרך לברך
על תפילין של ראש ומצא גורם ברכה שאינה צריכה,
שהרי אם לא היה מדבר, היה מברך רק ברכה אחת.
ואם כן מי היה הולך למלחמה, אנשים קדושי עליון,
ועל אותם אנשים צדיקים נאמר שם: וראית בשביה
אשת יפת תואר ופירש רש"י לא דברה תורה אלא

כנגד יצר הרע, שאם אין הקב"ה מיתרה ישאנה
באיסור. לאנשים צדיקים אלה, צריכה התורה להתיך
אשת יפת תואר, ועליהם נאמר: שאם לא היה מותר
היה נושא אותה באיסור!! התשובה היא כן... אל
תאמין בעצמך עד יום מותך, שלא נאמין בעצמינו
בשום דבר, וכל חיינו נהיה חרדים שמא נפול ונאבד
את עולמינו שעל ידי כך נהיה זהירים תמיד לעמוד על
המשמר ולהתרחק מכל חטא. ואפילו ביום המיתה
כששוכב האדם על ערש דווי, ויודע בבירור שעוד זמן
קצר ביותר עליו לנטוש את העולם הזה ואת כל עניינו
ולקבל ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים
הקדוש ברוך הוא, אך בעת הזאת צריך רחמים
מרובים, ועליו לבקש עזר ה', לעמוד בנסינונות שהוא
עלול להכשל בהם, אפילו בשעה הזאת. מעשה באיש
נכבד שהיו לו מעלות רבות, אך היה נגוע מאוד
בחמדת הממון, בכל פעם שהיה מגיע לנסיון בנדון,
היה מאבד את כל אישיותו, ונכרך בלהט, אחר
תאוותו. וכלל גדול הוא, שכל מידה רעה שבאדם, אם
אינו עמל לשרשה הרי היא מתלווה אליו עד הקבר.
כאשר אדם זה חלה ונטה למות, באו אליו חבריו
לבקר להיפדר ממנו, רמו להם שיתקרבו אליו, לפי
שרוצה הוא להשמיע דבר מה שאיננהם כאשר הטו
אזנם, אמר להם: רצוני לומר לכם דבר, שתוכלו
ללמוד ממנו מוסר. הנה אני מרגיש עתה כי קרב קצי,
עוד רגע קט יבואו ויטלוני מן העולם הזה, ובכל זאת
הניי מעיד על עצמי, שאם אחד מכם יתן לי כעת כסף,
לא אוכל להימנע מלהושיט את ידי ולקחת את הכסף
ולהחביאו ותינת הכר שאני שוכב עליו. עד כדי כך
שולטת בי עדיין חמדת הממון. שמעו וקחו
מוסר. ואכן אחרי כרבע שעה יצאה נשמתו והלך
לעולמו.

נביא להלן סיפורים כמה גדולי הדורות קדושי עליון
עד יום מותם חרדו שלא יעברו עבירות רח"ל, ומה
נענה אנחנו הקטנים נתאזר לברוח מכל חטא
מדברים שיכולים להביא אליו חטא ואל נאמר אנחנו
מסיפקים חזקים שיכולים להימנע מחטא. ענין זה הוא
לא ח"ו לשבור אותנו, אלא להיפך לעורר אצלנו
תמיד את הזהירות מכל חטא ואת ההרחקה ממנו כדי
שלא נחשוב בעצמנו שאין לנו צרכים להיות זהירים
מחטא מסויים, ובפתע פתאום יגיע אלנו היצר הרע
ויפול אותנו. לכן ציונו חז"ל שלא נאמין בעצמינו
בשום דבר, וכל ימי חיינו נהיה חרדים שמא נפול
ונאבד את עולמינו, שעל ידי זה נהיה זהירים תמיד
לעמוד על המשמר ולהתרחק מכל חטא. כמו אדם
שחושש מפני הסכנה.

סיפור רבי אברהם קורנר ידע נעורים על רבי אליהו
לופיאן שנת תשי"ח הגעתי לביקור בארץ ישראל
ונפגשתי עם רבי אליהו לופיאן בשיבת כפר חסידים,
שם הוא כיהן כמשגיח רוחני. שהיתי שם כמה ימים
והוא הזמין אותי לישון בחדרו. בוקר אחד אני
מתעורר מוקדם, והנה אני רואה את ר' אליהו עומד
ליד החלון ומדבר כאילו אל עצמו ובלחישה כדי שלא
להעיר אותי משנתי. הסיטי אזני ובשמתי כיצד הוא
חוזר פעם אחר פעם על הפסוק ולא תביא תועבה אל
ביתך. קמתי ממתני ושאלתי אותו במחילה מכבודו
שיואיל לומר לי פתרון דבר זה? אמר לי ר' אליהו
האם הערתי אותך מהשינה? השבתי לו כי הייתי ער
כבר, אך הסיטי אזני ושמעתי את הדברים, ומבקש
אני ממנו לומר לי את פשרם: נענה והמר לי: יודע
כבודו כי הולכים אנו עוד מעט להתפלל בשיבה,
מקומנו בשיבה בכותל המזרח, ובני הישיבה מכבדים
אותי בהיכנסני לשיבה בקימה, ובנוסף ממתניי לי,
עד שאני אסיים את קריאת שמע, וכן ממתניי לי עד
שאני אסיים את תפילת שמונה עשרה, ולכן יש בי
חשש שמא ח"ו תיפול הגאווה בלבי, ואף כי לא שייך
בזה להכשל בגאווה ממש, מכל מקום לגבוהות לב יש
לחשוש, והרי נאמר תועבת ה' כל גבה לב והמילה 'כל'
לרבות כל גבה לב, ואפילו באופן כזה, כמו שנתמנה
למשפיע בשיבה וכד' וא"ל יוכל רב כזה להשפיע על
התלמידים, זו היא הסיבה מדוע הנינו משך פסוק זה.
מירוב התרגשותי אמרתי לו בתמיחה, כבוד ר' אליהו
האם אנשים זקנים כמונו שבורים ורצוצים בגוף
ובנפש, יש לנו עוד לחשוש שמא נפול בגאווה? ויפן אלי
ויאמר מה השאלה? משל למה הדבר דומה לפצצה
איומה שמונחת בפניה, אל בתוך אולם גדול, מזה כמה
שנים, ובמשך זמן זה חלפו לידה אלפי בני אדם ולא
התפוצצה, האם משום כך אין כבר סכנה שמא
תתפוצץ עוד? על כן הזהירו חז"ל אל תאמין בעצמך עד
יום מותך, ככל שמזקין האדם, מתיישנת הפצצה,
וככל שהפצצה ישנה, כך גללה הסכנה ועלולה להביאו
בסוף ימיו אף לכפייה רח"ל.

פעם הגיע אדם אחד אל בית מדרשו של האדמו"ר
מגור בליל שבת והתישב סמוך לרבי ביטיש' שערך
לחסידיו. בעודו עוקב בערנות אחר הרבי, הגיח מאי
שם זבוב טורדני והחל להציק לו, סלקו האיש בידו,
אך הוא שב והתישב על מצחו, עוד תנועת יד מונעת
אל הזבוב העקשן לא מרפה. משלחו וחוזר, משלחו
וחוזר. כטפו של האיש גבר, ובתנועת יד, מחץ את
הזבוב על השלחן והרגו. נבהל האיש ממעשה עצמו,
הרי זו מלאכת שבת, איסור דאורייתא של נטילת
נשמה בשבת, לא ידע להיכן יולך חרפתו, הלא כל
החסידים שסביבו ארוהו בקלנו, בני יודע אויל גם
הרבי עצמו של לב לכך. כעבר זמן קצר התברר, שלא
היתה עז מכת מות, הזבוב פרץ בין חיים למות, אך
לאט לאט התאושש התרומם קלות ושוב צנח על
השלחן, עד שלבסוף פרש כנפיים ועץ מן המקום. לפתע
מושלך הס בחלל בית המדרש, כולם עושים אונם
כאפרסת שלבסוף את דברי האדמו"ר. ואז נשמע קולו
של הרבי. אמרו חז"ל כי יצר הרע דומה לזבוב,
ולכאורה מה הדמיון? אלא גם אם נדמה לך שהנפת
ידך עליו, והכית אותו מכת מות, דע לך כי טעות בידך,
לא. אלא לא מת, הוא עודנו חל, אויל הוא מוכה
וחבל, הוא עז מהרה הוא יתאושש ויקום על רגליו
וישוב לחיות עם כל הכוחות כבראשונה.

סיפור רבי ירחמיאל בויאר שהיה תקופה ארוכה מנהל
של סמינר אור החיים בבני ברק, ופעם נכנס
לסטייפלר ושאל אם מותר לו לומר איזו דרשה לפני
הבנות בליל שבת קודש? אמר לו הוסייפלר בענוה:
כך איני יכול להגיד דעות מה לעשות, אבל אני
כשלעצמי לא הייתי מעזי לדרוש לפני בנות, ובפרט
בליל שבת כשהן בבגדי שבת. מסופר על רבי יוסף
חיים זוננפלד שלא השתתף במצוה טנץ, (ריקוד של
מצוה שנוהגים רבים מקהילות הקודש בחתונתם) גם

בנישואי צאצאיו ואמר את הטעם: מפני דברי הגמרא
(קידושין כ"ט): בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו
בעבירה, שואלת הגמרא היתכן שכל ימיו בעבירה?
אלא כל ימיו בהרהורי עבירה, והוא רבי יוסף חיים
זוננפלד רבא נשא אשה אחרי גיל עשרים.

מספר רבי אברהם טוקו, ברחוב החילוני נכנסה
מודה חדשה של בגדים זולים, שחדרה אף לשולי
המחנה החרדי. יבשתי ככולל, ונכנסו שלושה תלמידי
חכמים מפורסמים, רבי משה קופשיץ רבי שמחה
בוניס וולדנברג, ורבי אביעזר פילץ, פנו אלי ואמרו לי
נחרצות ר' אברהם, יש לך יד בביתו של רבי יחזקאל
אברמסקי, אתה תבוא יחד איתנו ותבקש ממנו
שימסור שיחת מוסר ומחאה, נגד התלבושת החדשה.
נאסוף את תלמידות בית יעקב, והרב ידבר דברי
אלוקים, מוסר ומחאה. לא עזרו לי שום התחמקות
והלכתי איתם. נכנסנו... רבי יחזקאל הגביה את עינו
הביט בתמיחה, ארבעה אנשים שישלחו של ממש, מה
קרה? מה רצונכם? אמרתי לו את פרטי הענין כך וכך
המצב, ורצוננו לשמוע את מלכנו... הרב הרהר שניה
קצרה ואמר נחרצות, שאני אדבר לפני נשים! לא...
אינני מדבר לנשים. ידענו שעם רבי יחזקאל
אברמסקי אין מה להתווכח, לא שייך להגיד לו
למשל, שהחפץ חיים כן דיבר לפני נשים, ועוד גדולי
ישראל, כי את הכל הוא יודע בלעדיו, ואם אף על פי
כן החליט כך, זהו זה... רבי יחזקאל הרהר קימעה
פתח את פיו וגילה את צפונות ליבו, בהתנצלות על
שממא לבוא לנאום לפני נשים, וכך אמר: הסינים
שלי מלאות, וליצר הרע יש אינטרס מיוחד להכשיל
אנשים בשנים הללו. הפסיק הרב אברמסקי לשניה
והמשיך הכרתי גדולים שהגיעו לשנים הללו, והיצר
הרע תפס אותם, אני לא אתן לו שום צ'אנס להכשיל
אותי, לא אדבר לפני נשים, אח"כ סיים והוסיף משפט
חד, את הכוחות שה' נתן לי אני מנצל רק לתורה.

פעם ישב רבי ישראל מפלנט בביתו של אחד
ממקורביו, שהיה בעל עסקים גדולים, והלה מנה
מעות, סכום מופרז והניחם על השולחן, פתאום אחד
מבני ביתו קרא לו והוא יצא לחדר אחר. תיכף ומיד
עזב רבי ישראל את החדר ויצא החוצה. כשבעל הבית
חזר הוא לא מצא את רבי ישראל, פתח את הדלת
וראה שרבי ישראל עומד בחוץ, תמה ושאל רבי: למה
אתה עומד בחוץ? השיב לו: הלא השולחן מלא
מעות... תמה עוד וא"כ וכי כבודו חשוד חלילה שיקח
מהכסף? השיב לו רבי ישראל כן הדבר, כשם שאסור
להתייחד עם אשת חבורו, כך הוא להתייחד עם ממון
חבירו, והלא קל וחומר הן, הרי בגמרא אמרו
בגמרא (בבא בתרא קסה.) רובן בגזל ומיעוטן בעריות,
שרוב האנשים נכשלים בגזל ומיעוטם בעריות. ואם
כן, אם את מה שמיעוטן נכשלים אסור להתייחד, על
אחת כמה מה שרובן נכשלים ולכן יצאתי מהחדר.

בשו"ת משנה הלכות כותב: סיפר לי הנכד של רבי
אליהו לאמיאן שפעם בא בחור ושאל את רבי אליהו
האם הוא יכול ללכת לחתונה 'שאויל' לא יהיה שם
מחיצה? אמר לו ר' אליהו מה יעשה עם הרהורים?
אמר התלמיד: 'יאמין לי הרב שאין לי הרהורים.' אמר
רבי אליהו לכדו מרדכי, תשאל אותו מה שם אמנו?
א"ל הנכד: למה? השיב: הבחור הוא חולה, וצריך
להתפלל עליו להרפואה לשלמה לכך צריך לדעת מה שם
אמו כדי להתפלל עליו. א"ל למה? אמר רבי אליהו
הרי אני כבר זקן כן שמונים, חצי עוור, וכשאני יוצא
לרחוב אני רועד מפחד שלא אראה ח"ו מה שלא
צריך, והוא בחור, אינו מפחד ואין לו הרהורים... הוא
כנראה בחור חולה וצריך רפואה.

בספר חסידים (סימן תרט) מביא מעשה: באחד
שמתו בניו הזכרים, אמר לתלמידיו בשעת מיתותו,
יודע אני שאין בי שום עוון, אלא: אחות קטנה היתה
לי, והיתה אלמנה, והיתה רצונה להנשא והיתה
מתביישת לומר לי שאמצא עלי זיווג. ואני הייתי יכול
לזווגה ולא רציתי, למה? כדי שישאר לי כל הכסף וכל
הנכסים שלה. ובשכ"ל זה מתו בניו בלא בנים. נורא
למתבונן: מדובר כאן באדם תלמיד חכם ירא אלוקים
שיש לו תלמידים, וקודם מיתתו הוא מתוודה בפני
תלמידיו שאין בו עוון רק העוון הזה, ובגלל תאוות
הממון גרם לאחותו צער של שנים על גבי שנים,
אלמנה מסכנה שביקשה לשקם את עצמה להנשא
וללדת ילדים. עד כמה האדם צריך זהירות כל יום
ויום שחש ושלום לא יפול ממדרגתו.

מעשה היה בערוב ימיו של רבי שמעון שקאפ והוא
שוכב בבית חולים חולה תשוש וזקן, באחד הימים
אירע ונכנסה לחדרו אחות שעבדה במקום והיא
הייתה גויה זקנה, ועם כל זה, כשאף הבחין בכך, עזב
ר' שמעון את החדר בן רגע. מחששו ליחוד... נדהמו

תלמידיו ושאלוהו רבינו, הרי הרב זקן, והיא גויה ערלה מכוערת וזקנה מאי כולי האי? אתם לא יודעים נענה ר' שמעון ואמר: היצר הרע יעשה אותי צעיר, ואתה צעירה ויפה.

סיפר רבי שלום שבדרון עובדא שהוא בעצמו היה עד ראיה לה. רבי שלום היה פעם בבית המדרש הגר"א שמה הבחין באיש ירושלמי הידוע בשם רבי חיים טודרוס הרשלה ז"ל אשר ישב ולמד ושנין לו את תלמודו בינו לבין עצמו. היה זה ביום חם בקיץ, בחוץ בתוך החצר שמחו ילדים פירעש, ובקול גדול אשר נשמעו בבית המדרש פינימה, אך רבי טודרוס אשר היה ניכר על חזונו ופניו, הקולות מפריעים לו במדה גדושה, אזר כח ולא אמר להם דבר ולא חצי דבר. אחרי זמן רב שישב לו רבי טודרוס ולמד לעצמו, נכנס לו החברותא של רבי טודרוס שרצה להתיישב נגדו ולהתחיל ללמוד ממנהגם בכל יום. אך רבי טודרוס לא מוכן להתחיל ללמוד עדיין, הוא ביקש מהחברותא אם יוכל לצאת החוצה לבקש מהילדים שילכו לשחק במקום אחר, כדי שלא יפריעו לנו ללמוד. רבי שלום שבדרון סיפר שהדבר עורר אותו תמיה רבתי, על רבי טודרוס, הלא כבר הכרתי על פניו שכבר יותר משעה הדבר מפריע לו עד מאד, כמו שהיה ניכר על פניו בכל הזמן, אם כן תמהיתי מדוע המתין רבי טודרוס לדבר עם הילדים שלא יפריעו לו ללמוד רק עד שהחברותא שלו הגיע, ולא הלך בעצמו לבקש מהילדים שלא יפריעו לו? לרוב תמיהתו מספר רבי שלום הלכתי בעצמי לרבי טודרוס ושאלתי אותו

בארבע עיניים מה פשר הנהגתך המוזרה? אתה יושב וסובל את קולות הילדים ואינך מגיב עליהן כלל, ורק כשהחברותא שלך נכנס פתאום אין אתה מסוגל עוד לישמע את קולותיהם? רבי טודרוס ענה ואמר אגלה לך סוד גדול, תדע שאני מצד טבעי נולדתי בטבע להיות רגזן נורא, לכן עבדתי על עצמי וקבלתי על עצמי שבשום אופן לא אכניס את עצמי לדבר שיכול להביא אותי לידי רוגז וכעס, אשר על כן על אף שהילדים הפריעו לי הרבה לא הסכמתי ללכת בעצמי ולומר להם דבר, כי חשדתי את עצמי אולי אדבר עמהם מתוך קצת כעס, ולא היה לי ברירה אלא לסבול ולחכות עד עת בואו של החברותא שלי ולבקש ממנו שהוא יעשה זאת בשבילי. המעשה עדיין לא נגמר... מספר רבי שלום, כשכולי מלא התפעלות מתשובת רבי טודרוס, הלכתי וסיפרתי דברים כהוויתן לגיטי רבי שלמה זלמן אויערבאך. גיטי זצ"ל אישר את הדברים ואמר לי: מכיר אני את רבי טודרוס כבר יותר מחמשים שנה, ויודע אני הדברים מכלי ראשון, כי אכן אמת הדבר כי נולד במדה גרועה של כעס, ובכל זאת עבד על עצמו משך כל השנים, עד שזכה לעקור את העדה הזאת ממנו לגמרי, וממש שיבר את טבע הרע הזה לרשימים. אך בכל זאת עדיין לא האמין בעצמו, אחרי חמשים שנה של עבודה מרובה לעקור את מדת הכעס, ולא רצה לומר דבר מה לילדים, מחשש רחוק שאולי יתעורר בו מדת הכעס אשר היתה טבועה בו לפני חמשים שנה.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל בדרך של שו"ת

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם המון פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים:

א. פתרון טוב לניקיון הבקבוקים של התינוקים: לכבס בקבוקים עם הפיסטה במכונת כביסה זה מנקה היטב.

ב. לגבי תלישת שערות - אם התלישה מותנית בעוד פעולה תוך כדי תלישה, כגון מציצת מוצץ/אצבע, שתיה מבקבוק וכד'. ניתן למנוע את התלישה ע"י גמילה מהפעולה האחרת. כגון גמילה מהמוצץ. [אצלנו כאשר נודע לנו המידע ה"ל מיד גמלנו ממוצץ וחדלו התלישות לאלתר] ועוד כתבו: מסתבר שהתינוק התרגל למגע מסוים של השערות, ברגע שהשיער יהיה רטוב בקרם שיער/גוף וכד' התינוק לא יצליח לתפוס ולא ירגיש כרגיל ויפסיק למשוך - מניסיון.

ג. הרחקת יונים ממונע של המזגן - מדביקים דוקרנים (קונים בטמבור) על המנוע של המזגן ובס"ד אין יונים. ועוד כתבו: שמתני נייר כסף על כל החלק העליון עם סרט דבק עבה וחזק או דוקרנים או דיסק או מראה או דחליל בצורת עורב.

ד. מכונת כביסה חדשה שהבגדים יוצאים מוכתמים - מניסיוני לבדוק כמה הכתמים. אין הרבה הגיון שמכונה תעשה כתמים סח"כ מכניסה מים ומסתובבת אני גילתי פעם שהכתמים נהיים על בדים מסוימים מחומר של מרכז הכביסה או מקרם שיער שמשתמשים לילדה יש לקחת חולצה מוכתמת ולנסות עליה עם חומרים מה גורם לכתם. **התורה חסה: בקשות עזרה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למיל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים:**

א. לפני מספר שבועות הובא בעלון אפשרות למחברות במחשב בשם NOTEONE והשמוש בהן אכן נוח ומועיל מאד, מומלץ בחום. אולם דבר אחד לא הצלחתי לגלות אם ואיך אפשר לכתוב הערות שוליים על הנכתב שם, אשמח אם למאן דהו יש עצות בנידון.

ב. רציית לברר אם יש מי שיודע פתרון למי שיש לו כבד שומני.

ג. למי יש נסיון עם חיידק בקביה חוזר.

ד. האם וכיצד ניתן לכבס טלית בבית. ואיך מסירים כתמי עובש מטלית

ה. היכן אפשר לעקור שן בינה ללא עלויות סיכונים וכאבים מיותרים?

ו. האם אפשר להודיע היאך להגיע למידע על הבעיות והפתרונות שיש בטאבו משותף.

שאלה: רש"י בפרשה בעניין קרבן תודה מביא את הצורך להודות לכל מי שענשה לו נס, מהי הסגולה הגדולה של התודה? **תשובה:** אמירת תודה לה' על חייו המסורים בידו ועל נשמותינו הפקודות לו ועל ניסוי שבכל יום עמנו וכו' אינן אחת הדברים שפותחים שערי שמים ומסירים את הדינים הקשים ואז אפשר לבקש מה שרוצים, ומצינו כן בברכת המזון שאחרי אמירת נודה אנו מבקשים על הכל רחם על ישראל ועד והרוח לנו מכל צרותינו, וכן אחרי מודים של שמו"ע נפתחים שערי שמים ואז מבקשים בשים שלום גם טובה גם ברכה גם חיים חן וחסד רחמים גם עלינו גם על כל ישראל, ואיך מבקשים כי"כ הרבה למרות כל העוונות שבידינו? התשובה היא כי כשנתנו תודה יש לנו את האפשרות לבקש מה שרוצים כי יש רחמים ושערי שמים נפתחים, וגם כשיש צער ויסורים צריך להודות שלמרות ההסתרה הקב"ה איתנו ומטיב איתנו ועושה את ההכי טוב, וע"י ההודאה נפטרים כל הבעיות.

שאלה: בפרשת צו מובא הרבה מענייני הקרבנות שמכפר, מה מפר כיום שאין לנו מקדש? **תשובה:** הנביא בהושע אומר חסד חפצתי ולא זבח, אדם שעבר עבירה ורוצה כפרה יעשה חסד עם השני בפרט מה שהוא לא מחוייב וזה מה שמחזיק את האדם לא להיענש בעונשים המגיעים לו על העבירות, והקב"ה כשרוצה להעניש אדם הוא מביא לפניו הזדמנויות של חסד על מנת שיפטר מהעונש ואם יעשה את החסד אזי יזכה לישועה גדולה וחלילה להימנע מלעשות חסד רח"ל. ויש להוסיף את דברי הילקוט שמעוני אמר הקב"ה חביב עלי חסד שאתם גומלים זה לזה יותר מכל הקרבנות בעולם.

שאלה: מה צריך להיזהר בחומרות של ערב פסח? **תשובה:** רבי ישראל מסלנט היה מעורר רבות בחומרות הוא דבר טוב כל עוד אין יהודי או אשתו או אחד הילדים שנפגע מזה, אבל אם משהו נפגע מזה או שזה על חשבון משהו אחר, אז החומרה היא להקל מאוד ואם מחמיר על חשבון אחרים אין לו שום שכל מה אלא להיפך רק עונש יקבל ע"כ.

שאלה: מי שמאוד קשה לו ההכנות לשבת ולפסח, מה יעודד אותו להמשיך? **תשובה:** מובא בשערי תשובה סימן רנ סק"ב בשם האר"י שהזיעה שאדם מזיע מההתאמצות לשבת זה כמו דמעות ומוחק לו את העוונות. וידוע שהיה אומר רבי אליהו לופיאן כן על הכנת הבית לפסח.

שאלה: ממה צריך להיזהר מאוד בערבי פסחים? **תשובה:** לא להיות גנב, והיינו לא להיכנס לחובות שאינו יודע מהיכן יחזיר אותם. ורוב החובות

חידות

חידות שינון הפרשה צו לפי סדר הא - ב: א. במה משה חזר את אהרן? אבנט. ב. על איזה אצבע נתנו את הדם? בוחן. ג. איזה כהן היה אהרן? גדול. ד. את מה מוציאים מחוץ לחמנה? דשן. ה. מקום אשר תשחט העולה תשחט: החטאת. ו. מה כתוב שיעשה משה עם הדם? יזרוק. ז. מי יאכל את המנחה מבני אהרן? זכרים. ח. איזה כלי שבשלו בו ישבר? חרס. ט. לאיזה מקום מוציאים את הדשן? טהור. י. איזה שוק נותנים תרומה לכהן? ימין. כ. עונש לאוכל דם? כרת. ל. מה אוכלים עם הבשר? לחם. מ. סל של מה אמר ה' למשה לקחת? מצות. נ. כלי שבשלו בו חטאת שאפשר לנקות ולהשתמש בו? נחושת. ס. באיזה מדבר ציונה ה' את משה? סיני. ע. חלב של אחד מהבהמות האסורים? עז. פ. דין הבשר של השלמים ביום השלישי? פיגול. צ. מה הוא נזר הקודש? ציץ הזהב. ק. מה נאמר על תורת האשם? קודש קדשים. ר. מה עשו עם הקרב והכרעים? רחצו במים. ש. במה היו החלות של השלמים בלולות? שמן. ת. החטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד דינה? תשרף.

ה. דברים הקשורים לפסח? ו. איזה מילה אונקלוס כתב כפול? ז. ספרו של חנוך הניך אייגש זצ"ל? ח. איזה היה תירגום אונקלוס לשם של עוף? תשובות: א. צו חוקת בהר במדבר תרומה ויגש דברים. ב. דשן. ג. מעיל. ד. פשות אור גבדי - פשט את הרגל. ה. לפחות 3 חמץ פשות זבח דם. ו. סביב - סחור סחור (ו ב). ז. מרחשת. ח. שור תור. חידון ידע תורני לצעירים: א. מתי אוכלים חמץ בפסח? ב. איזה טלה לא שוחטים בפסח? ג. מה הקשר בין ראש לחודש ניסן? ד. מתי אומרים הגדה של פסח בלי אכילת מצה ומרור? ה. מי משתתף קבוע בהכנות לפסח אפילו שהוא מגעיל? ו. מי הוא אחד מארבעה לפסח? ז. מה עולם בערב פסח? ח. מה רגלים להוציא מהבתים לקראת פסח למרות שלא החמיץ? ח. איזה דבר שמוצאים אותו לא מקיימים בו מצוות השבת אבידה? ט. איך יכול להיות בעל מום תם? י. איזה דבר נקרא שלנו אפילו שהוא לא שלנו? תשובות: א. בפת שני. ב. מול ניסן טלה. ג. "החודש הזה לכם הוא חודשים". ד. שבת הגדול. ה. מי שמגעיל כלים. ו. הלובב מארבעת המינים. ז. אבק. ח. הפתיתים שמחפשים אותם בבדיקת חמץ. ט. הן מארבעת הבנים. י. מים שלנו.

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

הרגע הזה שמכבדים אותך להיות קוואטר. שאלה: מי שנמצא ליד שתי קופסאות יכול לבחור מחוץ לאיזה קופסה הוא יחשוב? יתוש נתקע בתוך בקבוק. כשהבין שאין לו כל אפשרות לצאת נאנח ואמר: עקצו אותי. כשאני אהיה סבא אני אהיה כמו הסבא השני. נתפס משוד שמועד נאמרחי המאבק נגד וופלים לימון. אמרו שמחזירים את העיר לתושבים, אז אמרו. שף שרגא: החלה ההרשמה למופלטות. להאמין ששנה שלימה נצטרך להמתין עד פורים? אומרים שאם יורד גשם אחרי פורים זה סימן שצפוי בלגן במזג האוויר. אז אומרים. מישוה יודע איפה אפשר להשיג שלטים מצויירים: מזל ניסן טלה? מישוה זוכר מתי הסוחרים נוהגים כל שנה להתחיל להתרועע שהשנה צפוי מחסור בשמן זית לפסח? עיריית ת"א בקמפיין הסברה לאסור הנחת תפילין במרחב הציבורי: אין לנו שום דבר נגד תפילין חלילה,

אבל תל אביב לא יכולה להיות שונה משאר הריכוזים האנטישמיים בעולם המודרני. חידה מאת גדליהו עדין לגדולות: למה יתוש עוקץ ביום ששי? - לקיים "טועמיה". הודעה לציבור: היות ונתורנו עם מספר מצומצם של אביונים מהודרים, במהלך השבוע יתקיים מבצע מיוחד לכל המעוניין: יש לולאה אביונים במחיר שניים. אומרים שההגיגים הם רק למי שיש לו תועלת מזה, אז אומרים. הרגע הזה שאתה לובש כפפות וסופר שיש לך 5 אצבעות. הרגע הזה שאתה חוזר ממשנת יוסף וסלסלת העגבניות מתגלגלת לך לכביש. הרגע הזה שהמטריה שלך מתהפכת. הרגע הזה שאתה מפספס את האפציי. הרגע הזה שיתוש מזמזם לך באוזן ואתה חושב: מה, זה שיהיה השבוע בעלון על גדליהו עדין לגדולות? אשה גויה: בעלה לא על העצבים, אז שפכת קצת מים על הי המכונת כביסה וכבר שעתיים שהוא מנסה לחפש מהיכן הנוזילה.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה פינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. ובביהמ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כף' רחוב אבוחצרא 9, ובכולל 'מורשה יודעת' (בית נכסת הגדול) בספריה בקומה ראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים. אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור. כמו"כ ניתן להשיג את העלון במודיעין עילית (לא כמות) החל מיום חמישי בכניסה לחנות ש.מ.ח. - שרתי שמרד רחוב רשב"י 49. כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שבפורים התגלה עליו כל האמת שהוא למדן אדיר ובקי בחדרי התורה ולומד קבלה. כן ניתן להשיג בירושלים בישיבת מיר אצל האיש שאוהב שלשני טוב רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש הכי טוב שאני ועוד רבים מכירים אותו בתור האדם הכי טוב בעולם רבי אבי פרידנר שליט"א. עוד בירושלים בישיבת קמניץ אצל החבור החשוב עדין לגדולות בנשיק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. עוד בירושלים ברמת א שלמחה בשאר רחוב לואי ליפסקי 42 דירה 5. עוד בירושלים ברמת א בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הצדיק שהקב"ה עמו בכל מה שעושה רבי אליהו בכרך שליט"א. עוד בירושלים ברמת שלמה בישיבה החדשה לצעירים אצל החבור המופלא באש קודש של יראת שמים החבור המופלא מאיר פילץ שליט"א שפגשת אותו השבוע וגיליתי שלדור הבא יש מנהיג בקנה מידה של דורות עברו. בבית שמש אצל האיש שרבים רוצים לחקות אותו וחלקם מצליחים במקצת רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמת בית שמש ג. וכן בישיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - חבקוק הנביא 7. עוד ברמב"ש ג' ג' עם בבית הכנסת

בית אביי אצל הילד הצדיק והמופלא אלימלך הכהן גליק נ"י. בביתר: בישיבת ברכת מרדכי אצל החבור החשוב והצדיק יהושע פרידמן במספר. 0548500891. בנתניה: בישיבת בוכרסי. ובבית יצחק, ובבית מהר"י. בירושלים: אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האיש הישיבה והאוצר שבירוחם. באופקים בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). עוד באופקים: לויפון רחוב חפץ חיים 33/2 אופקים אצל הבה"ח עדין לגדולות ונצורות מרדכי גלושטיין שליט"א. בקרית גת בביהמ"ד שומרי אמונים ובביכ"י חרקטשניף מיום שיש. בחזון יחזקאל: בבית כנסת המרכזי. באשדוד: בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל הצדיק מזכה הרבים הגדול רבי יצחק משענייה שליט"א בעוצם בישיבת נר זרח. ברכסים אצל התי"ח המושלם רבי יוסף המאירי שליט"א. ברעננה אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/5 תלפון: 052-69033395. במפתח תקווה בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעש"ט צאנו ויוצאי חברון, עיי רבי יואל פינהנדר שליט"א. וכן בישיבת אור ישראל וכן בישיבת עטרת שלמה. בראשון לציון אצל הגי"ל: עוד בראשון לציון: ברח' דרור 21 חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חיידר ראשון לציון. באליעז בישיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הר"ן עיי רבי יואל פינהנדר שליט"א. עוד באלעד בבית הכנסת עמק ההלכה עיי המלמד המסור הצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. בצפת: בהיכל ישיבת צפת עיי האיש שהיה הפורים ר של צפת רבי אברהם לויטון שליט"א. העלון יחולק גם במניין הנץ שעיי איילת השחר. בקרית אתא: בבית הכנסת מאקווא ירושלים 3 כמו"כ ניתן להשיג אצל האדם הגדול בתורה ובחכמה רבי אלחנן וסרמן שליט"א - בכולל 'כתר תורה' בביהמ"ד המרכזי שכונת שבית בקרית אתא. ברמת השרון אצל האיש שבזכותו אלפים נהגו פורים בבני ברק גם ביום שושן פורים רבי דניאל

חידות ילדים על ענייני כתר: א. איזה כתר שמים על האדם, אבל לא על ראשו? ב. איזה כתר שמים תחת האדם? ג. איזה מלך אין לו כתר? ד. לאיזה דבר קדוש שמים כתר? ה. לאיזה יהודים מפורסמים בהיסטוריה היה כתר מלכות לראשם? ו. איזה כתר משמש במלחמות? תשובות: א. כתר בשר. ב. כסא 'כתר'. ג. אריה מלך החיות. ד. לספר תורה. ה. יוסף הצדיק מרדכי היהודי אסתר המלכה דוד ושלמה ועוד. ו. מכתרים מקום מסויים מכל הכינויים. חידון משמעות מילים לפרשת צו. ז' משמעות למילה חבוש. חבוש - קשור. "ויחבוש להם מגבעות" רשי"י: לשון קשירה (ויקרא ח'ג). חבוש - לשון תיקון. "ויחבוש להם מגבעות" תרגום: ואתן להן כובעין (שם). חבוש - לשון זרוז "ויחבוש את חמורו" תרגום: זרוזו ית חמריה (בראשית כב ג). חבוש - טעון "ועמו צמד חמורים חבושים" רד"ק: חבושים טעונים (שופטים יט י). חבוש - אסור. נעול. חבוש בבית האסורים. חבוש - שכיסוה בתחבושת. הפצע חבוש. חבוש - שם של פרי.

דקה אני אצלך, שיחות בין מחוגים. יש לי הרגשה שאני צריך לנקות את הבית, אז אני אשכב לנוח עד שההרגשה תעבור. הגיון של יתושים: יש פה מנורה בצבע סגול בא ניגש לבדוק מה הסיפור שלה. רק אחרי שראיתי כמה אישתי הוציאה על משלוחי מנות הבתני כמה המן היה רשע. איזה כיף שיום שיש היה יותר ארוך יש יותר זמן לא לעשות כלום עד הזמן של הלחץ

תודה אדירה לכל קוראי העלון גם כשקשה להם, יה"ר שיזכו לעשות רצון ה' גם כשקשה להם. אני רוצה להודות באופן מיוחד מאוד לבחור החשוב שהרבה תורה מאוד בליל וביום הפורים והיה אחראי על קרוב לאלף בורות שיילמדו בשקידה עצומה ללא הפרעות כלל, בחבור המופלא בתורה ויר"ש מתפלל כמונה מעות, עדין לגדולות, הבה"ח נפתלי שמוץ שליט"א שלמרות היותו ער כל ליל פורים הוא התפלל בבוקר בבדיקות והתעלות נוראה וחיזק בתפילה בקדושה וטהרה את כל הדיבובה שלו, אשרינו שזכינו.

פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. בחזרה בכולל אדרת אליהו בראשות הגי"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13. בעפולה בביהמ"ד נצח ישראל שכונת עפולה עילית או אצל האיש שכל הזמן בעליה רבי אהרן קולדצקי שליט"א. ביד בנימין: בישיבת דרכי איש אצל החבור המפורסם שמכבד את השם מרגונו המתמיד הוותיק רבי ישראל מאיר נידאם שליט"א. בעכו: רחוב גיבורי סיני 32 על הסטנדט בכניסה לישיבה. בחולון: ככולל ערב שעיי ביהמ"ד מטה משה של ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקר סימן טוב שליט"א. בקרית מלאכי בישיבה אצל החבור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א. בכפר מנחם אצל הרה"צ טוביה גלר שליט"א. בנהריה: ככולל תהילה לדוד הנריה או בפאלפון 0548437532. בארגנטינה: בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלונים. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינעס. בשוויץ: שטיבל גור צירך. בישיבת פינסק בבלארוס עיי רה"י.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלונים של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על מאגר השיעורים לעברית/תנ"ך/קובץ גיליונות שלמה קולדצקי ומורידים מה שרוצים. כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל ולכתוב קודם 456 ואח"כ alon@gmail.com להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431 או בינדרים פלוס! - רשת הכוללים פרדס כף-עלון (שלוחה 2422). יכות הרשת תלוי במסוייעים! אפשר לשלוח משם הודעות. ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

{ אז נדברו }

פרשת צו - פרה תשפ"ד | גליון מספר: 645 | כסדר: "זיקתי עליכם מים שהורים..."

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

קראת? נהנית?

רוצה להיות חלק מואיתנו?

שאלת את עצמך איך

תורמים?

באופציות שלהלן:

בבנק: פאג

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מזכרת להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

לכל בית ישראל!

איך מקיימים מצות השבת אבידה בדור של הכל בשוקה שקל??

תשמע סיפור חמוד... באחד הימים היתר לחוצים... אני יושב וכותב את העלון בקדחתנות... והנה הפלאפון מצלצל... ואני רואה על הקו את אחד מהיהודים הנכבדים והמבוגרים בשכונה... והוא מתקשר שוב ושוב... ולא הייתה לי ברירה... הייתי מוכרח לענות. והוא מתחיל לדבר לאט ובדרמטיות... שלום הרב פולק, רציתי להגיד לך בשורה טובה...

כן... מה?? החושים שלי התחדדו... מה יש? רציתי לבשר לך שמצאתי!!!

את מה מצאת?? **מצאתי את המטריה שלך!** רגע אחרי שירדת מאוטובוס והשארת אותה...

רק שמעתי שזה הנושא יצא לי כל האויר... נו... מה עכשיו מטריה על הבוקר? יש לי עכשיו זמן למטריות?? מצידי קח אותה לעצמך... (אגב: לא קשור למטריה של שבוע שעבר... למי שזוכר...) אבל לא היה לי נעים... הוא היה נשמע כ"כ מרוגש שלא יכולתי לייבש אותו... והוא ממשיך בפאתוס: אני כ"כ שמח שאני יכול להחזיר לך... כ"כ כואב לי הלב לראות אנשים שמשאירים פריטים אישיים ולא כתוב שם וטלפון... והנה פה ב"ה... היה כתוב שם וטלפון ואני יודע למי להחזיר... וכולו שמח וקורן מאושר על המטריה שלי ואז לסיום הוא אומר לי: טוב... אתה יכול כעת להגיע אלי, בשעה הקרובה אני עוד נמצא בבית... ולא היה לי לב להגיד לו... אין לי זמן למטריה הזו עכשיו... הוא כ"כ שמח בשבילי... לא הייתה לי ברירה... תפסתי את הרגלים והלכתי לבית שלו... עליתי ארבע קומות... דפקתי בדלת... הכניס אותי... הגיש לי את המטריה... שמחתי איתו, הוא שמח איתי... הוא שוב חזר והביע את השמחה שלו שהוא זוכה להחזיר לי את האבידה... ואני יורד את הארבע קומות (שעליתי אותם מקודם) ותוך כדי אני מסתכל על המטריה ועשיתי לה נו נו נו... **עד כאן הסיפור כמות שהוא... סתם סיפור משעשע...** אבל!!! אחרי שהתפנתי מהלחץ התחלתי לחשוב על אותו יהודי... כמה לב ונשמה ותשומת לב הוא נתן למטריה שלי ואילו אני לא... **התחלתי לחשוב מה ההבדל ביני לבינו??**

אז בהתחלה חשבתי... אולי הוא מצומצם... יש לו ראש קטן... אין לו מושגים בכסף... הוא רואה מטריה שעולה 30 שקל... והוא בטוח ששלושים שקל זה מיליון דולר... **אז זהו שלא!!!** אני במקרה הכרתי את אותו יהודי... הוא היה רחוק מלהיות מצומצם... הוא ניהל מוסדות... הוא מסתמא החזיק בידים שלו 300.000 שקל ואם אני לא טועה היה גם פעם שהוא חתם על עסקאות בסדר גודל של שלוש מיליון... אז הוא לא טיפש... הוא יודע טוב מאוד שמטריה עולה 30 שקל **ולא יותר** ובכל זאת יש לו משקל ערך למטריה שלי... ולי אין! כשאני איבדתי את המטריה שלי **הוא** לקח את זה ללב... ואילו אני בעל האבידה בכבודו ובעצמו לזכרתי את זה בכלל... **השאלה היא: מה?? מה עומד מאחורי זה??** אני מציג את השאלה הזו כי כמדומני שאני לא היחיד שפוגש את הטלפון שבור הזה בין הדור הצעיר למבוגר... לדור המבוגר איכפת מכל ספר תהילים קטן שנאבד... הם מתקשרים על כל צעף או מגבת שנשכחו אי שם... ואילו אני??? יאלה... עזוב... מקסימום נקנה חדש...

אז מה באמת טמון בזה?? מה פשר ההבדלים בין הדורות??

אז בפשטות לכאורה הכתובת די רשומה על הקיר: היות ובדורנו הכל נהיה זול!! והכל נהפך לתעשייה של חד פעמי!! כתוצאה מזה נשחק אצלנו הערך **העצמי של 'מוצר' שימושי!!!** כשאני רואה מול העיניים שלי כוס, אני לא פוגש פה מוצר!!! אלא את החד פעמי שבו... עוד איזה כוס חד פעמית... אל תעשה עסק... הבנת?? אני אנסה להסביר: לדוגמא: אני זוכר שכשהייתי בחור שאלו את אחד מגדולי הפוסקים האם אפשר לעשות קידוש על כוס חד פעמית... האם כוס חד פעמית מספיק חשובה כדי להיחשב כוס לעניין קידוש?? הוא ענה מיניה וביה... רגע... זה משמש ככוס?? אפשר לשתות בכוס הזו כמה פעמים?? אם ככה הכוס הזו חשובה כלי!!! כי היא משמשת ככוס... אני זוכר שבשעתו לא הבנתי מה הקשר בין התשובה לשאלה... אני שאלתי אם כוס חד פעמית היא **חשובה** כדי להיחשב כוס?? ומה הרב ענה?? שאפשר לשתות בה... נכון... אז מה ואפשר לשתות בה... לכן היא חשובה?? ארך לי כמה שנים לקלוט... שההלו... מה עושה את הכוס לכלי חשוב?? זה שניתן להשתמש בה!! עצם המוצר הזה שמביא לתועלת שימושית... זו החשיבות!! זה מה שעושה אותו כוס

ולמה ארך לי כ"כ הרבה זמן להבין את זה??

כי היום מרוב שיש לך שרוול של מאה כוסות ב-4 שקל, שבכל אחד מהכוסות האלו בנפרד ניתן לשתות... כתוצאה מזה נשחק לנו לגמרי **הערך העצמי** הבסיסי ש... אוה... איזה יופי!! יש לי פה כוס!!! אני כעת יכול לשתות כמו בן אדם... **רק בתור דוגמא לשבר את האוזן:** תאר לעצמך שבמשך שנה שלימה היית תקוע במדבר בלי כוס!! וכל פעם שהיית רוצה לשתות היית צריך להתכופף וללקק את המים (כמו הלוחמים של גדעון...) ואז יום אחד בהיר היית מוצא מציאה במדבר... מצאת כוס!!!! היית מתלהב?? בטח!!! סו"ס לשתות כמו בן אדם... אבל רגע... ההתלהבות הייתה מוקדמת מידי... למה?? כי דא עקא!!! גם הכוס שמצאת היא הייתה כוס פשוטה חד פעמית (ש'רגילים' לזרוק אותה בסוף השימוש) וחוף מזה... מה לעשות שמצאת לא כוס אחת אלא שרוול שלם של כוסות חד פעמית... נו... האם עדיין היית מתלהב מכל כוס שיש לך במדבר?? מה התשובה?? בטח!!! כי מה זה משנה אם זה כוס אחת או הרבה... מה זה משנה אם זה כוס חד פעמי פשוטה או כוס חשובה...

ההמשך בעמוד 3-4 בגיליון זה...

איך ניתן להעריך רכוש בדור 'הכל בשקל'??

(המשך-) אני יודע שעד היום שתייתי כמו איזה בעל חיים כאילו תערוג על אפיקי מים ואילו עכשיו יש לי פה מוצר שמאפשר לי לשתות כמו בן אדם!! אז מה זה משנה לי אם הוא פשוט וחד פעמי... והאם יש עוד מאה כמוהו... אז זהו!!! שהערך העצמי הזה נשחק לנו לגמרי... כשאני רואה כוס חד פעמית אני לא קולט שלמעשה יש מכנה משותף בינו לבין הגביע הכי יוקרתי... ש... שס"ס בשניהם אפשר לשתות כמו בן אדם!!!!

ר' ניסים קרליץ הבין את זה... אני כבר לא מבין את זה...

היהודי שמצא לי את המטריה הבין את זה... ואני כבר לא...

כשאני היום רואה מטריה, אני לא רואה פה מטריה!! אני בעיקר רואה פה מחירון!! אני רואה מול העיניים שלי עוד איזה מוצר סיני ששווה 20 שקל שעל הדרך הוא 'רוצה' לשמש כמטריה... אבל אותו יהודי שראה את המטריה שלי באוטובוס.. הוא לא ראה את זה ככה!!! הוא ראה פה יהודי שהרגע ירד מהאוטובוס וכעת יורד עליו גשם זלעפות והוא רטוב עד לשד עצמותיו כי המטריה שלו נשארה באוטובוס... וכמה חבל... ואז הוא לקח את המטריה שלי כי הוא ראה פה תכשיר נחוץ!! אמצעי הגנה מפני גשם!! הוא הצטער בשבילי שאין לי את זה כעת!!! ושמח בשבילי שהנה, כעת לקחתי את זה איתי ואני אחזיר לך את זה ואז יהיה לך מטריה... אתה קולט את ההבדל בתפיסה??

זו הגדרה די עדינה... (עד כמה שהבנתי... דווקא נשים מבינות את זה מצוין... אבל הגברים צריכים לשבור את השיניים בשביל להבין את זה... והנה... תראה איך אני שובר פה את השיניים... אבל בסוף גם אני מבין את זה כדלהלן-) מרוב שהעולם שלנו נהיה תעשייתי והתכשירים הכי נחוצים ושימושיים נהפכו להיות זולים כ"כ... אנחנו רואים כל מוצר וערך במונחים של מחירי שוק ועלויות...

כשאני רואה כסא כתר, אני לא רואה פה כסא, כי מרוב שזה זול... אני רואה פה ככול"א 30 שקל, כשאני רואה צלחת, אני רואה שמונה שקל... **תה לא נכון!!!** כי כסא כתר... נכון שהוא עולה שלושים שקל... אבל סו"ס הוא כסא!! וכסא זה הריט מאוד נחוץ ושימושי שאם לא יהיה לך כסא אתה תצטרך לעמוד ואוף... אני מחפש כסא בנרות... המוצר ששמו כסא בתור מוצר שימושי הוא מאוד נצרך... הרבה הרבה יותר משלושים שקל... זה שבשוק זה עולה 30 שקל... זה לא הופך את השימוש העצמי שלו לעוד איזה שלושים שקל... הבנת??

אני אתן רק עוד דוגמא אחת קיצונית: איש ביזנס נמצא כעת בעיצומה של עיסקת נדל"ן של 200.000 שקל נטו... ופתאום אשתו מתקשרת... והוא מתלבט... לענות או לא לענות?? אז אם באיש עסקים עסקינן אז בא נדבר כמו איש עסקים... האם אשתך שווה 200.000 או פחות??

נו... קדימה... בא נבדוק את העלויות... מה העלויות של חיי נישואין??

אז כסא כתר אנחנו כבר יודעים שזה 30 שקל, צלחת זה 8, ומטריה זה גם 25... נו... ואשה?? כמה עולה אשה?? אז תתפלל לשמוע שכמה שזה נשמע אבסורד... אבל גם לאישה יש מחירון!!! ס"ס יש מושג שנקרא כתובה שזה המחירון הבסיסי של חיי נישואין ויש תוספת כתובה ועוד כמה תנאי כתובה!! (ס"ס כל הרעיון של כתובה, זה שלא יהיה קל בעיני לגרשה, אז יש לחיי נישואין מחירון!!! רק מה?? המחירון הזה באמת נועד למי שכבר רוצה לגרש את אשתו!! ורק ה'מחיר' מרתיע אותנו...) ונניח שבדקנו ויצא שעלות של חיי נישואין מסתכם ב-50.000 שקל ולא יותר... לכן מה?? לכן מהיום, כל פעם שאשתך מתקשרת... אתה תראה מחירון של 50.000 שקל מתקשר?? (והנפ"מ כמובן שאם יש לך כעת עיסקה ששווה יותר מ-50.000 שקל... אז אל תענה לאשתך... כי שווה להפסיד אותה כדי להריח יותר???) **מה פתאום!!! ולמה לא??**

כי... כי אז מה ויש מחירון רשמי... לא הכל מתחיל ונגמר במחירון שוק... אז מה והעלות הרשמית והמתכתית של חיי נישואין זה מאתים זוז!!! יום אחרי שהתחתנת וזכית שזו מחברתך ואשת בריתך אז היא כל העולם שלך וכל החיים שלך!!! היא שווה יותר מכל הון שבעולם... אפילו אחשוורוש העשיר הבין את זה... (אני מקווה שלפחות הדוגמא הזו מובנת.)

על אותו משקל, זה שכסא כתר עולה בחנות 30 שקל... זה לא סתירה שבסופו של דבר הוא כסא!!! ובתור כסא הוא ערך בפני עצמו!! וממילא כשהוא נאבד... אז הדור המבוגר שעדיין לא נשחק בציינה והחד פעמי... הוא לא רואה פה שלושים שקל של המטריה, אלא הוא רואה את המטריה בעצמה, לכן אותו אחד התקשר אלי בהתרגשות, מצאתי לך את המטריה!!! זה אומר שמהיום אתה כבר לא תתרטב ברחוב!!! ואילו אני הגבתי בחוסר סבלנות כי אני מצדי ראיתי פה 30 שקל שעבר עליו הכלח והוא עשה כבר את שלו... מצדי זה גרם עם חור...

עד כאן ההקדמה... תכל'ס: כלפי מה הדברים אמורים??

אנחנו כעת במסגרת הדף היומי... אנחנו נמצאים בעיצומו של הפרק המתוק והמיתולוגי... פרק 'אלו מציאות'!!!! מעבר למטען הרגשי של הפרק הזה... הוא גם עוסק במצוה המתוקה שרק לחשוב עליה זה עושה טוב בלב!! המצוה שנקראת: **השבת אבידה!!!** זו מצוה שכל הרעיון שלה זה 'רגישות'!! שיהיה איכפת לך מהרכוש של הזולת... שתשים לב לממון של השני... ושתסכים להתאמץ בשביל למנוע ממנו הפסד כספי... **אז זהו שצריך לשים לב!!!** שהשינוי הדרסטי והתעשייתי שתיארתי כעת- שעבר עלינו בעשרות שנים האחרונות בכל התפיסה של ערך עצמי!! **יש לזה השלכה מאוד ישירה למצות השבת אבידה!!!** כי... כי בינינו... אני לא צריך לספר לך איך זה נראה... אתה יכול להסתובב בשטיבלאך ולראות ערמות של ספרים במצב טוב ששייכים אנשים ואין דורש... אתה רואה בכניסה למקווה כמיות של מגבות ופריטי לבוש שזרוקים ואף אחד לא דורש

אותם... ושים לב: לא שאף מוצא לא טורח להשיב אותם לבעליהן... אלא אף מאבד לא טורח לחפש אותם!!! לא מדובר פה באיזה פרה רצה בין הכרמים ולך תחפש אותה עכשיו... מדובר פה במגבות ומחזוריים וסידורים ותהילים שרוב המאבדים יודעים פחות או יותר איפה הם השאירו את זה ואם היה טיפה איכפת להם... הם היו קצת טורחים ומחפשים ומוצאים... **ו... ותכל'ס לא!!!** בדור שלנו רוב מאבדים לא טורחים ללכת לחפש את האבידה של עצמם!! וממילא זה מוציא למצות השבת אבידה את כל המשמעות... מה העניין שאני אטרח להמציא את האבידה למאבד... בו זמנן שזה אפילו לא שווה אצלו אפילו את התשומת לב הבסיסית של 'ווי ליה לחסרון כיס', (אתה קולט?? פעם עוד היה מושג שנקרא 'אוש', היה רגע שהמאבד מכריז באנחה 'ווי ליה לחסרון כיס...' ככפרה... אבל היום רוב הפריטים הפשוטים הם אפילו לא שווים את ההצגה הזו... הוא בקושי זוכר את קיומו... וגם כשתמצא לו את זה... אם תביא לי את זה עד הבית ברוך הבא, ואם לא עוד יותר ברוך הבא...) ממילא למרבה האבסורד יש היום מוצרים שמצד אחד הם שוים יותר משווה פרוטה ויש בהם משום השבת אבידה, אבל מצד שני חסר להם את ההגדרות הבסיסיות ביותר של 'מציאת אבידה', ומכאן ואילך מגיע המושג המוכר של המודעה המוכרת: מי שלא לוקח את הדברים עד סוף החודש, הרי זה בחזקת הפקר (אני כמובן לא נכנס למסקנות ההלכתיות אני רק מדבר על הנתונים כמות שהם)

טוב... תכל'ס אנחנו הרי לא הולכים לשנות את העולם!! וזו המציאות... כולנו ככה... (כמובן הדור הפחות מבוגר) אבל צריך לדעת שההפסד כולו שלנו!!! כי המטריה שלי שנאבדה ואפילו לא טרחתי לחפש אותה... נו... זו עוד האבידה הכי קטנה... מטריה אחת או יותר זה לא משנה...

דא עקא: שהאבידה הגדולה באמת זה החיבור לעצם החיים!!! אותו יהודי שהתקשר אלי עם המטריה, שמעתי בצליל שלו איך הוא מחובר לחיים שלו!! איך הוא נותן ערך וחשיבות ל... 'שעשה לי כל צרכי'

אני מדמיין את אותו יהודי הולך ברחוב ופתאום מתחיל גשם... אז דבר ראשון: הוא אומר תודה לה' על הגשם!!! ואז הוא פותח את המטריה ואומר תודה לה' על המטריה שבזכותה אני לא נרטב... ואילו אני כמעט אף פעם לא אמרתי תודה לה' על המטריה!!! ולמה??

כי ממה נפשך... או שבדרך כלל אין לי מטריה... כי מה לעשות שהיא נאבדה לי באחת הבתי כנסיות... וזה הרי כככולא 30 שקל ולא שווה לי המאמץ ללכת לחפש אותה... והתוצאה היא שאין לי בכלל מטריה... ממילא לא אומרים תודה על מה שאין... או שלעיתים בודדות קורה שיש לי כן מטריה... נו... אבל זה... זה לא שווה תודה... כי זה כולא 30 שקל... (הרי הפער בין כן מטריה ללא מטריה, זה 30 שקל... אני כבר לא בישיבה קטנה שמתלהב מכל 30 שקל...) נו... אז במילים אחרות: יש לי פחות חיים!!! אני פחות חווה את חסד ה'!! הגיעו כמה סינים והצליחו להוריד לי את הערך של המון מוצרים בסיסיים של 'בורא נפשות רבות וחסרונן...'

וזו האבידה העיקרית... ואת האבידה הזו מאוד קשה לנו להחזיר לעצמנו... את המטריה החזירו לי... (את

ילדים שאוחזין במשהו... תעשה מזה שנים אוחזים בטלית!!! תעשה מזה דיון ישר במשפטי ה'!!! רגע... אתה אומר אני מצאתי... אתה אומר אני מצאתי, אז שנים מוחזקים וא"כ יחלוקו... אבל רגע... לך תדע!! אולי אחד מכם תפס ראשון והשני קינא בו וא"כ יצא שכל אחד ילך ויתפוס דיקט של חבירו ויאמר שלי הוא... בקיצור: זו הסיבה שבחידור מתחילים מ-אלו מציאות!!! כי בשביל שנים אוחזין בטלית... לא צריך גמ'... הם מגיעים עם הטלית המקורית ולא נותר לרבה אלא פשוט להראות לילדים איך להתייחס ברצינות לכל טוען ונטען.

מאוד קל להטיף מוסר למלמד בחידור... איך נכון להגיב כשהילדים רבים... אבל מיותר לציין שזה לא ריאלי ואי אפשר לקחת כל ויכוח ולהפוך אותו לדיון... אבל!!! מצד שני: צריך לדעת שתגובה מסוג של החרמה ללא הכרעה... זה מחנך אותנו לחוסר ישרות!!! ברגע שיש יותר מידי ויכוחים בין שנים אוחזין שמסתיימים במין החרמה כזו... שמגיע המבוגר ומכניס את זה לארון ויאלה שיהיה פה שקט... זה עושה חריש בנפש!! ואח"כ בגיל יותר מבוגר אתה רואה אותו לוקח את החוק לידיים ומחרים... תולש מודעות... משחית ממון של השני... ואז המבוגר התורן עומד ושואל: איפה ההתחשבות בממון של השני?? והתשובה היא: שזה התחיל שם בשנים אוחזין בטלית!!! בנקודות חיכוך הילדותיות... במריבות השגרתיות בבית על המשחק או על הכסא... אני תפסתי ראשון... אני מצאתיה... כולה שלי... שאם תמיד התגובה של המבוגר הייתה לקחת או לרחרם על מי שבוכה הכי חזק... המשמעות היא שאין פה נידון מי צודק... לא מעניין אותי לברר מי הוגן יותר ומי לא... אני משדר שכל הנושא פה מתחיל ונגמר באיש המבוגר החזק שמתערב ומחרים!! כשזה הרושם שמתקבל מה הפלא שזה הקטן יום אחד גדול יהיה וכעת הגיע תורו להחרים... ולתלוש מודעות ולהשחית את ממונו של השני... כי נכנס לו לראש שככה מכריעים בכל ויכוח של טוען ונטען!!! בשביל זה המשנה הראשונה בב"מ פותחת בסיטואציה שהכי מצויה דווקא אצל ילדים... כדי להזכיר לנו שבסופו של דבר גם הם בני אדם ישירים בטבע!! וגם בחוקי המשחק שלהם יש מקום לישרות והגינות **ושם זה מתחיל!!!** אל תדאג... המשנה ב'שנים אוחזין' לא נשארה ברמה של טלית... כי משם השו"ע חו"מ מוציא הגדרות עם השלכות בסדר גודל של סכומי עתק... אבל עדיין!!! המדגם שהמשנה מגישה בו את ה'תרגיל' זה שנים אוחזים בטלית!!! ללמדך: שחוסר ישרות בענייני כספים גם בסדר גודל של מיליונים... זה התחיל שמה. במריבות הקטנות בישיב"ק על השניצל המיותר... על המריבות בספריה, מי תפס ראשון את הספר המבוקש וכן הלאה... שם צריך להתחיל לטפח ולהטמיע את הישרות בדניי ממונות ודו"ק

אנרגטי ועליז עם המון אנרגיות שקוראים לו ילדים!!! היה אפשר לגייס אותם נקודתית בכל קהילה ובכל בית כנסת... פשוט להושיב אותם מול כל פריט בפ"ע... ולתת לכל פריט את הייחס האישי שלו ע"פ הלכה ולכתוב עליו השבת אבידה מסודרת עד שימצאו את המאבד... ואתה מבין לבד שהרעיון הזה לא נועד בשבילך!!! לא בשביל להשיב לך את המגבת האבודה והאהובה שכ"כ הצטערת על אובדנה... לא!!! ממש לא!!! בשביל זה לא הייתי משקיע גרוש... (כי אם לך- המגבת הזו לא שווה- בשביל להזיז את עצמך כדי לחפש אותה אז אני צריך להפוך את העולם בשבילה??) אז מה כן?? בשביל מה הייתי מטריח ילדים להשקיע בסידור והתחילים שהשארית בבית הכנסת?? בשביל להחזיר לא לך אלא להם!!! להחזיר להם את הרגישות לרכוש!! אם לא לרכוש שלהם... לפחות לרכוש של השני!!! להחזיר את האבידה הזו... שזו באמת אבידה גדולה... זה סתם רעיון שעלה לי בראש... אבל אל תתפס אליו... לא זה המסר שבאתי לומר... עיקר המסר הוא **שאנחנו צריכים לשים את האצבע ולהבין שאנחנו בבעיה!!!**

בכל מה שנוגע לבל תשחית, וחוסר זהירות בממון של השני... זה לא רק בעיה חינוכית... סו"ס יש פה שחיקה שצריך לעשות איתה משהו!!! אז אני זרקתי רעיון אחד... אתה תזרוק רעיון אחר... מה שבטוח: זו מדוכה שצריך לתת עליה את הדעת!!!

אגב: אם כבר הגענו לכאן... אזכיר עוד נקודה נוספת: התחלנו את מסכת ב"מ עם המשנה המפורסמת 'שנים אוחזין בטלית', והגמ' מתארת את זה ששניהם אדוקים בה... כלומר: מדובר פה בשני שמצאו איזה חתיכת בד באמצע הרחוב... וזה תופס מכאן וזה מכאן... וככה הם מדדים לב"ד!!! כששניהם תופסים בזה! **ואני שואל אותך:** מתי פעם אחרונה יצא לך לראות שני אנשים הולכים ברחוב עם איזה מציאה... ושניהם עוד הולכים עם זה לבית דין... (בא נשאל אחרת: לך לב"ד ותשאל: מתי פעם אחרונה יצא להם ששני אנשים הגיעו אליהם עם איזה טלית... עזוב טלית... מצדי פאקעט של סיגריות... אפילו בבקבוק שיבאס... משהו ששווה כסף!! אבל תחשוב ששניהם מחזיקים בזה וככה הם מדדים לאט לאט עד שמגיעים לב"ד...) טע כמה ש'זכור' לי... 400- שנים האחרונות לא ראייתי כזה מחזה... תסכים איתי!!!

אז באמת... על מה המשנה מדברת?? איזה מין סיטואציה זו??

תרשה לי להציע תיאוריה: חז"ל מדברים פה על ילדים!!! כן... אצל ילדים זה שייך... בהחלט שייך!!! שני ילדים יצאו לאסוף קרשים לל"ג בעומר... ופתאום שניהם ראו מרחוק איזה דיקט עסיסי... והתחילו לרוץ... ושניהם תפסו אותו ביחד... וכעת שניהם הולכים להתלונן לרבה!!! זה אומר אני מצאתיה וזה אומר אני מצאתיה... ובינינו... כשהייתי ילד והגעתי אני וחבר שלי... שנינו מתנשמים ומתנשפים ומחזיקים איזה קרש ובאנו עם זה לרבה... תנסה לדמיין איך הוא התמודד איתנו...

נו... אני רוצה שמישהו פה יוותר... או שאתם מוותרים או ש... אה... אתם ממשיכים לריב?? זהו... אני מחרים את זה... ואז הוא חחרים!!!

אז זהו!! שחז"ל מגיעים ואומרים: לא רבה!!! עד כמה שאתה מחנך, ברגע שמגיע אליך סיטואציה, של שני

התובנה הזו גם קיבלתי בזכות המטריה) אבל את הערך העצמי הזה לכל דבר... זה עדיין אבוד!!!

הגשתי כאן נתון מסוים!! אני לא יודע מה יש לעשות עם הנתון הזה... כי שוב... אני לא כ"כ מאמין שניתן לשנות את העולם... ואנחנו בודאי לא מהירוקים שמנסים לעזור לרבש"ע לאטום את החור באוזון באמצעות מלחמה בחד פעמי וכו'... **אבל מה כן???** אם יש כן משהו שניתן אולי לעשות... זה לפחות מול הילדים שלנו!!! אפשר אולי קצת לדחות או להאט אצלם את השחיקה הזו... שבמקום שזה יקרה להם כבר בישיבה קטנה... שלפחות זה ידחה עד סוף הישיבה גדולה...

לכלי מה הדברים אמורים???

הרי גם אנחנו, הלא כ"כ מבוגרים... גם לנו מפריע לראות ילד שמשחית חפץ!!! הורס ספר... מזלזל ברכוש... אבל בעצם... תחשוב רגע... מה אנחנו רוצים ממנו?? הרי הוא רק יצא מהשטיבלאך והוא ראה עמודון שלם של ספרים... ספרים שנראים טוב!! חלקם נראים ממש חדשים... והם זרוקים שם כדומן ונמכרים במקרה הטוב ב-5 שקל ואין להם דורש... אז מה אתה רוצה שיקרה?? הילד שלך נכנס למלתחה שמחוץ למקווה, והוא ראה שם הררים של שמונצעס... בגדים ונעליים שמונחים בחוסר עניין כאבן שאין לה הופכין... ואתה עוד רוצה שיהיה לו ערך לרכוש?? ועוד לרכוש של השני?? הרי מכל הכיוונים הוא פוגש אנשים שלא מעריכים את הרכוש של עצמם, ואתה רוצה שהוא יעריך את הרכוש שלהם??

פעם אם הוא היה מוצא פירות מפוזרים... או כמה סנוויצים מונחים על הרצפה הוא כבר היה רץ להכריז עליהם... ואילו היום הכל זרוק ואף אחד לא רואה את זה מול העיניים... (ואגב: יתכן שזה גם בזכות השפע העצום של החומריות שה' נתן לנו ועל זה צריך להודות לה'... ולכן אין ערך לדברים)

לכן אין ברירה!! צריך אחד מן השנים... או להרים ידיים ולהבין ללבנו של הדור שלנו... להבין שהם לא אשמים!!! הם פשוט חווים יום יום זלזול ושחיקה בממון באופן כללי, ולכן חסר להם ערך לממון של השני!!!

או!! שאם עדיין קשה לך להשלים עם הפשיטת רגל הזו... אין ברירה אלא לתפוס את המושכות, ולשבור את הראש איך כן להעניק ערך לממון... לתת ערך למוצר שימושי... זה משהו שצריך לתת עליו את הדעת

אגב: היה לי רעיון!!! היות וסו"ס המושג של 'השבת אבידה' לא נמחק מן העולם כי סו"ס זאת התורה לא תהא מוחלפת... ואם בביהכ"ס מצטברים ערמות של ספרים או פריטים שכתוב עליהם שמות פרטיים, לכאורה מן הראוי היה ש-כן מישהו יתיישב על זה, על כל פריט בפ"ע ויתקשר אחד אחד ויקיים מצות השבת אבידה דאורייתא, רק למה אנחנו לא עושים את זה? כי שוב... בשביל לתת ערך לכ"כ הרבה פריטים זרוקים, צריך בשביל זה לצאת לפנסיה מוקדמת... ו... ואת זה התורה לא מחייבת אותנו!!! אבל אם יש לך פה בלאו הכי צבא

כשכואב

מתפללים
גם עבור אחרים
שכואב להם

רק אחד שבאמת כואב לו, מבין ויודע
כמה חשוב להתפלל בכדי לזכות לרפואה
וזה בעצם כל הרעיון מאחורי המיזם המיוחד

קו התפילות

ולא לחינם כבר אמרו חז"ל
כל המתפלל בעד חברו הוא נענה תחילה

הרעיון פשוט מאוד:

אתם תתפללו עבור חולה אחר והוא יתפלל עבורכם

נא האשיכו
לחתיכם עבור
השם אותו הנכח
אקבלים לפחות
30 יוק!

מאוחדים
יחד למען עם ישראל

לפני החיוב הכינו את השם לתפילה
חייגו עכשיו ל'קו התפילות' ופעלו לפי ההוראות:
02-6325070

לפניות בנוגע לפעילות מאוחדים חייגו: 054-845-8815

**שירות
מהיר
ואיכותי**

**כל סוגי
ההפקות
וההדפסות**

משלוחים

מדפיסים בדפוס הדיגיטלי החדש והמהיר 'ספיד'
ומקבלים את ההדפסות עד הבית*

בשירות משלוחים מהיר לכל חלקי העיר

שעות פתיחה: ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00, יום ו' 10:00-12:00

* בתוספת עלות משלוח

ספיד
דפוס מהיר ומתקדם

קצת אכזרי, אלא תחזית מקצועית למפגש המשפחה ולמפגש עם ספיד!
02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל S025004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 59 >>